

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Mariale eximii viri Ber||nardini de busti ordinis se||raphici
Francisci de singulis festiuitati[us] beate [vir]ginis [per]
mo||dum sermonum tracta[n]s: om[n]i theologia
copiosum. deniq[ue] ...**

Bernhardin

Argentine, Millesimoquingentesimosecundo

VD16 VD16 B 1911

Pars .I. De co[n]ceptio[n]e Marie

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98851](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98851)

Prologus

De lege virginis quibus zelator honoris
Nolle cupis domine gesta stupenda tue.
Dilectua sacrata resonare pconia vite
Quasq; in superis glorificata choris.

Prologus totius operis.

Quit bea

tus Hieronymus: beatissime
atq; felicissime pi epla ad
beliodoro de morte neporia
ni. Grandes materias ipe
ma pua no susterit: in ipo

conatu ultra vires aula succubuit. quantoq;
mai fuerit qd dicendu est: rāto magis obrui
tur q magnitudinē rei pbs explicare nō pr.
Quapropt cupies ego de miradis: ineffabi
libz ac stupēdis stutibz atq; excellētijs bea
tissime ac gloriose genitricis dei marie ptractare
viribus deficio: ob stupelantē sensus: ac mēo
ria deficiat. qz i maris pelago atq; mari inge
tissimo sum posui: cui terminū vlt finē psum
diq; nō repio. vñ dicere possum cū maria
no potra. vñ. enei. pauca sba imitādo. Nō
mibi si lingue centū sint: oraq; centū: ferrea
vor: potero marie pmerit laudes. Ipsi etem
intemerate sginū nō imerito attribui pnt il
la sba Sedulij poete circa pncipiū sui libri
dicētis. Nullis abolenda p eui. Tpius cō
stantiū signa tuaz: Et quibz audaci per
stringere pauc. Relatu Uly animis cōmito
meis: silusq; patentes Ingedies: aliq; nitōz
cōtingere ramos. Nā centū licz ora mouēs
vor ferrea clamer: Lētenosq; sonos hūanū
pecc? anbelet. Lūta qz expediat: qz nec in
cida celi Sidera: nec bibule numeris equā
tur arene. Atm qz vt scribit Eto. re. Deut.
v. z Mar. xv. z in. l. j. ff. de obse. a libe. z liber
p. fil? tenet venerari z honorare parētes. de
q etia tractat in. l. parētes. z i. l. generalit. ff.
de ius vo. z i. l. filia. C. de patria po. Jo ne s
mādatū faciā legē naturalis: scpture z gre: q
patri ac mri reuerētiā pcpit exhiberi. potius
elegi ppeti aliquātilū verecūdie z ruborē ex
dicēdi inepitūdie: qz magnifica priuilegia:
excellētissimas qz progatūas pūssime dei ge
nitricis mris gre ac mscōiemris qz nre z ad
uocare pcpue silērio ptransire. Si em impa
toz festinatē reducere ad effectū ea q respiciūt
omamentū reipublice. vt in anst. psti. q de di
gni. in pn. col. vj. nō min? est festinādu cele
brare sginēas laudes: quas neq; mens nra
pōt conage nec lingua pferre. Si qdē ab ea

mltas meruim? largitates: z innumera circa
nos ei? bñficia pitemur. vt ait impator. i. l.
j. in pn. C. de off. pre. pro. af. Ad hoc etiā op?
aggrediendū multū me iducit illd qd inq;
ter? in. l. p. byreri. C. de epi. z cle. l. q. subtra
bens z celās sgitatē grauit? punitēd? ē. lex em
equipat ista duo: tacere sgitatē z expmire fal
sitatē. l. j. C. si s ius vel vti. publi. z. c. sup lit
teris. z. c. postulasti. de resp. Nolens igit ta
curnitate sgitatis offendere deū q est sgitas
Joh. xiiij. z. c. qui cōcepta. viij. di. intemera
te mris ei? laudes enarrare decerni. maxime
ipa mead hoc exhortatē: q Eccl. xiiij. iquit
Qui se elucidat: vitā eternā habebit.

In noie dñi scipit ps pma pncipalis hu
ius sermonarij de excellētijs beatissime sginis
Marie. qd mariale appellat. in qua tracta
tur de immaculata ei? pceptione. z ppro ac ppi
culari noie ppetuū silentiū nūcupat.

In festo immaculate pceptionis beatissime
sginis Marie Sermo pimus.

Ota pul

chra es amica mea z
macula nō est in te.
Ean. iij. Incōpē
ens mibi satis: incō
gruūq; valde: ac nō
paz rephēnsibilē s

B

Qz pdi
caren de
beat ar
quit

ma facie videt q ego idign? insufficiens atq;
inept? lingua audia cōramiata labijsq; pol
luris laudare extollere atq; magnificare in
temerata castissimā immaculatāq; dei sponsā
gloriosam atq; beatissimā virginē Mariā
Meli? est em aliqd nō facere qz ineptē z ma
le agere. in tra notata in. l. j. ff. si quis in ius
vo nō lerit. z in. l. q. quis. S. si puenierit. ff. ad
uele. z in. l. j. S. penul. ff. quod cuiusq; vni. z
in. l. quorēs ff. qui satis. cogā. z in. l. non pu
tauit. S. nō quēta. ff. de bo. po. co. tabu. im
mo graui? qz puniti? faciēdo qz in omittēdo
vt notat glo. i. l. si mora. ff. lo. ma. Quia igit
meli? est aliqñ silērio vti qz loqui. l. nōnūq;
ff. de colla. bo. z necaria nō sunt momēta ver
boz q balbutiēs ligua pfudit. l. qm idignū.
C. de testa. Magnaq; culpa ē imiscere se rei
ad se nō pncipi. l. culpa. ff. de re. iu. z. c. nō est
sine culpa. eo. ti. li. vj. vñ dr. xv. q. j. S. sed ob
ijcit. q peccat cecus emittēs sagittam. qz ad
hoc nō est aptus. quia etiā magnū est pecca
tū psumptiois qdōd cōmittit quādo qz illa

aggreſſi tēpēt q̄ ſunt totalit̄ ſup vires ſuas
fm Thō. ij. q. xij. Et Seneca i li. de ſenectū/
de ſenectū. Idcirco timendū videt̄ ne m̄hi
accidat illud. Hier. xlvij. c. Quia pl̄ fecit
q̄ potuit: ideo p̄t. ſ. a. ḡa dei z b̄e ſḡis. vñ
excusandus videor̄ ſi ipotētā z inſufficiētā
meā cōſiderās p̄dicare ceſſauero. Nā q̄s nō
tenet̄ vltra vires hereditarias: vt in caſu le/
gis finalis. C. de iur. deli. z i. l. p. hereditarijs.
C. de heredi. actio. Et alibi d̄z q̄ nō tenet̄ q̄s
niſi in q̄tū facere poteſt: vt in l. ſunt q̄ in id.
ff. de re iudi. ¶ In contrariū aut̄ me cogit ad
laudādū dei genitricis ſpūſſi p̄ceptū per os
Dauid pſal. xl. di. Laudate dñm in ſanctis
eius. Que verba exponēs diuus Hiero. in
ſimone ad Euſtochiū inq̄t. Si dñi ore pro/
phetico in ſanctis ei⁹ laudare iubemur: multo
magis eū in hac celebritate b̄e ſḡis m̄tis ei⁹
oportet cū hymnis z canticis diligēt̄ extollere
z dignis deo laudare p̄conijs: ac myſticis ho/
norare muneribus. Nō igit̄ vllaten⁹ puniēd⁹
videor̄: ſi dei matrē ex p̄cepto ſpūſſi lauda/
re conabor. q̄z q̄ obrepauit venia dignus eſt
l. liberoz. ſ. ſi. in ſi. ff. de his q̄ notā. in ſa. Et
q̄d ſit lege p̄mitte re penā nō meret̄. l. grace.
C. ad. l. in. de adul. Ad hoc etiā pagēdū me
aſtringūt innumera ei⁹ i me b̄nificia. Quā me
ritis z interceſſione ad hāc ſanctā religionē
ſum vocat⁹ a dño. B̄nificio em̄ affici hoīam
debet. l. ſi ſeru⁹ ea lege. ff. de ſuis et. Quia igit̄
multa valēt z tenet̄ ſi ſiant obremuneratoz
que alijs nō teneret̄. l. adu⁹ regul⁹. vbi Bar.
z alij. ff. de dona. z. l. in rem⁹ nulla. C. de ſa. ſa.
ec. vñ apud dñm valere putāde ſunt laudes
q̄ genitrici ſue p̄ receptis ab ea b̄nificijs refe/
runt. iō cū b̄nificiat⁹ debeat eē grat⁹ erga b̄nifa/
ctoꝝ ſuū. l. ſz z ſi lege. ſ. ſoluit. ff. de peti. he/
re. z. xij. q. v. c. de forma. z. c. cū i officijs. de re
ſta. Timeo ne ſi b̄e ſḡinis in hac celeberria
feſtiuitate tacuero laudes: r̄erear oib⁹ acce/
pris b̄nificijs puari. Quia p̄p̄ in gratitudi/
nē reuocat b̄nificiū. ſ. ſciendū. in ſti. de dona.
z. l. ſi. C. de reuo. dona. z. l. j. ac. ij. C. de liber.
z eoꝝ libe. z. c. octaua. xij. q. ij. z in. c. ſi. de do/
na. z in. aut̄. vt liberi de cetero. ſ. illd. colla.
vj. Ad argumētū aut̄ de inſufficiētia r̄ideri
pōt̄: q̄ ſecit q̄d potuit legē adimplere. l. iur
re cū ſi. ff. de codi. z. remon. z notat̄ in. l. iure
ciuili. ff. de reg. iur. z in. c. cū nō ſtat. e. ti. li. vj.
Nec videt̄ q̄ glorioſa ac p̄ſſima ſḡo in me
debeat irāſci. ſi p̄ meis viribus ſus fecero ino/
centiā a deuot⁹ populis celebrari. q̄d em̄ ſit
gratia ſtutis nō puniēd⁹ eo q̄ actus magis de/
notat̄ fm cauſam q̄ fm actū. z. l. j. ſ. remonet

D. p̄di
care de
ar pbat.

Solutio

ff. de poſthū. Itē illa que malo geſta nō ſunt
animo penā nō merent̄: vt notat̄ in. l. j. ſ. ſi.
ff. de abige. Voluntate em̄ ac poſſito maleſi/
cia diſtinguitur. c. cū voluntate z ſen. exco.
z. l. q̄ iniurie. ff. de ſur. Et ad hoc credēdū me
cōfortat̄ ipa eadē virgo: que Eccl̄. xxiij. inq̄t
Qui opant̄ i meū peccabūt. In hac opinio/
nū diſtūtare: p̄dicādū ſi aut̄ cecidit cōſtitut⁹
remuniſcoz illi⁹ ſentētie quā notant̄ doc. in. l.
anriqui. ff. ſi pars here. pe. z in. l. ſi q̄s argen/
tū. ſ. ij. C. de dona. z in. ſ. ſed cū liberas. in/
ſi. ex quib⁹ cau. manu. nō li. ſ. q̄ i oib⁹ me/
dia via tenēda eſt. iuxta illud puerbū. De
diū tenuere b̄t. vt d̄t glo. l. aut̄. de conſuli. ſ.
j. in ſ. medij. Ideo Quid⁹. ij. merba. inq̄t
Inter vtrūq̄ tene medio tueriſſim⁹ ibis. q̄d
faciebat impatoꝝ qui in. ſ. cū ei aliena. inſti.
de rerū di. dicebat. Mediū viā eligēs rē.
mediū em̄ purgat viciū. l. ſi. C. de na. lib. z. c.
ex trāſmiſſa. z. c. ad extirpādās. de ſi. p̄el by.
Quapropt̄ inter oppoſita mediū eſt eligen/
dum. l. ſi peculū. ſ. ſi. ff. de ſtatū libe. via em̄
media eſt iuxta. l. nec ſupina. ff. de iur. z fac.
igno. z. l. ſolet. ff. de offi. p̄e. Itē ad memoriā
reuoluo aliā ſiniā que a doctorib⁹ notat̄ in
l. ij. ſ. ſi q̄s. ff. ſi quis cauti. z in. l. continu⁹. ſ.
itē q̄ in inſula. ff. de ſ. ob. ſ. q̄ ex duob⁹ cōtra/
rijs ſit optimū r̄examerēt⁹. Eaprop̄ nec p̄i
me adherēs opinioi tacebo. nec ſeciūdā tota/
liter approbās de meis cōſilijs virib⁹ p̄dicā/
bo. ſed p̄p̄ij ſenſus intelligētā nō ſequens
ſanctoꝝ patz in iuris ſentētijs quib⁹ os do/
mini locut⁹ eſt. Inclit̄ illā celoꝝ reginā lau/
dare totis p̄cordijs conabor: quā etiā etern⁹
ſponſus i vobis p̄poſit⁹ collaudat dices. To/
ra pulchra es zc. Sup̄ quib⁹ vobis volēs ei⁹
imaculare cōceptōis eluādate veritatē: tres
ſubtiles cōſideratiōes deuota mēte reuoluen/
das atq̄ ſpeculādas p̄ponā.
Prima dicit̄ oppoſitiōis.
Secūda reſponſiōis.
Tertia de cōfirmatiōis.
Prima p̄s hui⁹ ſimoniis in qua opponit̄
p̄tra p̄ceptoꝝ dei genitricis.
Quantū ad p̄mā cōſideratiōem eſt
ſciendū fm ſiniā Ariſt. in primo
topicoꝝ: q̄ arguēdo p̄ parte affir/
matina z negatiua meli⁹ cognosc/
tur veritas z falſitas cui⁹libet cōcluſiōis: q̄
oppoſita iuxta ſe poſita magis elucēſcunt: et
meli⁹ ad inuicē diſcernunt̄. ij. de celo z mūdo
z. j. elenchoz. Un̄ inq̄t Ariſt. ij. de aia: q̄ con/
ſiderās vñū oppoſitoꝝ habet cōſiderare z re/
liquū. Logico em̄ vno ex q̄ijs cogit̄ z ali

Medit
elegit.

Contra
ria

E

Bermo.I. De cōceptiōe Marię

ad. l. j. ff. de his q̄ sunt sui vel alie. in. 7. s. nec manifestū. in. l. i. de obliga. q̄ ex delict. nascit. 7. l. pomponi. s. sed his q̄. ff. de pu. 7. in. l. i. de iure. in. p̄ncipio. Idcirco Aristot. in. l. i. p̄dicamētoz in p̄dicamēto relatōis inq̄t. Du bitare in singulis nō erit inutile. quod etiaz notat p̄ glo. in. l. iij. C. de sum. trinita. 7. fi. ca. siq̄e disputatiōe etem nō ita dare veritas in notescit. adeo q̄ in. iij. Metha. Aristot. ait. Querētes veritatē sine disputatiōe similes sunt quo ire ignoratibz. Disputatiō autē me lius veritas inuenit. vt notat l. l. fi. s. mixta 7. de mune. 7. hono. 7. in. l. diui fratres. ff. de inrepatro. 7. l. ij. s. ex legibus. ff. de origi. tu. Quia igit̄ iudicantē oportet cūcta rimari: 7. ordinē rerū plena inquisitiōe discurre. c. in dicantē. xxx. q. v. 7. l. iudices. C. de iudi. cum silibz. Eapp̄ vt meli⁹ pateat brisime h̄gis puritas cōtra eā in hac pte tribz rationibus opponem⁹.

Prima dicit̄ redēptōis.

Secūda cōparatiōis.

Tertia h̄o sc̄ificatiōis.

Opinio
prima q̄
sit conce
pti ori
ginali.

**Libera
tio.**
¶ Profundamēto p̄me rōis pontif illa regu la iuris que ait. Quod fauore aliq̄z est iro ductū nō debet i eoz odiū retorq̄ri. l. quod fauore. C. de legi. l. nulla iuris rō. ff. c. l. p̄les. C. de fide in. l. iij. s. due. ff. de carbo. edic. l. generalit. s. in his aut. C. de secūdis nup. 7. notat in. l. nō eo min⁹. C. de pu. textus est in. c. qd ob grām. de regu. in. l. vj. Sed brā h̄go sine p̄cto concēpti dicit̄ p̄mo vt ipa gl̄ioz apparet 7. magis laudet. q̄ est digna omni veneratiōe. Un in missa eius dē canit eccl̄a. B̄ndicta 7. venerabilis es virgo maria 7c. Et ideo de illa dicere possum⁹ illd̄ Eccl̄. xliij. Exaltate eā q̄tū potest. quia est maior omi laude. Secundo hoc p̄uilegiū ei attribuit̄ vt p̄ hoc ei⁹ fili⁹ magis honoret. q̄ gl̄ia filio rū parēs eoz. Proverb. xvij. Facit. l. a di uo pio. 7. l. milites. C. de question. 7. l. i. iube mus. C. de aduo. diuer. iudi. Et sic opinio cō ceptiōis iroducta est in fauore matris 7. filij. Cum igit̄ ex hac opinione sequatur iniuria vtriusq̄ nō modica. cōcludēdū videt̄ q̄ nō debet teneri. Q̄ aut̄ data hac opinioe p̄ve ra sequat̄ p̄positū patet. q̄ si nō cōtraxisset beata h̄go peccatū originale. nulla indignit̄ se redēptiōe. cū nō haberet aliquod p̄ctm actuale mortale aut veniale. s̄m omes doct. Nō em̄ egent qui sancti sunt medico. sed solū male habetes. Mar. ix. Ergo xps nō fuisset redēptor. h̄ginis. q̄ redēptio p̄suppōit la p̄sum. sicut etiā liberatio p̄supponit obligat

tiōe. l. decē. ff. de h̄. ob. 7. absolutio cōdemna tiōe. vt notat in. l. i. C. de confel. 7. per Bar. in. d. l. decē. Et sic beata h̄go priuata fuisset merito passionis xpi. 7. ei⁹ fili⁹ nō fuisset mor tuus p̄ ea qd esset cōtra dictūz Pauli. ij. ad Thoz. v. di. Xpus p̄ oibus mortu⁹ est. Nec ip̄e saluator mūdi possz dici p̄fectissimus re demptor. Cōtrariū aut̄ tenet eccl̄ia. que ca nit. Christus redēptor oim. ergo 7. ip̄a h̄ginē redemit. Et p̄sequēter cōcludēdū videtur q̄ originale p̄ctm in p̄ceptiōe fuit. Fili⁹ em̄ dei venit saluū facere qd̄ pierat. Luc. xix. Igit̄ beata h̄go p̄ p̄ctm pierat si fuit a filio salua ta 7. redēpta. ¶ Secūdo idē p̄bat rōne cōpa ratiōis. sic. Nō sunt tantū gl̄ioz h̄ginis a nob̄ extollēda p̄uilegia vt detrahāt dignitari sal uatoris nostri. Iniquūz em̄ esset aliquid ab vno iniuste auferre vt def̄ alteri. canon est. j. q. j. c. fore. xiiij. q. v. 7. l. assiduis. C. qui po ti. in. p̄. ha. vbi dicit̄ Bal. q̄ vni altare non debet denudari vt aliud coopiat. Nec debet aliq̄s vt cōmodū alicui faciat alteri p̄iudica re. c. deniqz. xiiij. q. v. 7. c. primū. xij. q. ij. 7. l. ij. s. merito. ff. ne quid in lo. pu. 7. l. si. C. si tra ius vel vili. pu. Nec alioz honores de bent alijs nocere. l. si. C. de statu. 7. ima. Nec aliq̄is d̄z illud appetere qd̄ honoz alioz minuat. C. si q̄s nō obediat. xj. q. iij. Et ideo nec nos debem⁹ ita laudare virginē Mariā vt diminuam⁹ dñi nostri p̄uilegia. Nec ip̄ sa debet sibi vellesurpare talē dignitatē q̄ fi lio dei equalis videat̄. Assumēs em̄ dignita tem quā nō pōt h̄re dicit̄ falsarius. vtriquē Bar. in. l. j. ff. de publi. iudi. Inuitū etiā est q̄ quis velit laudē sibi attribuisse cum p̄imi nutiōe honozis alteri. c. null⁹. xcix. di. In iuitū q̄z est aliq̄e cū alteri detrimento fieri locupletē. l. nā hoc natura. ff. de cōdi. inde. et l. rez quidē. in. fi. ff. rez appo. 7. l. iij. s. si p̄u. ff. de tribu. 7. de re. gel. si p̄p̄illi. in. p̄n. 7. l. cū hi. s. si quis de alimētis. ff. de transac. 7. l. illis citas in p̄mo rñ. de officio p̄s. 7. l. iure natu re. de re. in. Alteri etem p̄ alterz p̄iudiciū in ferri nō debet. l. nō debet. ff. de re. in. cū simi. Cum igit̄ hoc p̄ excellentiā atqz singularē di gnitatē attribuat̄ domino nostro iesu xpo q̄ post Ade lapsum ip̄e sol⁹ conceptus sit sine p̄cto. dicte Augustino in li. de baptismo p̄ uuloz. Nō est in filijs hoim quicq̄ sine pec cato excepto vno mediatore nro. Et in eodē li. circa fi. iterū dicit̄. Teneam⁹ fidei indecē nabile cōfessionē q̄ solus xps sine peccato na tus est in similitudinē carnis peti. Cōcludē dum videt̄ q̄ nec nos hanc prerogatiua dei

benus beate & gini attribueret nec ipa i tede
cus: & diminutione honoris dilecti filij sui:
tantu sibi debet excellere appropiare: q sibi
copetere no videt. Na illud qd est iductu in
fanore & p uilegiu alicui singulari p sone no
egredit illi psona. s. sed qd pnci ansti. de in
re. na. gen. 2. ci. 2. l. ius singulare. ff. de legi.
¶ Tercio ide pbat rone sanctificationis. Bra
eterni ego fuit in vtero mris sanctificata. vñ
de ipa canit ecclia illd ps. xlv. Sanctificauit
tabernaculu suu altissim. Nulli aut sancti
ficatur nisi pns animet. qz caro sine aia no e
susceptibilis gracie ergo ateqz sanctificaret ei
aia erat ifusa i ei corpe. Si igit tuc fuit scifi
ficata cum no ab actuali mortali aut veniali
peto qd tuc no comilerat: q ab originali san
ctificata fuit & purgata. scificare em est de no
scro sanctu facere. Nam si tuc sanctitate ba
buisset: sanctificatione non indigisset. Nec
oportuisset q deus illi sanctitate infunderet
qua pns possidebat. Et bñ virgo dicere po
tuisset illd vulgare puerbu. Qd meū eam
plius meū fieri no pt. l. 2. an eadē. s. actioes
ff. de excep. rei iudi. l. iij. s. ex pluribz. ff. de ac
qui. pos. 2. de re. iij. l. cū qz. j. m. i. n. i. de lega
s. sed si rem. 2. de act. s. si citat. 2. c. inter di
lectos. s. ceter. de fide instrum. 2. l. cū res. 2. l.
si mater. C. de ptra. emp. 2. l. sine rei. ff. eo. rif.
Et si ipa ego bñdica petisset a deo scificari
potuisset illi dicere de illud Quidij in. iij.
Metaph. s. frustra petis qd in? hēs. quod
etiā notat i. l. s. qz ex argētariis. s. phiber. ff.
de ededo. Eapropi p dū dēdū videt q p san
ctificationē ab originali peto fuerit emūda
ta. Et hec sufficiat p pma pte huius finis
Sed audi aliā parte si vis recte iudicare. c. j.
de cau. pos. 2. pprie.

Pars scda q d: mōis.

Secun
da opio
q no sit i
originali
cōcepta.

¶ Is argumentis no obstantibz in cō
trariū est veritas: vñ qz bñ ego
maria sine peto originali fuit cō
cepta. ¶ Non obstat modo pma ratio dicta
redemptiois. quia respōdeo fm sniam docto
ris subtilis in. iij. di. iij. q. xpus fuit redēptor
beate & ginis p gratiā puenientē eā pseruan
do. qz si illa no pseruasset in originali pecca
to incidisset. vñ in ipi psona pdixerat Dauid
ps. lviij. De me? suscepit me: misericordia
eius puenit me. Alioz aut hōz fuit redem
ptor p gram subsequente post lapsum. Redē
ptio itaqz bñ & ginis fuit pfectior omni alia
redemptioe. quia meli? est aliqū a vulnere
defendere & pseruare qz post vulnerationē re
mediū adhibere. l. si. C. in qui. cau. in intre re

sti. no est neces. 2. l. j. C. quā. l. i. c. vñcūqz se
sine indi. vñdi. facit glo. in. l. iij. s. cum igit
ff. de vi. 2. vi. ar. que dicit qz no debet expecta
re vt pmo pueniat qz se defendat: sed magis
puenire qz pueniri. 2. notat in. l. vt vim. ff. de
iusti. 2. iij. 2. in. l. j. p Bar. C. vñd vi. Postio
igit q quis videret duos debere vulnerari:
si vñ adinuaret & defenderet ac pseruaret n:
vulneraret: aliū aut dimitteret vulnerari: s:
postea p medicinā eū sanaret: diceret pfecto
vtriusqz saluator: s: meli? & pfecti? de priori
quia fm Geo. in. iij. di. iij. q. j. excellētis be
neficiū est seruare a malo qz dimittere cade
re in malū: 2. ab eo postea liberare. vñd mul
to melius est iter amicos pacē seruare qz iter
ruptū reformare: 2. litem phibere qz linguā
cōprimere. vt ait Francisc? de mayronis l. iij.
di. iij. Beata igit virgo pseruata ab origina
li p gratiā filij sui fuit ab illo pfectissime re
dempta. ideo canit ecclia in officio cōceptio
nis. Nullū redemit filius ex omni gente dī
gnus: qui te seruauit pñde munda pater
no scelere. Eo itaqz modo redemit christ? su
am matrē: eam pseruans ne caderet in pecca
to. quo etiā bonos angelos redemit pseruans
ne simul caderet cū lucifero. De quo Bern.
sup. ij. Lā. inq. Ebrui? etiā angelos rede
mit: illos pseruando: homines purgando.
Et tali modo loquēdi vñ psalmista dicens
deo Eruiisti aiam meā ex inferno inferiori: qz
ei ne ad infernū descenderet auxiliū dedit: il
lamqz liberauit. Quia aut bñ virgo quā
tum ex se erat ex conditioe nature apta erat
contrahere peccatū originale. ideo ab illo dī
citur christū eā liberaffe & saluasse: 2. hoc respe
ctu dixerit quidā ipaz originali peccato fū
isse obnoxia. no q illud cōtraxerit: s: qz nūll
ex speciali pūilegio fuisse pseruata cōtra
xisset. Et simili modo loquēdi etiam dicit
Job. iij. Ecce qui seruiuit ei no sunt stabiles
cum ramen boni angeli sint in gratiā confixi
mati: fm theologos in. iij. di. vñ. sed hoc itel
ligitur quātū est ex eoz natura: nisi fuissent
p diuina gratiā stabiles facti. Et quibz piz
tolutio ad primā rationē contrariā. Et hac
reponsione approbans sanctus Anselmus
dicit in libro ij. Cur deus homo. c. x. Indū
git beata virgo redemptioe & christi passi
one: nō ppter peccatū quod infuerit: sed pio
pter peccatū quod infuisset. nisi ipemet ex
speciali pūilegio eam pseruasset. Nō sequit
ergo beata virgo fuit redēpta p filiū a pecca
to originali: ergo fuit illi obnoxia. Faciut ad
pdicta notata per Barro. in. l. deccm. ff. de

Bermo.I. De cōceptiōe Marie

Differētia inter cōceptōz xpi et marie.
Secūdo
Tertio
Quarto
Quinto

p. ob. et in. l. nō vtiq. ff. de excep. vbi dēclarat qd aliqui quis dicit manumissus qd nunq. fuit in fuis. et absolut. qd nūq. fuit excoicatus.
 Ad rationē autē secūda que dicit cōparōis respondet qd ppter hanc veritatē credita. scz qd beata virgo fuit cōcepta sine peccato originali nō sequit qd ipa in sua cōceptiōe fuerit equalis conceptiōi xpi. imo ipe dominus habuit singulare et excellentissimū modū cōceptiōis. Nam pmo fuit cōceptus absq. virili semine de purissimis sanguinibz bē virginitatis virtutē spiritus sancti. vt inquit Hieronimus super Ezechiel. et Franciscus de mayro. super Matheus. c. et Nicolaus de lyra sup. Luc. i. c. Virgo autē fuit cōcepta ex vtroq. patre et semini cōmixtiōe. Secūdo christus in primo instanti sue incarnationis sine cōceptiōis habuit corpus plene organizatū. ita minutū esset vt qualē videri nō possent mēbroz distinctiōes. et in eodē instanti infusa fuit anima i eius corpore. nec expectata fuit temporis dilatio ad organizatiōē corporis fm Alexan. de ales. in. ii. parte sum. in tractatu de sanctificatiōe beate virginis. Et Augustinus in li. de fide ad Petr. In eodē qz instanti fuit xpus plenus sciētijs et virtutibz. vt dicit Nicolaus de lyra sup. illa vba Dier. xxij. Nouū faciet dominus sup. terrā. femina circū dabit vitz. Et franciscus de may. super illa vba Lu. i. Ecce ancilla dñi. et Gregorius sup. illud Ezechiel. ii. Ecce iste venit salies. et Ric. in li. di. ii. ar. ii. q. iiij. hoc autē nō fuit in cōceptiōe virginis. Tertio qd xps nō sit in originali cōceptus hoc fuit ei cōueniēs iure nature et necessario. quia null. pnceps fuit legibus est subiectus. l. pnceps. ff. de legi. l. ex i. perfecto. C. de testa. et si. in aut. de su. col. iij. et l. ex imperfecto. ff. de leg. ii. et c. cūcta. viij. q. iiij. facit quod notat dñs Anr. de butrio in. c. omis. de peni. et remis. vbi dicit qd papa nō ligat vigore illius capituli. Beata autēz virgo fuit cōcepta sine peccato nō ex natura nec ex debito. sed ex gratia et pmiilegio sui filij. Nā vt dicit in. d. l. pnceps. ff. de legi. in. perator eadez pmiilegia tribuit Auguste sine impatrici que ipe habet. Ideo in sermōe ad Eustochiū beatus inq. Hiero. In maria totius gre que est in xpo plenitudo venit. qzq. aliter. Aliter dicit. quia qd xpus habuit ex natura. h. beata xgo recepit ex gra. Quarto in pmo instanti cōceptiōis xpi anima ei? pūcta fuit psonē diuine. fm Richar. vbi s. quod nō fuit in virgine. Quinto xpus in sua cōceptiōe nō indiguit redemptiōe pas-

sua siue aliquo pseruante. nec habuit naturā prōnā ad recipiendā maculā pēti originali. et sic nec radicaliter nec formaliter habuit nec hīc potuit pēti originale. Lm. rei ratiōes assignat Anselm. in li. de cōceptu virginali. quas breuitatis causa ptranseo. Beata autē virgo nisi pseruata fuisset peccatum originale cōtraxisset. qz radicaliter habebat vnde cōtraheret. vt dicit Seco. in. iiij. di. iiij.
Sexto
Septimo
Conclusio.

Sexto beata xgo fuit p grām dei liberata a rebellione quā habuisset caro ad dñm spm. Hoc autē nō habuit xps. qz nullā rebellione habere poterat in carne. Septimo. Anima xpi ab instanti cōceptiōis fuit impeccabilis et beata. vt habet in. iiij. sen. di. xij. Nō sic autē fuit aia beate virginis. quia in ea fuit potētia ad peccandū. vt inquit beatus Bona. in. iiij. di. iiij. Multas alias differētijs inter cōceptiōē xpi et beate virginis causa breuitatis ptranseo. Maxime qd xpus in sua cōceptiōe a seipso accipere iusticiā potuit. maria autē non. Christus nō caruit originali peccato virtutē sue passiōis. nec fuit cuiuscunq. alterius. Maria autē caruit illo merito filialis passiōis future. Christus ver. deus et homo cōceptus est. maria autē pura creatura. Christus de se omnipotēs. maria de se nullipotēs. Christus et de ipa dicere poterat illud Isa. xij. Ecce vos ex nihilo estis. et op. vrm ex eo quod nō est. Concludit ergo qd pseruatio gloriose virginis p filiū facta nō solū nō redūdat in dedec. filij. sed in magnā cedat glām ipsius qd singlari et excellentissimo modo matrē suā redimere voluit. Ideo beate virginis merito dicit pōt illud quod ego scripsi in eplā ad sumū pontificē Sixtū quartū dices ipi gloriose virginis. O benedicta dei genitrix te crimie solā immūne natus cōtulit esse tuus. Ipe tuam formans animā sic xgo redemit. Crimina qd mi nulla parētis habes. Nō fuit in toto cōceptus sacrior orbe. Si nō de nato sunt mea vba tuo. Q. autē ad honorē redemptor. nō stri redundet beata virginem ab originali peccati macula fuisse pseruatā pbari pōt per illud Hieron. in sermone ad Eustochiū di. Nulli dubiū qd totū ad laudē xpi pincat. quicqd digne genitrix sue impensum fuerit ac solēnter adimplerū. Nō solū autē honoratur xpus ex hoc matris sue honore. sed etiā multū letat. gratissimū habet qd a nobis sue genitricis puritas venerat. Un. fortunatus in qdā omelia inq. Grati. est obsequiū deo qd marie impedit qd quod sanctorū cuiuslibet dirigit. Quo ad tertiā ratiōē que dicta ē

sanctificationis: si dicat qd p dicitur auctas sancti-
 ficant tabernaculum suu altissim. intelligitur
 de tabernaculo materiali terreno vel celesti.
 Iuxta illud Ps. lxxxij. Quia dilecta taberna-
 cula tua dñe sicut et. nihil faceret dñs nisi
 onē nram. ver qd p dicitur pba exponunt cōf
 de beata p gine dicere possum qd dicitur aucto-
 ritas loquit de sanctificatione corporis p ginet. In
 q dicit qdā fuisse corruptioz et feditate qn
 dā ex semine isfeto dicit: q fm sanctū Bo. in
 iij. di. xxx. ar. ij. q. j. est in oibz corporibz de se
 mine pmoz parētū ppagari: et est inclinatio
 qdā ad voluptates: q facit carnem rebellare
 spūi: ac recurrere ad malū oī tpe. Sec. viij.
 z. c. omis etas. xij. q. j. Et ab hac fm eos pur-
 gati z sanctificati sunt corp⁹ ei⁹ an infusioz
 aie. Sz p oim dīcedoz declaratioe sciendū
 est fm Alex. de ales in. ij. ptesum. in tract. de
 sanctificatione bte p gine. q. vi. vbi recitat aug.
 in. li. lxxij. qstionū di. q dōceptio hūana sic
 dz pfecta: vi septe pms diebz qst lacti habe-
 at sūstidū: nouē sō diebz puerat in san-
 guine: deinde in duodecim diebz solidet: et
 mū decem z octo diebz formet vsq ad pferā
 mēbra. deinde vsq ad tempus part⁹ in ma-
 gnitudine augeat. z hoc hz locū in masculis
 In feminis aut ateqz sit organizatiū corp⁹ re-
 gunt. lxx. dies: vt inquit Aug. vbi supra.
 Phisici aut dicit q. xl. diebz organizat cor-
 pus masculinū: femellū autē. lxx. vt notat. ff
 de libe. z posthu. l. gallus. in pn. in fine colū-
 nel. v. di. in pn. An aut qz corp⁹ sit pfecte
 organizatiū nō infundit ei a deo aia rōnalis:
 sed illa massa que a phisic⁹ appellat embrio:
 pmo solū viuit vita vegetatiua. qz nutrit et
 crescit. Deinde viuit vita sensitiua: qz sentit
 Un dī Aristo. xvj. de aialibz q embrio pus
 est aial qz hō Organizato aut corpe de creat
 vna aiam rōnalē sine macula: z creādo illaz
 infundit. Nō aut an organizationē infundit:
 qz aia rōnalis est actus pms corp⁹ phisici
 organizati. vt ait Aristo. ij. de aia. l. z aut quidā
 dixerit qd hōie sunt tres aie: m hūi probat
 Tho. j. par. sum. q. lxxvj. z. cvij. affirmās
 qd generatio vni⁹ semp sit corruptio alte-
 rius: necesse est dicere qd i hōie qz in alijs aia
 libus qn pfectior forma aduēt sit corruptio
 pōris. Ita tñ q sequēs forma hz qdā habe-
 at pma: z adhuc ampli⁹. Quapropter cū aia
 intellectiua creat z infundit a deo: sil est sen-
 sitiuā z vegetatiua corruptis formis pēstē-
 ntibz. Qñ aut corp⁹ nō est plene organizatiū
 ptem originale in eo esse nō pōt: qz cū sit iāla-
 tū aia rōnalis: nō pōt hē ptem aut⁹ subiectū

Mod⁹
 pceptio-
 nis hōis

Organi-
 zat puer

est ipa aia. vñ de Mg in. ij. sniaz. di. lxxj.
 q caro sola hz sit per cōcupiscētiā generata
 nec culpā hz nec actū culpe. Nō gria aia ha-
 bet illud ptem ateqz sit infusa corp⁹: qz a deo
 creatur sine macula. Lūta em q facit deus
 bona sunt. Gen. i. Istud autē corp⁹ an infu-
 sione aie hz i se corruptioz p dicit: z inclinatio
 nem ad malū z rebellādu spūi si cū eo p iuga-
 tur: z ad pēndā originalis pti miserā: ma-
 xime ex iustissima diuini decreti condēnatio-
 ne. qua ordinatū est q oēs de semie corrupto
 pmoz parētū peccatū ppagari careāt iusti-
 cia originali: z puent diuina vñōe: z eterne
 sint dānatiōi subiecti ppter culpā pmi parēt⁹
 Ob cui⁹ inobediētiā omnes posteri ei⁹ pto
 res pstituti sunt: fm aplm ad Ro. v. Et hac
 ordinatiōe appellat idē apls cirographū
 decreti: ad Col. ij. q. Et qd p ptem origi-
 nale nō ex eo solū pti q aia p iungit cū cor-
 pore infecto: sicut dixerūt qdā dāres exēplū
 de hūi reman⁹ pollutas q in eis recipit pomū
 mūdissimū ex qd⁹ fedat. Nā hac opinionez
 reprobat Scot⁹ z Pe. de candia: z fran. de
 may. in. ij. sen. di. lxx. Quia qualitas corpa-
 lis de se nō pōt inficere naturā spūalē. vt p p-
 exēplo radij solar⁹: nō infecti ppter feces corpa-
 les. Lū ptem originale nō pueat pncipa-
 lit a carne: q cū illō nō habeat in se nō p i p-
 ptem in aiam trāsmittit: fm illa sniam que
 ait q nemo dat qd nō hz. c. ventū. ij. q. j. l. ne
 mo. ff. de reg. iur. l. traditio. ff. de acq. re. do. z l.
 si liberā. C. qd cū eo. Itē nec ab aia eadē rōe
 qz cum nullū in sua creatiōe recipiat anima
 ptem: z sic mūda infundat corpi. nā de ipaz
 aiam creādo sumū corpi infundit: fm Aug.
 in li. de ecclīasticis rognatibz. z theol. in. ij.
 sen. di. lxxij. nō pōt corp⁹ aliq viciare pecca-
 to in ipa infusioe. Itē nec a parētibz trāsmi-
 tit ipm ptem i filios. Si em hoc esset seqret
 q generati a parētibz baptizati z psequēti
 ab originali pto liberati nō p traherēt ipm
 originale ptem: qz parētēs trāsfundere non
 pnt qd ipi nō hnt. Ideo est dīcedū q h p-
 cipalit pcedit rōne pme puaricatiōis: ppter
 quā hūana natura in Adā deprauata: z dei
 inimica pstituta: p diuinā sniam fuit dāna-
 ta. atqz ad hēbitū in ipa pma puaricatiōe
 factū p tpe singulis suppositis suis p trahē-
 dū mediāte corrupta carne ab ipo pmo pua-
 ricatore ppagata merito ē reputata. Et hoc
 innuit Amb. in li. de verbis apli. cui⁹ verba
 refert Mg sen. in. ij. di. lxx. dicens. Corru-
 ptio p conditionē offensionis manet in cor-
 pore: robur tenēs diuine snie dare in Adām

Respon-
 sio vñōe
 originali

Bermo. I. De cōceptiōe Marie

en^o sfortio maculat p^octo. scia. hec ille. Ad puniendā q̄ hāc culpa toti^o humane nature in adā lap^o iusto dei decreto statutū ēv^o ois aia intras corp^o ex semine infecto taliter ppa gatū inficiat. sicut etiā Lem^o. xiiij. fuit decre tū vt q̄cūq; intraret domū leprosam efficeret inūduos. Hoc aut^o decretu punitiū fecit de^o q̄n^o vt habet in Gen^o. ij. c. dixit primo parēti In q̄cūq; die cōceder^o ex eo s. ligno scie bo^o ni^o z mali: morte morieris. Tūc em tulit dā^o nandis sūam z cū z posteros ei^o ab ipso ppa gandos: q̄ sūaliter i lumbis ei^o erat: si de li^o gno vetito comederet. Et sic de^o nō fuit nec est auctor p^octi s. vltor. Quare aut^o istā dāna tionis sūam nō incurrit xps nec beatavir go: q̄ etiā ipi erat mō p^octo in lūbis ade pa tuit sup^o. z etiā in sequētib^o sermonib^o decla rabit. Qñ q̄ aia infundit corp^o ex semine in fecro pmo^o parentū ppagatū tūc imēdiate pbit p^octm originale. Et rō est: qz p^octo pmo^o rui parētū tota natura hūana q̄ in illis tunc erat tota sūaliter fuit infecta sūm Aug^o. xij. de ciuit. dei. z Ansel. i. li. j. de cōceptu sūginali. z Alex. de ales in ij. pte sum in trac. de p^octo ori ginali. q. j. z etiā in ij. pte sum in trac. de in carnatiōe xpi. z seraphicu cardinalē sanctū Bona. in ij. di. xxiij. Ideo sicut si sūmole vi^o pissent hoies ab eis descēdētes fuisset remu nerati: vt declarat Alex. de ales i. ij. pte sum. i. trac. de p^octo originali. z Ansel. i. li. j. de cōce^o p^otu sūginali. c. q. j. z in li. cur de^o p^octo. c. xviij. z sanctus Bona. in ser. di. xxiij. z mgr Bar. pilanus in libro beate sūginis fructu. vij. et Landulphus neapolitan^o in ij. sen. di. xxiij. q. vij. z Linconien. in tractatu de cessatiōe le galii. z beatus Tho. in q̄stioib^o disputatis de malo. q. iij. art. vij. z pma pte sum. q. q. art. j. Ita p^octm fuerit merito puniti. qui ei sentit cōmodū dz z sentit in cōmodū. l. eū q̄ ff. de iureiurā. z in sti. de legiti. patro. tu in fi. Et h^o est qd in q̄t apls ad Ro. v. di. In quo oēs peccauerūt. Et p hui^o p^octiōis noticia z pgruētia inducit mgr fran. de mayro. quat mox exempla i trac. de cōceptiōe sūgis. Punit^o est q̄ sicut p^octabit irregularitas i bigamop^o p^oter ecclie statutu: quo ordinatū fuit q̄ qui cūq; p^oberet cū duab^o vxorib^o sit irregularis xxiij. di. c. maritū. vel quicūq; p^otrabit cum vidua ab alio marito cognita ē etiā irreglā ris. xxiij. di. c. serratim. z xviij. di. c. vna. z c. altercatiōis. de biga. li. vj. vlt etiā si dixit vxo rem quocūq; corrupam. d. c. maritū. xxiij. di. z c. q̄ in aliq. ij. di. Ita de^o instituit vt q̄ cūq; spūs dēpolar^o fuerit carni ppagatē ab

adā obli^o cet ad penā damni q̄ est pena origi^o nalis p^octi. ¶ Scdm exēplū est sic irregulari tas p^otrabit in spurio p^octi s. ecclie statutu: q̄ ordinatū est q̄ nāceret de illegitimo coi tu nō p^omoveat nisi adueniat aliqd eximēns c. iter dilectos. de excel. pla. z c. sūgent^o. de he re. z c. si gens. lvi. di. z c. innotuit. de elec. et c. p venerabile. z multis alijs caplis. cū q̄ filij sint legitimi. Ita institutu est a deo vt q̄cūq; nāceret ppagat^o ex semine adā infecto care rer originali iusticia z p^ouaret eterna beatitu dine: nisi supueniat dispensatio. Et merito nā p^octm. Sco. in ij. sen. di. xxx. Adā accepit a deo iusticiā originālē p se z p tota sua posteri tate: z fact^o est debitor ei^o: z ad illā obligauit se z posteritatē suā q̄ in ipo erat seminaliter z radicalit^o. vñ peccado p^ouauit se z posteros suos ipa iusticia originali. Et ideo de mente Sco. vt. s. z di. xxiij. z xxiij. z magri^o Pe. de candia in tractatu suo de cōceptiōe beate vir ginis p^octm originālē diffinit q̄ est carētia ius ticie original^o debite: qz in pmo parente acce ptate z ex ipi^o crimine dep^odit. cui corripit obligatio ad penā dāni. Cū Ansel. in li. de p^oceptu sūginali ait. c. xviij. Hoc p^octm origi nale esse aliud intelligere nequeo in eis dē in fanrib^o nisi ipam factā p inobediētiā ade ius ticie debite nuditatē: per quā oēs sūt filij ire hec ille. ¶ Tertiū exēplū est q̄ nati ex parētibus suis seru^o sunt in sti. de iure plo. s. seruū aut^o. z her statuto legi^o fit z mādato impato ris. l. z fuoz. s. j. ff. de sta. ho. Cum q̄ facies peccatū suū fiat p^octi: Jos. viij. potuit de^o sta tuere vt oēs q̄ de p^octis parētib^o suis p^octi nā scerent eide subdyerent futuri. ¶ Quartū exēplū est q̄ sicut p^otrabit quedā nom i p^oua tionib^o: puta in illis q̄ nascunt^o p aliquē mo^o dū ab ecclia p^ohibitu: q̄ p^ouauit dignitate ec clestastica: vt p^oz de filijs p^obyteroz: z marie in spuris. i. in sacerdotio genit^o: q̄ nō p^ont ee canonici i ecclis patz fuoz: vt habet extra de filijs pl. c. cū decore. z c. ad abolēdā. z si secus p^osumptū fuerit nō valet nisi cū talib^o sit dis pensatiū: vt habet in. c. j. extra eo. sic ex p^ouati one hui^o originalis iusticie cōtrabit nota cul pe qua fit inhabilis q̄s mīstrare altari ecclie triūphātis nisi fuerit dispēlatū secū p laua crum sacri baptisimi. Nos aut^o possum^o ad dere q̄ntū exēplū. Sepe em p^opter inobediē tiā patz etiā fili^o ei^o remanet p^ouatus here ditate ex decreto legi^o vlt canonis: vt in. c. sūge ris. z c. ex cōdicam^o. de here. z in. c. cū seru. eo. ti. li. vj. Sūt et crimine lese maiestatis p^ou nunt filij pena p^ouatiua: vt in. l. quīq; s. c.

Scdm

Origina le diffini tur

Tertiū

Quartū

Quintū

ad. l. iul. male. et in. c. si quis cum mulieribus. vi. q. i. Ita ergo et multo magis ex diuino decreto potuit ordinari ut propter peccatum inobedientie contra celestem imperatorem et propter crimine lese maiestatis eterne filij sic delinquentium puniretur per na dani. i. primariorum diuine uisionis respectu cui nullum habebat ius: sed deus ex gratia sua illa eis concessisset si in se non habuissent aliquid peccati: ut declarant theologi in. ij. dist. xxiij. **Septu.** Alia quoque duo exempla ponit quidam dicentes quod sicut quoniam progenies aliqua est obligata tributis ex pacto alicuius patris: eorum filij eodem modo nascuntur obligati. sic quilibet homo peccato patris per se obligatur. et sicut puer qui nascitur mortuo patri nascitur heres: et paternis simul obligatur omnibus obligatur. quod hereditas transit cum onere suo. c. tua nos. de usufructu. sic omnis homo ab Adamo peccat: ipsi reatibus onus obligatur. Et in hoc verificatur illa sententia quod dicitur quod heres est successor uiciorum et uiciorum. c. tua nos. et l. si ego. §. pater. ff. de publicis. l. iij. C. de fructu. l. i. ex. l. i. l. i. heres. ff. de iur. et tempo. p. Ideo Trem. vlt. dicit. Patres nostri peccauerunt et non sunt: et nos illorum iniquitates portauimus. et Ezech. xviij. Patres comederunt uinum acerbum: et dentes filiorum obtupuerunt. Uerum quod si septimum exemplum non est omnino simile. quod filius natus per mortem patris repudiando hereditatem potest uelina re obligatione paternam. filius autem propter pagam ab adamo non potest facere ex se quoniam habet hanc obligationem. Ideo melius ad hoc propositum facit exemplum aliud. Nam videmus quod aliquis quis furat cui non sentitur uxor aut filij: et iusta lege suspensus est et tamen uxor et filij propter tale furtum cui non fuerit consensu puniuntur pena perpetua in quatuor uxor priuatur marito: et filij pater: et habent magnam detractionem ex eo: mortis. pro quod tamen non fit eis aliquid iniusticia. Potest etiam dici quod amissio futuri lucris propter non dandum. l. si. C. de codi. Et tunc ex delicto propter non sentitur filij iuste priuari tali lucro. si diuine uisionis. §. Non reuertendo ad propositum nostrum dicunt quidam secundum sententiam magistri Pauli ueneri in tractatu de conceptione virginis marie: quod in corpore virginis ante infusionem anime erat predicta infectio ad malum: et corruptio seminis infecti et dispositio radicalis ad habendum peccatum originale si illi non purgato anima coniugere. De quo si de ueritate natus ex semine: et in tabernaculo corporis eius non in membris habitare: nosse matrem suam aliquid peccatum inquiri: ante infusionem anime sanctificauit et purgauit illud corpus per osolum: atque omnem infectionem ab eo abstulit. et sic intelligitur Sanctificauit tabernaculum suum altissimus. qui sanctificauit et

purgato tunc animam illam benedictam infudit: et ab originali peccato priuauit. Nec inconuenienter dicitur corpus eius sanctificatum atque esset: rationali anima uiuificatum. nam et inanimata et insensibilia sanctificari dicuntur. unde reple Salomonis sanctificatum fuisse testatur dominus. iij. Reg. ix. dices Salomoni. Sanctificauit domum hanc quam edificasti mihi. tabernaculum quoque sanctum et uasa reple sanctificata dicuntur. Nunc. vi. et Exo. xl. et multae alie rationales creature appellantur sanctificata: ut declaratur Alexander de ales in. iij. sen. dist. ar. ij. q. i. Uerum quod nonnulli breues regis deuoti dicunt quod licet ipsa benedicta mater dei habuerit potentiam ad peccatum. sic habebat prius patres ante lapsum: non tamen uirginis habuit aliquam corruptionem in anima nec etiam in corpore: dicentes quod deus qui ab eterno elegit dictam virginem matrem: cum sit infinita potentia potuit ordinare et statuere ut de semine primorum parentum antequam peccaret illa portio resuaret inmaculata: pro qua debet ipsa uirgo concipi. et sic facere descendere per omnes generationes usque ad illam. sic dixerunt quidam factum fuisse de carne uirginis: putat referre Soc. in. iij. dist. iij. Hoc autem quod possibile deo et congruum fuit: etiam pro conceptione breuius factum fuisse per prius ex roe ponenda in sequenti prebui. ser. et ex rationibus adductis in alijs sequentibus sermonibus. Ite posito quod hoc non fecerit dicitur quod saltem est credendum quod illud semine parentum beate uirginis quo debebat ipsa concipi uoluerit deus prius purgari: quia illa concipiet ex eo. Sed quod est fortius dicitur proposito quod beata uirgo concepta sit ex semine infecto. potuit tamen deus facere ut corpus illud nullam haberet fedtatem: sed immaculatum esset. si enim ut ait Alphus ad Roman. ix. potest figuram de eodem luto unum uas facere in honorem et alia in contumeliam: quare hoc facere non potuit omnipotens deus. Preterea experientia testatur multa generantur ex corruptione et fedtate per naturam. quod tamen non contrahunt illam corruptionem uel fedtatem. Ergo multo fortius hoc facere potuit natura naturans. §. de. cui dicitur Job. xij. Qui potes facere mundum de immundo conceptu semine. Ite dicunt quod si aliquis sanctus reperit dicitur quod beata uirgo concepta fuit de semine corrupto siue infecto: debet intelligi de corruptione penalarum: quod non causatur originale peccatum. non autem de corruptione fedtatis quod est causa originalis peccati. Qualiter autem sola corruptio fedtatis causat originale culpam et non corruptio penalarum: declaratur sententia Bonae. i. ij. sen. dist. xxi. ar. ij. q. i. Iam ad predicta autem sanctificauit et mundum sanctificationem de multis modis. Primo sanctificare idem quod est in gratia confirmare. Sanctum enim idem est quod firmum: ut dicitur glo. in. §. sancti. et re. di

Correlatum.

u.

Sanctificatio dicitur autem multiplex.

Solutio
argum.
et sup. f.

Bermo. I. De cōceptiōe Marie

ut. et notat in. l. scilicet. ff. eo. ti. et hoc mō bñ dī
cū sancti et sanctificati: qz sunt i dei grāia cō
firmati. Et ita intelligit illud Isa. xij. q. i pō
na dei dr. Padam sanctificatis meis. et loq
tur de angelis q nūqz peccauerūt: et tñ san
ctificati dicunt. Et ideo p̄dicta auctoritas
Sanctificauit et. pōt de hac sanctificatiōe itel
ligi. qz bñ virgo fuit in hoc mūdo in grā cō
firmata i cōceptiōe filij sui: vt ait Ber. i eplā
ad ludgūneles: et bñs Bon. i. iij. di. iij. ar.
j. q. vi. et Tho. in. iij. par. sum. q. xviij. ar. v
in mīsiōe ad scōm argumētū. et Alex. de ales
in. iij. par. sum. tract. j. q. lxxviiij. et Rich. in
iij. di. iij. ar. j. q. iij. Dec. g. auctas intellecta
de grātie cōfirmatiōe nō arguit matrē dei in
originali p̄tō fuisse cōceptā. Et hāc expōsi
tiōe sequit bñs frater michael de cardano i
suo. j. q. dragēsimā de p̄tō: smone. ruij. di.
q. est qdā singularis sanctificatiō: q aia sanctifi
cat nō purgatiōe a culpa q nō est: s. collatiōe
grē et cōfirmatiōe: ita vt nō possit peccare mor
taliter aut venialit. et h mō fuit sanctificata vir
go maria. hec ille. ¶ Alio mō dr qz sanctifica
ti q ab omī actu carnis abstīnēs deo seruit et
mīstrat i sinceritate cordis et virtute. Et hoc
mō dicunt quedā mulieres sc̄imoniales. et
sūt religiosi et oēs boni ecclīe ministri dicunt
sancti. et ideo Aug. Amb. Hiero. et Grego.
in suis eplīs epōs sanctissimos appellāt. ¶ Il
lud em dr sanctū qd est cultui diuino dedica
tū: vt p. c. q. lxxij. et c. qm. xix. q. iij. et c. al
tare. de p̄l. di. j. et iō nazareh hac ratiōe dice
bant sancti: vt p. z Nūc. vi. Quia igit beata
ēgo plena fuit oī p̄tute et speculū oīs sc̄itatis
et toto tpe vite sue fuit i deo absqz macula vt
ait Amb. li. ij. de p̄ginitate. eiusdē cultui sem
per fuit dedicata. Jō bñ de ea dr. Sanctificauit
tabernaculū suū altissimū. Istas em virtutes
et sanctimōias habuit p̄ncipalit a grā dei a
qua oē datū optimū et oē donū p̄fectū desce
dit. Iaco. j. Quia nō sum⁹ sufficētes cogita
re aliqd a nobis qst et nob: s. oīs sufficientia
nra ex deo est. ij. Cor. iij. Quia p̄o xps erat
nō tm homo s. etia deus. iō dicebat Jo. xviij.
Ego sc̄ifico meipm. Dec. g. auctas Sanctifi
cauit et. sic intellecta nihil derogat sc̄issime
p̄ginit cōceptiōi. Alio mō dr aliqd sanctificari
id est de nō sc̄o sc̄m fieri. Et hoc aggregatū
nō sanct⁹ p̄c̄ intelligi dupliciter: vt colligitur ab
Arist. i. ij. perier. et ab Ale. de ales in. iij. sen.
di. ix. ar. j. q. ij. s. negatiue tm et negatiue s̄l
ac p̄uatiue et p̄uarie. Negatiue tm dicat nō
sanct⁹ ille q nō habet p̄fectionē sc̄itū v. nō
est in grā dei cōfirmat⁹. vel q nō hz actu sc̄itū

tem: s. nō habeat oppositū sanctitatis: sicut
et c̄ulus ante nouē dies dicat nō vidēs qui
tamē p̄prie nō potest dici cecus. Itē nō san
ctus appellat ille qui nō est magis p̄on⁹ ad
bonū qz ad malū: nō tamē semel aliquod pec
catū mortale habet. Et i hoc statu etia hodie
inueniunt multi. Et talis fuit beata virgo i
cōceptiōe. que et si nō haberet peccatū origia
lenec actuale: tm p̄pter hoc vt aliq dicūt nō
erat sancta. et sic erat nō sancta negatiue tm.
Et ob hoc sanctificauit eam altissimus: nō
a corruptiōe peccati quod in ea nō erat: sed
gratiā sanctitatis in eius anima infunden
do. Alio modo dicat nō sanctus negatiue et
p̄uatiue simul et cōtrarie qui habet opposi
tum sanctitatis. s. peccatū. sicut hoc modo di
ceretur nō vidēs illi qui est cecus. Et talis
nō fuit gloriōsa virgo Maria. Et ideo hoc
modo nō fuit sanctificata. Alio modo idem
est sanctificari quod de sancto magis sanctū
fieri: vt inquit Rich. in. iij. dist. iij. ar. iij. q.
iij. Et hoc p̄batur p. illud Apocal. vltimo.
Qui sanct⁹ est sanctificet adhuc. Et talī mo
do sanctificari apostolos a patre suo rogabat
christus. Johis. xvij. dicens. Pater sanctifi
ca eos: cum tamen tunc essent sancti: vt ait
Alexader de ales vbi supra allegans glosam
super p̄dicta verba dicens Sanctifica eos
vt de sanctitate vite p̄sentis pueniant ad san
ctitatem iusticie finalis. et simili modo sanctifi
cauit beatā virgīnē altissimus: qui eā in san
ctitate et grātia mirū in modū augmētavit
Alio modo aliquid sanctificari dicat: cum a
contrarietate sanctitatis: id est: ab omni pec
cato elongatur. sicut et de christo ait Aposto
lus ad Hebreos. iij. q. fuit segregatus a pec
catoribus: quibz tamen nūqz fuit coniun
ctus. Et hoc modo beata virgo sanctificata
dicitur. quia ab omni peccato fuit elongata
Alio modo sanctificari idem est quod plu
ribus modis sanctū fieri: vt inquit Rich. vbi
supra. Et hoc modo beatā virgīnē deus san
ctificauit cui multiplices sanctificatiōes in
fudit. sicut de christo quo ad humanitatem di
citur Actū. x. Unxit eum domin⁹ spiritus
sancto et virtute. per quā vnctionem sancti
ficatio denotatur Alio modo sanctificari ac
cipitur pro demonstratione siue declaratiōe
sanctitatis: vt ait Alexader de ales in. iij. par
te sum. q. iij. dicens q potest accipi fieri san
ctum p. inolescere. qz tūc res dicat fieri quā
do innorescit. et idē dr in. iij. sen. di. ix. ar. ij.
q. iij. Et h mō etia fili⁹ dei dicat sanctificari
a p̄re ipso attestat: q de seipso ait Joh. x. Quē

Octavo

pater sanctificauit. Tabernaculū g' sūū sci-
ficauit altissimū. q' bre' h' g'is scitātē oib' vōla-
rauit. Alio mō scificare idē est qd' sanctitatē
honorare. vñ celestī p'ri dīcīm' illud Mar-
thēi. vj. Scificet nōmē tuū. i. scitas nōis
tū ab oib' celebret' et honoret'. Et mō tabna-
culū sūū scificauit altissimū. q' g' solam h' g'is
nē sup oim choros āgelorū exaltauit atq' ei'
scitātē magnificauit. Et iste expositōes dñt
ab oib' approbati. Verba em debet exponi i
nobilitati significato. s. sed h' g'is. inlti. de iu-
re na. gen. 2. a. Jte in portori. l. j. s. q' in ppe-
tūū. ff. si ager vecti. vel em. pe. 2. i. eo significa-
to qd' magis cōuenit. l. 2. puto. vbi gla. ff. fa-
mi. her. 2. l. si olei. C. locati. 2. l. si vno. ff. eo. 2.
l. si ticius. ff. de vris. Jte aut expositiōes
magis pueniūt m'is dei 2 filij eius dignita-
ti. vt patere pōt ex pcedētib'. 2 etiā in seqnti
p'te hui' s'monis meli' declarabit'. g' 2c. Ex q'
bus oib' p'z solutio ad oīa argumēta in con-
trariū adducta.

k

q

Paras ternas h' s'mōis q' d' p'firmatiōis.
Vt ut inq' glo. in rubrica. ff. qd'
metus cā. gaudent breuitate mo-
derat'. 2 circūit' p'p'ri debet cūctari
l. j. in p'n. C. cōia de lega. q' etiā ait
Rich. poeta in li. de nuptijs. Sermo breuis
longo gratioz esse solet. Jō vt breuitati intē-
dā hāc verissimā p'clusionē de imaculata con-
cep'tiōe brissimē h' g'is vnicū t'm ratōe com-
probabo. q' d' sufficētis diuisiōis. s'm em re-
g'las logicales argumētū a sufficētī diuisi-
ne bonū ē. h' aut argumētū validū i iure ap-
pellant legūtē argumētū a sufficētī partūz
enumeratiōe. de quo p' glo. in rubrica. ff. de
acq. 2 obli. 2 insti. de obli. q' ex q'si Jctū nāf. in
p'n. s'ic aut h' argumētū qn' posita aliq' suffi-
ciētī ac necariā diuisiōe postea aliq' ei' p'p'ri
cōstāt' reliq' aut inferunt'. vel vna eaz t'm
alijs oib' negat'. Arguēdo igit' tali argumē-
to dico q' circa p'ceptiōz h' g'is marie necē est
tenere vna de q'nq' opiniōib'. vīz. aut q' ip-
sa b'ndicta h'go nō fuit capax grē p'seruatiōis
a p'cto originali. Et iō nō d'z ei talis honor
attribut'. cur' nō fuit capax 2 idonea ad illū.
l. vt gradati. s. 2 q' lege. ff. de mu. rbo. Aut q'
d' nesciuit illā p'seruare. aut q' nō potuit p're-
seruare. aut q' noluit eam p'seruare. aut q' po-
tuit 2 etiā voluit p'seruare. ¶ Prima opinio
est falsa. q' beata h'go fuit capaxissima grē p'
seruatiōis ab originali p'cto. Lū em fuerit
capax vt cētm' dei. 2 h'go p'fecta aū partū. in
p'tu. 2 post p'tū. Lūq' meruerit eleuari super
oc's āgelicas hierarchias 2 effici regina celo-

Argum-
tum a di-
uisione.

Primu
membz

rū. q'to mag' fuit capax hui' grē vt sine p'cto
originali p'cept. certe multo pl'. Qui em est ca-
par maior' dignitat' 2 excellētē multo est ca-
parior minor'. 2 cui p'cedit qd' est mai' videt'
etiā p'cessū qd' ē min'. l. inrl' gētū. s. adeo. ff.
de pac. l. i. eo. ff. de reg. iur. l. legatu. 2. l. ad rem
mobile. ff. de p'ura. notat in l. cui pacto. ff. de
seruis ex. 2. i. c. ex pre. de dea. 2 in c. j. de tome.
2. c. cui licet. de re. in. in. vj. ¶ Scda q'z opi-
niō est falsa. vīz q' d' nesciuit p'seruare bea-
tā h'ginē. cū ois sapia ab ipo sit. Eccl. j. Jpe
ei est iūte sapie. vñ ad Ro. xj. inq' Paul'
Q' altitudo diuitiaz sapie 2 scie dei 2c. Ter-
tia aut opinio. vīz q' d' nō potuit ea p'serua-
re ē falsissima. q' est 3 p'mū articulū fidei. q'
d'z. Credo i vnu dēū patrē oīp'otēz. Negat
em ei' potētā 3 illū Lu. j. Apd dēū nō erit
impossibile omne p'p'ri. Disputare autē de po-
tētia p'ncipis est crīmē sacrilegij. l. j. C. de cri-
sacri. Laz' ē g' q' d' potuit ipaz h'ginē p'serua-
re. Lū em vt. s. patuit p'cti original' dānatō
sup filios ade ex d'creto diuini pueniat. s'q'f
q' ipe d' p'reuocare tale d'creto. ois em res
p' q'cūq' causas nascit' p' eadē dissolui p'c.
omis. de regu. iur. 2. l. j. C. qn' liceat ab empi.
di. 2. s. si. insti. q'z modis tollit obligatiō. 2
l. nihil tā naturale. ff. de reg. iur. Inmo p'p'ri
ceps p' nō solū suspēdere legē p'p'm factam
aut etiā totalit' r'uocare. s' et p'ullegia 3 ipaz
cōcedere. vt etiā tenet Lar. florēt' in de. j.
de testa. 2 Inno. in. c. que in p'ed'az. de cōst'it.
Nemo em p'fibi dare legē a qua recedere
nō liceat. l. si quis in p'n. ff. de leg. iij. 2. l. lici'
ff. de fidei cōmiss. lib. 2. l. qd' aut. s. j. ff. de do-
na. intervi. 2 vt. 2 argu. ff. de leg. j. l. cū filio.
2 de arbi. l. j. p'ncipē aut posse annullare 2 sus-
pēdere leges suas 2 circa eas dispēlare p'z p'
ea q' habent' p' glo. 2 doc. in. l. si. C. si 3 ius v'
vri. pu. 2. s. sed qd' p'ncipi placuit. insti. de
iure na. gen. 2. a. q' ei' est soluerē cur' ē 2 de
rel. l. q' dānare. ff. de re iud. ¶ Q'z aut d' potuit
erit p'seruare beatā h'ginē p'bat' rōe maioritatis
sic. d' potuit facere maiora q' 2 fecit. g' po-
tuit facere minora. Alijs p'bat' multipl' eēve-
rū. p'mo sic. Dens potuit materiā primā cre-
are de nihilo. 2 naturā angelicā sine oīni p'c-
cato. qd' ē mai'. g' potuit facere qd' ē min'. s.
p'seruare m'rez sua ab originali p'cto. Scdo. po-
tuit d' facere de miori mai' nullo ad dito et li-
ne rarefactōe. sic fuit i mltiplicatiōe q'nq' pa-
nū. io. vj. 2 colte ade. Gen. ij. nā de colta adā
potuit facere euā. quā fecit matrē oim hoīz s'
ne originali maclā. g' m'rez suā potuit p'serua-
ab oī maclā. Tercio pōt d' facere forma cōl-

De p'o
tuit mu-
riā p'p'a
re.

Sermo. I. De cōceptiōe Marie

cablū p se fātē sine materiā. qd̄ fecit. vt pz
in sacro altaris qd̄ est sup̄ naturā. ḡ rē. plu-
ra em̄ p̄ rē. q̄ rē n̄ intellect⁹ intelligere
vt ait Ric. de sc̄o vic. in. iij. de trinit. Qui ḡ
potuit aīam lazari educere de limbo vt iterū
corp⁹ viuificaret. et p̄ h̄s ipum in formaret.
et q̄ miraculo habet Joh. xj. potuit et matrē
suā a morte oīs p̄ci pseruare. Ip̄e em̄ deus
q̄ de potētia suā absoluta posset oīa creata an-
nihilare et iterū creare. etiā matrē suā potuit
pseruare. Ait em̄ Aug. in li. de regimīe p̄n-
cipū. q̄ p̄nceps p̄or a lege suā subditos suos
liberare. et circa ipam legē disp̄sare et eā an-
chilare. qd̄ fecit de⁹ in legib⁹ suis. Nā p̄ce-
ptū de circūciōe qd̄ datū fuit Gen. xvij. vt
om̄e masculinū circūcideret. fuit p̄mo sus-
sum i deserto p̄p̄ laborē itineris. Josue. v. et
inde totalit̄ annullatū est. et datū est facim̄ ba-
ptismi loco ei⁹. vñ nūc circūciō nihil valet.
vt habet ad Gal. ij. Preceptū q̄z qd̄ fecit ge-
neraliter Leuit. xij. vñ ne q̄s acciperet vxorē
meretricē. disp̄sant cum Osea p̄pheta
cui p̄cepit accipere vxorē fornicariā. vt habet
eiusdē. i. c. Itē legē quā tulerat de matrimo-
nio p̄cipiēs vt q̄ acciperet vxorē nūq̄z dimitte-
ret eā oībo dieb⁹ vite sue. vt h̄i Deut. xxi. po-
stea suspēdit p̄cedēs q̄s vxor non inuenerit
gram foculis mariti vñ p̄pter aliquā fedita-
tē possit eā repudiare. Deut. xxiij. qd̄ repu-
diū seu diuortij p̄mitterebat i testamēto vere-
ri ad eū adū h̄m̄icidij. Quā p̄cedēz p̄
ea r̄ps annullauit. excepta causa fornicatiōis.
Mat. xix. Sicut nō spoliare. primū fuit lex
a deo data Leuit. xix. am̄o erat lex naturalis.
vt p̄t p̄bari. p. c. j. p̄ma. di. et tñ ipam legē ge-
neralē suspēdit i casu p̄culari et circa illā di-
sp̄sant. q̄ndo inde egyptios spoliauerunt
Exo. xij. Disp̄sant q̄z cu abrahā vt h̄iet fili-
os et ancilla. Gen. xvj. vbi d̄r Nico. de ly. q̄
tpe abrahā nō peccauit. q̄z h̄ fecit ex diuina re-
uelatiōe. Itē l̄z p̄ cursum nature de⁹ ordina-
rit q̄ sol nūq̄z q̄sceret a motu suo vsq̄ ad di-
em iudicij. vt d̄r Maḡ sen. in. iij. di. xlviij.
c. vlti. tamē fecit ipm̄ q̄scere p̄ spaciū vnius
diei. Josue. x. Licet q̄z sit s̄ natura corpis so-
laris retrocedere cursu suo. tñ de⁹ fec̄ illū re-
trocedere decē lin̄is. Jsa. xlvij. q̄ a decia
hora retrocessit vsq̄ ad p̄mā. Licet etiā Eze-
chias rex iuda eēt i vltio termino diez suozū.
tñ potuit de⁹ illi sup̄addere q̄ndecim annos
sicut et fecit. vt in eodē. c. habet. Legē q̄z quā
tulerat q̄ mulierē rep̄hēsa in adulterio de-
bet lapidari Deut. xxij. suspēdit i casu p̄culari
lari q̄ disp̄sant cu muliere adultera. Jo. viij

l̄z etiā legem tulerit in penā p̄ci di. Gen. iij.
Memō h̄o q̄ puluis es et i puluere reuer-
teris. m̄ s̄ legē istā dedit p̄uilegiū Enoch vt
adhuc nō sit mortuus. Gen. v. et s̄t Helye.
iij. Re. ij. quia adhuc viuūt et sunt in padī
so terrestri. Et credit̄ a q̄bulda idē de sc̄o Jo-
hāne euāgē. p̄p̄ illō Joh. xij. Sic eū volo
manere donec veniā. Et iō d̄r p̄uilegiū. q̄ p̄
uat legē. vt inq̄t Arch. in. c. p̄uilegia. iij. di.
Uel q̄ ē puata lex alicui p̄cularit̄ cessā vt
d̄r in. d. c. p̄uilegia. et i. s. his ita r̄idēt. xvj.
q. j. et i. cabbate. s. si p̄o. de s. sig. Mō ad p̄
positū dico q̄ l̄z deus legē statuerit q̄ om̄s q̄
nascēnt̄ de semine p̄moz parentū danatiōz
p̄ci originalis iurrāt. tñ p̄uilegiū dare po-
tuit genitrici sue vt nascēret sine culpa et euz
originali iusticia ac plena gr̄e. De⁹ nāq̄z nō
alligauit potētiā suā legi sacroz. vt inq̄t san-
ctus Tho. i. iij. p̄sum. q. xvj. ar. j. in sol.
j. argu. Et illā gram quā t̄m̄dit i aīa in ba-
ptismo potuit sue m̄ri iūndere in p̄mo istā
ti sue p̄ceptiōis. vt p̄bat Sco. i. iij. di. iij. q. j.
et p̄nter facere eā sine p̄ci. Itē potuit parci-
bus beate p̄gis p̄uilegiū dare q̄ p̄ma proles
quā generaret esset sine reatu culpe originali
Eius em̄ ē tollere cui⁹ est dare. l. ei⁹ est. ff. de
reg. iur. et oīa q̄ vno iure p̄trahunt p̄rio iure
p̄reūt. l. oīa. ff. eo. ti. Et iō qd̄ de originali p̄-
cato p̄ decretū dei generale statutū ē potuit p̄
aliud p̄rio tolli. Immo qd̄ for̄ ē potuisset
deus si voluisset etiā alios ex adā p̄pagatos
p̄seruare ab originali p̄ci. et totalit̄ annulla-
re decretū ac legē p̄hēdi p̄ci originale si sue
altissime maiestati placuisset p̄ rōes p̄dictas
Ille igit̄ q̄ Daniele in medio leonū potuit a
morib⁹ eoz defendere. Dan. vi. potuit et be-
atā virginē ab originali p̄ci vulnere et mor-
sup̄suare. et q̄ potuit grauitatē ferri suspēde-
re et s̄ naturā fecit illud nascere. iij. Reg. vj.
potuit etiā in m̄re sua legē gr̄atē originalis
p̄ci suspēdere. et s̄ cōem alioz cōceptiōz ipaz
p̄cipi et p̄creari facere. Ille etiā q̄ sc̄p̄it lapī-
deas tablas sine filo ferreo. m̄rem q̄z sua fa-
bricare potuit sine originali p̄ci Et q̄ p̄duxit
panē i heremi terra sine aratri p̄fessione. po-
tuit etiā beatā virginē in deserto hūane gene-
ratiōis sine peccati trāffixiōe p̄ducere. Et q̄
de foga aaron sica fructū viridē et pulcherrī-
mū fec̄ exire. Nūc. xvj. potuit etiā de indat-
ca p̄gente p̄ p̄m arida ip̄sā suā originali ius-
ticia decoratā ac rutilantē educere. Et qui vt
habet Dan. ij. p̄cedi fecit lapidem de mon-
te sine manib⁹. potuit etiā genitricem suā
p̄creari facere firmā et solidam in gratia sine

peccati admittitio. Ille etiā q̄ potuit facere
ut virgo conciperet et pareret sine corruptione et
fuginitatis amissione: multo magis potuit co-
cedere ut ipsa conciperet sine crimine. et q̄ fluxu
aque potuit retinere: et contra naturā suā fecit
fluxum iordanis retrocedere. Josue. ij. Q̄s
etiā maris fecit et defari et esse quasi p̄ muro
filijs isrl̄: et nō fluere: ita ut sicis pedibus per
mare rubrū transiret. Exo. xij. Potuit filius
fluxu peccati originalis i sua bndicta matre
restringere. ita ut mare corrupte generatōis
p̄mox parentū imaculata posset aia p̄transi-
re. Ille q̄z q̄ rubrū in igne posituz potuit ab
incendio liberare. Exo. ij. et Daniele q̄ socijs
in medio ignis ne cremarent defendere. Da-
niel. ij. et Jonā in ventre ceti suavit in colu-
mē Jone. ij. Potuit etiā matrē suā ab igne
perci et a morbo diaboli atq; ab omni originali
macula p̄suare. ¶ Quarta q̄ opinio est fal-
sissima: vīz q̄ de potuerit quidē matrē suā
ab originali macula p̄suare: s; noluerit. hoc
em̄ p̄suppositū vero necesse ē fateri q̄ xpus
nō fuisset bon⁹ fili⁹ erga suā genitricē. Bon⁹
em̄ fili⁹ tenet diligere matrē. l. veluti. ff. de in-
sti. 2. in. 2. l. mīme. ff. de reli. 2. sum. fu. d. 3. q̄z
eā ab oibus p̄culis et dānis fm̄ suā possibili-
tate liberare: fm̄ Alex. de ales. i. ij. par. sum. a
trac. iij. p̄cepto decalogi. et Ri. in. ij. di. xix.
ar. j. q. vj. q̄ ait q̄ fili⁹ tenet amare parentes
suos fideles sup̄ oēs iustos et angelos ac san-
ctos: excepto xpo ac beata m̄gē. Lū igit xps
eterno elegerit beatā m̄gē i matrē: iuxta il-
lud ps. Elegit eā dē et p̄legit eā. cōcludēdū
est q̄ ipe cui oia futura erāt p̄ntia: a cūctis ma-
lis ac dānis pcti originalis eā voluit p̄suare
ut boni filij debitu adimpleret. Impiū enim
eēt si fili⁹ differret induere matrē suā nudā:
cū posset illā decenter vestire: eāq; pmitteret
cū nuditatē vitupio exire: et alia icōmoda
sustinere: a q̄b ipe eā posset liberare. Iniq̄ssi-
mū em̄ est patrē vel matrē egere cui⁹ fili⁹ sit
in facultatib; l. si q̄s a liberis. §. si ipubes. ff.
de li. agn. ¶ Mala autē q̄ ex originali pctō cō-
trahūt inter cetera sunt hec. Nā q̄libet illd
p̄trahēs p̄mo p̄nat⁹ remanet grā spūssancrī
et iusticia originali: fm̄ theol. in. ij. di. xix. q̄
iusticia originalis fm̄ Nicolāu de ly sup̄ epi-
stolā ad Ro. v. c. est quedā humane nature
rectitudo fm̄ quā corp⁹ ante subiacet et vires
iteriores ratioi. Itē ipm̄ p̄m aia deturpa-
ta et maculata d̄r̄s; Tho. i. p. sum. q. lxxvj.
Itē per p̄m ipm̄ p̄didit hō dñū oim̄ aia/
lū: ut declarat sanct⁹ Bona. i. ij. di. xv. Itē
punit mores i pctō originali eterna pena: q̄

in eternū p̄nat⁹ dñū inavissōe et gl̄ia paradisi
fm̄ theol. in. ij. di. xxij. Multas alias pe-
nas p̄trahēs cā breuitatē q̄ incurrit et pecca-
to originali. solū illd referā qd̄ inq̄r glo. i. c.
p̄ baptisimū. de pe. di. iij. di. ¶ Nota q̄ qua-
druplex est pena originalis pcti. p̄cludit ianuā
celeste: p̄petuo dānat: eā est moris sp̄alis: et fa-
cit impotētē ad resistēdū vicijis. Inferētē er-
go tā maritū dānū ipo originali pctō i aia
illud p̄trahētē ex q̄ efficit filia ire: ut dicit ad
Eph. ij. et p̄sequētē inimica dei: et sua diabo-
li: q̄ seruitute diabolica nil turpi⁹ vitupio/
suis. Un̄ dicit Sco. in. ij. di. xxvij. Culpa
originalis macula ē maria pena nature itel-
lectualis iter oēs penas. sequit q̄ xpus si nō
fuisset p̄suare matrē suā a tāt mal⁹ cū posset
nō fuisset bon⁹ fili⁹: imo cōtra p̄ceptū legē se-
cisset de honore parentū Exodi. xx. Deut. v. et
Mat. xv. Nō em̄ honorasset eā sic potuisset
imo eam multū inhonorasset et vitupēdio ha-
buisset. Un̄ posset appellari impi⁹ fili⁹: iuxta
notatā p̄ Bal. in. l. cognatū. i. h. C. de patria
potestate. Itē potuisset nūcupari ingrāt⁹ fi-
lius: iuxta notatā p̄ eūdē Bal. in. l. j. C. de in-
gra. libe. Ex cui⁹ dicit colligit q̄ ille q̄ nō ho-
norat matrē suā est impi⁹ et ingrāt⁹ fili⁹. sed h̄
est nefas dicere de nostro benignissimo redē-
ptore: quo nūq̄ fuit melior fili⁹ erga matrē
suā: q̄ illi fuit obediēs et reuerētissim⁹ i oibus
Luc. ij. Et nō venit soluere legē: s; adimple-
re Mat. v. Un̄ Aug⁹ in quodā sermōe ait
Nūq̄d nō p̄nerat ad benignitatē dñi matrē
honore seruare: q̄ legē soluere nō venerat s; ad-
implere. lex autē sicut honore m̄ris p̄cipit:
ita et inhonore dānat. Idō incōvincibiliter
p̄cludit vitas q̄ntē et vltic op̄inōis. s. q̄ deus
nō solū scuit et potuit p̄suare beatā virginē
ab originali pctō. cuius grē erat ipa capacissi-
ma: sed etiā voluit ipam oim̄ p̄suare. Lū
igit nihil posset diuine resistere volūtati. Bēn.
vlti. c. Lūq; volūtas b̄nplacitī diuini sit it/
renocabilis: et necessario executōi demandet
ut ait Alex. de ales. in. ij. p̄sum. in trac. de
lege etna. q. v. et Sco. i. j. di. xlvj. ac Tho. i.
j. p̄sum. q. xix. ar. vij. Lū insup oia q̄cūq;
voluit deus fecerit. ps. cxij. Ipe em̄ dixit
et facta sunt. ps. an̄ penul. Sequit hec verū
summa p̄clusio: q̄ de q̄ ab etno voluit et ordinauit
beatā m̄gē ab originali macula p̄suare: illā
absq; dubio p̄seruauit. Et ad h̄ adduci p̄t
lud Aug⁹. in. ij. libro de libero arbitrio di-
cētis. Quicq̄ tibi vera ratioe faciendū oc-
currit scias deū fecisse bonoz omnū cōditi-
ōe. hec ille. Expropt̄ canam⁹ dulcē ipi gl̄iose

Quarta
membru

Filius

Mala
original
culpe

Pena
originalis
culpe

Filius

Quarta
membru

Sermo. II. De cōceptiōe Marię

ſignū illā antiphonā quā p themate noſtro aſſumpſim⁹. Sicut fecit te uor⁹ doctor alexā der de ales: qui in fine vite ſue ad reuerētiāz p dicit ſignū ipam antiphonā decātauit di cens. Tota pulchra es maria ⁊ macula ori ginalis aut mortalitatis vel ventilitatis pti in te nunq̄ fuit. Et his dictis feliciter migravit ad dñm: meritis ei⁹ dē in te meritate ſignis. cui ſit honor ⁊ glia in ſecula ſeculorū Amen.

De eadem puriſſima cōceptiōe Sermo ſecundus.

Fundamēta

Mons in montibus ſanctis. Ps lxxvj. ſz ecclie catholice idē nullius pure creature conce pto maiorib⁹ extitit privilegi ſa decorata q̄ bē ſignis. Ideo in officio vi ſitatiois ei⁹ dē dicit. Beatiffima ſgo Ma ria a ſuis eſt p mōdijs dñi oſecrata. Et hē qd in bñs ppoſitis pſalmiſta cecinit dicens fundamēta ei⁹ in montibus ſanctis. Unde ſciendū eſt qd mons in ſacra ſcriptura multi pliciter accipitur. Primo pro xpo: iuxta illd Ps. Mons dei mons pinguis: mōs i quo bñplacitū eſt deo habitare in eo. fundamen tū igit bñ ſignis. i. cōceptio fuit in hoc mon te ſancto. i. in pſervatione filij factū ſine facta ſim illud Gen. i. In principio creauit deus ce lum ⁊ terrā. in principio. i. in filio ſim gloſam. Moraliter autē celū intelligi poteſt anima virginis: p terrā autē corp⁹ ei⁹. vtrūq̄ enim deus pater ſimul cū filio ⁊ ſpīritu ſacro abſq̄ ulla corrupciōe aut macula fabricauit. Et iō ſequit in eodē capitulo. Et ſpīritus domini ferebat ſuper aquas. ſ. peccator⁹ ab earū ſub/ merſione beatā virginē preſeruās. Secūdo montū noīe intelligitur angeli: iuxta illud Ps. cxliij. Mōtes in circuitu ei⁹. i. ange li ſim glo. In his montibus beatā ſgo funda ta eſt. ſ. in puritate angelica. Tercio p mon tem intelligit gratia dei. iuxta illd Gen. xv. In monte ſaluū te fac. qd moraliter exponi tur. i. ad dei gratiā aſcende vt ſalueris. In hoc monte gratie diuine fundata eſt dei ge nitorū. Nō em ipa cōcepta eſt in aq̄s peccato rū ⁊ in abyſſo originalis delicti ſicut aliq̄ hoīes. In quoz pſona plangens Dauid exclamat ps. lxxvij. di. Saluū me fac deus quoniam intrauerit aque viq̄ ad animā meā. Inſer⁹ ſum in limo profundū ⁊ nō ē ſubſtātia. Be atiffima igit ſgo gratia filij ſui a pelago vi ciorū liberata inquit illud Proverb. viij.

Necdū erant abyſſi. ſ. peccator⁹: ⁊ ego iam cō cepta eram. ſ. in diſpoſitione dei qui ab eter no ordinauit eam debere cōcipi in altiffimo monte gratie preſeruās. Ideo bene dicitur in verbis ppoſitis. Fundamēta ei⁹ in mon tibus ſanctis. Et ratio aſſignat in eodē pſal mo cū dicit. homo factus eſt in ea ⁊ tpe ſun dant eam altiffimus. Iſta aut fundamēta olim fuerūt aliquāliter mūdo ignota: ſz mo dernis temporib⁹ p diuinas reuelatiōes fir erunt mirabiliter demōſtrata. quod puidēs in ſpīritu Dauid ppheta dixit ps. xvij. Re uelata ſunt fundamēta orbis terrarū. Im maculata em beate virginis cōceptio funda mentū extitit ſolidū ſalutis mūdi in quāq̄z ppter ipius virginis puritatē ac ſanctiſſimā humilitatē incarnatus eſt in ea ſaluator or bis. De hac domo dei fundata in montibus dicitur Ezch. xliij. Iſta lex eſt dom⁹ in ſum mitate montis: omēs fines ei⁹ ſanctū ſan ctozū. Et in ſequenti. dicitur. Repleuit glo ria domini domū dñi. i. beatā ſignē. De ci ius illibate virginis cōceptiōe tres cōſidera tiōes faciem⁹.

Prima dicitur argumētatiōis.

Secūda ſanctificatiōis.

Tertia pbatōis.

Parā pma in qua ponunt argumēta cō tra cōceptionē beate ſignis.

Extem argumētatiōis licet fal ſis argui poteſt cōtra beate ſignis cōceptionē. ſ. Prima quarū dicitur deſunctionis ſic. Peccatū origina le fuit cauſa mortis: qd ſi nō fuiſſet homo nō fuiſſet mortuus: vt dicit theologi in. ij. diſ. x. Et pbat per illud quod dicit deus pā mis parētibus Gen. ij. Quacūq̄ hora come deritis ex eo morte moriemini. Sz beatā virā go Maria mortua eſt corporaliter: vt teſtatur Hieronymus in ſermone ad Eufroſyū. et go peccatū originale incurrit. Si em pecca tum originale nō habuiſſet: videret qd mor ti ſubiacerē nō debuiffet. Nam pena ſolū ſi os debet tenere autores. ſ. ſancimus. C. de pe. l. ſi pena. ff. eo. ti. l. ob maritorū. C. ne vxor. p. ma. ⁊ c. illud. fj. q. iij. ⁊ c. romana. de ſenten. excom. lib. vi. ⁊ c. placuit. ⁊ c. nullius. ⁊ c. in dei. j. q. iij. ⁊ c. peruenit. de his que ſi. a ma iori parte cap. vbi dicit. Ibi debet eſſe pena vbi eſt delictum. quia ergo res que culpa ca ret in damnum vocari nō debet. c. cognosce tes. de conſti. Ideo ſi beatā virgo nō habuit culpam originalis peccati videretur iniuſte morte puiſſe. Immo qd neceſſario debebat

Prima ratio

esse immunitis a morte p illaz regulā que dicit.
 Cessante causa cessat effectus. c. cū cessante. de
 appella. c. cum infirmitas. de peni. et reuel. l.
 Qd dicitur. ff. de pac. l. adigere. §. quis. ff. de
 iurepatro. cū filio. Qd etiā habet p Arist.
 ij. philicoz. et ij. de generatiōe. Cū causa mor
 tis sit peccatū: dicente Aplo ad Ro. vi. Si
 pēdia pti mors. et v. c. eiusdē eplē. Pervniū
 hoīem peccatū intravit in mundū: et p ptiū
 mors. et ij. ad Lhoz. xv. itez dicit. Stimul⁹
 aut mortis peccatū est. qz aut tulit penalita
 tem peccati original. l. mortē corpale: que est
 effectus ipius pti: et ad positionē effectus se
 quitur positio cause. l. si quis. ff. de mactesta. vi
 detur etiā q ipa cōtraxit ptiū pmo: paren
 tum cum alijs. et quibz inquit Aug. xxiij. de
 ciui. rei. c. iij. Fatēdū est pmos quidē hoīes
 ita fuisse institutos vt si nō peccassent nulluz
 mortis gen⁹ expirēt. Sed eisdē pmos pec
 catores ita fuisse morte mulctatos vt quicqd
 ex eoz stirpe esset exortū eadē pena teneretur
 obnoxii. ¶ Sed a rō dī ablatiōis: sic arguē
 do. Qui dicit beatā virgīnē sine pccō conce
 pta auferit ei hāc pēminentia et pūilegiū q
 ipa sola pcepit filiū sine originali pccō. et sic
 magis grauat qz honoret. quia hoc pūilegi
 um est magis singulare: cū ei soli cōpetat: qz
 concipi sine originali: qd etiā xpo conuenit.
 Null⁹ aut debet magis grauari qz honorari.
 l. impator. i. pñ. ff. de. l. ij. et §. hoc solū. insti.
 de sin. re. p fideicō. re. et l. si hōreditatē. ff. mā
 da. ergo rē. ¶ Tertia ratio dicit clausiōis sic
 Tota causa clausiōis ianue padūi fuit pecca
 tum originale. vt colligit ex glo. i. c. p baptis
 mū. de ple. dist. iij. Si ergo beata xgo nō
 fuit cōcepta i ipo: sequit q introire debuisset
 in paradiso si recessisset ante incarnationis
 xpi mysteriū: cum nō haberet peccatū retar
 dans ab ingressu ianue celestis. Sed hoc est
 falsum et cōtra determinationē oīm doctoz et
 theologoz i. ij. dist. xviij. vbi dicit q ianua
 paradisi nō fuit apta an passionē xpi. vñ in
 quodā sermone Hieron. inquit. Sanguis
 xpi est ianua paradisi. Ergo cōcludēdū vide
 tur q fuit in originali peccato concepta.
 ¶ Quarta ratio dī humiliatōis arguēdo sic
 Lōditio maioris humilitatē expressiua fuit
 beate virgini a filio tribuēda: vt ei esset simi
 lis: q exinanivit semetipsum formā serui acci
 piens in similitudinē carnis pti. ad Phil.
 ij. Sed maiorē expmte humilitatē incarna
 tio de virgīne peccato obnoxia qz de virgīne
 sancta. Ergo recuit q mater dñi qnqz fuerit
 salte originali pccō maculata. Et cōfirmari

Secun
da ratio

Tertia
ratio

Quarta
ratio.

videat p illud dictū Hiero. sup. j. Matth. c.
 dicētis. Notandū in genealogia dñi nullā
 sanctaz assumi mulier. sed eas qz scriptura
 reprehendit. vt qz p pccōres vgerat et pccō
 ribus nates oīm pccā deleteret. ¶ Quinta rō
 dicit falsificatiōis sic arguēdo. Nullo falso
 honore rōnabiliter honorāda est beata xgo
 Maria. Peccatū em est laudare aliqū de
 virtute aut de bono qd nō habet: vt inquit
 Alexā. de ales in. ij. parte sum. in tractatu de
 vicio adulationis. Et de hoc habet. xv. dist. §.
 alias. Sed dicere ipam pccptā sine origina
 li est ipam falso honorare. cum hec opinio se
 videat fundare in hoc q in oīm possibili est
 beata xgo honorāda. ex quo sequeretur qz
 ea honorauit oīm sibi possibili. qd falsū est
 quia multa potuisset de facere beate xgini
 que nō fecit. aliter fecisset eam immortalē et ab
 origine sua beatā: et nō cōcipet ex concubi
 tu viri et mulieris. et sic nō esset magis priu
 legiatus christus qz beata virgo. Ergo rē.
 ¶ Sexta rō dicit obligatiōis sic. Illud est be
 ate xgini attribuendū qd ipam deo reddit
 magis rebitrice ad gratiaz debitas actiōes
 sed habere tantā gratiā quātam nunchabere
 et fuisse ab originali purgatā est magis indu
 ctiū ad maiores gratias referēdas rōe ma
 ioris obligatiōis beneficij accepti. quia rāto
 magis quis alicui tenet qz ab eo plura be
 neficia recipit. vt inquit Tho. ij. q. xj. ar.
 j. ergo rē. Et hec ratio cōfirmat p parabolā
 saluatoris Luc. vij. de dīp debitoribus di
 centis. Qui multū dimittit min⁹ diligit. Nu
 nera enim et honores quoscūqz obligant. vt
 inquit glo. i. l. si mulier. ff. ad velle. Et ideo
 quo maius est donum eo maior est obliga
 tio. iuxta illud Gregorij in quadam omelia
 cum augent dona rones etiā crescit donoz
 ¶ Septima rō dī filiatiōis sic. Quicūqz ge
 neratur ex matre subiecta alicuius dominio
 subiectus nascitur eiusdē domini potestati:
 quia partus sequitur ventrē. l. cum legitime. et
 l. penultima. §. preterea si ancilla. ff. de statu
 ho. et. l. partum. C. de rei ven. et l. idem pom
 ponius. §. ad scribit. ff. eo. ti. sed beata xgo
 generata est ex matre subiecta fuit tū origi
 nalis peccati. immo etiā ex patre et dē serui
 tuti obligato. ergo et ipa subijci debuit ei dē
 originali peccato. Et ista sufficiant quantuz
 ad argumēta impugnatiū cōceptionem vir
 ginis gloriose.

Pars secūda huius sermonis que dicit
 satisfactiōis.

Quinta
ratio

Sexta
ratio

Septima
ratio

Berno. II. De cōceptiōe Marie

Solutio ad p^mam. Et alibi beatissime mris dei immo-
cētia ipugnatibz ipsa valde p^rit
dices illud Job. vii. c. Quare de-
traxistis simonibz veritatis: cū ex
vobis null⁹ sit q⁹ possit arguere me. Ad iere-
pandū eloq^a p^rannat: et in v^etrū p^rap^rteris
nō em iueneris in me iniquitatē. hec illa que
etiā de p^rdictis cā vitupare querētibz cū filio
suo lamentat. dices psal. xxi. p. p^rpheta. Au-
diui vitupationē multoz cōmorantū in cir-
cūitu. In eo dū p^rueniret simul adūsum me:
accipe aiam meā p^riliari sunt. Ego autē in te
sperant dñe: dicit de⁹ me⁹ es tu: in manib⁹ tu-
is o^rtes mee. Eripe me de manu inimicorūz
meorū: et a p^rsequētibz me. Erubescat impij et
deducant in infernū: munda sūt labia dolosa
que loquūtur adūsum me iniquitatē in supbia
et in abusione. Psalmo q⁹ xl. itez dicit. Ad-
uersum me iurabāt omēs inimici mei: ad-
uersum me cogitabāt mala mihi: verbū ini-
quū cōstituerat aduersum me. Et infra. In
h⁹ cognoui qm voluisti me: qm nō gaudēbit
inimic⁹ me⁹ sup me. Ne autē p^rpter inocen-
tiā suscepisti: et cōfirmasti me in p^rspectu tuo
in eternū. Ip^sis q⁹ adūsarijs suis pōt dice-
re p^rego b^ridicta illud qd in argumētū iquit
iuriscōsul⁹ in. l. domini⁹ labo. ff. de testa. l. c.
aut vana est p^rsulatio v^ra: aut nō intelligit⁹
de quo disputatis. s. cōceptiōis mee inocen-
tiā et puritatē. Et rationē hui⁹ in nocētie sue
assignat dices illud ps. xvij. De⁹ p^rcinxit me
p^rterit: p^roluit me. Quia via mea. Jo curio-
sis disputatoribz volēs satisfacere: et eius de⁹
itēmerate p^rginis puritatē defensare: ip^si p^rgi-
nis frer⁹ sapia q⁹ vt d^r: Sap. viij. scit versu-
tas simonū: et dissolutiōes argumētorum.
Ad p^rma rōem q⁹ defūctiōis dicta ē: nō deo
sequēdo doctrinā Sco. i. ij. di. xij. q⁹ l. homo
in statu in nocētie potuisset nō mori: et ita de
facto fuisset. quia nūq⁹ mortuus fuisset: obe-
diēdo deo et comedēdo de ligno vite: tñ corp⁹
humani de se erat corruptibile et mortale: et
potuisset mori: vt dicit Magister in p^rdicta
distinctione. puta Si nō fuisset trāslatus in
paradiso terrestri. v^r etiā si ibi nō comedisset
de ligno vite: p^r quod fiebat restauratō humi-
di radicalis deperditū p^r sumpsiōne natura-
lis caloris. Et q⁹ hoc sit vez p^rbat per dictūz
Arist. in. ij. li. de generatiōe. s. q⁹ omē cōpositū
ex quorū elemētis est corruptibile. Itē omē
cōpositū ex cōtrarijs est corruptibile: sūm cū
de p^rim in. v. p^rhicoz di. Cōtraria adiūni-
cem sunt corruptibilia. et itij. p^rhicoz iterū
dicit. Dia que sūt et generant i tpe: etiā cor-

rumpunt in tpe. et in eodē li. etiā inq^r. Omē
corruptibile necesse est aliqñ corripⁱ. s. nisi p^r
sup^rnaturale dei gram p^rferet. Et ob hāc cau-
sam dicit Aug. in. ij. li. de baptismo p^ruuloz
q⁹ etiā si xps nō fuisset occisus: mortu⁹ tamē
esset et defecisset sentio. Et idē recitat Sco. in
ij. di. xvj. q. j. Similit^r si deus hoīem noui-
ter de terra formaret: nullū dubiū q⁹ sine natū-
re derelictus moreret^r p^r rationes p^rdictas. qd
etiā est sūm sententiā philosophi in. ij. p^rhicoz
et. x. ethicoz. Et ideo patet solutio ad argu-
mentū de morte p^rginis. quia licet necessitas
moriēdi et alia multa mala et pene q⁹ plures a
deo i^rligant^r p^rpter originale peccatū: nō ta-
men mors absolute considerata. et possibili-
tas moriēdi: talie multe naturales passiōes
vt fames: sitis somn⁹ et h⁹moi sunt p^rpter pecca-
tū. imo etiā esse potuissent in hoīe in nocētie: et
naturalit^r fuissent: vt supra est ostensum. Di-
co ergo q⁹ licet deus nunq⁹ i^rligat penā ali-
cui sine causa: tamē nō semp eā i^rmitit^r p^rpter
peccatū. ¶ Un⁹ sciendū est sūm Bedā et Ma-
gistrū in. iij. di. xv. c. j. q⁹ mules de causis fla-
gella a deo mittunt^r hoīb⁹. Aliqñ vt p^r exēplū
patētiē iustoz flagellatorū ceter⁹ det exēplū
patētiē toleradi aduersa. vñ Thobie. ij. di.
dicit de ipo Thobia. Hanc autē tentationē
ideo p^rmisit deus euenire illi vt posteris da-
retur exēplū patētiē eius. sicut et beati Job.
Multis em crassantibz opus est exemplo. I
aut facta. s. si. ff. de penis. Aliquādo autē dā-
tur ad custodiā virtutū: ne supbia eos rēptet
vt Paulo. ij. ad Thoz. xij. et vt p^rmaneat in
humilitate. Job. x. Si iust⁹ fuero non lena-
bo caput meū supbiēdo saturat⁹ afflictioē et
miseria. Aliqñ ad i^rcutiēdā terrore. Job. vi.
Terrores dñi militāt cōtra me. Aliqñ ad h⁹
vt homo nō sequatur carnales voluptates:
vel mundi vanitates. Unde Petrus riga-
in biblia verificata inquit. Vult i^rplere viā
balaā sed trita flagellis: Et diuina vidēs rar-
dat a sella viam. Amplecti mundū quorūdā
vota laborant. Sed votis obstat vertere tri-
ta caro. Nam nos a vicijs mūdānis sepe re-
tardat Corporis anxietas: dāna: flagella: fa-
mes. Aliquādo vero dantur flagella ad sūi
cognitionē. Isaie. xviij. Solaveratio dabit
intellectū. Aliquādo ad stimulandū ad bo-
num. Michae. ij. Surgite et ite: quia non
habetis hic requiē. Aliquādo ad instructio-
nem et exēptū virtutū. Iudicum. iij. Dee
sunt gentes quas reliquit domin⁹ vt erudi-
ret israel. Aliquādo ad dilectiōis diuine in-
dicium. Unde Apoc. iij. ait dñs. Ego quos

Mules
caus de
flagellas

q⁹ mules
caus de
flagellas

Quare
origine
mariam
oportuit
mori: cu
n habue
rit origi
nale.

amo arguo et castigo. Aliquid ad corrigenda
purganda peccata: ut marie lepra. Numeri. xij.
Facit ad hoc quod dicitur in aut. ut non luxurietis
na. circa medium. s. propter talia delicta famas:
terremor et pestilentie fuerit. Aliquid ad initium
pene perpetue: ut herodi. Act. xij. et antiocho. ij.
Nacho. it. quatenus hic ostendat quod in futuro
sequatur. Aliquid ad gratiam dei: ut ceco nato. Jo.
ba. ix. Aliquid ad cumulum meritorum pro parietibus
ut beatus Job. et. j. et. ij. ac vlti. c. Illas gratias
rales passiones que in christo fuerunt etiam in primis
parietibus in innocentia remanentibus fuissent. et
sibi morte deus voluit beatam virginem subire
non propter peccatum originale vel actuale: quod etiam
numquam fuit. sed ad augmentum meritorum. et alijs
multis de causis que infra in tractatu de assum/
ptione dicentur: videlicet in summe primo precepta
Ut enim inquit Seco. in. ij. dicitur. per mediator
reconciliare aliquem ut auferant ab eo peccata in/
tiles sibi et relinquat in penam sibi vitibus. quia
igitur culpa originalis non sit servilis brevis
id sibi dei mediator ipse non permisit ea esse in sua
miseria. quia non peccata tales ei valde vitiles esse po/
terant ad acquisitionem maiorem primis pro parietibus: non
eas permisit deus esse in beata origine: non quia con/
traxerit peccatum originale: sed quod est fortis dico quod
etiam conceptus in peccato originali potest mori: et non
propter excludendam penam originalis peccati: sed propter
Lazarum alius reusculat: que bis sunt mortui
Una autem mors tunc est debita ipsi originali pec/
cato: quod illorum mors. Secunda non potest propter
virtutem ipsi peccati originalis. Et sibi morte non
causata propter culpam obijt beata virgo. Et ad hoc
adducere possumus dicitur magistri Jacobi de vo/
cacione ordinis predicatorum in summe de placitu bre/
vis: ubi ait. Si quis bene consideret inveniet quod
qui acceptior sunt deo et sanctior: ille magis affli/
ctus est in mundo non quod deus purgationem pec/
catorum: cui nulla habuerit beata virgo: qui fuit immu/
nis ab omni peccato: sed ad maiorem meritum et premium
persequendum. Respondendo ergo ad argumentum quod cessare
ea cessare debet effectus. dico quod hoc est verum quoniam affli/
ctus causat solus ab una causa. sed quando plures
cause eque principaliter concurrunt ad producendum ali/
quod effectus: ita quod quilibet earum est causativa effe/
ctus. tunc posito effectu non sequitur positio cui/
uslibet cause. et sibi cessante una causa non cessat
effectus: ut notat in. s. affinitas. in. de nup.
et. l. si veteri. s. de dotis. ff. de privilegijs cre. bar.
in. l. ita stipulatus. ff. de s. oblig. Cum ergo
cause humane mortis sint plures: ut declarant
in. ij. pre. rosarii summe finis. xxvj. pre. ij.
Locus de divinis ex causis imitatur mortem et
alia flagella: ut supra patuit: sequitur quod licet in

beata origine cessaverit una mortis causa: non debuit
cessare ipsa mors: concurrentibus alijs causis na/
turalibus et divinis de quibus in predicto summe rola/
rij diffuse dictum est. et etiam infra: ita in supra
dicto tractatu de assumptione. et ideo non teneat
ista sententia. Ergo maria mortua est: habuit ori/
ginale peccatum. nam non probat hoc esse quod ab hoc con/
tingat abesse. l. non hoc. C. vii. legi. Probatio
enim debet necessario concludere. l. neque naturales
ubi Bal. C. de pba. c. in pntia. et eo. Prefata
positio quod mors sit propter sequela peccati: adhuc non
sequitur quod si aliquis non sit in originali peccato conceptus
propter hoc non debeat mori. quia una gratia potest conferri
linealia. et sic et separatis non inserit: ut ait glo.
i. l. creditori. ff. de no. op. nu. De hoc potuit re/
mittere culpam peccati matri sue: et non tollere penam:
ad ostendendum quod etiam ipsa fuit pro filio suo redem/
pta ab originali peccato: cui mors debebat: et quod
erat de illa stirpe hominum quibus statutum est seculum mo/
ri: ut dicitur ad Heb. ix. Ad secundam rationem quod di/
cta est ablationis ratione negando maiorem. s. quod
data immaculata virginis conceptio tollat pri/
vilegium quod ipsa sola filium sine peccato concepit
Nulla sola habuit filium carere omni peccato pro sua na/
tura et essentia. Beata autem Anna conceptit filium
s. gloriam virginis carere peccato pro dei gratia per/
manente. Melius ergo est beata virginis ambobus pri/
vilegijs gaudere et honorari. s. sue immaculate con/
ceptionis et filij quoniam diversimode: quod uno solus
duo enim bona vni soli perscruta sunt: ut inquit
Aristo. ij. Topicorum. quia sunt virtutis: sicut et
duo vincula fortis ligantur. s. sed hodie
in. de adop. Et ducuntur perferunt vni. l. cum
in adoptionis. C. de adop. Ad tertiam rationem
que dicta est clausio: respondeo quod licet propter pec/
catum originale clausa sit ianua regni celestis:
tamen non sequitur necessarium quod quicumque ab ipso
peccato originali moriebatur ante passionem christi debe/
ret illam intrare: et quod sibi esset aperta. Nam
Hieremias et Johannes baptista in vero ma/
tris sanctificatione mortui sunt sine peccato origi/
nali. et non intraverunt tunc ianuam regni celestis
Sicut scilicet presens quod erat in limbo pante pante pas/
sionis christi future. et per circuncisionem erat libera/
ti ab originali peccato: et tamen paradysum intrare
non poterant. Si etiam quis baptizatus fuisset ante
mortem christi: quoniam propter baptismum purgatus
esset ab omni macula peccati. et per baptismum. de co/
se. di. iij. non tamen potuisset celestem ianuam intra/
re. et sibi non intrasset aliquis homo a deo nominatus crea/
tus de terra: et sine originali peccato decesseret ante
passionem christi: quod deus propter obreuerentiam filij decesserit
uit nullum hominem celestem patriam intrare ante filium
suum. Ideo Joh. ij. di. Nemo ascendit in celum

Sol
cude ru
tionis.

Sol
ne riu

Bermo. II. De cōceptiōe Marie

lū nisi q̄ dēfēdit fil' hoīs. Dicit tñ aliq̄ q̄
fuit de' p̄fuit spālter beatā gēne ab ori
ginali p̄cto: ita si mortua fuisset an passionē
filij spālē et deputasset locū i q̄ glificata esset.
etā an igress' in celi empirei. l. ex diuina vi
sione p̄p̄ quā dicit potuisset eē i padiso. Si
aut fuit latro cui dicit ielūs Lxxij. Amen
dico tibi: q̄ hodie mecum eris in padiso. et tñ
ip̄e latro nō itrauit celū empireū an alēdō:
nē xpi. l. p̄ eo dicit' e' fuisse i padiso: q̄ erat cū
xpo. et dicit' dicit' cōteplabat. In cōi em pro
uerbio dicit' q̄ bī ē papa ibi est roma: vt notat
Jn. in. cego. l. x. de iurē. et in. c. q̄ dicit' iij.
q. j. et Arch. i. c. p̄nti. de p̄le. et iugni. et. vii. q. j.
c. scire. Possum' q̄ dicit' q̄ hec oppositio ē
vana. nā de' q̄ ab eterno p̄fuit matre suaz
statuit: etiā ne moreret an filium ordinauit.
D Ad quartā rōem q̄ dicit' est hūilitatis rō
tio q̄ si ista rō esset bona: q̄ p̄baret q̄ mater
xpi fuisset sub actuali p̄cto. vñ p̄cedendo fin
ipam p̄baret q̄ ego gl'iosa fuisset maior: pec
catū q̄ nō fuit i mūdo. q̄ falsissimū est
q̄ sic dato p̄mo inueniunt' p̄la sequent'. q̄ d'
nō debet fieri. l. ratas. et ibi glo. allegat Ari
sto. C. de relin. vñ. et de herē hī in. s. cogita
tio. in aut. vt iudi. sine quoq̄ sus. col. ij. Nō
obstat q̄ dicit' Dico. q̄ vt aliq̄ dicit' nō dē
assum' l. ex p̄m. vt. s. daret' spēs p̄cto rōib'. nō
aut negat q̄ in ipa genealogia fuerint mul
te mulieres q̄ i scriptura nō rephēdunt' cū fue
rint sancte. alit' falsū diceret. vt dē Nicola'
de lyra sup' Marjā. vñ ip̄met Dico. ex p̄i
mit' de q̄bus m. scribo loquit'. s. de Raab me
retrice: et de Bersabee vñ de vñe ac de Ruth
moabide. Vel pōt dicit' q̄ Dico. loquit' de
parentib' remotis nō p̄p̄nq̄s. Argumentatio
aut nō dē fieri a remotis sed a p̄m. l. cū de
laneonis. s. asina. ff. de sum. instruc. fac. l. ij. ff.
de sta. ho. Vel est dicit' fin Nico. de ly. vñ
s. q̄ opinio bñ Dico. in hac pte nō est tenē
da p̄ rōes ab ip̄o Nicolao allegatas: q̄ bre
uitatis cā omitto. P̄terea nō est credēdūz
bñ Dico. i dicta autē itelligere de gl'iosa
gēne Maria: quā in finē ad Eustochiūz
omī sanctitate ac grā repletā: atq̄ sine peccat
to fuisse testat'. q̄ sic est sibi cōtrari'. q̄ d' nō p̄
sumit' ex q̄ dicit' enitāda est. s. q̄ bī i p̄ma
p̄stintōe. Co. et marie in testib'. vt in l. ij. s.
penul. ff. si cer. p. faciūt notata p̄ Panoz. i. c.
trāslato. de p̄sti. Ad q̄ntā rōem q̄ dicit' est
falsificatiois: rñdeo q̄ nullo fallo honore lau
dat' bñ ego Maria: l. dicit' sine peccato cō
cepta: imo verissima laude extollit'. Non ob
stat dū dicit' q̄ de' multa potuit facere et. D.

rñdeo q̄ iō nō dedit illa brē gēni. q̄ ipa in
q̄tū hūana creatura nō erat capax illorum.
Act' ei actiūz sunt i partē bñ dispositio. ij.
de sta. et notat in l. j. de here. insti. vñ dicit' nō
valere relictū de p̄cto. q̄ est icapar. s. lega
ri. et ibi glo. insti. de lega. Et iō de' nō fecit be
atā gēne i mōrtale. q̄ tūc nō fuisset hō. et sic
xps nō potuisset dici ver' hō de stirpe Adam
Ite nō fecit eā ab origine sua beatā: q̄ sic eē
p̄ oia eq̄lis filio. Et iō q̄uis de' potuerit il
lā ab instati p̄ceptōis bñficare. tñ q̄ non de
cuit ipaz equari filio: nō bñficauit eā in ip̄o
istati. Et idē pōt dicit' de cōceptōe sine cōmū
tione semis viri et mulier' opatiōe spūsancti
et de alijs filijs. Quia aut q̄ mater dei p̄ce
tur sine crimine erat rectissimū: vt in sequēti
p̄te hui' ser. declarabit'. Et ipa erat capaciss
ma hui' grē: vt ostēsum est p̄cedēt' ser. p. vñ.
Et vt ibide patuit: potuit de' illā p̄seruare.
Abiq̄ dubio p̄cludēdū est q̄ illā p̄seruauit.
Ad sextā rōem q̄ dicit' est obligatiois: respō
deo q̄ si ista rō esset bona: p̄ ipaz p̄cluderet q̄
brā virgo fuit in p̄cto actuali mortali: q̄ si sic
fuisset habuisset mortuum maior' laudis et
gritudinis erga deū. et ei eēt mag' obligata tan
q̄ de maior' p̄culo et dāno liberata. g. rē. Di
co tñ p̄ materia argumētū q̄ maior est grā p̄
fuatiois et maior donatio ip̄i q̄ subleuatiois
a p̄cto: vt declarat' Sco. i. iij. di. iij. q. j. et. iij.
di. xij. Nā maior grā fieret hōi q̄ deberet i fo
ueā luto et putredine ac stercoreib' plenā ca
dere si p̄seruaret' ne caderet q̄ si p̄mitteretur
cadere et postea subleuaret' et mudaret'. Pa
rabola aut allegata nō p̄cludit' i casu nro: q̄
p̄posita fuit de duob' debitorib' q̄b' vñlq̄
fuit debitū dimissū. et abo ceciderāt i obliga
tioē. Et iō ibi solū fit cōpario rōne subleua
tiois. vñ ex illatiōe nō sequit' q̄ grā subleuati
onis sit maior grā p̄fuatiois. Immo p̄ illā pa
rabolā p̄bat' oppositū. Nā ibi dē glo. Aug.
q̄ cōmissa et nō cōmissa dēbant'. q̄ null' est q̄
aliq̄ cōmittat q̄n ali' posset eadē cōmittere:
nisi p̄fuaret'. Brā ḡ ego maria hab origina
li p̄cto et ab oib' actualib' p̄ grām dei p̄fuata
sup' oēs hoies illi fuit debitor: et p̄ oēs grata
Quāto enī maiorē grāz q̄s ab aliquo recipit
tāto mag' ei obligat' et ei gratus esse debet. l. si
q̄s in graui. ff. ad fill. et. l. si vt cerro. s. nūci
dēdū: ff. cōmo. et. l. p̄sbū. C. de epi. et de. et hac
rñsione approbas' Sco. in. iij. di. xij. ar. iij.
q. j. in q̄t' q̄ null' est cui de' pauca donet' ex l.
q̄ pauca cōmittit: q̄n sit eide aliud bñficiū da
tū mai' q̄ donare. s. p̄seruare euz ab alijs in
que cadere potuisset et cecidisset nisi cōseruaret'
b

Quare
ipsi nō fe
cit mari/
am imoz
talē

Maioz
est p̄fua
tio q̄ l. b/
leuatio.

Ad grāz
obligat'.

Contra
rñas

Argumē
tatio

R

fuisset a deo: et sic fuit cū brā p̄gine. Aug⁹. q̄z in li. p̄fessionū: tūc f̄mone de magdalena dicit. Illud dimittit qd̄ deo regēno cōmittit. **S** Ad septimā r̄vltimā rōem q̄ dicitur effiliariōis: r̄ndeo q̄ licet de lege cōi oēs nati ex matre serua nascant serui: vt in allegatis iurib⁹ in rōne opposita. et multo magis si nascant ex ambob⁹ parētib⁹ seruis. vt paruit. s. f̄mone. j. p̄re. iij. Tūc pōt dñs ordinare q̄ vn⁹ filiū qui nascet ex ancilla sua nascat liber: ipa tūc m̄re remanēte serua. Et filius q̄ oēs q̄ nascetur ex ea sint liberi: vt habet in. l. cū inter veteres. C. de fideicō. lib. qui terrus videt dēt minare quēstionē nostrā. Inter vergeres em̄ dubitatio fuit vtz hoc posset fieri. Et ibi imperator determinat q̄ sic. ex qua r̄cūcō ostēdit q̄ l̄z beata p̄go p̄genita sit ex m̄re sua ori⁹ ginalis peccati: tamen ex diuina ordinatiōe ipa libera et immunis nasci potuit a predicta fuitute. Et de hoc etiā moraliter potest exponi textus i. l. lex nature. ff. de statu ho. vbi dicitur. lex nature hec est vt qui nascit matrem sequat: nisi lex specialis aliud inducat. h̄ ibi qd̄ fuit i casu nro.

Par. tertia huius sermonis que dicitur p̄batiois.

T b Latā p̄gine Mariā sine originali macula fuisse cōceptā p̄bābimus breuitat⁹ cū solū vnica rōe. Rātō em̄ est anima legis. l. cū ratio. ff. de bonis dam. et tūc valet allegare rōem q̄tū legem. l. scire oportet. §. sufficit. vbi Bal. ff. de acqu. tu. Bar. fo in. §. vltimo in p̄batio. ff. dicit q̄ vbi habem⁹ ratiōē et legē: magis ibi rēndū est rātōi. et allegat glo. in. l. adeo. ff. de acquir. re. do. qd̄ notat etiā Angel⁹ dicens qd̄ allegare legē vbi habem⁹ ratiōē nihil aliud est q̄ mētē cōfundere: et hoc inq̄t in consilio xxxij. qd̄ dicitur allegat nouissimū in. l. illam. C. de colla. **S**ufficit et q̄ declarari et p̄bati poterit innocētia et puritas p̄gine cōceptio nis rōe fortissimā et inexpugnabilē: q̄ d̄ electiois. Tūc fundamētū ponit. b. Tho. i. iij. p̄re sūme. q. xxvij. ar. iij. di. Quos d̄ ad ali quid elegit ita p̄parat et disponit: vt ad illud ad qd̄ eligunt inueniant idonei. iuxta illud apli. ij. ad Ehoz. iij. Idoncos vos fecit mini stros noui testamētī. Sapiēs em̄ regulator ea q̄ sunt ad aliquē finē d̄z regulare p̄z ordi nē ipi⁹ finis. iuxta dictū. Pbi. xj. Metaph. et p̄bat p. ca. p̄dest. xxij. q. v. facit ad p̄dicta q̄ p̄nceps assumendo aliquē ad officiū suū. dicit velle disp̄sare cū eo meliori mō quo pōt: l. quidē p̄stebat. ff. de re iud. Item aliud di-

ctum. s. q̄ q̄ vult dñs: vult etiā omē necariū antecedes. l. ij. ff. de iur. om. iur. et d. l. qdā cōsulebat. ff. de re iudi. Item illud qd̄ dicit in. l. ij. C. de crimi. sa. l. q̄ crimē est sacrilegij dubita re an is dign⁹ sit que imp̄ator d̄legerit. **S**z gloriōsa p̄go Maria fuit electa diuinit⁹ ab eterno vt esset mater dei. ipa dicitur illud Eclesiastici. xxiij. Ab initio et an̄ secula creata sum. et. et puer. viij. Ab eterno ordinata: suz et ex antiq̄s antiq̄ terra fieret. q̄ oia attribuit ecclia brē p̄gine. §. de p̄ gram suā cā ad tam mirabile op⁹ idoneā p̄fauit. Tūc de brā p̄gine dicit pōt illud Sen. xxiij. Nec est mulier quā p̄parat dñs filio dñi mei. l. xpo. vt exponit Fran. de may. in ser. de cōceptōe eiusdem p̄ginis dices. ij. de p̄ p̄parat. i. an̄ pa uir q̄z lordida esset. qd̄ fecit p̄ gram singlārē Et hoc est qd̄ illi dicit angelus Lu. j. Inuenisti gratiā ap̄d dē. h̄z nō fuisset idonea mater dei: si vnq̄z vllō tpe vel etiā in momento fuisset p̄ peccatū ancilla diaboli. quia nō modica filij ignominia est si parentē habeat ser uū: vt dicit in. l. j. ff. de libe. cā. vñ diabo⁹ potuisset imp̄propare xpo dicens. Venitrix tua prius fuit serua mea q̄ mater tua. Antefuit filia ire ac mortis ac maledictiois q̄ gratie. p̄r⁹ filia diaboli q̄ dei. Ergo cōcludēdū est q̄z diuinā gratiā p̄seruata fuit ab oi cōtagi one et ifamia atq̄z fuitute peccati et a subiectioe diaboli. vñ ipa agit de h̄z gras deo dices illud psal. xxx. Saluasti de necessitatib⁹ animā meā nec cōclūisti me in manib⁹ inimici. Et hec veritas cōfirmat auctoritate Ambrosij in f̄mone de natiuitate p̄ginis dicens. Nūc fallimur tam terra illa benedicebat: in cui⁹ medio do min⁹ salūtē operaret: et ex qua veritas oriēret sup̄ne itaq̄z b̄ndictioi p̄parabat terra i hoiez p̄creata: ex q̄ nascitura esset gloriōsa virgo q̄ celesti b̄ndictioe singulari replēda erat pui legio. En noe a dño b̄ndict⁹: et i filios sem̄ et iaphet paternā eius b̄ndictio d̄rigit. sacrosi mū nāq̄z dei genitricis marie corp⁹ an̄ secula ad generādū dei filiū p̄destinatu p̄pe finem mūdi nascitur. tā i h̄is q̄s p̄dicimus fratri bus sub quadaz imagine b̄ndicebat. ex cui⁹ medio salus mūdi oriēret. Nūq̄d nō tibi b̄ndicebat humanitatis caro: cum inde nascet gloriōsa virgo. Tūc p̄fecto b̄ndicēda erat ca ro hūana in cui⁹ p̄geitorib⁹: q̄ ex castissimis viscerib⁹ illi eras paritura peccatorib⁹: q̄ est sup̄ omia b̄ndictus. cōstāntissimā p̄culdubio abrahe fides audire meruit q̄ in semine ei⁹ benedicerent om̄s gentes. Diuine itaq̄z di gnatiōis p̄rogatiua p̄parabat qdā stirps iux

Diuisio p̄posita

Concludit

Concludit

Rō et lex idē valet

Maiores p̄positio

Bermo.II De cōceptiōe Marie

Nobili-
tas trāste
in poste-
ros.

daica: ex qua celestis lūis porta nasceret & ego
maria: qua eterna dei dispositiōe vnigeniti filij
dei matre futura certissime scim⁹ pdestinata
hec ille. **S**i beatissima & ego vt digna esset
mre dei fuit ab eterno pparata & bñdicta: pfecto
valde incōgruū eēt dicere q aliqui fuerit per
pctm maledicta. Et ideo i ser. ad Eustochiū
Dero. inq̃r. Nulli dubiū est de matre dñi
qn tal' rebuerit eē q nō possz argui de pctō: qz
fuisse ad sp̃opiiū filij. Sic ei nobilitas pa-
rentū trāst i filios. l. liberos. ff. de sena. 7. l. j.
C. de digni. l. i. xij. nā nat⁹ ex ciue ciuis ē. & na-
tus ex comitatēsi comitatēsis ē. l. j. 7. l. assum-
ptio. §. fili⁹. ff. ad muni. 7. l. cū legitime. ff. de
ita. ho. 7. l. filios. C. de mūci. 7. origi. l. i. r. Et
ppagatio alicui⁹ clari semis pculdubio suā
nobilitatē posteritatē. l. vj. di. c. si gens. 7. in eē
uagari. Jof. xij. q̃ incipit execrabilis. Et de h̃
tractat Jof. de imo an cle. j. de baptismo. i. gl.
sup̃ xpo regnū. sic cōtrario ignominia pa-
rentū trāst ad filios. Jō inq̃r. lapsus Eccl̃. iij.
Ne gl̃ieris in cōtumelia p̃is tui: nō est tibi
gl̃ia 7. pfusio. Gl̃ia em hois ex honore p̃is
sui: & de dē filij parēs sine honore. **Q**uā gñ
brā & ego originali fuisse vicio maculata & cor-
rupta: 7. postea purgata & sc̃ificata p lapsū
in infamia pcti remāsisz. qz sp̃ de ea possz di-
ci q semel fuit i pctō. pfecto nllaren⁹ est credē-
dū q de pctm ipam labi pmiserit: cū nō pos-
sit fieri de p̃terito futurū: neqz ab ipo deo. vñ
Dero. ad Eustochiū. inq̃r. Audacter loquor cū
de oia possit iudicare & gñe post ruinā n̄ pr̃
facta em p̃fectz h̃i nō pnt. vt d̃r i. l. bello
§. facie. ff. de cap. 7. postli. re. 7. l. vez. ē. ff. de re
gu. in. facit. l. j. §. si vir. ff. de acq. pol. 7. i. aut.
de equi. do. §. q̃ tibi. col. vj. vñ inq̃r Bar. in
l. nō dubiū. C. de legi. Hoc solo pnat de q̃ fa-
cta p̃fectz h̃i nō pnt. nō tñ p h̃i intelligit q̃
de nō possit in hoie reparare inocētiā dep̃dita
qz p̃r imo facta p̃nā pcti quis habet ac si
nullā vnqz maculā h̃ssit. l. impietatis. §. in
p̃nti. C. de nup. sed intelligit q̃ illd qd̃el factū
est deus facere nō potest q̃ factū nō sit. 7. face-
re valeat q̃ habet ac si factū nō esset. Unde
Dero. vbi. s. 7. habet in. c. si paul⁹. xij. q. v.
ait. Valat quidē literare de pena: sed nō va-
let coronare corruptā. **E**t ex quibz oibus seq̃-
tur indubitatē tenēdū q de dilectā sponsā
suā ante creationē mūdi electā ab omis pcti
rumpitudine pseruauit. Quis em est hoim q
si possz sponsā suā facere illā nō absqz oī ma-
cula p̃creare? Quis h̃o ē ita infan⁹ q illā in
fomicatiōis viciū labi pmitteret. De⁹ autē
cui⁹ pfecta sunt opa: Deur. xxxij. p̃fecto san-

ctissimū illd tabernaculū beate & gñis omī
puritate & inocētia repletissimū formauit.
in dñi sacratissimo vtero facit h̃o nouē mē-
bus habitaret. Et hoc est qd̃ beatus Ansel-
in li. de cōceptu & gñali. c. xviij. loquit dicens
Decuit vt p̃ceptio illi⁹ hois de mre fieret pu-
rissima: tāta puritate q sub deo nequeat ma-
ior itelligi. Cui de⁹ p̃ vnigenitū suū quē de
corde suo genuerat eq̃le sibi ita dare dispō-
bat: vt esset naturalit⁹ vñ idemqz dei p̃is &
& gñis fili⁹. 7. quā sibi fili⁹ subalit m̃ez facere
eligerat. 7. de q̃ sp̃s sc̃us opatur⁹ erat vt ex ea
p̃cipet⁹ nasceret ille de q̃ ipe p̃cedebat. hec il-
le. Nō fuisse autē brā & ego purissima tanta
puritate q sub deo neqat maior: itelligi: si ori-
ginali fuisse pctō maculata. Qd̃ p̃fecto icō-
gruū indecēqz tāto filio extitisset. Jō Ciril-
lus p̃tarcha alexadrin⁹ i li. 3. Nestorū ait.
Prop̃t filij temerariū ē i maria & gñe pone-
re culpā aliquā vñ pctm. Eaprop̃t ipa gl̃iosa
dei genitrix sicut ego scripsi i epla ad sumitū
p̃fificē Sixtū q̃rtū. Laudat patrio nunqz
fedata cruore: Cerbareo nunqz sbacuisse in-
go. Et Aug. i li. j. de natura 7. g̃ra sup̃dictaz
rōem cōfirmas de. Excepta sola & gñe de qua
pp̃ter honore dñi nullā p̃ioris euz de pctis
agit h̃e volo q̃stione. Scim⁹ em q̃ p̃l⁹ g̃re ei
donatū fuit ad vincēdū ex oī p̃re pctm: q̃ cō-
cipe 7. parere meruit quē p̃stat nullū habuiss̃
se pctm. Nacigit & gñe excepta si oēs sc̃i et
sc̃rē dei cū viderēt interrogari fuissent verū si
ne pctō fuissent: oēs vna voce dixissent. Si
dixerim⁹: quia pctm nō habemus ipi nō de-
ducim⁹: 7. p̃ritas in nob nō est. hec ille. Sed
r̃ndēt quidā nō itelligētes Aug. de peccatis
tñ actualibz loquit: quorū interpretatio si anet
vera: necesse esset dicere aureoliū doctore au-
gustinū mēdace esse. Multi em sancti & san-
cte dei regnāt in celis: q̃ nūqz actualibz inren-
ti fuere pctis: vt inocētes & p̃uulian ānos
discretōis p̃ baptismū mortui. Verba igit⁹
Aug⁹. sunt generalit⁹ de oibz pctis itelligēda
qz dictū doctoz generaliter loq̃ntis genera-
liter d̃z itelligi. 7. vbi lex non distinguit: nec
nos distinguere debem⁹. l. de p̃cio. ff. de publi.
Si em de actualibz solū itelligere voluisset:
bñ hoc exp̃mere sc̃iuisset. vt dicit in alio p̃po-
sito textus in l. vnica. §. sin autē ad deficientē
C. de cadu. tol. In his g̃ & oibz Aug. nob̃ ostē-
dit neminē esse in regno celoz quē nō tēne-
rit q̃nqz cathena delictoz. Quidā em origi-
nale solū p̃traxerunt: & nunqz aliquo actuali
pctō mortali aut veniali maculari sunt: vt p̃-
dicti inocētes & p̃uulii. Alij h̃o nō solū origi-

malis: et etiam actuali peccato mortali: aut saltem ve
niali sunt infecti. sola autem genitrix dei maria
nullo unquam fuit vicio deturpata. quod etiam proba
tur auctore Bernardi in omel. xij. super finem in
cena domini dicens. Non est in filijs hominum magnus
vel parvus caritas potest scire neque tractare religio
nis privilegium bonorum: quod non in peccatis fuerit pece
ptus: vel in peccatis fuerit potest commiserari: propter ma
tricem immaculatam agni peccati non faciens: sed peccata
mundi tollens. et quod cum de peccatis agit nulla pro
fusus volo habere questionem. hec ille. Locutus deo
est finem istum dico quod cum ad positum persequitur se
quas positio sui necessarii antecedens. s. i. in
fili. et testa. rube. cum oes credat beatam virginem
mariam fuisse idoneam mater dei: debet etiam cre
dere ipsam fuisse immunem ab omni labe peccati. quod ut
s. dicitur est: aliter non fuisset congrua mater christi.
Ex quibus omnibus patet iterum etiam virginem ab origina
li vituperij infamia preservatam. Cuius merito accipit
bus ab omnibus malis et peccatis nos preservet benedictio
eius filii. Amen.

De eadem immaculata conceptione
Sermo tertius.

Utrum ista

facere ut imponamur crimine glorie. i. Machab. ix. Aug. de
gloria dei genitricis in ser. de ei
nativitate in q. Quis laudes huiusmodi regis
digne decantare valeat: facta est enim maria ia
nua celorum: sublimatio apostolorum: laus martyrum:
inubilatio confessorum: principia virginum. facta est
maria norma principum: iusticia regum: salus omnium
populorum: gloria viduarum: gaudium angelorum: reges
animarum. facta est maria salus morum: mors cri
minum: vita virtutum: pugnatio palmarum: victoria.
facta est maria excelsa super sidera: sanctior super omnes feminas: cuius vita inclita
cunctas illustrat ecclesias. hec ille. Et ideo potest
virgini merito attribui per ista verba scripta
Judith. xv. Tu gloria hierusalem: tu leticia israel:
tu honorificatio populi nostri. Quapropter
omnes tenore eiusdem immaculate matris dei
cum ab aliquo exhortantur ad credendum quod ipsa
virgo purissima cōtaminata fuerit origina
li peccato: debent verba thematis nostri dicere. Ab
sit re. Super quibus tres de eadem conceptione san
ctissima considerationes faciemus.
Prima dicitur de veritate.
Secunda veritatis.
Tertia et ultima appellabitur stabilitatis.
Prima per huiusmodi finis in qua ponuntur ar
gumenta tria immaculate conceptionis.

Ubi argumentis insurgunt quidam
ultra predicta benedicere regine celi
ceptionis. Quorum primus dicitur genera
litas. Secundum hoc specialitatis

Quo ad primus adducit primo auctores sacre
scripture: qui dicunt generaliter oes homines ab ada
descendentes originali fuisse peccato maculatos.
Secundo auctores sacrorum doctorum idem affirmantes.
In sacra etenim scriptura expressum videtur. iij.
Re. viij. et ij. Paral. viij. vbi dicitur. Non est homo
qui non peccet. quod non intelligitur de actuali solus. quia
inocentes et alij multi illud non committunt: ut pa
uit. s. ser. precedenti pre vlt. qui intelligitur de ori
ginali. Itē Eccl. viij. inquit Salomon. Ut
de mille viri repperit. christum finem glo. Augustini
Mulierem propter oibus non inuenit. s. bonam. et
Ps. xij. dicit David. Omnes declinaverunt sibi
inutiles facti sunt: non est qui faciat bonum
non est virginitas ad virum. et ibidem inquit deo. Non iu
stificabit in conspectu tuo ois vivens. et Ps. l.
itez ait in persona cuiuslibet hominis. Ecce enim in in
quiritibus conceptus sum: et in peccatis concepit me
mater mea. Et ps. cxj. etia inquit in persona
christi. Erue a fratre meo aiam meam: et de ma
nu canis unicum meum. Ubi glo. Aug. dicit.
Unica est anima christi que sola est a peccatis im
munis. Et Isa. liij. dicit. Omnes nos quas
si oves erravimus. et ad Rom. ix. dicit Apostolus.
Oes in adam peccaverunt et egent gratia dei. et ibi
dem. Non est iustus quisquam: oes declinaverunt.
et v. c. eiusdem epistole etiam inquit. Quia per unum hominem
peccatum intravit in mundum: et per peccatum mors
ita in omnes homines mors intravit in quod omnes
peccaverunt. et ibidem. Per unius delictum omnes
homines in condemnationem constituti sunt. Et
cx. dicit epistola itez ait. Locutus deus omnia
sub peccato ut omnium misereatur. Et ad Eph.
ij. ait. Eramus natura filij ire sicut et ceteri.
Et ij. ad Thim. v. dicit. Unus pro omnibus mor
tuis est et revivit. s. christus. Sacri quoque doctores
idem affirmant. unde Aug. li. ij. s. Iovinianus
ait. Propter catholicam veritatem sancti et bea
ri divinum eloquium pertractatores clarissimi
sacerdotes Irenaeus Lyprianus Ambrosius:
Bregonius Innocentius Iohannes Basilius: quibus
velim nolum addo Hieronymum. ut oes omne
tam qui nondum dormierunt aduersus nos per
ferunt omnem hominem peccato originali obnoxii sen
tentia. Unde nemo eruit nisi que sine lege per
repugnare legi ego conceptus. hec ille. Et idem
xij. de ci. dei. c. xij. inquit. Oes enim in illo fuit
mus quoniam vni oes corrumpit: quod per feminam lapsus
est. et i. c. firmissime. et ple. di. liij. itez ait. Fir
missime tenebuntur: dubites oes homines qui per

Sermo. III. De cōceptiōe Marie

publū viri et mulieris dēpī pētō origia-
li nati. Et idē sup pō. iij. dē. Epūs oēs pētō/
res inuenit: et solū sine pētō venit. et in lib. de
nuptijs rēpūscētīs etiā inq̄r. Dēs s̄b pētō
natiuit: et p̄mā solū q̄ sine pētō nat⁹ est libe-
ramur. Et in li. Enchi. itē ait. Per media-
tōrē q̄ solū sine pētō nat⁹ est reconciliari nos
oportebat. ¶ Leo q̄z papa in sermōe natiui-
tatis xpi dicit. Dīs noster pētō mortis q̄ de-
structor. sicut nullū a reatu libe- recipit: s̄c̄p
liberādis oib⁹ venit. Gregori⁹ etiā i. rj. mo-
ral. c. vii. dē. Sol⁹ redēptor in carne sua pē
mūdu⁹ extitit. q̄z nīl i eo p carnalē delecta-
tione venit. Et idē sup Exo. inquit. Omēs
in pētō nati sum⁹: et ex carnis delectandōe cō-
cepti: culpa originalē nobiscū traxim⁹. et itē
ru idē i. rj. moral. ait. Null⁹ sine pētō est nī-
s̄ ille q̄ hūc mūdu⁹ nō venit ex pētō. Et Die-
ro. sup Lu. inq̄r. Solus deus est i quē pētō
cadere nō p̄r. Amb. q̄z sup idē euāgelū dīc
Solus de nāt⁹ ex femina dīs ielus terrene
corragia corruprele nō sentit: sed celesti maie-
stati repulit. Dylari⁹ etiā quē refert Augu-
in libro cōtra Julianum: ait. In peccato est
omīs p̄ter illū qui venit in filiū dīne car-
nis pētō sine pētō. Idē q̄z Aug. in li. de perfe-
ctōe iusticie dicit. Non fuisse aliq̄m in hac
vita pōtē p̄uro: excepto vno mediatore dēi
et hōis: cui nō fuerit necessaria remissio pētō
rū. Lū igit remissio vniuersalis distribuā-
p singulis. et tantū valeat in oib⁹ quantū
speciale in singulis. ff. de admī. tu. l. si duo ar-
gu. ff. de le. iij. l. ar. rōr. i. p̄n. Lūq̄z r̄mīn⁹ distri-
buti⁹ singulos spālīter cōp̄ehēdat. l. riciā.
§. si. r. l. p̄lib⁹. in p̄n. ff. de p̄. ob. r. l. et quēad-
modū. §. j. ff. de pig. Lūq̄z tān valeat aliqd
generaliter dīcī sicut si singula sub eo cōrēta
numerent. l. oēs. r. l. i. glo. C. de p̄sc̄. r. r. vel
p̄. an. r. l. iij. C. de q̄dri. p. S̄itq̄z reglā dīces.
Qui omē dīcī nīl excludit: solite. de ma-
r. ob. r. ff. de le. j. l. si cui. r. de dā. infect. dam-
ni infect. l. a. j. §. emptor. r. r. r. dī. c. si roma-
nos. r. de obler. i. c. iij. r. r. r. dī. §. j. in glo.
r. l. si a p̄curatore. C. mā. Lūq̄z in toto p̄s cō-
tineat. c. in toto. de re. i. l. i. vj. r. l. si q̄s. ff. de
excep. rei iud. r. c. penale. r. iij. q. v. Lūq̄z i ge-
neralib⁹ spālīa insint. l. sp. ff. de reg. i. r. l. si
ita ff. de vīn. r. habi. r. l. legatū. r. l. si totus. ff.
de le. iij. r. generalit̄ dīctū generalit̄ debeat i tel
ligi. l. de p̄cto. ff. de publi. c. q̄ circa. de p̄n. r. ff.
de p̄n. v. r. p̄e. l. si seruū. vbi glo. r. c. iij. de cō-
au. l. ep̄o. in glo. penultima: videt cōcludēdū
q̄ in his generalib⁹ locutiōib⁹ cū terminis vni-
uersalib⁹ fact⁹ etiā brā p̄go p̄phēdi debeat ac

si de ea spālīter fuisset dīctū q̄ i pētō sit p̄cepta.
¶ Quo ad scōm argumētū qd dī: specialita-
tis adducunt auctōres scōr⁹ doctor⁹ q̄ specifi-
ce dixerūt beatā p̄ginē in pētō originali p̄ce-
ptā fuisse. Un̄ Anselm⁹ li. iij. Cur de homo.
c. x. inq̄r. Licet hōis xpi p̄ceptio munda sit r
absq̄ delectatiōis carnalis pētō: attamē p̄go
maria vnde xpus r a qua assumpt⁹ est: r in
peccatis cōcepit eā mater eius: r ipa in Adā
peccauit in quo oēs peccauerūt. hec ille. Ma-
gister q̄z s̄nīaz i. iij. di. iij. c. j. ait. Querit de
carne verbi an p̄mū q̄z cōcipet obligata fue-
rit pētō: r an talis assumptā fuerit a p̄bo: sa-
ne dīcī pōt r credi oportet iuxta sanctorū ar-
testatiōis cōueniētiā ipsam p̄mū peccatō fū-
isse obnōriā: sicut reliqua virginis caro: sed
spūssancti operatiōe mundatā: ita vt omni
p̄ragiōne inuinitis vniūct verbo. pena tamen
nō necessitate sed voluntate assumptis rema-
nente. Mariā quoq̄ totam spūssanctus in
eā p̄ueniētiā a peccato p̄orsus purgauit: r
a fomite etiā peccati liberauit: vel fomite p̄-
nitus euacuado: vt q̄busdā placet. vel sic ex-
tenuado r debilitando: vt ei postmō dū occa-
sio nullaten⁹ extiterit ad peccādum. hec ille.
Dāc etiā op̄inione tenuit beat⁹ Thomas in
p̄dicta dīcī. q̄ beatā p̄go maria sit cōcepta in
originali pētō. Et quidā alij doctores r theol.
ibidē. Tenuit etiā hoc Johānes teutonicus
glosator decreti in c. p̄nunciādū. de p̄e. di. iij.
r Jo. an. in c. p̄quest. de fer. r Arch. in c. fir-
missime. de p̄e. di. iij. r beatus Bernardus
in ep̄stola ad canonicos lugdunēses cū qui
busdā alijs sanctis. Cum igit ecclīa app̄ob̄et
dicta sanctor⁹ patrū: vt habet in c. sancta ro-
mana. xv. di. videt q̄ illi errēt r peccēt de iū-
tes a determinatiōe p̄dictorū sanctor⁹ p̄mz
qui beatā virginē sine originali peccato con-
ceptā fuisse dixerunt.

¶ Pars scda hui⁹ finis q̄ dī: veritatis.
Sta sunt argumēta qd nōnulli
i virginis innocentia impugnantēs.
multos ab ei⁹ puritatis veneratiōe
auferre conant. Quapropter glosa
p̄go rogat suū p̄fuatorē dēi dīces illud ps.
xij. Tu dñe seruabis nos: r custodies nos a
generatiōe hac in eternū. Nos quoq̄z veri-
tate defendere volentes que vincit omnia et
a nemine superat: vt dīcī. ij. Eldre. iij. r i. l.
si. ff. de p̄ba. simul r cōsiderātes q̄ magis at-
tēdī dīz illd qd est in veritate q̄ qd est in fallā
op̄inīōe. l. si quorīes. ff. de manu. vidic. r. §.
li q̄s rē suā. insti. de lega. dīcīm⁹ q̄ his oib⁹
b 3

Anf ei
mus

Magi
liniarum

Tho.

Glosa/
tor decre
ti.

Z.

antiquitatibus non obstantibus tenenda est veritas
ma opinio de immaculata conceptione matris dei
Non obstantibus omnia dicta generalia tam sacre
scripture quam doctorum in quibus affirmatur quod omnes propha
gati ab adam sunt in originali peccato concepti
vel filii peccati idem in suba dicitur. Quia rideo quod
illa regula vniuersalis: Qui omne dicit et
non habet locum in his auctibus nec in multis alijs
sacre scripture: quod regulis logicalibus et grama
ticalibus non est subiecta. candidum. xxviii.
di. An in sacra scriptura terminus vniuersalis fre
quent accipitur pro maiori parte: ut declarat Nico
laus de ly. sup. Mat. vi. ubi. Eribat ad Jo
hannem hierosolyma et omnis iudea et omnis re
gio circa iordanem. Mat. iiij. et in multis non ex
hibetur maior pars tantum. ubi videbitur ois caro quod
os domini locutus est. Ita. iij. et in multis non videtur
filius dei in unitate eius. et sic ad tollendam plequi
tiam sufficit dare istam. s. p. auonij. isti. de rez
di. Et ideo inquit magister Barthol. pisanus in li.
bre reginis fructu. viij. Sacra scriptura vni se
pe vniuersali finem vocem quod non distribuit vniuersali
ter: sed tantum pro illis quibus conuenit predicari: ut in
ista. Totus mundus vadit post ipsum. et est propter
bole tropus: figura grammaticalis. i. locutio
finem modum loquendi. faciunt notata in. l. omnes.
C. sine casu vel reliquis. ubi glo. magistrat in
hac materia dat exemplum dicens: quod hoc vniuersal
omnes currunt intelligit de his qui sunt habiles ad
currendum. Quod autem dicitur vniuersal restringat ad
habilitatem: est rex. i. l. j. C. de sa. san. ec. ubi dicitur.
habeat vniuersalque licentia i. testamento relinquit
pijs locis. quod exponit glo. vniuersalque. habilis
ad testandum. simile quod restringit facit doc.
marie. Bal. p. glo. i. l. j. C. de si. instru. hecigit
restringit terminus vniuersal sepe fit in sacris scripturis
Et hoc affirmat Hiero. in epla ad Damascum
papa de filio pdigo. ubi exponens illud Lu.
xv. filii tu sp. mecum es et oia mea tua sunt. in
telligit pro patre dei: et pro filio pdigum. pplm ge
nile. p. seniore. i. iudaicu. cui de dixit. filius
autem sic. Quod autem de oia indeoz sunt: nunquid
angeli. throni. dñatōes. ceteraque virtutes.
Per oia intelligimur legem. pphas eloquia
diuina. Hec enim eis dedit ut in lege et medita
rentur die ac nocte. Scdm illud modum quem sepe
exposuimus. scriptura de oia non ad totum referenda
esse sed ad partem maiorem: ubi. Des declinaue
runt filii inutiles facti sunt. Et alibi. Des que
nerunt an. me fures fuerunt et latrones. et Pau
lus ad Thoi. inquit. Nihil oia facit sum ut oes
lucifacere. et ad Phil. Des enim qui sua sunt qui
runt: non qui iesu xpi. hec Hiero. Ecce qui aucta
res predicant generaliter loquuntur non dñe i

Johis. x
i. Cor. ix
Phil. ij.

telligi de beata regine: non obstante termino vni
Desper enim ipas gloriare sicut et ceteras quod re
sere Hiero. in pdicta epla. Gloriant autem sic.
Des declinauerunt. s. quod madata diuina suare
noluerunt. Des qui venerunt an. me fures fuerunt
et latrones. s. qui a me missi non fuerunt. Nihilus
oia facit sum. s. qui finem dei fieri ponerunt. Des
qui sua sunt quorum non que iesu xpi. s. qui a cha
ritate separati. Prophecia etiam ps. cxv. inquit.
Des homo medat. i. nisi ei. eloqua a spiritu pce
dar. Ille qui auctes quod omnes peccauerunt i. ad a
partem originale. prout exponere sunt. s. qui non
diuina gram fuerunt ppuati. s. ab ad a finem coez
cursum et legem ex iordinata concupiscencia et li
bidine parati cum carceria diuine gratie et iusticie
originalis sunt ppagati. Non autem loquuntur
de ppagati ab ad a finem legem pntegatam. nec de
pseruatis ab originali peccato pro gram puenient
et. sicut fuit beata regina maria. Et quod dictas oes
auctes opteat gloriare pbat. Na si sine alijs
glosa et limitatioe voluerit eas des exponere
necesse erit dicere quod ipse ex ad a ppa
gatioe descendit per originalem peccatum quod est he
reticu. pferri. Si ergo in deuote et ipugnatore
imaculate conceptionis vni in heresim non labar
vis auctes illas gloriare: equem? i. gloriando
lanceas: et de pari pcedam? Tu inqes. Des
peccauerunt in ad a ppter xps p natura. et ego
dica: et ppter beata regine p gram. Sciens
dñi est qui oio vniuersal verificat etiam dato quod vna
psona vel due aut tres. s. qui facit. ubi glo. facit
ter. in. c. j. de pti. dices canones custodiendos
ab oibz. ubi glo. excipit papa et impatore. fa
cit etiam glo. in. c. si po. de sen. ex. et i. l. j. C. coia
dele. Et hoc pter Eccl. xl. ubi dicitur. Dia que de
terra sunt in terram puerunt. et in beata regina
et Iohes euange. non sunt in terram puerunt. Et
Mat. xj. dicitur. Nemo nouit filium nisi pater. et in
etiam spūscritus eū nouit. Et filius dicitur. i. ad Loz.
xv. Des quod resurgem. et in beata regina non re
surgit: eū sic glificata in aia et corpore sup cho
ros angeloz: ut dicit infra in tractatu assum
ptionis. Itē illa pba. Omnis virtus et ser. et
de pe. et re. c. omis. verificat etiam dato quod alijs
sit exempt. quia papa non ligat per illud ca
pitulu. ut ibi dicit. Antio de burrio. Similit
illa vniuersalis. Quicquid ligaueris sup ter
ram et. que habet Mat. xvj. et in. c. solite.
de ma. et ob. limitat. s. clauis non errare. ut in. c.
litteras. de resti. spo. et ibi glo. ordinaria et do
ctores. facit. i. ut gradatim. s. sed si lege ff. de
mu. et ho. ubi oio vniuersalis restringit ad ido
neos et aptos comprehendere sub ea: et ad idē est

Expositio
tio auto
ritatum

De ppo
sitionibus
vbius.

Sermo.III. De cõceptiõe Marie

Argum
tū Libo.

A
Dño ge-
nerat nō
verificat
sp d oibz

Genera
lis clau/
sula n̄ re
fert ad il
licita.

res petitis fieri vobis. quod vtrūq; reducit
glosa ad ea que expediunt salutem: et non ad alia
Ite Joh. xij. dixit. Omnia trahā ad meipsum:
et tamen non trahit infideles et blasphemos. et
Marc. vi. inquit. Predicate euangelium omni
creature. quod tamen secundum Grego. ad homines
solū refert. Item ps. ait. Exaltatum est nomen
eius solius. et tamen nomen beate virginis exal-
tatur per gratiam et voluntatem dei. Insup idē p
pheta canit deo dicens. Tu solus laboras et do-
lorem consideras. cum tamen multi misericor-
des idē consideret. Primum quoque ad Eph. vi.
dicit Paulus. Omnia mihi licet. et tamen non
licebat ei armis militare seu aliqd phibitū et
malū agere. Ex quibus oibus patet quod locutio
generalis sepe est limitanda: et tamen ad licita et
cōgrua referenda ac restringenda. et sic in casu
nostro. Ad auctoritatem aut Salomonis vi-
centis quod vni virū de mille reppit. si sine pec-
cato mulierē sō nullā. dico quod loquitur verita-
tem: quod solus xps fuit sine peccato sō iure et p sue ex-
cellentiā nature. maria sō p gratiam filij sui et spe-
ciale privilegium: ut ostensum est. s. ser. i. pre. ij.
Et ita rñdet ad oēs filios auctes dicentes solū
xpm fuisse sine peccato. nullus enim aliū vir nec
aliqua mulier fuit impeccabilis per naturā.
Sicut si exponat dictū Salomonis quod reppit
vni virū ex mille. s. bonū mulierē sō nullā
dico quod hoc dicitur ideo: quod xps solus fuit hō et
deus: et cōsequenter solus dicitur potest bonus. q̄a ne-
mo bonus. i. p essentia nisi solus deus. Mar-
t. xij. et Lu. xij. Maria sō non dicitur bona
p essentia: sed p participationē bonitatis dei
et p p̄servationē singularem. Ad oēs etiā illas
auctes generales dicentes quod nullus vel nemo
fuit sine peccato p̄ter xpm. rñdet quod terminum ne-
gatū non sō oēs negatū nec excludit. l. nemi-
nē. vbi glo. C. de sa. san. ec. q̄ allegat. l. si. s. pe.
ff. de mu. et ho. In oibus enim casibus in quibus ora-
tio vniūsalis affirmatiua restringit: etiā ne-
gatiua extendit cōcurrentibus eisdē rationibus.
Et ideo etiā ad omnes illas auctoritates dice-
tes quod tamen xps vel solus filius dei fuit sine peccato
rñdet quod iste dictioes taxatiue non excludit
equipolles secundum Paulū de castro p̄silio. c. c. xvj.
in simili. Facit ad hoc tex. an. l. i. ff. si mel. fal.
mo. dix. vbi si pueniat ne quis teneat nisi de so-
lo dolo. venit tamen etiā lata culpa. Ad quod etiā
facit text. in. l. si. C. de reuo. do. et in. l. ob es.
C. de p̄di. mī. Item dictio taxatiua non exclu-
dit aliū casum habere silem rationē. l. cū pre-
tor. iuncta glo. ff. de iudi. Ite ad omnes genera-
les locutiones tā scripturę quod doctorū potest rñde-
ri quod generi p̄spem derogat. l. i. toto iure. ff. de

Prōnes
vles ne-
gatiue

Dictio
taxatiua

re. in. et c. generi. eo. ti. li. vi. et l. soli culpa. ff.
de s. ob. Beata igitur maria speciali privilegio
p̄seruata ab illa generalitate p̄hedi originale
peccatum fuit exempta. et ideo ip̄i p̄gati gloriose di-
xerunt illud Besset. xv. Noli metuere: non
morieris: non enim p̄ te sed p̄ oibus hec lex con-
stituta est. Ip̄a namque p̄p̄o exēpra fuit ab illa
lege generali: p̄ regulā illā q̄ ait. Qui a lege
p̄uata ducit nulla rō exigit ut a lege publica
p̄stringat. et. vne sunt. xij. q. ij. Et sic p̄z solu-
tio p̄mi argumētī gñalitat. ¶ Quo ad scōz
argumētū quod dicitur specialitat: dico quod si aliqd
dictū sacre scripturę vel doctorū rep̄at in quo
brā p̄p̄o ab originali peccato sc̄ificata seu purga-
ta vel liberata noiet. est rñdēdū ut. s. dixim?
sermone. j. pre. ij. in responsiōe vltimi argu-
mētī. Vel dicas quod ut ait Aug. sup Lu. r̄ata
peccata dicit quod commississe a quāto p̄ diuinā
gratiā et virtutē fuit p̄seruatus. Quia non sō
lū attendit quod est sed etiā quod esse potest: eo quod
enētus sunt in cōsideratōe. l. p̄silio. ff. de be-
re. insti. l. ait facta. s. enētus. ff. de penis. et. s.
posteriorē. insti. qui. mo. testa. insti. tertius
est in. l. generaliter. s. si libero hōi. ff. de fidei-
cō. li. Beata igitur p̄p̄o ideo dicitur ab originali
peccato sc̄ificata aut purgata vel liberata
seu redempta. quod radicaliter fuit in ea habi-
litas ad p̄hedi illud: et p̄stet nisi p̄ diuinā
grām puenientē fuisset p̄seruata. Na etiā nos
dicimur redempti a morte eterna p̄ passioē
xpi in qua actu non fuim? sed q̄m in ip̄am la-
beremur si non p̄seruauerimur. aliquis etiā a
furca dicitur redimi: et adhuc non sit app̄hēsus
nec iudicatus vel suspēsus. qm̄ p̄seruat neliu
spēdat: ut ait Pet̄ de cādia in tract. de cōce-
ptione b̄te virginis. Talibus q̄z locutionibus sepe
vtrū scriptura sacra. vñ ps. ait. Ueritatem
deus redimet aīam meā de manu inferi. et ite-
rū. Saluasti me a descēdētibz lacu. et. xpo
uer. xij. dicit illi q̄ corripit primū. Animā
eius de inferno liberab. in q̄ tamen nūq̄ fuit. Et
hoc etiā modo p̄nt solui dicta scōz doctorū
asserētū ip̄am virginē in peccato originali cōce-
ptā. ¶ Ad autē p̄o Anselmū vltra p̄dicta rñ-
deo: quia illa p̄ba fuerūt a quodā maligno r̄p̄-
gine puritatē aduersario maliciose addita
et Anselmo ascripta: s̄m Sco. in. ij. dist. iij.
Qd̄ patere potest. quia Anselmus in p̄ce-
dentibus et in sequentibus affirmat beatā virginē
sine peccato conceptā. Vel potest respondēri quia illa
p̄ba non fuerūt ipsius Anselmī: sed cuiusdam
eius discipuli ip̄m Anselmū interrogantis
Dictus enim liber p̄cedit p̄ dialogū. Vel dicē-
dū est quia illa p̄ba dixit Anselm? inquit et

Ad scōz
dū argu-
mentū

Ad solū
aucto-
ritatis An-
selmī.

Bermo.iii. De cōceptiōe Marie

disputatiue. sicut et nos facimus arguentes
 pceptionē. et ponentes ea q̄ dicit possent ab im-
 pugnationibz hūicū puritatis: quāmodū
 etiā facit Salomō: q̄ in li. Eccl̄s dicit multa
 in psona fatui: et multa in psona sapientis: et
 multa falsa pponit. Et ita facit Anselm⁹ nō
 dicendo p̄dicta verba affirmatiue p veritate
 alit̄ diceret sibi p̄. Nā oppositiū tenuit vt
 vltimū est s̄mone pcedēti p̄vletri et etiā p̄re-
 bit infra s̄mone sequenti. Jō p illa s̄ba n̄ voluit
 ostendere mariā i originali p̄cto pceptā: et filiū
 rei nō. s̄z voluit ostendere diuitiā iter pceptiōz
 mris et filiū. s̄z p̄p̄us fuit pcept⁹ a maria sine
 p̄cto carnalis delectatiōis. Maria autē nō sic
 sed cū relectatiōe p̄cupiscētie parētū. Nō de-
 bonus ē inherere s̄bis: sed pot⁹ mēti loq̄n-
 tis. vt ait glo. iij. in c. paratus. xij. q. q. si
 sola s̄ba intueamur: nequaq̄z xps pceptū
 suū impleuit: qui nō p̄bit p̄curi marillā:
 vt dicit Aug⁹. in eodē. c. paratus. in p̄n. Et
 in c. hum. in c. xij. q. v. dicit q̄ nō debet ali-
 quis cōsiderare verba sed voluntatē et intentiō-
 nem. vt etiā habet in c. p̄terea. et in c. cāntelli-
 gentia. de s̄. sig. et in l. iij. c. de lre. p̄re. vel ex-
 he. Facta ad hoc qd̄ inq̄t Hieronym⁹ super
 epla ad Gal. et ponit in c. Marchion. j. q.
 j. di. Nec putem⁹ in verbis scripturarū esse
 euangelii sed in sensu: nō in sermonū folijs
 sed in radice rōnis. hec ille. Sensus ē mag⁹
 attendi debet q̄ verba: vt p̄bat p. l. scire leges.
 cum duobz sequentiibz. ff. de legi. et notat in l.
 q̄ntis. et ibi glo. ff. de in ius vocā. et in l. et si
 q̄s. s̄. Idem labeo. et ibi glo. in s̄bo Imitari
 ff. de reli. et iump. su. et l. nō dubiū. et ibi gl. ij.
 C. de legi. et p̄ Bar. in l. scire optet. s̄. oportet
 ff. de excu. et p̄ p̄ glofam et Lynū i. l. j. c. q̄ sit
 longa cōlue. et p̄ Dynū in c. fi. de re. in. li. vj.
 Ad auctoritatē magistri r̄ndeo q̄ nō dicit
 beatā s̄gine p̄ctm originale formaliter p̄tra-
 misse: s̄z ea a spūsc̄to in illaz pueniēte p̄orsus
 a peccato purgatā et a fomite p̄ti liberatam
 qd̄ exponendū est vt supra dixi i p̄ncipio re-
 sponsiōis hui⁹ secūdi argumēti. Ad illud
 qd̄ quod inq̄t beatus Tho. est dicēdū vltra
 p̄dicta q̄ tpe alibi cōtradicit: vt in sermōe se-
 quenti dicit. qm̄ aut quis dicit opposita ei⁹
 dicit nō d̄z admitti. l. vbi repugnātia. ff. de
 re. in. Dicit tñ qd̄ q̄ beat⁹ Tho. p̄us cōmē-
 tauit sup. iij. s̄niaz q̄ sup. j. qd̄ cōmentū di-
 misit posteri⁹ ratiōe maioris subtilitatis i eo
 p̄tere. Nō ē valet argumētū si dicit: post⁹
 est in ordine formali p̄mus liber: ergo illum
 p̄us cōmētāt⁹ ē. q̄ si se videm⁹ in legibz vbi
 vna lex p̄cedit i ordine alia: et tñ illa que p̄ce-

dit est facta post illā cui p̄ponit. sic p̄z i libro
 codicis: vt inq̄t glo. i. l. vnica. s̄. p̄mis. C. de
 nouo go. cōfir. talis em̄ ordo scripture nō at-
 tendit. l. nec em̄. vbi Bal. ff. de solu. Simile
 etiā hui⁹ videm⁹: q̄ l̄z institutiōes sunt p̄me
 in scolis et facte p̄ iunioribz: tñ post libros. ff.
 et Codicis edite sunt. et Accursi⁹ illas vltimo
 loco cōmētāt⁹ est: s̄m oēs doct. Et ideo glose
 ibi sunt pinguiorē. Et s̄lir fecit b̄nūs Tho.
 vñ posterius scribes sup. p̄mo: retraxit et
 emendauit illō qd̄ dixerat sup. iij. In dubio
 em̄ p̄sumit doctor tenere illā opiniōē quāz
 vltimo loco ponit: vt ait glo. in l. qui filium
 s̄. labini. ff. ad trebel. Nā posteriora priori-
 bus derogāt. s̄. posteriorē. in s̄i. quibz mo. re-
 sta. s̄fir. et l. pacta nouissima. C. de pac. et l. in-
 der. ff. de re. in. et s̄lir retraxit idē in exposi-
 tiōe sup. huc mariā. de qua dicit in ser. sequē-
 ti. Dicit etiā nōnulli q̄ b̄nūs Tho. sup.
 iij. locut⁹ est vt doctor cōsiderādo cōceptiōē
 s̄m cōmūne cursuz nature: et decerit dei gene-
 rale. In alijs s̄o locis in q̄bus tenuit beatā
 virgine fuisse immū a peccato originali: lo-
 cutus est vt tenor⁹ cōsiderādo legē specialē
 et p̄uilegiū matr⁹ dei p̄ gratiā filij sui illi cō-
 cessum. Sicut in simili dicimus q̄ aliqui in
 dex iudicat s̄m allegata et p̄bata velut iudex
 l. illicitas. in s̄. s̄iras. vbi glo. ff. de offi. p̄si.
 aliqui s̄o vt p̄uata p̄sona s̄m cōsuetū. l. i. in
 t̄ruptiōe. ff. fin. regū. Ad auctes autem
 q̄rūda sanctorū s̄m dicta sunt ab ecclesia ap-
 probata. qui dicūt specificē q̄ beatā virgo cō-
 traxit p̄ctm originale: respōdeo s̄p quādo re-
 peritū aliqua dicta sanctorū ab inuicē dū
 cōcordantia ita q̄ includūt cōtradictoria: que
 simul nō possunt esse vera. quia de s̄liber p̄-
 esse vel nō esse: et de nullo ambo simul. vt di-
 cit Arist. in postp̄dicamētis. et iij. Metha.
 Tūc licet dicta talia patz sint ab ecclesia au-
 tenticata vñ nō reprobata: vñ cui q̄est licitū
 tenere qd̄ rect⁹ esse putat. q̄ tñ nō possit ali-
 q̄s obligari ad p̄fitecū p̄dictoria. et nullū co-
 rū dicit est reprobatiū vtrūq̄ dicit autēti-
 cū inq̄tū nō p̄rner aliqd̄ p̄tra fidē. qd̄ mag⁹
 placet teneri p̄t. et in tali casu verificat illud
 quod dicit ad Roma. xij. Unusquisq̄ in
 sensu suo abundat. Et idē habet in c. vtrūq̄.
 lxxvj. dist. Verificat etiā illa alia s̄nia. quot
 capita tot s̄nie. vt in d̄. in. c. cū i sacris. de cō-
 se. di. iij. Et h̄ est qd̄ inq̄t Aug. in li. enchiri-
 dion. et ponit in c. i. q̄bo. xij. q. ij. di. In qui-
 bus rebz nihil interest ad capicendū regnū
 dei vtz credant an nō: et vtrū vera putentur
 aut falsa. In his errare et aliud pro alio pu-

Solutio
 auctoris
 Mgr.

Solutio
 auctoris
 do-
 ctorum.

tare nō est arbitrandū esse peccatū: aut si est
minū esse atq; leuissimū. Et Anselm^{us} lib. p.
mo. Cur deus homo. c. xv. ait. In illis rebus
de quib; diuersa sine periculo sentiri possunt
nullū puto anime piculū si sic exponim^{us} di
uina dicta: vt diuersis sententijs fauere videamur:
nec arbitror reprehēdi debere. ¶ Quia igitur
iter doctores & scōs fuerit sepe diuinitas
opinionū. nā Hieronym^{us} & Gregorius vi
dent tenere q^{uod} Salomon sit damnat^{us}. c. salo
mon. xxiij. q. iij. & c. si em. c. si. Salomō. de
pe. di. ij. Ambrosius autē & Augustin^{us} viden
tur tenere q^{uod} sit salu^s. & quidā etiā aliq^{uod} docto
res: quos in generali refert glo. in. d. c. Sa
lomon. Si si sanct^{us} Augustin^{us} i epistola ad
Hieronymū tenet q^{uod} Paul^{us} rōnabiliter Pe
trū reprehēdit: vt ipse ait ad Gal. ij. Hiero
nymus autē sup^{er} epla ad Gal. dicit q^{uod} peccauit:
ipm qui erat caput aploz reprehēdēdo. Itē
iter Augustinū & Hieronymū fuit magna
ptroueria de cessante legaliū & diuerse opti
niones: vno tenēte q^{uod} cessauerit. s. hieronymo:
alio nō eōtra dicēte. s. augustino. de q^{uod} tra
ctat Sco. in. iij. di. iij. q. iij. & Alexander de
ales in. iij. pre sum. in tractatu de cessante le
galiū. Ideo harū opinionū & similiū q^{uod}libet
sequi pōt illa q^{uod} sibi videt melior: vt determi
nat Tho. in quadā q^{uod}stōe de q^{uod}libet. & Hen.
de gandauo in. iij. q^{uod}libet. q. xxij. Nec pec
cat q^{uod} tenēdo vnā opinionē reprobat aliā.
Sile dicim^{us} q^{uod} q^{uod} lex habet varios intellect^{us}
vnusquisq^{ue} intellectus potest capi dūmodo
probet^{ur} p^{er} alias rōes: vt inq^{uit} Bar. in. l. i. am
biguo. ff. de re. du. dicit etiā q^{uod} facies d^{omi}ne
eale aliquā habentē varios intellect^{us} nō pec
cat: vt notat in. c. capellan^{us}. de ser. ad p^{re}dicta
facit illud quod Aug. in. c. negare. it. dicit de
suis opibus ait. Negare nō possum nec de
beo sicut in ipis maiorib; ita multa esse in tā
multis opulcūis meis: que possunt iusto iu
dicio & nulla temeritate culpari. Facit etiā
ad hoc. c. noli. & c. neq^{ue}. eadē dist. vbi idē Au
gustinus inq^{uit}. Neq^{ue} quorūlibet disputatō
nes q^{uod}nis catholicoz laudatorū hoīm velut
scripturas canonicas habere debemus: vt no
bis nō liceat salua honorificētia q^{uod} illis debet
hoīb; aliquid in eoz scriptis reprobare aut
respucere: si forte inuenerim^{us} q^{uod} aliter senserit
q^{uod} veritas habet diuino adiutorio vel ab ali
is intellecta vel a nobis. Talis ergo sum in
scripturis alioz q^{uod}les volo esse intellectores
meozū hec tibi. vbi glo. ait. Nō eo ipso ledit^{ur}
fama alicuius q^{uod} reprobat testimoniū suū. cē
de excep. c. deniq^{ue}. Quia g^o dicit^{ur} p^{re}dictozū

sanctoz tenentiū p^{re}ceptionē beate virgi
nis sunt dicta alioz sanctoz & doctoz tene
tium p^{re}dictū que fortiorib; innuntiant ratiōi
bus: vt patet ex dictis in p^{re}missis scdō f^{ine}one
in partib; vltimis: & infra dicit in sequētib;
sermonib;. Ideo p^{re}uenienter possum^{us} dicta
p^{re}dictozū puritate virginis impugnatiū re
probare. Aut em^{us} Aug^{ustinus} in epla ad Uicēti
tium de scripturis sanctoz doctoz. Tale ge
nus scripturaz a scriptur^{is} diuis distinguē
dū est. nō em^{us} ita in eis testionia p^{re}ferunt vt
p^{re}dictū sentire nō liceat. Et idē in. c. Ego. it
di. inquit. Ego alios ita lego vt quātūlibet
sanctitate quata ve doctrina polleat nō idō
vezz putē: q^{uod} ita senserūt. sed q^{uod} mihi p^{er} alios
anciores vel canonicas aut p^{ro}babiles ratio
nes. quod a vero nō abhorreat p^{er}suadere po
tuerūt. hec ille. Nō g^o omnes sanctoz opinio
nes tenēde sunt quia aliq^{uod} errat. An vt re
citāt Aug^{ustinus} in lib. de vnico baptismo. sanctus
Cyprianus doctoz & martir^{us} in hunc errorem
lapsus est vt crederet baptizatiū factū postea
hereticū si ad fidei veritate redeat iterū debet
rebaptizari. quod tamē est p^{ro}hibitiū: vt in. c.
nullus & c. rebaptizare. de p^{re}sc. di. iij. Hiero
nymus q^{uod} dixit q^{uod} habens vnā vxorē ante
baptismū raliā accipies post: nō est bigam^{us}
vt dicit in. c. vnus vxoris. xxi. di. Quod
improbat Aug^{ustinus} in. c. acutius. & in. c. sequenti
eadē di. Quādoq^{ue} em^{us} bon^{us} dormitat home
rus: vt dicit i cōmuni p^{ro}phētia. & recitat glo.
in. c. si q^{uod} cō nouerca. xxi. q. vii. & fuit dictū
Oracij in poetria. & ad hoc etiā adduci pōt
illud q^{uod} inq^{uit} Plin^{us} li. vii. natural^{is} historie
c. lxiij. di. Nemo mortalium oibus horis sa
pit. vii & Nathā p^{ro}pheta dixit ad Dauid. ij.
Re. vii. fac q^{uod}cuq^{ue} in corde tuo sunt. q^{uod} d^{omi}ne
tecū est. & putabat vez dicere. q^{uod} erat p^{ro}pheta.
Et tū & dicit^{ur} D^{omi}ne. s. vt Dauid nō edifica
ret domū dei sicut cogitauerat. sed salomon
filius eius. Sepe g^o deus celat aliqd vni san
cto vt postea cū tpe illud alteri mirabiliter re
uelet. Et ita factū est de assumptiōe be^{ate} v^{ir}gis
marie. de qua antiquo tpe multi dubitabāt
nō credētes ipam fuisse assumptā in anima
& corpe. vii & Hiero. in f^{ine}one ad Eustochiū
dubitatiue loquit^{ur}: & nō audeat determinare.
tamē postea ecclia approbavit opinionē ve
ram. s. q^{uod} in aia & corpe assumpta sit: vt inquit
Ho. & Jo. an. & Antio. de butrio in. c. si de fe
rijs. & Innocen. in. c. ne in nitaris. de cōsti. et
hāc opinionē multis argumētis p^{ro}bauit Au
gustin^{us} in ser. de assumptiōe virginis. Et ita
fuit de cōceptiōe eiusdē v^{ir}gis. quodā em^{us} do

In opio
nib; q^{uod}li
bet p^{re}seq^{ue}
q^{uod} sibi vi
det meli
or.

Sermo. III. De cōceptiōe Marię

creos pmissi de? citare ut studiosus vacare
re? speculationibus. c. si. xxiij. q. vi. et erant po
stea mirabili? innotescere faceret innocentia
mris sue p supnas reuelaciones et p dīgla mul
ta. Et h puidit in spū ps. q. ait psal. xviij.
Renelabit dñs cōdela et in templo eius ocs
dicent glām. ¶ Quia igit illi opinioni stan
dum est que plurimorū testimonio compro
bat. i. ff. de officio questo. et cōior opinio est
tenēda: vt in l. arthleras. ff. de his qui no. in
fa. et l. iter omes. ff. q. latit. cog. nisi illa cōis
opinio notorie falsa esset vt notabiliter falsi
tate pūncat. l. j. §. sed neq. C. de ve. in. enu.
et quod notat glo. in c. iij. de pñe. hoc autem
esset in casu nostro si qd diceret trīa opinio
nem esse cōmuniore. quia notabiliter cōmuni
ci potest de falsitate. vt patz ex supradictis et etiā
melius patet in sequētibz. Ideo cū p reuer
ritate opinio de imaculata cōceptiōe sit cō
muniore: vt infra patebit in parte sequēti: re
nēda est et ab oibz aplēctēda. ¶ Preterea p
supposito sue pūdicio veri q opinio trīa a
plibus vocatibz affirmat: nō tñ est tenen
da: s; illa q melioribz intet fundamētis. ple
rūq; em euenit vt is q iter ceteros debiliore
esse videt auctoritatis fortiore vtatur rōne:
vt dñr in l. j. §. sed neq; ex multitudine. C. de
ve. in. enu. et q tētu facit magnū festū Pa
nor. in. c. j. et cōst. addēs q parulis et hu
milibz deus secreta reuelat. faciūt ad predi
cra que notat idē Panor. in. c. ne in iuratis
eo. ri. et glo. ac doc. res. i. c. vt vetez. et c. ego
solus. ir. di. Si quis aut affirmaret q vtra
q; hāz opinionū est dubia: dico q tenēda ē
ps in fauore beate pginis. qz in dubijs sem
p debem? fauorabiliore prē accipe. l. sem p
dubijs. l. i. re dubia. et l. qñes dubia. et l. i. ob
scura. ff. de re. iur. et l. si. C. q. to. ce. pol. et c. fi.
de trās. fauores em sunt apliādi: odia pō re
stringēda. c. odia. de re. in. li. vj. et l. cū quidā
ff. de libe. et post. Itē fauēdū est illi pri q magis
facit p religionē. l. sūt plone. ff. de reli. et hum.
su. et aut. nouissima. C. ad. l. fal. Item magis
credit duobz affirmantibz qz mille negantibz
vt ait glo. l. diē pferre. §. si plures. ff. de ar
bi. et per cōsequēs magis affirmantibz innocē
tiam pginis debet credi qz illā negantibus
et accusantibz. facit etiā ad hoc q ad ambi
gua sunt sem p meliore et hūaniorē prē int
pretēda. vt dñr in c. estore. et ibi glo. et §. sign.
Et debem? magis velle in dubiorū interpre
tatiōe q res valeat qz q pereat. c. abbare. §. si
qz. et qz signifi. l. diuus in pn. ff. et vlu et
qz. et l. quorū. C. de reb? dubijs. et c. in his.

et priu. et c. quidā de cōuer. cōm. Et iudices
promptiores debent esse ad absoluendū qz
ad cōdēnandū. c. inter. in fine. de fi. instrū.
et c. et litteris. de pba. ff. de ac. et obli. l. arria
nus. et l. respiciēdū. ff. de penis. et §. cōmodū
in sti. de interdic. facit. c. iudicas. iij. q. ix. Un
diat q cū iura partū sunt obscura reo poti
us est fauēdū qz actori. l. fauorabiliores. ff. de
reg. iur. et c. cum sunt. eo. ri. li. vj. Et meli? est
redargui de nimia misericordia qz de nimio
rigore. xxiij. q. vltima. c. allegant. et c. ponde
ret. l. di. c. nō latis. lxxvj. dist. et c. nemo per
rictorū. et q. iij. et c. q. extra de sorti. et c. veni
am. xxiij. q. ix. Ex quo prē crudelēs esse eos
qui cum possint fauere beate pginē et tenere
q nunq; fuit cōtaminata originali peccato:
pertinaciter asserūt pcrariū. Tales pponūt
matrē dei cōditiōi cuiuslibet mali homis.
Nam de quocūq; etiā sceleratissimo de du
bio eius malicia interpretat in bonū: cum qui
libet psumat bonus. nisi probetur contrariū
c. dudum. et psum. et. omimodo. C. de inoffi
cio. testamē. Et tamen matri dei hec impo
nitur calumnia. Hec culpa ascribit de qua
nulla habetur certitudo. imo pia et rationa
bilis pbario oppositiū suader. Et ideo de istis
calumniatoribz beate virginis verificat illa
sentētia Prosperī in libro epigrāmaturū di
centis. Eulpare in quocūq; que nō sunt nota
malignū est. Constantinus impator dicebat
q ppter sacerdotis dignitatis reuerentiā
si sacerdotē dei peccantē vidisset: illum ne vi
deret pprā clamide coopulisset. xviij. di. c. in
scripturis. Et isti genitricē dei vituperātes:
postposito omi respectu clamāt in populis
tumentibz buccis ipam peccatricē fuisse. Ad
sonitū campane conuocant omnes vt audia
nt falsum testimoniū. s. qz innocētissima in
iusta fuerit. Isti ascēdūt alra tribunaia ma
gnos pulpit? erigi faciūt: et numerositate li
broz se circūdāt: vt beatā pginē multoz vo
luminū ostētatōe cōdēnet. quā iuste et fm
veritatē pcrō obnoxiam fuisse pbare nō pnt
cum tñ in criminalibz pbariōes esse debeant
luce meridiana clariore. l. sciāt cūci. C. de p
ba. et c. xxiij. q. viij. et c. epiphaniū. v. q. vj.
Sed qd abominabili? est cum etiā ptra sce
leratissimos qz nō soleat ferri sentētia san
guinis nisi in ferialibz dieb?. Cōtra ipam ta
men innocētissimā virginē in maioribus fes
tis ac solennitatibz a talibus cōdēnatiōis
sentētia pferi. Et cū ad malefactorū audie
dā cōdēnatiōē solum generali campana
rū signo populi inuitet. ad audiendā tñ ius

Pumpe
rat predi
cates ma
riam esse
pceptā ē
originali.

stiffimā sanctissime virginis pdenationē vl
tra generale sonitū tales crudes it: dices p
domos discurretes vnuquēqz spālū imitant
q̄ beata virgo corā plūbus diffamē. atqz ad
audiendū inuistū iudiciū sepe etiā iūti ptra
hūnt: z qn qz fallis allegatiōibz decepti corū
fallam iniam p̄ beatā virginē plātā verā eē
arbitrant. Quibz ego dicere possū illd Da/
niel. xij. Sic facti filij isrl' nō iudicātes ne/
qz qd vez ē cogitētes pdenatē filia isrl'. Re/
uertimī ad iudiciū. qz fallum testimoniū lo/
cuti sunt adūsus eā. Isti diffamatores d̄gis
vt dicebat qdā reuotus p̄dicatoz: in h faciūt
eā videri peioris p̄ditōis qz diabol'. q nūqz
aliqđ originalē vitii habuit: nec ab alio con/
traxit p̄cām. Profecto tales sunt filies corū
q̄ etiā in rebz mūdīs odoriferis imūditiciā
z putredinē querit. De ipis etiā exponi mo/
raliter posset qdā fabula quā ponit Quidi'
in. ij. metha. dices: qz corū fuit in p̄ncipio
auis albiſſima z pulcherrima z soli potissi/
me dedicata. Quā propt quādā malā relati/
onē sibi ab ea factā: ipē solūne p̄beo de albe/
dine i nigredinē eā mutauit. z vt de ceto eēt
laroz maloz rumoz ipm corū p̄petuo denig/
uit. Tales qz ſubz nō sunt diſſiles qui ame/
niſſimū viridariū cōſpicitētes p̄tinus hinc/
inde curſitāt vt in eo aliqd ſtercoris reperire
poſſint. Hec tñ impropia z alia h̄mō oia in
h ope poſita nō pferim'. p̄ ſimpliciter opinan/
tes b. yginē p̄cō maculatā ſuiſſe. ſz ſolum p̄
maluolos z ſua obſtinatiōe ac neqcia idu/
ratos: q̄ p̄tate inocētie yginā cogitētes illā
ex certa malicia pſequunt'. Nos aut̄ eoz p̄i/
naciā nō imitāti: ſz attēdetes qd b. Amb. i. j.
de offi. z in. c. nō inferēda. xxiij. q. iij. inquit
Qui nō repellit iūrtā a ſocio cū p̄tā q̄ in vi/
cio q̄ ille q̄ facit. q̄ ſnia etiā pbat p. l. qd g. ſ.
j. ff. de his q̄ no. in ſa. z i. l. iij. ff. de nora. z in. l.
iubem'. ſ. iconſom'. C. de ſa. ſan. ec. Hāc a do/
mina nra calūniā repellam'. ſi em̄ ſocij ppul/
ſanda ē iūrtā: mltro magis dñi z dñe cōm/
melia repellēda. l. ſz ſi vni'. ſ. ſi iuſſu dñi. i. ſi.
ff. de iū. l. cū dñs ff. de ſen. p̄ſul. ſi. l. i. mo nō d̄z
q̄s ſaluti eoz ſua anponere: vt d̄z i. l. j. ſ. co/
de aut̄ ff. eo. ti. Cōſiderātes etiā q̄ p̄tās que
dñi latuit de imaculate ygis p̄ceptiōe mō di/
uerſis reuelatiōibz innotuit: maxime moder/
nis doc. illā firmē teneam'. ſp em̄ q̄ vltimi
ſunt veriora p̄ſumūt. l. q̄ filij. z ibi glo. ff. ad
treb. Jtē q̄to immiores tāto p̄ſpicaciores: vt
ait glo. i. l. gal'. ff. de libe. z poſt. vltimū ybū
pualer. l. tutor. ff. de reſta. m. z ſinis derogat
p̄ncipio. l. ſi tibi. ff. ſi cer. pe. Et ſo vltimū eſt

ſequēdū. xij. q. ij. c. vnaquāqz. z. ff. ad mūt.
l. filij. ſ. vidua. vltima em̄ determiāt q̄ſio
nem p̄cedentē. vt d̄ic glo. in. l. q̄ filium. ff. ad
treb. el. z Bal. in aut. ex teſtamento. C. de colla.
Maxime aut̄ iſti opinionē vltimē eſt ſanen/
dū. qz melioribz rōnibz z clarioribz cōcluſio/
nibz roborat. ar. in. c. capellan'. de fe. faci/
unt ad hoc notata p̄ Do. i. c. q̄to. de traſſa. z
in. c. j. de ſacra vinctiōe.

Pars tertia huius sermonis que dicitur
ſtabilitatis.

Ro expeditiōe hui' p̄is vt xp̄iſti
p̄ deles z reuotū ſtabiles in deuotōe
ygis p̄maneat: dico illd. iij. Re/
gu. vij. c. Ples ſunt nobiſcu qz
nos. Hāc em̄ opinionē tenet p̄mo caput co/
deſeſumū p̄ſiſer cū cardinalibz z curia ro/
mana. qui in die p̄ceptiōis deuote canūt i of/
ficio eiuſdē diei. Immaculata p̄ceptiō ē ho/
die zc. Idipſum oēs p̄ſentē epi z ſacer dotes
catholici z fideles. id abbates z q̄cūqz ecclia/
ſtica dignitate decorati. Id ordo ſci bñdici
z canonici regulares. Id ordo heremitarū
ſci auguſtini: atqz ordo carmelitarū atqz ſer/
uoz. Id ordo frat̄ minor. Et vtrūqz cō/
cludā: id tenet q̄s oēs cuiuſqz alteri' rel/
giōis: pauc' excepti. q̄s exp̄mere nō cōpus.
Idēz z credidit tota fidelū vnitas. Lūi' rei/
teſtimōiū reddidit capella ſereniſſimi ip̄atoris
atqz oim regū: dñationū: p̄tatiū: ciuitatiū: op/
pidoz z villaz ecclie: i q̄b officiū p̄ceptiōis
deuotiſſime celebrat. Lūi' i his rebz i q̄b
nil certi ſtatuit diuina ſcriptura: nos ppli dei z
inſtituta maior tenēda ſunt. c. in his rebz.
ij. di. z in re dubia ad fidē z certitudinē va/
leat auctas ecclie catholice. c. palā. ea. di. Et
vbi lex reſicit ad p̄ſuetudinē loci recurrēdū
eſt. c. de quibz. iūtra glo. xx. di. Ideo oēs debet
ſeq̄ p̄ſuetudinē ecclie i veneratiōe puritatis
yginē. Ut em̄ inq̄ bñs Tho. i. ij. ſuo q̄li.
q. vij. magis debet ſeruari z attēdi cōſuetu/
do ecclie qz auctas Aug. z quorūcūqz ſetōrū
Et q̄ apparet p̄tinacia illoz q̄ nolūt diſcere
niſi in ſcolis q̄rūdā antiquoz m̄toz ipugnā/
tiū imaculata p̄ceptiōz ygis gl'ioſe. Et cō/
nunt ſcolas z doctrinā ſummi p̄ſiſic' z ſan/
cte matris ecclie: que venerādā p̄dicat cōce/
ptionē illibate z intemerate virginis Ma/
rie. Lūm em̄ papa ſit xp̄i vicari'. c. inter cor/
poralia. de traſſi. p. z gerat vicē dei in terris. c.
q̄to. z. ti. ex quo ſequit' q̄ habet plenitudinē
potēſtat' vt notatur in. c. conſequēs. ij. diſ.
Et illud quod facit p̄ſumit facere aucto/
ritate dei. extra de traſſa. pla. c. inter corporalia

Bermo. III. De cōceptiōe Marie

In dñi
gēne cō
ceptiōis

Opinio

Doc se
stū cap
probatū

glo. ij. Ideo ipso approbātē aliqd r nos ap
probare debem. ar. in. c. si romanoz. xix. di.
Jmmo ipi? sine magis est standū qz sine tot?
mudi. vt dicit glo. in. c. in istis. iij. di. Lum
igitur sumus? pōtēter approbauerit officiū im
maculare cōceptiōis p me editū. r illd qd edit
dit dñs Leonard? nogarol? pthonotarius
In glo officiū sine originali pctō cōcepta pōt
cat. r non solū approbauerit sz etiā dederit il
las oēs indulgētiās dicētibz vellandicētibz ce
lebrari officiū cōceptiōis. qz vñqz ab aliqbz
sumis pōtētibz sunt pccēsi i officio corporis
xpi. vt p p bñllā autētiā. seqt cōcludēdū q
oēs fideles debet p dicitū festū cōceptiōis cele
brare. p. c. q. q. De fer. vbi enūmerant dies fe
sti celebrandi. Et ibi dñr. Festiuitatū oīm xpi
glōrie rē. Nec aut est vna rēpīs festiuitatū
bus. quā papa colit cū clero. vt. s. g. rē. Pa
pam approbādo officiū cōceptiōis r istius
do festū eiusdē pnter et h? dēterminant ipaz
xpi sine pctō cōcepta. qz vt ait Ber. i epla
ad ludgūmēles. nō erit festiuitas cōceptiōis
nisi sanct? afferat q cōcept? ē. Ex quo tollunt
oēs auctores sanctoz r doctoz q dixerūt frū
vt notat dñs Anto. de bu. in. c. per venerabi
lem q filij sunt le. di. q in opmūibz credēdū
est magis pape qz dicit scōz. qz pape r non
alteri data ē pñs interpretādi. vt p p dicitū
cp venerabilē. ¶ Ex qbus pñz qzū pccēt illi
pñaces r obstināt q cōtra immaculā xpi
cōceptiōē latrāt. r p ecclīaz romanā appro
bata respiciūt. dicē. qz heretici sunt q glō
sam xpi sine originali pctō cōceptā affer.
sed ipi ppter talia sunt oīs erōicari. vt pa
ter p extranagātem Sixti qñt. que incipit.
Haue nimis. de qua infra dicit ser. sequēt
Lum em ad papā r romanā curiā solū per
tineat diffinire atqz dēterminare ea q sunt du
bia i fide. vt pbari pōt p. c. maiores. de bap.
r. xiiij. q. j. c. qñes. r. c. hec est fides. r. xviij
di. c. hinc ledi. eiusqz sit emendare atqz corri
gere errores circa fidē. vt i. c. q alios. de here.
r i. c. errat. xliij. di. cū incipit maior zel? xpi
ane religiois. c. officiū. xxiij. q. j. Nō appro
basset ecclīa romanā h festū. dñs insup mul
tas indulgētiās capellis cōceptiōis. si aliqz er
ror esse posset circa fidē in veneratiōē xpi
puritatē. nec approbasset opiniōē minorū
fratū si nō eēt bona. De q inqz Anto. de bu. i
c. pquest? de fer. di. Audio ecclīam approbat
se opiniōē minorū. qz nō sit cōcepta in pec
cato originali. r ita tenēdū est fm ipm dñm
Anto. r pñor. in. d. c. cōquēstus. Quidina
tio em sedis aplice ligat omes. c. si. de consti

Lum ecclīa aplice sit mī oīm ecclīaz. xij. di.
c. j. r. c. qz nēciat. in fine. r de ple. di. iij. c. ce
lebrat. r. x. q. iij. c. cuncta p mūdū. Que
nō potest errare nec decipi. vnde in. c. a recta
xiiij. q. j. dicit. Nec sanctaz aplice mī oīm
ecclīaz xpi ecclīa. que p dei omipōtētis gra
tiā a tramite aplice traditiōis nunqz errasse
probat. ne hereticis nouitātibz deprauata
succūbit. sed vt in exordio norma fidei xpiā
ne pcepit ab auctoribz suis aplozū principi
bus illibata fideren? manet. hoc ibi. Licet ac
qdā dixerint festū cōceptiōis nō esse celebra
dum. vt etiā ait glo. in. c. ij. r ibi Arch. de cō
se. di. iij. c. falsum est. Lum vt ex sup dictis
pater scōz romanā ecclīa aliud celebrat. Un
Bartholome? eps britāniā in suo reprozo
pre. ij. in vbo festū. dicit q ecclīa facit solēne
festū i die cōceptiōis beate xpi. r q ipa i sa
li die celebrant solēniter in capella sumi pō
tētiis in pñtia ei? r cardinaliū atqz alioz p
laroz. ¶ Qui q dicit pñm esse hāc opimōz
tenere. r p dicit q festū cōceptiōis nō debet ce
lebrari. cum terrābat romane ecclīe illud ce
lebrari. possunt dici de heresi suspecti. p. c. oēs
xiiij. di. vt dicit mgi? Paulus venerus i tra
ctatu de cōceptiōē xpi. q si dicit nō nul
los q se xpianos r deuotos appellāt nolle h
festū celebrare. rñdeo q ppter hos paucos
nō fit q celebratio hui? sacratissime festiuita
tis nō sit vniuersalis. Quia qd fit a maiori
pte xpianoz. r maxime a capite cū pncipali
oribz mēbris q tota ecclīa fieri dñr argu. in. c.
licet. de elec. r in. c. cū in cūctis de his q sunt
a ma. peca. vbi dicit. quod sit a maiori par
te capituli totū capitulū facere videt. ad idē
facit textus in. l. nulli. ff. quod cuiusqz vñt.
r in. l. aliud. §. refertur. ff. de reg. iij. r in. l. qd
maior. ff. ad muni. Quia ergo nō decet a ca
pite mēbra discedere. sed omia mēbra caput
sequi debet. c. j. xij. di. Facit. Acum in diuer
sis. ff. de reli. r sum. fu. r oia accessoria sū se
qui debet pncipale. l. cū pncipalis. ff. de reg.
iij. r. c. accessoriū. eo. ri. li. vj. Lū caput ecclīe
sumus? pōtēter celebrat festū immaculate cōce
ptiōis. apparet illos nō esse mēbra ei? q ex p
tinacia r obstinatiōē ab eo dissentiūt r eius
deuotiōē nō imitant. De talibz dicit pñ illd
Leci. iij. Quā male fame est q relinqt patrē
r maledictus est a deo qui exasperat matrē
Isti em matrē suā reuerēdā. glōsam xpi
nem mariā infamāt r vilipendūt. imovitu
perāt sponsam dei r matrē regis celestis. et
iō merito pñari merent hereditate celestis pa
trie. iuxta notata in. §. causas. in aut. vt cum

R
Contra
dicentes
celebrari

de appel. co. col. viij. et p. glo. i. c. q. n. uallis. d. iur. i. c. u. Tales pfecto damnates eos qui dei genitricis puritate venerant: atq. igitur res seu blasphemos appellantes: timere debet ne discipuli magistri Joachim censeantur. qui appellavit magistrum sententiarum hereticum in illo articulo in quo ipe ab ecclesia damnatus est. d. n. am. de sum. tri. et sic. Nos autem matri misericordiarum honore debitum impendentes et eius innocenti predicantes: dicam? illi cum beato Augustino in quodam sermone. Mater domini sicut in prima femina abundavit delictis: ita in se superabundavit omnis plenitudo gratie. et ideo super omnes es ignara delicti. hec ille. Luce. tremere et virginis interuentu nos ab omnibus delictis absoluat benignus et filius. Amen.

De eadem sacratissima conceptione
Sermo quartus.

Contere brachia

chii peccatoris et maligni: queritur peccatum illud et non invenietur. ps. ix. Quia bone fidei non congruit. **Apex in ris.** de ap. iuris disputare: ut dicitur in l. si fidei sol. §. quedam. ff. mandati. Unde propter communem utilitatem multa contra eodem disputandi recepta sunt. ut ait iurisconsultus in l. ita vulneratus. in si. ff. ad l. aquil. Ideo aduersarii regine puritatis ita delectantur a sophistis et calumiosis argumentationibus desistere: quibus ignoratum animos a deuotione dei genitricis auerunt. verum: quod ipsi in sua pertinacia obstinati persistunt. vnde fures et latrones appellari possunt: quod si ut inquit Bal. i. phemio feudoz: occultatorum: aliene laudis fur est et latro. l. hereditate. §. si. ff. ad l. falcid. multo magis eius impugnatorem. Nos illos proterua demonstrare volentes simul et considerantes quod quanto plures auz pigne transierunt: tanto maior acquirunt claritatem. et quod veritas sepius exagitata magis splendescit in luce: ut dicitur i. c. graue. xxxv. q. ix. Deliberamus in hoc sermone etiam aliqua alia dictorum aduersariorum argumenta recitare et refutare: ut immaculata virginis conceptio in ardenti flamma disputationis reclinata puritate ac innocentia amplius elucescat. Verificabitur etenim verba thematis nostri quibus ipsa sancto illius p. videlicet me debere disputare argumenta aduersantium conceptus bene virginis: ait mihi. Etere brachium in peccatoris et maligni. Deinde de his beate virginis impugnatoribus et crimine in ea querentibus dicit. Queret et. Super quibus verbis tres considerationes faciemus.

Prima dicitur impugnatio.

Secunda defensionis.

Tertia et vltima appellabitur corroboratio.

Prima pars huius sermonis in qua impugnatur conceptio dei genitricis.

Uo ad primam partem predicatiois nostre arguitur primo beata virginis in originali peccato concepta ratione predictiois sic. Omnis homo qui per concubitu viri et mulieris nascitur est in peccato conceptus. et ut ait Augustinus in li. de fide ad Pe. sed beata virgo ex tali concubitu concepta est. §. et. Et confirmatur hec ratio per dictum saluatoris. Mat. vii. vbi ait. Omnis arbor bona bonos fructus facit: mala autem arbor malos fructus facit. Non enim potest arbor mala bonos fructus facere: neque arbor bona malos fructus facere. Luce. ergo pariter gloriose virginis fuerint mali per peccatum: videtur quod et ipsa virgo producta a tali arbore mala fuerit mala: et consequenter quod ipsa peccati contraria. Facit ad hoc quod inquit glossa in l. qui quis. C. ad l. iul. maiestatis dices. Sepe solet filius similis esse patri.

Secundo idem probatur ratione mediatiois. Nam ut ait Paulus. i. ad Thim. ii. Christus est mediator dei et hominum homo ipse Iesus. §. mediatio non est nisi in extrema: que distat a semine: sicut philosophus v. Metaph. et notat per glossam. Bar. et doc. in l. j. §. is videtur. ff. si quis iul. di. non obicit. Sicut autem beata virgo non fuisset sub peccato: nunquid fuisset distans a deo: quia solum per peccatum homo elongatur a deo: iuxta illud Psalmi. Ecce qui elogant se a te peribunt. §. ipse non fuisset mediator inter deum et ipsam virginem: quod esset falsum. Quare videtur concludendum quod ipsa in originali peccato fuit concepta: et per illud a deo elongata. Tercio idem probatur ratione acceptationis. Luce enim de non sit acceptator personarum: ut dicitur Act. x. et in c. sic. rix. q. iij. et in c. nec queque. de p. de. di. iij. et nouit de iudi. et c. vl. iij. q. ix. et c. iij. q. iij. facit res in aut. de mona. i. fine principii coll. j. si dicam? quod et in instanti primo conceptiois pseruauit beatam virginem a malo originali peccato: cum illo tunc non meruisset aliquid peccati? quod alij homines ab adam descendentes. sequitur quod fuit acceptator personarum? diuina scriptura. quod cum non sit verum videtur dicendum quod ea non pseruauit. §. cum alijs hominibus in originali peccato concepti pmissi.

Pars secunda huius sermonis quod dicitur defensionis.

Ro defensione innodare conceptiois miris deinde ad primum argumentum quod dicitur perductionis. quod deus qui dedit legem: de qua Augustinus loquitur. loquitur. quod omnes qui per concubitu nascuntur in peccato concepti: tunc potuit eam circa aliquam personam mutare

Sermo. III. De cōceptiōe Marię

et dispelare. ut ait De de candia. et Fran. de
may. in. ij. di. ij. Et sup. pbat. est finone. j.
pre. vii. Ideo dictu. ipi. Aug. intelligit nul
la specialit. rei. q. iterniente. cui. oppositū
fuit. casu. nro. Vel dicere possum. q. Aug.
loquit. de his q. cōcipiunt. in. tēnente. concu
piscētia. parētū. q. i. mō. nō. fuit. pcepta. mater
dei. ut. dicit. recti. sentētēs. qd. pbat. ex. p. bis
āgel. appuit. p. b. b. r. g. n. is. ut. dicit. infra
pre. ij. hui. op. is. ser. j. p. ij. nā. dixit. illi. q. iō
te. clauder. ad. rps. vte. v. r. or. sue. Anne. ut
nō. libid. fore. q. n. al. cer. et. diuini. esse. mu
neris. cognosceret. Ipa. q. z. b. r. a. g. o. ut. infra
dicit. ser. vij. pre. i. r. e. u. el. a. n. t. b. r. e. B. i. r. g. i. t. t. e. q.
iō. ipa. nō. fuit. pcepta. in. originali. p. c. o. q. z. ei.
p. a. r. e. s. nō. sicut. ali. q. i. n. g. e. s. p. u. e. n. i. e. n. t. s. i. l. i. m. i. r.
m. o. n. i. a. l. i. t. e. r. v. o. l. u. n. t. a. t. e. c. a. r. n. a. l. i. s. i. z. e. r. t. e. i. o. b. e. d. i.
e. n. t. i. a. p. p. e. p. t. o. Et. iō. ex. dicto. Aug. nos. ar
g. u. e. r. e. p. o. s. s. u. m. p. i. m. a. c. u. l. a. t. a. g. e. n. i. s. p. e. c. e. p. t. o. e.
s. i. c. B. r. a. t. e. g. e. n. i. t. r. i. f. u. i. t. p. p. c. u. p. i. s. c. e. n. t. i. a. p. e. n.
t. i. g. n. a. t. i. a. l. i. q. o. s. p. u. r. i. h. o. i. e. s. g. n. o. f. u. i. t. o. r. i.
g. i. n. a. l. i. v. i. c. i. o. m. a. c. u. l. a. t. a. A. d. a. n. t. e. e. u. a. g. e. d. i. c. o.
q. d. q. o. i. m. n. a. t. u. r. a. z. e. a. u. c. t. o. r. z. p. t. f. a. c. e. r. e. m. l. t.
t. a. q. h. o. i. b. i. p. o. s. s. i. b. i. l. i. t. a. v. i. d. e. n. t. ut. ait. Aug. x. i. j.
t. e. c. i. n. i. t. e. l. e. v. i. j. p. t. f. a. c. e. r. e. q. a. r. b. o. r. m. a. l. a. f. r. u. e. r.
b. o. n. o. s. f. a. c. i. a. t. z. i. d. e. o. p. o. t. u. i. t. f. a. c. e. r. e. p. e. r. m. i. r. a. b.
l. e. m. p. o. t. e. n. t. i. a. s. u. a. v. t. d. e. i. n. f. e. c. i. t. p. a. r. e. t. i. b. i. m. i. d. i. l.
s. i. m. a. n. a. s. c. e. r. e. t. s. i. l. i. a. n. e. c. a. n. o. b. i. s. e. s. t. d. e. c. i. p. r. a. t. e.
d. i. s. p. u. r. i. a. d. i. n. e. c. i. n. t. a. l. i. b. i. a. b. e. o. p. a. c. i. s. e. a. b. o. i.
b. i. s. r. o. r. e. g. r. e. d. a. t. d. i. c. i. t. e. Aug. i. n. e. p. l. a. a. d. V. o.
l. u. s. t. a. n. i. i. J. n. r. e. b. a. d. e. o. m. i. r. a. b. i. l. i. f. a. c. t. i. r. o. t. a. r. o.
f. a. c. t. i. e. s. t. p. o. t. e. n. t. i. a. f. a. c. t. i. s. A. d. s. e. c. u. n. d. a. r. o. n. e. q.
d. i. m. e. d. i. a. t. o. i. s. r. i. d. e. o. q. s. i. c. u. t. x. p. s. p. a. l. i. q. s. h. o. i.
b. u. s. m. e. d. i. a. t. o. r. e. x. t. i. t. v. t. a. d. e. o. p. c. i. o. m. i. d. a. r. e.
t. u. r. i. t. a. m. i. s. s. i. s. s. u. e. m. e. d. i. a. t. o. r. f. u. i. t. v. t. a. b. e. o. p. s. e. r.
u. a. r. e. t. i. s. t. a. f. u. i. t. s. i. n. g. u. l. a. r. i. s. m. e. d. i. a. t. o. r. s. i. c. e. e. t.
s. i. q. s. v. i. d. e. s. i. n. d. i. c. e. d. e. b. e. r. e. t. r. a. s. c. i. c. o. t. r. a. a. l. i. q. u. e.
z. i. l. l. u. p. u. n. i. r. e. e. i. u. s. i. r. a. t. a. l. i. t. e. r. p. u. e. n. i. r. e. t. q. s. u. a.
i. t. e. r. u. c. t. i. o. n. e. n. o. m. o. d. o. i. p. m. n. o. p. u. n. i. r. e. t. s. e. d. n. e. c.
a. d. m. o. m. e. n. t. i. i. d. i. g. n. a. t. i. o. n. e. c. o. t. r. a. i. l. l. u. v. e. l. m. i. m. a.
a. s. s. u. m. e. r. e. t. E. b. u. l. t. q. q. h. o. i. e. m. l. a. p. s. u. m. r. e. p. a. r. a.
u. i. t. z. p. i. p. o. a. d. p. a. t. r. e. i. t. e. r. c. e. s. s. i. t. m. a. t. r. e. s. u. a. z. n. e.
l. a. b. e. r. e. t. p. s. e. r. u. a. u. i. t. M. a. i. o. r. e. m. g. r. a. f. i. t. i. l. l. i. q. u. i.
c. o. n. s. e. r. u. a. t. u. r. i. n. i. m. o. c. e. n. t. i. a. q. s. c. u. i. r. e. m. i. t. t. i. t. c. u. l.
p. a. v. r. a. i. t. Aug. s. u. p. S. e. n. a. d. l. i. t. t. e. r. a. U. n. d. e.
m. a. g. i. s. t. r. u. s. L. e. o. n. a. r. d. u. s. d. e. v. i. n. o. o. r. d. i. n. i. s. p. d. i. c. a. t. o. r. z.
i. n. s. u. o. s. e. r. m. o. n. a. r. i. o. f. e. s. t. i. n. o. s. e. r. m. o. n. e. r. i. j. c. i. j. a. i. t.
M. a. i. o. r. i. s. g. r. a. t. i. e. e. s. t. p. s. e. r. u. a. r. i. a. l. a. p. l. u. s. q. s. p. o. s. t.
l. a. p. s. u. m. r. e. p. a. r. i. t. v. t. p. r. z. i. n. b. r. a. g. e. n. i. e. D. e. c. i. l. l. e.
E. t. i. d. e. o. x. p. s. m. i. s. s. i. s. s. u. e. o. p. t. i. m. u. m. m. e. d. i. a. t. o. r. f. u. i. t.
E. t. h. o. c. m. o. d. o. d. i. c. i. p. o. t. e. s. t. e. t. i. a. m. e. d. i. a. t. o. r. a. g. e.
l. o. r. u. m. z. i. l. l. o. r. u. m. r. e. p. a. r. a. t. o. r. z. s. a. l. u. a. t. o. r. a. t. q. z. p. u. r.
g. a. t. o. r. U. n. d. e. D. y. o. c. i. j. t. e. a. n. g. e. l. i. c. a. h. i. e. r. a. r. c. h. i. a.
i. n. q. u. e. A. n. g. e. l. i. p. u. r. g. a. n. t. a. s. u. p. b. i. a. z. i. g. n. o. r. a. n. t. i. a.

vbi Linconensis ait Illis pmissis substantia
diuina scia est velut purgas nō a sorde que
infuit que apud nos solet dici vera purga
tio sed ne infit obfians qd gen purgatiois
est fm xitate optimū z sufficiētissimū. hec il
le. Et ibidē p. ij. etiā d. c. 1. 3 purgant angel
sicut hoies a sordibz q aliqui infuerūt. s. p. r.
seruari ne aliqbo iquinent est ipis vera pur
gatio. Decibi. Nō g sequit. iste purgar. fua
it. ergo habebat p. c. m. Nā malach. ij. x. p. o.
dicit in glificatōe sanctorz. Purgabit filios
leni quasi auz. z tū illi tūc nō habebat p. c. m.
Silt. Lu. ij. d. c. i. p. l. e. r. u. i. t. e. p. s. p. u. r. g. a. t. o. i. s. m. a.
r. i. e. c. u. t. t. i. n. i. a. c. u. l. a. p. u. r. g. a. d. a. n. o. h. i. e. t. N. a. m. p.
g. r. a. m. s. i. l. i. j. f. u. e. r. a. t. p. s. e. r. u. a. t. a. n. e. i. l. l. a. r. e. c. i. p. e. t. z. t. a.
l. i. s. f. u. i. t. e. t. i. a. p. u. r. g. a. t. o. i. p. l. u. s. g. e. n. i. s. z. m. e. d. i. a.
t. i. o. s. i. l. i. j. p. e. a. q. u. e. o. i. b. u. s. a. l. i. q. s. e. x. i. t. i. t. e. x. c. e. l. l. e. n.
t. i. o. r. z. d. i. g. n. o. r. z. s. i. l. i. o. g. e. n. i. s. p. u. e. n. i. e. n. t. i. o. r. l. a. n.
d. a. b. i. l. i. t. e. m. e. s. t. a. l. i. q. u. e. n. e. p. e. n. i. a. t. a. d. i. a. i. u. a. r. e. q. s.
p. o. s. t. q. z. h. a. b. u. e. r. i. t. c. a. p. u. t. f. r. a. c. t. u. r. p. e. n. a. r. e. m. e. d. i.
c. i. n. a. D. o. c. a. u. i. t. f. e. c. i. t. d. e. i. f. i. l. i. m. a. t. r. i. s. u. e. U. n. d. e.
c. a. n. i. t. e. c. c. l. i. a. i. n. o. f. f. i. c. i. o. z. p. e. c. c. t. o. i. s. N. i. l. i. d. n. s. c. i.
s. t. o. d. i. s. s. e. t. m. a. t. r. e. s. u. a. a. n. g. e. l. u. s. t. e. n. e. b. r. a. z. d. e. n. i.
g. r. a. s. s. e. t. e. a. A. d. t. e. r. t. i. u. m. a. r. g. u. q. d. d. z. a. c. c. e. p. t. a. t. i.
o. n. i. s. d. i. c. o. f. i. m. t. h. e. o. l. i. n. j. d. i. i. i. j. q. d. e. n. o. e. s. t.
a. c. c. e. p. t. o. r. p. l. o. n. a. z. s. z. m. e. r. i. t. o. z. B. a. r. a. u. t. i. n. l. j.
i. p. n. f. f. t. e. p. o. s. t. h. u. d. e. q. i. b. i. s. q. f. u. i. t. e. r. m. e. r. a. g.
r. i. a. e. t. i. a. a. p. d. d. e. u. i. e. a. c. c. e. p. t. i. o. p. l. o. n. a. z. p. l. e. i. f. a. c. i. t.
v. n. i. q. s. a. l. t. e. r. i. J. n. h. i. s. p. o. q. s. u. n. t. e. r. m. e. r. a. i. u. s. t. i. t. i.
c. i. a. n. e. q. s. a. p. u. d. d. e. u. i. n. e. q. s. a. p. d. h. o. i. e. s. d. e. b. e. t. e. s. s. e.
a. c. c. e. p. t. o. r. p. l. o. n. a. z. i. t. a. e. m. i. n. d. i. c. a. t. m. a. g. n. u. m. s. i. c. u. t.
p. u. i. c. n. o. u. i. t. d. e. i. d. i. l. i. c. e. t. a. u. t. s. e. r. u. e. s. z. m. e. r. i. t. a.
f. u. t. u. r. a. a. d. e. o. p. u. i. s. s. a. n. o. f. u. e. r. i. n. t. c. a. n. e. c. e. s. s. a. r. i. a.
i. p. i. p. s. e. r. u. a. t. o. i. s. v. t. p. o. t. p. b. a. r. i. p. d. e. t. e. r. m. i. n. a. t. a.
a. m. a. g. i. s. t. r. o. s. i. n. i. a. z. i. n. p. d. i. c. t. a. d. i. s. t. i. n. c. t. i. o. n. e. p. m. i.
z. q. u. i. s. d. i. u. i. n. e. v. o. l. u. n. t. a. t. i. n. o. s. i. t. a. s. s. i. g. n. a. d. a. a. l. i. a.
c. a. n. i. s. q. z. i. t. a. s. i. b. i. p. l. a. c. u. i. t. v. t. d. i. s. s. i. l. e. t. r. a. c. t. a. t. p.
t. h. e. o. l. i. n. j. d. i. x. l. v. s. o. l. a. e. m. e. i. u. s. v. o. l. u. n. t. a. s. h. a.
b. e. r. u. r. p. l. e. g. i. t. i. m. a. c. a. u. s. a. s. i. c. u. t. e. s. t. d. e. v. o. l. u. n. t. a. t. e.
i. m. p. a. t. o. r. i. s. f. i. m. g. l. o. i. n. l. r. e. l. e. g. a. r. i. f. f. t. e. p. e. n. i. s.
p. s. u. m. i. t. e. m. p. p. n. a. p. e. q. i. u. s. t. a. c. a. u. s. a. f. u. e. r. i. t. m. o. r.
t. u. s. z. i. n. t. a. r. u. q. p. b. a. r. i. o. n. o. a. d. m. i. t. t. i. t. i. n. c. o. t. r. a.
r. i. u. v. t. a. i. t. A. n. t. o. d. e. b. u. r. i. n. c. q. i. n. e. c. d. i. a. z. d. e.
c. o. n. s. t. i. z. i. b. i. e. u. r. e. f. e. r. t. z. s. e. q. u. i. t. P. a. a. l. l. e. g. a. n. s.
c. l. e. l. i. t. t. e. r. i. s. t. e. p. b. a. t. a. m. e. d. i. c. e. r. e. p. o. s. s. u. m. c. o. n.
g. r. u. u. v. a. l. d. e. z. d. e. c. e. n. s. f. u. i. s. s. e. v. t. d. e. i. l. l. a. q. u. a. a.
b. e. r. e. n. o. p. u. i. d. i. t. m. a. t. r. e. s. u. a. f. u. t. u. r. a. z. p. e. n. i. t. u. b. u. s.
p. l. e. n. a. a. b. o. m. n. i. s. p. e. c. c. a. t. i. i. n. i. d. i. c. i. a. p. s. e. r. u. a. r. e. t.
U. n. a. e. m. g. l. o. r. i. a. q. u. a. q. u. i. s. h. a. b. e. r. i. n. m. u. n. d. o.
e. s. t. q. h. a. b. u. e. r. i. t. p. a. r. e. t. e. s. e. x. c. e. l. l. e. n. t. e. s. f. i. m. s. i. n. i. a. m.
S. a. l. o. m. o. i. s. x. v. i. j. P. r. o. u. c. z. l. a. p. i. e. t. s. E. c. c. i. i. i. j.
s. u. i. l. i. b. r. i. c. M. a. i. o. r. a. u. t. e. e. x. c. e. l. l. e. n. t. i. a. q. u. a. p. a. r. e. t.
e. s. a. l. i. c. u. i. h. i. c. p. o. s. s. i. n. t. e. s. e. r. e. n. e. t. a. s. c. o. l. e. i. t. i. u. t.
i. l. l. u. d. i. j. a. d. L. p. o. z. j. S. i. t. a. n. t. a. h. e. c. e. t. e. s. t. i. o. n. i. u.

Ad secū
dam.

Ad p
ma

sceleris nre. vñ dñs. dñs q melior et gratioz
est deo vn? nisi q tot? mudus pcoribz ple
nus. et pcoribz eius dictu p ea q habent p
uer. xvj. c. Et pcoribz hoeregina blacha dixit fi
lio suo Ludouico regi fraco? du esset puer
fili mi pot? velle videre temoz q in pami
mortalis cadere. Et qbus sbris ita timuit pec
catu mortale q nunqz comisit illud. fuit g ex
celsissimu vt dei fili? glari possit de hac excel
leria mris sue. q nunqz fuerit aliq pcto ma
culato. sed sibi in puritate et mudicia similli
ma. Et hac rōnem tangēs Aug. in ser. xliij.
de natiuitate dñi ait. Quonia pñu redēptō
nis nostre immaculatū esse debuerat ppter ea
Maria mater xpi electa est. et sup oīs aera
turas pelecta oibus gratijs secunda. oibus
pñtibz ornata. oīm sanctitate in vtero ma
tris repleta. vt de mudissima mīe mudissim?
nasceret fili? q sicut in celo habuit patrē im
mortale et eternū. sic in terra habuit matrē
oīm corruptiōe carentē. igitur sicut in celo qual
est pater tal' est fili? sic in terra qlis est ma
ter tal' fm carnē est filius. In celo cū pte eter
nus et inuisus. incorrupt? et sublimis est. rin
dra cū mīe immaculat? et māfuer? hec ille. Ea
dē etiā sentētiā ponit Amb. in. iij. lib. de fgi
nibz dices de xpo. Hodie quidem fm hoīem
hō nat? ex fagine. sed ante oīa secula genera
tus ex patre qui matrē corpore pñte referat
patrē. hec ille.

Para tertia hui? fmonij: q dicit corrobora
ratiois.

Parrat
augores
tenentes
ea nō ee
pcepta i
origiali.

Ec pīa et deuota opinio corrobora
tur p auctē theol. irrefragabil' ale
xandri de ales: q in li. quē de brā fgi
ne edidit. qui libet est Tholose ca
thēnat? i choro ecclie cathedralis. pbat ipaz
dei genitricē ab original' pcti vicio pseruata
vbi etiā retractat quicqd d h dixerat in. iij.
smiaz. di. iij. A larratqz stupēdū miraculū p
qd ad tenēdā istā opīonē induc? est. de q
miraculo pñaleo cā breuitatis. qz de ipō dixi
in officio pceptōis qd qdē officiū i multis ad
hac materiā faciētibz putile post nonū vlti
mū fmonē hui? pme pñis marial' nostri sub
nectam. Dac qz sntiam tenuit Varro magi
Sco. in. iij. sen. di. iij. dicens: q si dō errare
vult pot? errare i abūdācia laudis fginis
marie qz in diminutiōe. Idē etiā tenuit et
miles fundamētis approbauit mgi Jofes sco
tus sēadē di. simul cū mgiro frāscō de ma
yromis Landulpho neapolitano: Hugone
de castro nouo: et Petro aureoli cardinali scē
ecclie romane: q de immaculata fginis pceptō

ne fec pīcularē tractatū. Idē etiā tenuit et li
tillipbauit dñs Andreas fiscal? dicit? barba
ca? i pphēio cle. et i. c. qst. de feriis. xvi. alle
gar Panor. dicēte se audisse q ecclia appro
bauit opīonē mīoz: pīpue? silio basiliē
si. Idē tenet dñs cardinal' i. d. c. cōqst. di. q
festū cōceptiōis cōis celebrat ab oībz ecclia
cis: et q dō obseruari vt bñssima fgo hono
ret qñu pl? fieri pte. Idē tenuit mgi Pīalus
vener? Pet? de aqila dicit? scotē? Budiel
mus ocham. Jofes vital' mgi theologie pte
clar? et mgi Dēric? de bassia: et Robert? bol
cor: et Arman? elegāti tractatu pceptiōis f
ginat? q icipit. Sapia edificauit sibi domū
Itē dñs Robert? eps liconiē. Pet? Tho
mas: Jofes de basilea. Alexander neqz ma
gn? theolog? Thomas de argēina: Berar
dus odontis priarcha ātiochenus: rōpīlū
aliq theologi i. iij. sen. di. iij. Et idē expse di
cit et affirmat pīpue? Sco. in. iij. dist. xviij.
Idē tenuit dñs Pet? de cādia: q fuit papa
Alexander qñt? subtilissime approbans ima
culatā fgis pceptiōz i cadē di. iij. tertij sen.
q postea exis i pōtificatu hac opīonē did
tur terminasse i citate pīaz anno. Mcccij
atqz stantisse vt ab oībz teneri. retere Un
mgi Jo. varro. i. iij. sen. di. iij. inq. Sacul
mus dñs papa Alexander qñt? approbauit
opīonē mīoz. Idē qz tenuit et subtilit?
banit mgi ambrosi? ordis suoz in suo qdā
gestimali de floribz sapie: ser. xj. et xxxij. Hac
insup veritatē tenuerūt pñalepī excellētes
theologi. i. magi Francisc? martini: mgi mi
chaēl de bononia: et mgi baptista de ferraria
oēs ordis carmelitaz. Tenuit etiā hoc mgi
Jofes de gerson cācellari? parisiē. in. iij. pte
sui fmonarij fmonē. clviij. vbi introducit octo
vetulas furibūdas ipugnātes festū pcepti
nis brē fgis: quaz pīma vocat lra occidēs to
ta in vultu rugata: scōa rō litigiola rixis co
mitata: tertia spēs sophistica fallacijs arma
ta. qra supficies canonū penit? nīflamata.
qñra appentia legāppares aduocata. serra
falsa mathesis. i. doctrina ex gest? diffamata
septia falsa poēsis apparen? ornata: octaua
suspicio heretica tremēs antiqta: q fm alios
vocat pīumptio temeraria. Deinde introdu
cit pīdicit? doctor octo fgis. secūdas et trimi
das i pīpectu regis celestis et tot? curie supne
admirabiles defēdētes immaculatā pceptiōz
mris dei: qz pīma cōa theologia vultu gñō
sa: scōa rō pībabul i gestu amorola. tēia parēs
auctas grata velut rosa. qra lex canonica i
habitu formosa. qñta lex ciuili tota impio

Bermo. III. De cōceptiōe Marię

secta sō mathesis apd multos p̄ciōsa. septi-
 ma dūle poesis sup̄ sanū dulcorosa. octaua
 fides pia firma et radiosa. Que sapientissime
 virgines ita subtilit arguerūt i fauore illiba-
 te p̄ceptōis: et vetulaz argumēta cōfutarūt.
 q̄ rex celestis approbavit op̄inōne de imacu-
 lata p̄ceptiōe miris sūe: et statuit festū ip̄i ab
 oibz debere celebrari. Nāc eandē op̄inōnez
 tenuit idē doctor in. iij. tract. sup̄ Magni-
 ficat. vbi ait. In maria fuit necitas origina-
 le p̄ctm̄. Hēdi sūm cās inferiores sūm lege pro-
 pagatiōis et p̄iuctiōe viri cū femia. lex autē
 sup̄ior p̄iudicauit huic necessitati pueniēdo
 casum p̄ sanctificationē et grām. sicut etiā de
 in alio casu sc̄tis Thomas de occurrētibz tē
 pore iudicij obuiā ip̄o i aerā: q̄ si nō morian-
 tur h̄ nō ē sūm cās inferiores q̄bz habebāt ne-
 cessitatē moriēdi. nec ē p̄ aplm̄ di. Statutū
 est hōibz sūmōl mori. tē de iudiciū. q̄ p̄i
 nilegiū sup̄ioris hoc suspēdit. Nō secus est
 in p̄posito de maria a necessitate cōtrahendi
 originale peccatū p̄uēta et p̄uilegiata et excel-
 lentissime sic redēpta qualiter redimi nō ege-
 bat ielus xp̄us. q̄ p̄ carnalē p̄cubitū nō for-
 marus. Nōstra ergo beata virgo sp̄ habuit
 gratiā gratiā facit: que originali sup̄emiet
 iusticie: qua p̄mit̄ ornatā fuit eua s̄z p̄didit
 becille. Eandē q̄z sūmā de innocētia p̄gina-
 li tenuit idē doctor in ser. de natiuitate beate
 p̄ginis. cui⁹ dicta referā i. iij. pte hui⁹ op̄is
 sūmōne. xij. pte. ij. Tenuit etiā hoc Sedul⁹
 poeta: qui libro. i. in carmine pascale inquit
 de beata p̄gine maria. En velut e sp̄inis no-
 bilis rosa surgit acutis: Nil qd̄ ledit habēs
 vel qd̄ obscurat honorē tē. Itē Petrus cre-
 tensis sup̄ Lucā canit de ip̄a p̄gine. Unā nec
 macula natura reliquit in ista. Idem etiā te-
 nuit m̄r Bartholome⁹ p̄isan⁹ i suo martiali
 Tenuit hoc doctissim⁹ theolog⁹ m̄r Fran-
 de saiona. q̄ fuit Sixtus papa q̄r. q̄ ad ex-
 tirpandas machinatiōes quorūdā ipugnan-
 tū p̄ceptiōbz br̄ p̄ginis et fideles p̄p̄los p̄tur-
 bantū: edidit illa decretalē q̄ incipit. Hanc
 nimis. in qua sic d̄r. Hanc nimis gerim⁹ et
 molestū: cum sinistra nobis de q̄busuis eccl̄ia
 sticis p̄sonis referunt. s̄z in eoz q̄ ad euāgeli-
 zādū p̄bū dei sunt deputati excessibz p̄dicā-
 do cōmissis eo graui⁹ p̄uocamur q̄ illi picu-
 losi remanēt i correcti. cū facile deleri neq̄ant
 q̄ multoz cordibz sic publice p̄dicādo diffu-
 sius et dānabilius imp̄munt errores. Sane
 cū sc̄a romana eccl̄ia de intemperare sempz
 p̄ginis marie p̄ceptiōe publice festū celebret
 et speciale ac p̄p̄iū sup̄ h̄ officiū ordinauerit:

Nōnulli vt accepim⁹ p̄dicatores i suis sūmō-
 nibz ad p̄p̄m publice p̄ dīctas ciuitates et
 terras affirmare hacten⁹ nō erubuerūt. et q̄r-
 die p̄dicare nō cessant. oēs illos q̄ tenent aut
 asserūt eandē gl̄iosam et immaculatā dei geni-
 tricē absq̄ original p̄cti macula fuisse conce-
 p̄tā moralit̄ peccare vlt̄ esse hereticos: cuiusdē
 q̄z immaculate p̄ceptiōis officiū celebrantes: et
 audiētes sūmōnes illoz q̄ eā sine h̄mōi macu-
 la p̄ceptā esse affirmāt peccare grauit̄. sed et
 p̄fatis p̄dicatōibz nō cōtēti: p̄fectis sup̄ his
 suis asseritiōibz libros in publicū ediderunt
 ex q̄z p̄dicatōibz et asseritiōibz h̄mōi nō leuia
 scandala in mētibz fidelū exorta sunt et ma-
 iora mērito exoriri formidant indies. Nos
 igit h̄mōi temerarijs ausis et p̄uicis asseritiō-
 nibz ac sc̄dalis q̄ exinde i dei eccl̄ia exoriri
 possent q̄stū nobis ex alto p̄cedit obuiare vo-
 lentes: motu p̄prio nō ad alicui⁹ nobis sup̄
 hoc oblate p̄titiōis instātiā: sed de nra mera
 deliberatiōe et certa sciētia: h̄mōi asseritiōes p̄-
 dicatoz eozūde et alioz q̄rūtiq̄z q̄ affirmare
 p̄sumēt eos qui crederēt et tenerēt eādē dei
 genitricē ab originalis p̄cti macula i sua con-
 ceptiōe p̄seruātā fuisse. p̄p̄ea alicui⁹ heresia
 late pollutos fore vel moralit̄ peccare. aut
 cuiusdē p̄ceptiōis officiū celebrātes: seu h̄mōi
 sūmōnes audiētes alicui⁹ p̄cti reatū icurrere
 vtpote fallas et erroneas et a veritate penit⁹
 alienas. Editosq̄z desup̄ libros p̄dictos id con-
 tinētes q̄ ad h̄ auctē aplica p̄ntiū temozere
 probam⁹ et dānam⁹: ac motu sc̄ia et auctē
 dīctis statuim⁹ et ordināim⁹ q̄ p̄dicatores
 p̄bi dei et q̄cūq̄z aliq̄ cuiuscūq̄ stat⁹ grad⁹ ordi-
 nis et p̄ditiōis fuerit q̄ de ceto ausu temerariō
 p̄sumpserit i eoz sūmōibz ad p̄p̄los: seu als
 quōlibet affirmare h̄mōi sic p̄ nos reproba-
 tas et dānatas asseritiōes veras ēē: ac dictos
 libros p̄ vers legeret tenere vel h̄re. postq̄ de
 p̄ntibz sc̄iam habuerit: excoicatiōis sūmā eo
 ipo icurrat a q̄ ab alio q̄ a romano p̄ntifice
 nisi i mortis articulo nequeat absoluciōis h̄i
 ficiū obtinere. hec sūm⁹ p̄ntifex. Hanc eādē
 op̄inōne tener et mirabilis p̄bat sc̄us Ber-
 nardin⁹ in tract. de p̄ceptiōe ip̄i b̄ndicte p̄gi-
 nis. quē ego vidi sēis. et videt̄ eē sc̄r⁹ māu
 p̄p̄a ip̄i sc̄i. in q̄ libro cū studerē et eē cum
 p̄re fratre bernardino de caim̄s i libraria p̄-
 uula in q̄ sunt libri q̄ erāt ad vsum sc̄i Ber-
 nardini: venit ad ostiū qd̄a frat̄ senex i ea ef-
 figie p̄p̄a q̄ rep̄ngit solet sc̄us Bernardin⁹
 et dixit vultu iocūdo. Quid facis p̄res? ego
 s̄o q̄ erā mag⁹ p̄p̄e ostiū r̄ndi. Nos magnā
 solatiōem habemus vidēdo ista opa sancti

Decreta
 his Six-
 ti pape
 p̄ceptiōe
 p̄ginis.

Appari-
 tiō p̄p̄la
 tou libri
 facta.

pria nostri bernardini. Ille sō subridēs ait
 Cōs bene facitis. statim recessit. Ego autē
 imediate dixi patri fratri bernardio carmo:
 Vere credo q̄ ille sit sanct⁹ bernardin⁹ pp̄
 cui⁹ amorē huc venim⁹: et de quo loq̄bamur.
 Et ip̄erūdīt. et ego silt̄ credo. et sic valde p̄o
 lari remāsim⁹. Lū aut̄ paulo post oēs fr̄es lo
 ci ad cenā venissent i refectorio: nos diligen
 ter p̄siderauim⁹ si aliq̄s frater esset filius illi q̄
 nobis appuerat. et neminē vidim⁹. vñ firmi
 ter credo q̄ ip̄e sc̄tus bernardin⁹ ad nos vene
 rit vt oīderet q̄ sibi erat gratū q̄ nos libet̄
 legerem⁹ opa p̄ ip̄m edicta: marie de macula
 ta p̄ceptōe b̄e ḡginis. Et tūc ego veniebā
 de roma: et p̄sentauerā summo p̄fici nōstr̄
 officii de cōceptōe ḡginis. Lū igit vt patec
 p̄ bullā plābatā Eugēnii pape q̄rti: non t̄m
 vita sed etiā doctrina sancti bernardini sit
 approbata p̄ eodē: sequit̄ q̄ tenere debem⁹
 hanc op̄inione quā ip̄e sanct⁹ bernardin⁹
 in scriptis tenendā tradidit et publice p̄dica
 uit. T̄mūt etiā hoc idē sc̄tus Tho. de aq̄no
 in j. sen. di. xviij. ar. iij. i solu. q̄rti argumētū.
 Qui etiā in expōitōe angelice salutaris de
 brā ḡgine inq̄r. Ipa em̄ purissima fuit q̄tuz
 ad om̄nē culpā. q̄ nec originale nec mortale
 nec veniale p̄cātū incurrit. Et itēz i. j. sen. di.
 xliij. ar. iij. i m̄sōe ad. iij. arg. sic ait. Puri
 tas intēdit p̄ recessū a s̄rio. et iō p̄t aliq̄d cre
 atū inueniri q̄ nūp̄l puri⁹ esse. Et in rebz crea
 tis sine vlla cōtagione p̄cātū. et talis fuit puri
 tas b̄e ḡginis: q̄ a p̄cātō originali et actuali fuit
 imūnis. m̄ ista puritas fuit sub deo inq̄tum
 erat in ea potētia ad peccādū. hec ille. Mḡ
 etiā Jōhēs vitalis excellētissim⁹ theolog⁹ in
 tractatu de cōceptōe ḡginis refert se vidisse
 libzū retractatiōis sancti Tho. de eo q̄d dixit
 rat in. iij. sen. 5 cōceptiōe m̄ris dei. Siliter
 Rich. de media villa in expōitōe angelice sa
 lutaris renocat op̄inione quā p̄us habue
 rat 5 p̄ceptōz ḡginalē. Lū i maculare ḡgini
 ait Hugo de sc̄to vici. in quodā ser. D̄ ḡgo
 maria antiq̄ illa m̄lier eua nois t̄m nō lep̄ze
 re reliq̄t herede q̄ nec maculā nec rugā hūit
 q̄ vnguēto egerēt. s̄z vnguēta gr̄e accepit vt
 sp̄m tuū et formā cōmedaret. Br̄us sō Ful
 bert⁹ carnoten. ep̄s sup̄ angelica salutaris i
 q̄ b̄e ḡgini. Aue maria electa et ḡgnis fr̄er
 filias: q̄ imaculata sp̄ extitisti ab exordio tue
 creatōis. q̄ paritura eras creatore tot⁹ sc̄ti
 tat⁹ hec ille. J̄ Br̄us aut̄ Ansel. i eplā ad co
 ep̄os anglie inq̄r. Nō puto vez eē amatores
 ḡgis q̄ celebrare respuit festū sue p̄ceptiōis.
 Idē q̄z doctor de p̄ceptū ḡgiali fecit duos li

broz: et sp̄cludit p̄ hac op̄ione. vñ i. j. li. c. xij
 dr. Lū ip̄a ḡgo habitaculū fuerit: vt dicitur:
 sūmi boni: si p̄cātū alicui⁹ ex p̄ime p̄nariatō
 nis origine maculā tradit q̄d dicitur: et vñ q̄z
 diuina voce p̄ph̄e. dr. P̄m⁹ q̄z te formare i vte
 ro noui te: et atēq̄ exires de vterre sc̄rificauit te
 De Jōhāne q̄z angel⁹ q̄ eū nūciabat asseruit
 q̄ sp̄sco replebit ex vtero m̄ris sue. S̄ḡit
 Hieremias in gētibz futur⁹ p̄ph̄a i vulua ē
 sanctificat⁹: et Jōhēs i vtero m̄ris ē sp̄sco re
 plet⁹: q̄s audeat dicere singulare tot⁹ sc̄culi
 p̄p̄ciatorū et vñci filij dei dilectissimū recti
 natorū mor in sueceptōis exordio sc̄lsp̄s
 gr̄a et illustratōe destituti: arreptate vera scri
 ptura. vbi sp̄s ibi libertas. A seruī tute igit
 ois p̄cātū liber a fuit q̄ oīs p̄cōz p̄p̄ciatorū au
 la in q̄ et q̄ p̄sonatū hō fieret i p̄fici p̄ntia
 et op̄atōe p̄struēbat. hec ille. Et itēz. iij. c. ait
 Magnitū dīne op̄ationū diuine s̄ntis q̄dā
 m̄ris simplicitate p̄ posse consideras: videor
 m̄bi videre q̄ si q̄d original⁹ p̄cātū i p̄pagatōe
 ei⁹ et cōis vicij extitit: illud p̄pagatū et nō p̄
 pagare p̄p̄tis fuit. Et infra. Si dñs casta
 nec p̄fert vt iter spinas remota cōpunctiōe
 p̄cipiat kalat et formet. nō potuit dare hūas
 no q̄d sibi pauerat rēp̄lo in quo corp̄alis ha
 bitaret. et de q̄ in vñitate p̄one p̄fectus fieret
 vt l̄z inter spinas p̄cōz cōciperet: ab ip̄is n̄
 spinaz aculeis oīmode exors redderet: pla
 ne potuit et voluit. q̄ si voluit et fecit. Et h̄ac
 eandē sniam et s̄lūm dīne p̄ntē idē Anselm⁹
 in li. de exordio humane salutis post p̄dicta
 aut̄ p̄ba subdit ip̄e Ansel. vbi. s. Et q̄dē quic
 q̄d dignū vñq̄z de aliquo extra suā p̄sonā vo
 luit p̄perā est de te o beatissima femina: nō
 luisse. Et i eodē. c. etiā dr. Matre te fecit su
 am ille rex oīm factor et gubernator dñs oīs
 inq̄uā intelligibili et intellectu trāscēdētū
 et te dñam ac impatricem celoz terrarū et de
 mentoz p̄stituit. et vt ita elles in vtero m̄ris
 tue a p̄mordis p̄ceptōis opante sp̄sco cre
 aris. Nunq̄d igit in tāta futura gloria sum
 mi valer dei maternica: et oīm que sunt fue
 rūt et erūt post filiū tuū imperatricū p̄ndēs
 et nobilis: Nunq̄d in exordio tuo talis esse
 debuisti: vt omnū quoz te dominū gerere
 cernissimē nouim⁹: aut paritari: aut subiecto
 ni possis addici: hec ille. Qui etiā. v. c. cū
 dem li. inq̄r. Ille asserit: pure p̄tatis et a fi
 lio tuo iā celo p̄fide te vas electiōis cognōia
 tus oēs hoies i adā peccasse faret. vera vñq̄z
 snia et cū dīcere nefas eē p̄uicio. s̄z cū em̄
 nētiā gr̄e dei te cōsidero: sicut te nō itra oīa
 que facta sunt inextimabili mō contemtor sic

Tho.

Richar.

R
 Anselm⁹

Bermo.III. De cōceptiōe Marię

ne lege alioz in tua pceptōe temerita fuisse
opinor singulari et humano intellectui ipene
trabili diuinitas virtute et opatiōe ab omni
pcto adiuncte de liberrima. Nec Ansel. In q
aucte ostēdit q beata sgo non est de numero
oim q peccauerūt in adam sed supra numeru
oim. hēsi dicat. Des de regno tali sūt tribu
tari regis. nō itelligit mater. vxor et filius. q
adununt a numero oim. Idē quoqz Ansel/
mus in d. c. infert. Pctm fuerat qd hoies a
pace dirimebat. et illud fili? dei enacuaret
hōz ad pacē genus humanū reuocaret ho/
mo fieri voluit. et talis vt nihil in eo aliqten?
remanceret qd nō pcoraret ei. vñ hō a deo
discedabat. Qz g ita fieri oportebat. matrē
de qua talis hō tollerēt mūda ab omni pcto
esse debebat. aliter quo pacto illi sumē puri/
tati tāta pūctiōe vniret vt indifferēter que
sunt hoies cēt dei. et qd hoies cēt. et i. vj. c.
itez dr. Adhuc pponē tibi palaciū qd spāl/
suis vñ apū existat pstruere volente. in q
z ipē frequētiō et festinōti cūsu conuerlet
et omibz ope eius atqz auxilio indigētibz mi/
stori et letori vultu rñdeat et auxiliē. patere
tur neqz lo i pncipio palaciū fundamētū iua/
lidū et structure qz foret edificāda incōgruū et
nō cohērens. Nō puro sic saper. et ppositū su
um ad effectū pducere velle. et sapias an oia
scila pposuisse sibi habitaculū qd specialit co/
habitaret pstruere sūt indubitata si de tene/
mus. Qd autē habitaculū istud fuerit iā du/
dum innotuit. Et em habitaculū illd sacra/
riū spūscū esse fatemur. in quo et p qd eadē
sapiētia humane nature cōiungit voluit et in
cōpari. et oibz se pura mēte cōstitūto par/
cere et misereri. quod sacrariū aula vicz vni/
uersalis ppiatiōis cū operāte spūscō con/
strueret. fundamētū illū. sūtū siue pmoz/
dum pceptōis beate Marię corruptū fuit
ipī certe structure nō congruebat nec cohēre/
bat. Nec Anselm. Qui etiā i eodē. c. infert
Insicia ne fuit et impotēs sapiētia dei et sctus
mundū sibi habitaculū cōdere remota omi/
late cōditiōis hūane. angelis alijs peccātibz
bonos a pcto seruauit. et emina matrē suam
moz futura ab alioz pctis exortē seruare nō
valuit. In eternitate pslū sui fixū statuit eā
diarriē et reginā fore angeloz. et nūc i serio/
rem angel nātā i sfortiū acceptā eē credam?
oim pcto? existimet h et argumētis suis pber
q vult. ego donec ondat mihi reus aliqd dō/
gn? excellētie dñe mee posse dici. q dixi dico
q lēpti nō muto. cerez me et in tētiōne meā fi/
lio ei? et illi cōmitto. Et. c. vij. ciul dē lib. etiā

dr. Nihil tibi dñā cōle. nihil pabile est. oē
em qd est aut sup te est aut sub? te est. qd su/
pra te est sol? et qd infra te est oē qd te? nō ē
Ad mā tāta excellētiā qz aspiciet. quis atti/
get? et certe vt ad hāc excellētiā puenires. in
hūilimo loco. i. in vtero mris tue purissima
oriebaris. q si tali mō pcepta et ordiata nō fu/
isses i tāta celsitudinē nō succremses. Et. ix.
c. etiā ait de dñā nra: quā i tātu culmē pdesti/
nauit et extulit diuina potētia. quā tor proga/
tius doraui. cūta disponēs dei sapia. quā
sibi matrē elegit ad mūdo subuēdiū. ipsa
oiz saluādoz ieffabil dei misericōdia dicere mor/
te pēti q p iuidiā diaboli occupauit orbē ter/
raz i suo pceptū pgrauari. vt taceā interi ip/
sas qz cōmō. aut rōes. anīm? euitat. intētiō
abhorret. ligua fateri nō audet. Qui alit fa/
piūt et meli? approbat. credāt. ego pūssima
dñā qūscūqz fūul? credo et fateor. qm et ra/
dice iesse pulcerrima. ac p h ab oī qd te deco/
lozet pēti vulnere alicā. itegerrima pmanēs
flozē pūssimū pūssimū. nō qualēcūqz. s; su/
per quē septiformis spūs regēuit. Nec ille.
Et iō dñs Dñic? bolan? artū et phie doctor
exim? hec pñderās inq in pñemio sui tra/
ctatus de cōceptiōe beate sgis. Nō puo anī
mī dolore afficioz. cum audio quosdā magi/
strali infula decoratos. pñnacter affirmare
glōssimā itemeratāqz virgine Mariā ab
eterno iesu xpi matrē electā a macula pēti ori/
ginal fuisse dēstipatā atqz in ea pceptā. Nā
cū sacrosancta mē ecclia tātaqz de glōssis/
sima s; gine maria canat atqz affirmet q nū/
li alteri pure creature cōcessa vident. pfecto
possent in beatā s; gine modēst? loq. et ita ple/
no ore q affirmāt affirmare nō deberēt. Nā si
Aug. totius fidei nre lumē ac s; clarissimū
cui datū est de summa et incōprehensibili tri/
nitare dei loqui atqz dēterminare. pphono/
rē dñi cū de pctis ab illo agit nulla de brā vir/
gine voluit facere qstionez. pfecto bi mario
errore ducunt affirmātes s; gine i pcto origi/
nali fuisse cōceptā. Eū autē bi nulla euidēti/
rōne coacti neqz ab ecclia astricti h tam ipie
affirmare audeat. cām aliā repire nequeo nī
si q assidua corū de hac recogitatio in pessi/
mū vsum cōuersa est. impossibile potius est
opinione hāc a veritate alienā et cordibz eo/
rū euellere. qz indeoz pñdiā de illoz cordibz
eradicare. Nec ille. Qui post multa elegan/
ter dicta pbat qrtuor clarissimis ratiōibz q
te? potuit brissimā s; gine ab originali pcto p/
suare. deinde demonstrat octo excellētissimis
rōnibz q valde fuit puenies deo ipam pñua

Domina
dñic? bo
lanus.

re. Postea sō pbat p octo alias rōnes sum-
ptas ex pre xpi: q̄ ego bñdicta in sua pceptō
ne fuit sc̄issima. Postmodū sō idē pbat q̄
decim alijs rōnibz sumptis ex pre ipi puris-
me ḡinis. Deinde auctoritatibz p̄dicta con-
firmat. Cui⁹ subtilia argumēta q̄a mlti ha-
bent ad p̄ns nō refero. Br̄us q̄q̄ Bern. in
ser. de assump. br̄e ḡinis inq̄r. Licet de ma-
ria loqui gestat oēs: tū q̄q̄ d̄r de indicibili
coipo quod dici potuerit min⁹ gratū sit: mi-
nus placeat: minus acceptet. quēnā etiā po-
terit lingua etiā si angelica sit dignis extol-
lere laudibz virginē matrē. matrē autē nō
cūscūq̄ sed dei. Quēnā vel angelica puri-
tas virgini illi audeat cōparari: quē digna
fuit sacrariū fieri sp̄s sancti: et habitaculum
filiū dei. Hec Bern. Et Aug. in tractatu de
incarnatiōe xpi d̄r. Postem pepit ego decora-
re: ego sp̄sa: rota pulcra: rota speciosa. flos flo-
ru: pulcritudo ḡinū: celi regina: mūdi gl̄ia
o digna digni o imaculata imaculati: o sc̄a
sc̄i. o maria splēdor mūdi: gl̄ia celi: q̄le filiū
nobis pepisti. O felix femia iter ceteras bñ-
dicta: cui⁹ v̄ter fuit reclariorū dei: sacrariū
sp̄s sancti. Lect⁹ eburne xpi: thalam⁹ diui-
ne maiestatis: quante sanctitatis putabim⁹
animā tuā fuisse: q̄ ad imaginē dei p̄dicitur fa-
cta fuisse: cū caro tua tantū placuerit creato-
ri: vt de ea sibi faceret palliū laudis et lorica
victoriosi certaminis. Et. i. iturū d̄r. Tu ro-
ta pulcra: rota formosa: rota delectabilis et to-
ta gl̄iosa. tu macula nulla fuscatis: tu omi de
core vestit⁹: tu omi sc̄itate ditat⁹: tu sup oēs
ḡines sc̄a in carne: tu sup oēs angelos et ar-
changelos sc̄a in mente. tu cūctas feminas
vincis pulchritudine carnis: et oēs āgelicos
sp̄s excellētia sc̄itatis. tu plena deo: tu reple-
ta sp̄s sc̄to. Hec ille. Ad cui⁹ p̄ba q̄d r̄ndere
poterit q̄ ea assert⁹ replēta fuisse p̄cto. S; for-
te aliq̄s eoz dicit. Lū habitū ḡinis marie de-
ferā: si i p̄cto illā pceptā fuisse nō crederē: ip-
sam maculatā nullaten⁹ p̄dicarē. Cui ego in
deo q̄b̄rissima ego nūq̄ tali fuit idura vesti-
mēto. Irē q̄ habit⁹ nō facit mōachū s; deu-
rio et religiosa p̄satio. c. p̄rectū. r. c. vt de-
rici. r. c. ex pre. de regu. r. c. p̄sultit. ex q̄ de. vt
vo. Si igit⁹ v̄z vis habitū br̄e ḡinis gesta-
re: eiusq̄ mōach⁹ ac fū⁹ eē: studeas ei⁹ puri-
tē atq̄ innocētiā honorare: et ampli⁹ noli eam
indumēto imūdicie atq̄ putredinis horren-
deq̄ macule coopire. S; vna nobiscū cādi-
dissimis atq̄ purissimis innocētie vestib⁹ il-
lā circū dare sargē: ita vt pariter deuote salu-
tem⁹ ipam beatā ḡinē tenerēter dicētes illō

q̄d habet in missa pceptōis eiusdē. s. Salue
sp̄sa deitatis maria fons pietatis angeloz to-
mina. Ave dulcis o maria xpi m̄r et filia vlla
sine macula. tu sol refulgēs gl̄ia: celoz iustias
atria: luce reple s̄cla. Tu pure⁹ honestat⁹: sa-
uus dulcis charitatis: tu nra leticia. Rosa ru-
bens castitatis: liliū ḡinitatis cū oī fragra-
tia. Tu m̄gra clemētie: m̄r misericordie nost̄a
velens crimia. O norma in ocētie maria ple-
na ḡre tu stella maritima. Tu a deo fabricata
in pceptū plēnata nulla trahis scelera. Tu
i celis coronata ab angelis vulnerata: micās
sup sydera. Nos famulos rege tuos atq̄ tri-
bi fac deuotos p tua clemētia. Ab inferno li-
beratos: nos postremo fac beatos in celi mi-
lita. Amē.

De eadē illibata pceptiōe
Sermo q̄ntus.

Indor est lu

cia eterne et speculū sine macula
Sap. vij. Inq̄r deuor⁹ Ansel. i
li. orationū loquens br̄e ḡini. Splēda ego
et mater misericordie regina et fons tot⁹ dul-
cedinis et pietatis: q̄d dicem⁹: q̄q̄d enī p̄tule-
rim⁹ min⁹ ē et q̄ū nihil ad ea q̄ tibi debemus.
Decille. Et Ambrosi⁹ in lib. de ḡinibz ait.
Quid nobili⁹ dei m̄re: quid splēdi d̄i: ea quā
splēdor elegit. Quid castius illa quē sine cō-
tagione generauit. Et ibidē. Tara est hui⁹
virginis excellētia: vt ab e⁹ p̄arratiōe balbu-
tient omēs lingue: excutiant omēs intelligē-
tie: deficiāt omēs sil̄tūdines pabolice. Hec
Ambrosi⁹. Cui⁹ ḡinis imaculate puritatē
puidens Ecclesiasticus sui libri. c. xliij. inquit.
Pulchritudinē cādozis ei⁹ admirabit oculus
Eius quoq̄ innocētiā considerās sapientis-
simus Salomon p̄phetico sp̄u p̄ba thema-
tis nostri p̄dixit: dum ait. Candor est rē.
Super quibus verbis tres consideratiōes
faciemus.

Prima dicet ostēsiōis.

Secūda restitutiōis.

Tertia appellabit figuratiōis.

Prima q̄ d̄r ostēsiōis.

Eatā ḡinē sine originali p̄cto cō-
ceptā ondi p̄or q̄ttuordecim rōi-
bus. Prima quarū d̄r appellati-
onis sic arguēdo. Si beata ego
originale p̄ctm: traxisset: non posset appella-
ri simplicit⁹ ego. quia sicut caro corrumpitur
p cōmixtiōne carnale: ita anima per peccatū
Uī aīe peccatrici dicit Hier. iij. Tu aut for-
nicata es cum amatoribz multis rē. Si ergo

Seque-
ria de p̄-
pione

Rōe ap-
pellatiōis

Bermo.v. De cōceptiōe Marie

nia gl'iose s'ginis fuisset corrupta pctō origi
nali solū fm qd possit s'go noari. qd est in
cōueniēcia inye dei q' s'nt s'go s'ginū. De q' ca
nit ecclia. S'cta z immaculata s'ginitas zc.
z qdāmo videret cē p'tra articulu fidei de vir
ginitate mris xpi. Et hac tōe i studio p'sien.
habet opinio de immaculata cēptiōe s'gis q'st
articul' fidei. vñ nō pōt q's ibi ad magisteri
atū v'l aliū gradu p'moueri q' dānare au de/
at hāc op. vera. s. q' beatissima s'go Maria
fuit ab omi pctō p'p'ata. Itē nul' ibi p'mit
teret legere q' temerario ausu affirmare p'su
meret ac determinare q' m'r dei purissima fue
rit: v'l p' instas originali vicio maculata. Et
ide p' oia p'uat i studio basilien. Pōt autē p'di
ca rō p'firmari sic. Eū em vñūq' d'q' mag' de
noiet a nobiliori. i. a forma: q' a materia: cu z
ipa forma det nomē z d'niāz: v'l p'bat. ij. pbi.
z eē rei tribuat. i. si q's hoien. s. i. deteriorē. ff.
ad et. Abstruū cēt dicere q' m'r dei q' appel
lat nō solū s'go s'z regina s'ginū: fuit solū vir
go q' ad corp' z nō q' ad aīam. Nā sic aīa est
dignior corp'e. i. sancim'. C. de sa. san. ec. c. cu
infirmitas. de p. r. c. p'cipim'. xij. q. ij. c. lo
lite. de ma. robe. z. c. sedulo. xxvij. di. sic ma
tor iūria ei fieret si p'ol' ueret q's corp' macu
laret. cū iūria extimet tanto actior q'sto di
gnior est res cui irrogat. s. atroz. Insti. de in
iur. z iō si viliōri p'ri. i. corp'i datum est p'uile
giū s'ginitatis. a fortiori d'z eē cōcessum nobi
liori. i. aīe. s. s. rō d'z cōq'itōis sic. v'l collu
git v'dict' p'bi i. l. de regimie p'ncipū. Non
d'z eodē mō gubernari fū? z regina nec cōlit
tracari. imo melior d'z esse p'dictio regine q's
serui. Insti. de publi. indi. s. itē lex cornelia.
iūcta glo. cū impator. v'l s. d'z iūm'. donet im
peratrici p'uilegia que ip'e habet. d. l. p'nceps
ff. de legi. vbi glo. ait. Augusta habet oia p'u
legia q' h'z fū. v'l sic ad v'ctigalia nō teneat
Doc p' supposito dico q' beata s'go est d'na et
imparit' tot' oib' z oim creaturaz. s. P'rio
nāq' est regina cel'z angeloz. vñ ip'a ait illd
Eccl. xxiij. S'irū cel'i circūmī sola. i. tāq' do
mina. Propter qd inqt' Chrys. super Lucā
Mittit gabriel angelus: z egreditur de rege
ad reginā: de impatore ad imparicē: de ciui/
bus cel'i ad d'niāz palaciū. Ingređit ad virgi
nem regi p'lectā. z eo forte alacri': v'l cū an
geti p'us regē haberēt: habituri essent z regi
nam. v'l ad supplēdos numeros angelici oz
ditis etiā pctores possent ingredi: z m'r mi
sericordie z regina celoz porta fieret cel'i. hec
ille. Dñat q'z i'ferno. vñ Eccl. xxiij. ip'a inqt'
Profundū abyssi penetravi q'si dicat q' non

solū demombo i aere cōmorātib' z i supficie
infernī. sed etiā illis q' in p'fundo stāt i'ferni
p'sidet. Dñat etiā mūdo z hoib' habitātib'
in eo. Un ibidē subdit. Et in oi p'plo z gēte
p'matū tenui. Itē ip'a loquēs Piero. i. ser.
ad Eustochiū dr. Regia mūdi hodie de ter
ris z de p'senti seculo nequā eripit. capropē
oēs hoies q' sunt z fuerūt sunt serui ist' d'ne
z iō ip'i dicere p'it illd. iij. Rex. Serui tui
sum'. q'cūq' iusseris faciemus. Lū. ij. v'l s. di
ctū est: nō debeat fūus cē cōlis d'ne h'c. legui
tur beata s'ginē nō fuisse i originali pctō cōce
ptā. Lūem Hieremias fuerit i vtero mris
scificat': v'l h'z et'. c. j. z Josēs baptista filie
v'l p'z Lu. j. si brā s'go maria solū fuisset in
vtero mris scificata z purgata ab omi ina
cula v'l p'dicti sc'i: nō fuisset meli' tractata q's
ip'i. imo illi serui fuissent d'ne eq'les. qd esset
in cōueniēcia. Et iō est dicēdū q' fuit ab origi
nali vicio p'seruata. Et hāc rōem tāgēs bea
tus Ansel. in omel. cēptōis ait. Dignā do
nationē sup ceteros oēs sc'os illa d'z habere
p' quā oēs sc'i scificant'. Ipa q'z brā s'go h'z
lūmās Lu. j. canit. fecit mihi magna q' po
tens est. i. puritatē mihi sup oēs puras crea
turas tribuēdo. s. Tertia rō d'z cōcessiōis. cu
ius fundamentū ponit Bern. in quodā ser
mone di. Quicqd alijs licet paucissimis est
p'cessum: nō est credendū gl'iose s'gini fuisse
negatū. Si enī impator dat alicui famulo
z seruo aliquā gram: mltomagis credēdū ē
q' illa det impatrici v'ro i'fuc. p' illā regulā
topica. si de quo min' videt inesse z inest. g' z
de quo magis. ij. topicoz. z notat i aut. mul
tomagis. C. de sa. san. ec. z. l. si pign'. ff. q' po
ri. in pigno. ha. Qm's g' g're q' alicui creature
collate sunt: z brē s'gini cōpetere poruerūt illi
sunt p'cesse z excellētiori mō. Un Bern. in
quodā s'mone inqt'. P'uilegia g'iaz brē v'r
gini p'cessa nō solū hoib' s'z etiā āgelis credi
mus admirāda. Et fran. de may. in. iij. sen
tētiāz dr. Credim' citra xpm beatā virgine
maxime fuisse p'fectā v'l pl' habuerit de g'ia
mris vtero q's habet sc'i in celo. Et b. Tho.
in. iij. p'el sum. q. xxvij. ar. j. inqt'. Rōnabili
credid' q' ea q' genuit v'nigenitū a p'ie plenūz
g're z p'itatis p're oib' alijs maiora dona gra
tiāz z p'uilegia acceperit. Scrius q'z Bern.
itēz ait. Legim' stephanū plenū gra: et apo
stolos plenos spūs sancto: sed longe dissiliter
a maria. Et Hieron. vbi sup'za exponēs il
la verba angeli. s. Gratia plena: dicit. Et be
ne plena gratia. quia ceteris p' partes gratia
p'cessat: marie s'go totale infudit plenitudo

Scrius
nō d'z cōl
esse d'ne.

y
Rōe cō
cessiōis

Maria
g'ia plēa

gre. Et iter ibide ait. Et si i ceteris pibz gra-
tia fuisse credat. nō tñ caten? plena. Nec ele-
Nec mirū si tātas gratias recepit ego Ma-
ria cū fuerit dei sponsa electa. Un de illa inq̃t
supnus sponsus. Sap. viij. Quasi cā mī-
hi sponsam. z amator facit? sum forme illius
Lū ergo angelis dedit dñs innocētiā in
creatiōe illoz. vt habet. ij. sen. di. iij. z p Au-
gustinū in. viij. de ciuit. xxi. Et filii pmi paren-
tes fuerit originali iusticia decorati. vt habet
a theologis in. ij. di. xxi. Et ab Ansel. lib. j.
de cōceptu p̃ginali. sequit? q̃ si hec gratia data
nō fuisset bēvirginis suis seruis ipa inferioz
eritisset. quod eēualde absōnū. Et iō ē con-
cludēdū q̃ etiā ipa fuit in sua cōceptiōe ori-
ginali iusticia insignita. Quia nō fuit min?
chara filio suo q̃ angelis pmi parētes.
Z Rōne fi-
liatiōis.
Quarta ratio dī filiatiōis. Uem. s. dicit
mus illā innocētiā quā habuit fili? p̃gini p
naturā. recepit mater bñdica p filij gratia.
vñ Hieron. vbi s. inq̃r. In maria tot? gra-
tie que est in xpo plenitudo venit. sed xps fu-
it sine originali peccato. g. z mater ei. Et hāc
rationē tangēs Aug. in lib. cōtra quēq̃ herē-
ses in psona xpi loquit? dīcēs. Hec quā tu de
spicis manichee mī mea est. z de manu mea
fabricata. Et quibz verbis innuit Aug. q̃
xpus fabricādo glōsiam matrē suam plēua-
uit eam ab originali peccato. z omibz gratijs
suis repleuit. Et hoc pūderat in ipū Salo-
mon sapiētissim? qui Lam. viij. canquit de
ipā immaculata matre de. Que est ista q̃ alce-
dit de deserto delicijs affluens iuniora sup dī-
lectū suum. Hoc etiā pūderat Isaias pphā
fui li. iij. c. dū ait. Erut lux lune sic lux solis.
Quod exponit Fran. de may. in ser. de conce-
ptiōe eius dē p̃gini de ipa dīcens. Que fuit
equal? lucē cū sole iusticie xpo p grām p̃uato-
nis. qd qdē pueniēs fuit. nā angusta debet
gaudere pūlegio p̃cipis. l. bñ a zenone. C.
de qdri. pre. z mater pūlegio filij. l. in sacris
la. iij. C. de primis sacroz scriuioz. li. xij. z. l.
p. C. de meritis. facit ad hec text? in. l. j. C. de
ppositis laboz. z als allegat labaz fm glōfā
ibi. vbi dicit impator. Quos later? nostri de
cor illustrat. Si ergo fuitores stātes ad lat?
p̃cipis illustrant ab eo. quanto magis illu-
strata fuit beata p̃go. que nō solū ad latys fi-
lii stetit. z eum in lateribz suis enutrit. sed
etiā de suis visceribz eum generauit. Et ideo
etiā p̃posito sine veri pūdicio q̃ p̃seruari a pec-
cato z insigniri iusticia originali beate p̃gi-
ni nō cōuenit. Possemus tamē arguere si
aut fecit Aug. in finone de assumptiōe eius

p̃bans eā assumptā in anima z corpe dīcēs.
Si marie nō cōgruit. p̃gruit tñ filio que ge-
nuit. Quinta rō dī salutaris. nā vt dicit
tur Lu. j. angel? Gabriel missus ē a deo nū-
cius ad beatā p̃gine. q̃ derulit ei lras sue am-
basiare. quia nūcio sine litteris nō credit. se-
cunda. C. de collatōe fundoz fiscalij. li. xj. et
l. fi. C. de man. p̃n. Erat autē summe honorā-
dus loco illi? cuius vice fungebatur. c. vltimo.
xciij. di. Littere autē quas derulit archagel?
gabriel fuerūt salutaris mirabilis. s. Aue
gratia plena. In quibz verbis denotauit ip-
sam beatā p̃gine fuisse sine aliqua macula cō-
ceptā. z innocētiā originali decoratā. Aue em
idē est quod sine ve. z ista indefinita eq̃pol-
let vniuersali. l. si necessitas. s. si annua. ff. de
pigno. z ibi glo. z l. si pluribz in p̃n. ff. de le-
ij. Jo exponit aue. i. sine oīve. i. afflictōe. qd
ver? nō ēē si original? pcti aculeo afflicta fuis-
set. Deinde psequēs addit. G̃ra plena. non
fuisset autē plena grā si p̃seruatiōis illi grā de-
fuisset. Dū g̃ dī plena grā declaraf? a deo fu-
it oīs grē plenitudo. z p̃fectōe decorata als
dicerem? oīpotentē in suis opibz fuisse di-
minutū p̃tra. l. j. in p̃n. C. de emē. test. co. p.
sectū autē illd dīcēt nūbī addi p̃r. l. cū silani
anū. in fi. C. ad silia. l. vbi aut nō apparet. ff.
de f. ob. Et filii ē dīcēdū de h̃bo plenū. nam
vbi aliqd deest nō dicit plenū. qd bñ notat
in. c. p venerabilē q̃ filij sup legi. circa fi. ibi.
plena potestare. q̃ itelligit? duo ad spalia et
spūalia. plenitudo em est vbi nūbī valeret
iug. xvj. di. c. bñ qdē. itē rep. i. de pace cō-
sta. in p̃n. s. ad plenitudinē grē nre vos reci-
pimus. z ibi Bal. z ideo h̃bū? Plena grā cō-
phēdit oīm grām fm capacitate recipiet. sic
z de xpo dī Joh. j. Pleniū grē z veritatis. Et
hanc ratioz approbat Alex. de ales in. j. pre-
sum. z scūs Bona. i. j. di. xliij. dīcēs. Bea-
ta p̃go tantā habuit gratiā q̃ de sacro nō po-
tebat plus recipere. quātā pura creatura re-
cipe potuit. g̃ talis grā nullū p̃supponit defe-
ctū. Subdit g̃ angelus. Dñs recū. Qd ex-
ponit Aug. dīcēs. Recū in mēte. recū in cor-
de. recū i vtero. recū i auxilio. hoc aut nō fuis-
set. sed diabolū cū ipa esse p̃misset. Inuit
etiā angelus dīcēs. Bñdica tu iter mīeres
qd fallum fuisset si originali maledictiō sub-
iacuisset. Sexta rō dī verificatiōis. vt em
verificent p̃ba que dicunt in missa bēvirgi-
nis. z habent? Prover. viij. necessē est dicere
illā sine originali pctō cōceptā. Ibi enim di-
citur in eius psona. Domin? possedit me in

A
Rōne fi-
liatiōis

B
Rōne fi-
liatiōis

Bermo.v. De cõceptiõe Marie

Reo omi tempe nūq̃ fuit in originali pcrō.
Septima rō dicit verificatiōis. Verifile
 est qd ex ab originali pcrō matrē suā pfer
 uauerit: vt pr̃z ex lege dicitis. Sū q̃ licitū sit

Rōe ap probati
onis. **D**no dicit approbatiōis sic arguēdo. Inquit
phs. vii. et. fama quā omēs tenēt nō oīno
reperdit. Lū g opinio te immaculata regis con
ceptiōe nunc p famā z opinionē cōem sit an

Röpre
sumptio
nis.

E
Rõe no
bilitatio
nis.

F Rōe sub
iectiōis.

5

5

Berino. VI. De cōceptiōe Marie

originali. vii. Berni. i. ser. x. vij. gradibz hūit
 tarz. an. Nōs nascimur morturi: qz p^o mori
 mur nascimur: qz rāqz absopti nascimur mor
 tui. qz i. vter? marz sum? a serpēte strāgulati
 Decille. Per hāc aut figurā oñdit qz beata
 maria qz caput spētis. i. diaboli p^otrinit non
 fuit ab eo strāgulata. nā p^otrito capite serpē
 tis nūl aliud p^o. Et hētiā figuratū fuit Ju
 dith. xij. in ipā vidua iudith: qz āputavit ea
 p^otholofernis: p^o quē diabol^o figurat. de hac
 aut figurā p^otrinitis capis spētini inq^o Au
 gust. sup. Berni. Lū subiectio original^o p^octi ca
 pur sit diaboli: tale caput maria p^otrinit. qz
 nulla p^octi subiectio igressū habuit i. aīam h^o
 gūis: i. iō ab oī macula imūnis fuit. Nec il
 le. ¶ Tertia figura a fuit in archa Noe: qz p^oer
 uata exiit ab aqz dīlūuij: z ferebat sup aqz
 vt hī Berni. vij. c. p. qd dabat i. telligi qz beata
 maria archa dei p^ouata fuit a dīlūuiō origi
 nalis p^octi. Et iō i. officio p^oceptiōis d^o. Factū
 est dīlūuiū p^octi sup oēm trā: op^oqz i. mōtes
 excellētes. Archā hō deīfera eleuata ē i. sub
 lime: z ferebat sup aqz. Nō p^osiderās z p^oui
 des i. spū sapiētissim^o Salomon dixit Lan.
 vij. qz m^ote nō potuerit extingere charita
 tē. i. marie: nec flūia obruēte illā. ¶ Quarta
 figura hī Exo. xxy. de archa veteri testamēti
 qz erat de lignis serim i. p^otrinitilibz. Per hanc
 aut archā figurabat hō maria i. qz nō fuit re
 cōdite tabule legi: s. i. ipse legis dātor d^o. Per
 quā archā qz uoz: i. alia hētiā bñficia. Pri
 mo i. p^octi magnū auxiliū. qd significatū est
 Nu. i. Nā cū eleuaret archā dicebat Moy
 ses. Surge dñe z dissipent inimici tui: z fia
 giāt qz te oderit a facie tua. Secōdo i. dñijs bo
 nū cōsiliū. qd significatū est. j. Re. xij. vbi
 cū Saul uellet p^osilere dñi: dixit. Applica mi
 hi archā. Tercio in adūsitatibz magnū sola
 tiū. qd significatū ē. iij. Re. ij. vbi Salomon dī
 xit abiatat sacerdoti. vir qdē mort^o es: s. i. ho
 die nolo te iterfici: qz portasti archā domini
 Quarto ista archa scīssima nob i. p^otrinit di
 uinā bñdictiōz. qd significatū ē. ij. Reg. vij.
 vbi d^o qz ad i. rōitū archē feder^o dñi i. domū
 obedēdon d^o ē bñdixit. De hac archa inq^o
 Amb. in qdā ser. Archā i. ntrīnsec^o portabat
 testamēti tabulas: maria āt testamēti gesta
 bat herede. Illa i. ntr^o forisqz auri nitore radi
 abat: s. i. scīa maria i. ntr^o forisqz hōitatz splēdo
 re fulgebat. Illa creno ornabat auro: ista ce
 lesti. hētiā Amb. Nos āt addere possum^o Illa
 de lignis i. p^otrinitilibz facta est. ista ab oī p^octō
 rū p^otrinitie p^ouata i. maculata cōcepta est.
 ¶ Quinta figura hī Eccl. xij. vbi i. p^osona

hōis d^o. Quasi palma exaltata sum i. cades
 palma ei in signū victorie portat. z i. singlarie
 illi p^ouenit qz singulare victoriā habuit. Ido
 Apoc. vij. de martyribz d^o. z palme i. maib^o
 eoz. Et hētiā fuit brā hō i. sua p^oceptiōe. qz de
 diabolo mirabilis triūphauit z nūqz ei i. bñ
 cuit. Quapropt^o de ipā hōie dicere possum^o il
 lud Amb. i. lib. p^omonū. Est plane palma pla
 na ad requiē: honorabil^o ad triūphū. s. p^o vi
 rens: s. p^o vestita folijs: atqz iō nūqz marcescit
 Et ita fuit hō bñdicta: cap^o p^otrinit dicam^o illd
 Lan. vij. c. A. cēdā i. palma z apphēdā fru
 ctū ei^o. ¶ Sexta figura hī i. eodē Eccl. c. vbi
 in p^osona ei^o dē hōis d^o. Et qz i. p^olatatō ro
 se in hiericho. Rosa em de spinis nascit. z i. n
 spina nō habet. sic hō maria qz uis de iudea
 que vniqz p^octis spinola erat nata sit: nullum
 tū spine. i. peccati aculeū sensit. Unde de ipā
 hōie canit ecclā in officio assump. ei^o dē
 Et sicut dies verni circūdabant eam flores
 rosaz: z lilia cōuallū. De hac rosa pulcher
 rima z i. maculata aut Berni. in qdā sermōe.
 O virgo virga nobilis: virga Jesse: p^o quaz
 in ramo conualluit qui p^oerit in radice. Ra
 dix amaritudinis tua: ramus eterne dulce
 dinis maria. Mirāda z p^ofundissima dispē
 satio diuine sapiētie qz talis virga nascit de
 radice tali: talis filia de tali matre: talis liber
 tas de tali seruūtine p^otrinit: talis i. p^otrinit
 de tali caprina: de tā siccā spina tam flores ro
 sa. Decille. ¶ Septia figura hī Eccl. xij. vbi
 dicit in p^osona hōis. Quasi murrha ele
 cta tedi suauitate odor^o. Murrha em a se
 ab alijs vermīū p^otrinitē expellit. qd beate
 hōis nō cōuenit: s. i. aliqñ hōis. i. demo
 nibz p^o p^octi originale subiacuisset: z ab eis
 corrola esset. z ideo beata hōie qz i. ntrōcētia et
 puritate sua diabolu effugauit. dicere pōt il
 lud Lan. v. Manus mee distillauerūt mir
 rhā: z digiti mei pleni sunt murrha p^otrinit
 ma. ¶ Octa uia figura hī Lan. ij. c. vbi celest^o
 sponlus inquit de sponia sua hōie bñdicta
 Sicut liliū i. ntr^o spinas: sic amica mea i. ntr^o fili
 as. Licet em liliū i. ntr^o spinas nascat: ramē si
 ne spinis ē: z totū candidū atqz odorifer^o et
 rat. sic brā hōie maria qz uis a p^octis p^otrinit
 p^o p^octi spinolis sit p^opagata: tū sine macula
 fuit: z p^o mūdiciā z puritatē tota candida at
 qz odorifera p^otrinit. ¶ Nona figura habet
 Lan. vij. c. vbi d^o. Que ē ista qz p^ogredit qua
 si auroz aurgēs. Auroz em a lumine inci
 pit z i. p^o in lumine crecit quousqz soli iūgat: et
 nunqz lumine p^ouat. Sic beata virgo a lumie
 diuine grātie incipit: nullis vniqz est peccat

Maria
palma

Maria
rosa

Maria
murrha.

Lilium

Auroz

Maria
archa

Arche
bñficia

M

cor tenebris obscurata: s; semp i pntu oim claritate succresces tan de cu sole iustici; dulcissimo filio suo i celesti glia miradis circum data fulgore e conuicta. Jo e claritate intus ens. Ila. ppha. xviij. sui lib. canit. Sic lux meridiana clara est. De hac q; hie benedicta dici pot illud. ij. Regu. xviij. Sicut lux aurore oriente sole mane absq; nubib; rutilat. Que sba expones. Fran. de may de hie; ne maria in finone de coceptioe eius de dicit. Ita aia hie; respicit absq; nubib; peccator. De hac etia figura h; in officio conceptionis: quo vnt quida religiosi in quo canit. O beata pgenies et veneranda series vii surgit vt aurore maria hgo decora. Decima figura habet ps. xviij. vbi dicit. Dies diei eructat sba. Qd exponit Bern. i. angelus hie; annunciat archan; incarnationis filij dei q est sba pns. Lu h; p die figuret beata hgo sitq; dies semp in lumine sequit q mater dei semp fuit in lumine gre: nunq; i tenebris peccati. Ipa ergo purissima hgo fuit dies illa q nunq; habuit nocte delicti. de qua d; Zacharie. xviij. Erit dies vna que nota est domio. Undecima figura habet in pdicto ps. xviij. vbi d; In sole posuit tabernaculu suu. Per solē em intelligit beata hgo. q; sic sol darioz est omib; syderib; et icorruptibil; sic beata hgo in sua pceptioe fuit darioz et purior oib; creaturis: et fuit incorrupta ab omib; peccatis. No solū aut dicit sol: sed darioz et pulcr; et solenoiat. vii Sap. vij. scriptū est. Nec est speciosior sole. et Apoc. xij. dicit. Amicta sole: q; semp fuit illustrata lumine diuine gre Ideo dicit in officio conceptionis. In sole posuit tabernaculu suu dñs. q; de immaculata hie; omni puritate fulgida natus est xpus. Duodecima figura h; Nūeri. xviij. vbi d; Dicit stella es Jacob. Sic em stella remota est ab omi pegrina impissione fin phm in i de celo et mudo. sic beata hgo ab omi impissione peccati fuit aliena. Singulari autē beata hgo stelle marine coparat. et p ipam figurat. vii canit ecclesia. Ave maris stella. Et fin Hieron. ad Eustochiu maria interpretat maris stella. Stella erem marina nunq; parit occasum: sed est ab occasu distansissima. Beata aut virgo in conceptione nescit occasum peccati originalis: sed ab omi peccatorū occasu distans fuit. Alie erem stelle. i. sancti alii qn p dederūt splendorē diuine gratie p peccatū. de quib; dicit potest illd Jobel. ij. Stelle retraxerūt splendorē suū. Nec aut stella fulgentissima nunq; fuit necerit sine splendore. vnde

ipa ait illd Eccl. xviij. Utq; ad futurū seculū nō desinā. Ideo de ipa virgine canit ecclesia in missa natiuitat; dñi di. Stella semp rutilans. sp clara. Et q; clare ondit q; nūq; p peccatū fuit obscura. Rationē aut qre beatavirgo p stellā figurē assignat. Fran. de may. in finone de coceptioe eius de dicit. Sicut stellā creata est sine macula: ita hgo maria cocepta est sine originalis peccati plaga. Et iō ipaz benedictā virgine laudare debem; et dicere. O stella relucēte dñel sole pntuisti. et. Quā ordē vide in corona nostra quā feci in laudē pdicte hie; cū multis alijs deuotis laudibus: que ad ppositū hui; finonis et alioz sequentiū dñat possunt. Multe alie sūt figure demonstrātes innocentiam matris dei: quas breuitatis causa hic prāleo. Pro pductione aut nostri finonis salutem deuore hie; benedictā dicētes illud qd ponit in officio nro coceptiois. i. Gaude mater saluatoris: magni vultus gedeonis. rubi igne qui nō vis veri templi salomonis. Sponsa dei: stella maris: porta celi tu vocaris. inūdi sal. seuēris caput cedēs holoseris. Naresico alle tranis. cur; mergēs pharaonis: inq; syonariis pulsus inde iebuleis. Assueri reg; sceptrū caput rāges hgo tuū mori fecit laqatū aman sanctis iūmicū. Babylonis rex in predam nō abduxit te captiua: philistei nec golye es trāstira pugione. Sicut suū sol nitore nunq; pdit nec recedē: pñai patr; sic tu labē nullā sentis nec fetore. Tu sol occasum nescis: lunag; semp rutilās. tu syd; lucē paries delicti nubes pfugas. Null; in te confidēs vnq; vidit infelices: vere tibi nā deuor; ē me: cesse sit beatus. Ad te gños clamātes: in hac valle lachrymātes: ad nuptias eternales fac venire triūphātes Amen.

De eadem innocentissima conceptione Sermo. vii.

Ecdum erant

n abyssus: et ego iam concepta eram Proverb. viij. Scdm Archid. aconum in c. nonne. xxi vij. dist. abyssus dicit ab a quod est sine: et byssus qd est genus lini candidissimi. quasi sine byssu id est sine candore. Et ideo p abyssum recte telligi potest peccatu: quod est sine candore diuine gratie. immo esse censet cum magna nigredine. Quapropter homini per peccatū reuertato dicit Trenozi. iij. c. Denigrata est sup carbonē facies tua. Q; aut p abyssū

Sermo. VI. De cōceptiōe Marie

significat peccatū: testat David ps. xli. dum
dicit. Abissus abyssum innocat. Qd̄ exponit
Greg. dicens. i. vñū peccatū ad aliud trahit
In ista maris abyssū. i. in p̄fūm origina-
lis peccati submersi sunt om̄es ab Adā p̄geniti
De q̄bus sp̄ualiter itelligi potest illd̄ qd̄ dicit
Exo. xv. Submersi sunt i mari rubro: aby-
ssi op̄merūt eos. descēderūt in p̄fūdū qua
si lapis. Istud tamē p̄fūm demerere non
potuit gl̄osiam dei genitricis. Unde de eius
intermerata cōceptiōe dicere possumus illud
Exo. xv. Stetit vnda flum̄is: cōgregati sūt
abyssi in medio mari. Ipa quoq̄ beatissima
virgo potest gl̄ari dicens illud Eccl̄. xxiij.
Sicut celi circuiti sola: et p̄fūdū abyssi pene-
trant: in fluctibus maris ambulat. Dicere etiā
pōt p̄ba thematis n̄ri. Necdū erat abyssū. i.
p̄fūdū: et ego iā p̄cepta era. i. in mēte diuina.
Sapient̄ em̄ architector volens p̄claz aliqd̄
atq̄ admirabile palatū p̄struere: diu p̄us i
mēte sua p̄cipit illud atq̄ ip̄m erigat et ad
esse p̄ducatur. Deus q̄ qui om̄ium artifex: oīa p̄
fudit. vt dicit Sap. i. volēs filio suo templū
p̄gineū fabricare: atq̄ domū sibi dignā con-
struere: p̄us i. ab eterno p̄ordinauit illā p̄fer-
uare a submersiōe originalis peccati. ne si in il-
lo inficeret: manifestati sūt in cōgrua habitatio
redderet. Si em̄ p̄seruauit corp⁹ eiusdē p̄gi-
nis ab oī corruptione: vt dictū est p̄mone p̄ces
dei. multo magis p̄seruauit eius aīam. que
excellētior dicitur. vt dicitur q̄ corp⁹. vñ Amb. in
p̄mo libro de p̄ginib⁹ ait. Nā si corp⁹ p̄ginis
dei templū est: anim⁹ eius quid est: quasi di-
cat. multo digni⁹ templū. Ad p̄dicta autē fa-
cit illud qd̄ inq̄t seraphic⁹ cardinalis beatus
Bonauē. in p̄mo l̄n̄az. dicit. i. dices. Om̄ia
que nūc sunt et quecūq̄ fuerūt a deo produ-
cta et p̄ducunt vltiq̄ in finem mūdi fuerūt ab
eterno in deo s̄m causatiua potētia: et s̄m s̄m
mūdi p̄fūm. que tamē habent ex tempore
actualē existētiā. Et ideo hoc respectu dei ge-
nitricis dici potest tūc cōcepta: et p̄ consequēs
ab originali vicio liberata. Quia vt ait Aug.
xiij. de ciuit. dei. c. xi. homo p̄cto suo nō ponit
in diuinū p̄tribare cōsiliū: quo ordinatū fuit
erat ab eterno beata p̄gine sine macula cōci-
pi retēre. De cui⁹ sanctissima cōceptiōe tres
p̄sideratiōes faciem⁹.

Prima dicit rōnabilitatis.

Secunda auctoritatis.

Tertia et vltima appellabit exēplaritatis.

Parā p̄ma huius sermonis que dicitur
rationabilitatis.

Ecce ratiōib⁹ p̄bati potest vltra p̄
dicta q̄ beata virgo ab originali
peccato fuit immunis. ¶ Prima q̄
rū dicit mediatoris. Quicūq̄ etem
est inter aliquos inimicitia p̄ rēcōciliatōe nō
p̄uenit accipere tertiū: nisi ille sit offēsi amī-
cus. multomin⁹ autē talis mediator debet eē
particeps delicti: per quā participatiōe fit
ripe dolosus. Nam iūmici amicus inimicus
est. arg. C. de inoffi. testamen. l. liberi. de quo
per Bal. et Lynū in l. si quis testib⁹. C. de te-
sti. et per Bar. in l. sciendū. §. si accusatio. ff.
de lega. sagit tex. et quod ibi notat glo. in l. j.
§. cum patron⁹. §. recte. ff. de offi. p̄fec. vbi
Et ideo ei tanq̄ inimico nō credet. ff. de te-
sti. l. iij. §. j. Virgo itaq̄ que debebat media-
re inter humanā naturā et ip̄m venturū: nō
debebat esse rea et cōficia delicti: alioquin eē
indigna rēcōciliatrix: dicente Grego. in mo-
ralib⁹. Cum his q̄ displicet ad interpellādū
mittit: irati iudicis anim⁹ ad iracundiam
prouocat. Nulla est ergo virgo benedi-
cta a patrib⁹ exilio dānatis tanq̄ digna re-
cōciliatrix ad deū. que si non eē digna penā
mereret. argu. in c. nihil. de elec. Sz qz non
est repulsa: imo iratū deū placauit: dignissī-
ma iuncta est: et per consequēs sine originali
culpa. Xps ergo inter patrē et populū medi-
auit: virgo inter filiū et delinquentes. q̄ si ipsa
peccasset: vbi esset spes n̄ra? vbi reclinatoriū
capitis nostri? Si mater eē rea: qd̄ nob̄ eē
seruis inuolūto? Desperare possem⁹ vbi ip̄-
sa singulari p̄uilegio puritatis nō fulgeret.
Et hāc rōnē rāgit magis Bartholome⁹ p̄sa-
nus in li. beate p̄gis: fructu. viij. dices. Ma-
ria fuit mediatrix inter nos et filiū. q̄ debuit
carere oī illo q̄ erat discordia: alit̄ nō fuisset
bona mediatrix. Decille. Seda rō dicit
p̄fectiōis. Si em̄ p̄go b̄ndicta ab originali
p̄cto nō fuisset p̄seruata: xps nō fuisset p̄fectis-
sim⁹ redēptor. vt p̄bat Grego. in iij. di. iij. vbi
dicit q̄ p̄fectissim⁹ mod⁹ placādi aliq̄ p̄ offē-
sa p̄bēda est p̄uenire ne offēdat. Ista q̄ cōse-
quētia i theologia ē suscipienda. Xps fuit hu-
mani generis redēptor p̄fectissim⁹. et em̄ p̄fe-
cta sunt opa. Deut. xxxij. q̄ aliqd̄ h̄mānū idi-
uiduū fuit a p̄cto p̄seruatu. et p̄bat sic. Per
fectissim⁹ redēptor ē cui n̄ deficiat aliqd̄ mod⁹ re-
dimēdi. p̄ ei denotat integritatē. l. p̄bū p̄nocta-
re. ff. de p̄si. cū igit lex mōis fiat redēptio. seq̄t̄
q̄ oīb⁹ his aliq̄ i h̄māno genere xps redēdit
¶ Prim⁹ mod⁹ ē q̄ aliqd̄ redimūt post lapsū
in mortali p̄cto. Et hoc mō cōiter redimunt
p̄ctōres: et redēpti fuerūt p̄imi parentes.

Rōne
diatōis

Rōne p̄fe-
ctionis

¶

Ser mo-
di redē-
ptionis.

Ni eoz pccm quo ad eos fuit actuale mor-
tale: vt on dicit mgt in .ij. di. .x. c. .viii. q. .3. quo
ad nos dicit originale. Secud^o mod^o est q^{uod}
quis redimunt post lapsum in originale. Et h^{oc}
modo redimunt pueri z quicunq^{ue} alij q^{ui} ba-
ptizant^{ur}. si habebat solū originale pccm. Ter-
tius modus est quo quis redimunt post la-
psum in peccatu veniale. z hoc modo redi-
munt viri pfecti qui subleuant post veniale
comissionē. Intra illud puerb^{us} .xiiij. Septi-
es in die cadit iust^{us} z resurgit. q^{uod} notat glo.
iusti. de iusti. z iu. in prin. z in aut. de nō ali.
aut per. re. ec. .8. vt aut. Quare^o mod^o ē quo
q^{ui}s redimunt ne labat in pccm mortale. vt cre-
dit de aplis post aduētiū spūscī. Quintus
modus est quo quis redimunt ne labat in pec-
catū veniale. vt q^{uod} dā putat de scō Johē bap-
tista: ppter illud q^{uod} canit ecclia in officio ei^{us}
dices. Ne leui talē maculare vitam fame-
pōsses. q^{uod}uis Aug. in libro. de natura z g^{ra}-
oppositū tenere videat. Sext^o modus oim
alioz pfectissim^{us} est. quo quis pseruat ne la-
bat in originale peccatū. Cum ergo hoc mo-
do de^o nullū aliū pseruauerit: igit tenendū ē
q^{uod} ipam benedictā matrē suā tali modo rede-
mit. Quia em beata virgo vt res singularis
mūdo donata est fili^o eius dicere potuit illd^o
quod notat in .l. ob res. ff. de pac. do. z in .l. le-
ge. C. de dona. l. rei quā dōno lege dico quam
volo. De hoc aut pfectissim^{us} mō redēptōis
tāgit Rich. in .iiij. di. .xii. ar. .i. q. .iiij. dicens q^{uod}
aliq^{ui}s liberari a pena pōt tripli^{ter} intelligi. aut
eos a pena tā habita eripiat^{ur} a reatu illi^o pe-
ne absolut^{us}: aut ab illo reatu pseruari. Nec il-
le. Quo quidē mō fuit beata vgo ab origina-
li pccō liberata. Jō in psona vgis gl^{ori}oie d^{omi}nⁱ
officio pceptōis. Magnificat aia mea dñm
Et exultauit spūs meus in deo salutari meo
Qui me pseruauit ab originali pccō. Et hoc
fundamentū ponit etiā Pet^{er} aureoli in tra-
ctatu de pcep. brē vgis. vbi cōcludit dicens.
Apparet q^{uod} q^{uod} hoc negat. l. beata virgines
fuisse a filio pseruatā ab originali pccō: tēro
gat excellēte redēptōis. Nec ille. Hoc etiā
argumētū facit mag^{ister} Pet^{er} de candia in .iiij.
sen. di. .iiij. Tertia rō d^{icitur} reportatōis. null^{us}
em d^{icitur} ex dolo suo lucrū reptare cui pena re-
betur. l. .i. .z. l. ne ex dolo. ff. de dolo. l. si legata-
rius. C. de lega. l. dubiū. C. de repudi. l. si sine.
C. ad vel. l. eos i. si. C. de iur. c. dicit^{ur} est. xxx.
q. .i. sedes. z. c. ex rehoz de resp. z. c. ex litte-
ris. de dolo z. c. vxo. mul. l. .i. Sed
serpens mendaciōz arripit inuidia mor^{is} sua
calliditate seduxit hūmanū gen^{us} in muliere

z gl^{ori}e Eva: p quā oēs captiui facti sum^{us}. Jō
tur oportuit aliā vginem destinari sanctā z
purā que nō vinceret a serpēte s^{ed} ipm serpe-
rē superaret. intra illud Job. .xxvj. Pudentia
ei^{us} superbū pculsit. Alioqn nō punito serpe-
te de hoc mēdaciō. is alliceret itez ad malefa-
ciendū. quia facilitas venie incētiū prebet
delinquēdi. cest iniusta. .xxij. q. .iiij. z. c. de vi-
ta z ho. de. c. vt clericoz. z. c. trālla. pla. c. pe-
nul. vbi glo. Argumētū etiā ad hoc in .l. ita
vulnerat^{ur}. ff. ad. l. aq^{ui}. z in .l. si quis. i. fi. C.
de fur. Si itaq^{ue} vgo ptransisset originale cul-
pā: z ipla recepta fuisset diabol^{us} ex dolo suo
lucrū reportasset. grē. Quarta rō d^{icitur} pcur-
sionis sic arguēdo. Duo pfecte pccata non
pōt fil^{ius} cōcurrere z stare in eodē subiecto: vt
dicit^{ur} Phs in .ij. perier. z. ij. copie. z notat in
in .l. si ancilla. ff. de vfu. p. suo. Nō em potest
aliquid eodē tpe esse pfecte albū z nigrū vi-
uum z mortuū: calidū z frigidū. Silt nec
aliquis pōt esse eisdē rei dñs z seruus. Sz
beata virgo a pncipio sūe pductionis fuit do-
minatrix demonū. sicut p dicit^{ur} fuerat p Da-
uid dñs iesu xpo. Ps. .cx. dicens. Virgam
frutis tue emittet dñs ex syon dñare in me-
dio inimicōz tuoz. Ergo nō potuit eodē tpe
pore vel momēto esse serua eodēdē demonū
q^{uod} fuisset si p originale pccm eis subiecta fu-
isset. Quinta rō d^{icitur} demonstratōis sic. Qua-
lis ē effect^{us} talis demonstrat^{ur} fuisse sua causa.
fm Phm in .ij. phisicoz. Sicut autē i libro de
causis. Et ideo arguit^{ur} Ap^{ostolus} ad Ro. .xj. di.
Si radix est sancta: rami sunt sancti. Pe-
cille. Sed ram^{us} hui^{us} radices vginis. l. xps
fuit sanctus. ergo zē. Sicut em ex vers non
nisi vez: vt ait. Phs. .i. p^{ri}oz. sic ex imacula-
ta vginē nō nisi imacula^{ta} natus est. S^{ed}
rta ratio dicit figuratōis. Sicut em parit
in smone pcedēti: pre vlti. gl^{ori}osa virgo ma-
ria figurata est per domū z templū q^{uod} Sa-
lomon edificauit deo. de quo habet. iij. Reg.
vj. Sed templū materiale dicit^{ur} sanctū: In-
tra illud Ps. .x. Dñs in templo scō suo. Er-
go z ipa mater dei fuit sancta: z nūq^{ue} macu-
lata. Un^{de} de ipa d^{icitur} illud Aggei. .ij. Magna
erit gloria dom^{us} istius nouissime pl^{us} q^{uam} p^{ri}me
Et idē de ista domo diuina. l. bndicta vginē d^{icitur}
dauid ps. .xcij. Domū tuā decet scitudo dñe
in lōgitudine diez. Qd nō est^{ur} vez si aliq^{ui}
fuisset pccō infecta. Siltiter falsum esset illd^o
quod dicit^{ur} iij. Regu. .vj. i figurā vginis. l.
Nihil erat in templo q^{uod} nō auro reget^{ur}. l.
charitate vestiret. falsum esset etiam illud
quod in eodē c. scriptū est. l. Mallens z se

Libera-
ria pena
fit tripli

Z
Rōe re-
portatio
nia

A
Rōe
curio

B
Rōe
monit
monia

C
Rōe
gura
nia

Bermo. VI. De cōceptiōe Marie

cur? tōmeferramētū nō sunt audita i domo
dñi cū edificaret. Nō g malleo pcti original
vel fecit aut alio ferramēto pcti actual fuit
bñdicta ego pēssa vñ vulnerata. Dec igi ē
illa dom⁹ de qua sapiēs Salomon loquens
dicit puerb. 12. Sapia edificauit sibi domū
et exadit colūnas septe. qz glōsā hñe su
per septe colūnas septe donoꝝ spūaliū fun
dauit. Eapopte ipa hñe canit in officio
pceptiōis. Hec ē dom⁹ dñi firmi edificata
bñ fundata ē sup firmā petrā. Et iō de hac be
atissima ac lerissima dei mfe dici pē illud ps.
137. Bñ et diuinit in domo ei⁹. i. filij dei. et iu
sticia ei⁹ manet in seculū seculi. Nos igi pu
ritatis hñe zelatores dicam⁹ dño nostro
iesu xpo illud ps. 137. Replebimur in bonis
domus tue. et locum habitatiōis glōe tue. Et
etiā illud ps. 137. Replebimur in bonis
domus tue. sanctū tū mirabile
in equitate. De hac qz domo purissima in
quitens pfigurā. 12. Regū. 12. Ego elegi
scificari domū istā. eruntqz oculi mei et cor
meū ibi cūctis dieb⁹. 12. Septima rō dñe me
dicatiōis sic arguēdo. Inquit Cōstantinus
africanus in pma pactice pantegni de regi
mine sanitatis. c. de dispensatiōe regendorū
sanorū. Intentio medicorū nō est nisi de sani
tate custodiēda. sūm Salenū in intro sui li
bri de dñia intētiōe medicorū. qz ait. Medico
rū intētiō ac volūtas nō est nisi i sanitatē re
gēda. Monstrauit qz vltimū dñas medi
cine nihil sit aliud qz sanitatē custodiēda. Anci
qui em dixerūt qz meli⁹ est custodiēda sanitatē
qz morbis repugnare. qz sanitas in sanis repit
ab infirmis nō ē absens. Et meli⁹ est rēinuē
tam custodiēda qz nō inuēta querere. San
tatis em custodia prior est qz infirmitatis cu
ratio. qm homo naturalit est san⁹. et sanitas
est rēpauitū corpis. Hec ille. Quib⁹ plup
positis sic infert. Xps tāqz bon⁹ medic⁹ venit
in mūdū ad pcurādū hoim salutē. et ideo sa
maritan⁹ vulnera originalis et actualis pcti
curās appellat a magro sniaz i pncipio qrti
li. Sz boni medici triplici vtunt medicina
fm phm. 12. et h. s. pferuatiua. pferuatiua et cura
tiua. Quaz excellentior est pferuatiua. i. ipe
dire ne qz in infirmitatē libat. vt. s. paruit.
g debuit mīl sue hñe medicinā exhibere. eam
pferuatiua ne caderet in infirmitatē pcti origi
nalis. quod quidez facere potuit. qz quicqd
pōtens ab aliquo remonere. pōt etiā illud
infundī phibere. qz facili⁹ qd suspēdit sine p
seruat⁹ g inductū tollat. l. patre furioso. ff. de
his q sui sui vñ ali. in. 21. ff. de re. diui. s. apū

Sed peccatū originale multipliciter pōt re
moueri. maxime per baptisimū fluminis aut
flaminis vel sanguis. vt declarat mgi i. 12.
di. 12. et p suā gram remittit. iuxta illud ad
Ro. 12. Iustificari grā p grā ipi⁹. Ergo
etiā potuit phibere ne in mfe sua bñdicta in
funderet. qd et fecit. et sic illi digniorē exhibu
it medicinā salutis. Octaua rō dicit locatio
nis. Locus em debet esse pportioat⁹ locato:
vt ait phs et cōmētator in. 12. de anima. 2. 12.
phsicoz. facit ad hoc illud quod inqz glo. in
c. dudū. de deci. di. Qualia sunt pdicata ta
lia puenit esse subiecta. Sed ego glōsa fuit
habitatio filij dei. Un ipa inquit Eccl. 12. 12.
Et qui creauit me requieuit in tabernaculo
meo. Ergo debuit esse pportioata ipi habi
tatori. qui fuit sine vlla peccati macula. Pu
rissimo ergo filio non debuit esse mater nisi
purissima. dec deuit dei sapiētiā sordidatū
ac peccato cōtaminatū sibi habitaculū depu
tare. Quia vt dñs Sap. 1. In malivolā ani
mā nō intrabit sapiētia. neqz habitabit in cor
pore subdito peccatis. Si igi beata ego fu
isset originali pcto tēpūata nō fuisset cōue
niens habitaculū filij dei. Qz vt ait Aplus
12. ad Lho. 1. 12. Nō est pncipio xpi ad belial.
Ergo indubitatē est tenendū qz immaculata
fuit et omī puritate repletissima. et ad hoc ad
duci pōt illud qd dñs Sap. 1. 12. Generosi
tate illius glorificat cōtribernū omipotētis
dei. Quod exponit fran. de may in smone
de cōceptiōe hñis dices qz licet eius nobilitas
fuerit a regib⁹ deriuata. tamē ex diuina
rū personaz affinitate fuit summe glorifica
ta. Ex quo arguit consequēs fuisse vt sine vl
la peccati ptagiōe pceptē illa. ex qz oriū debe
bat innocentia et iusticia. et hoc est qd p figu
ram dicit. Ezechielis. 12. 12. Gloria dei isrl
egrediet⁹ p viā orientālē. i. per beatā virgine
et terra. i. caro ipi⁹ resplendet matestate ei⁹
sz xpi. id est per grā ei⁹ ego benedicta ful
gebit iusticia originali. Et hoc vt digna esset
habitatio filij dei. Quis em sapiēs rē valde
piciolam in luto vel in imūdo loco collocaret
Quis magnific⁹ dñs leprosa sibi sponsam
eligeret aut imūda domū p suo habitaculo
deputaret. pfecto talis dici possz stultus ait
em glo. 1. s. certū. in. 12. qd cū eo. nota quem
esse stultū si eligat malū cū posset eligere bo
nū. vt i aut. qd mo. na. ef. sui. s. 12. Quis etiā
rōis capax i lecto fetido i imūdicis pleno
igere pot⁹ asserit qz i stratu mūdissimo et
ab oib⁹ imūdicis elogato. nō ei psumit car
nē suā odio hñe. vt inqz glo. in rubrica. ff. in

E
Rōnelo
cartonis

Rōme
dicatiōis

Rōme
monstratiōis

Rōme
gurgulio

Ratione
destinati
onis.

ins vo. ut eā. Beata igitur ego maria q̄ thala
mus diuie fuit glie nō fuit aliqua p̄q̄ forde
polluta. ¶ Nonna ratio d̄r destinatiōis quā
ponit q̄dā dicens. q̄ res destinata ad certū lo
cū vel finē cenlet. ad eundē locū vel finē actu
existere. de. ne romāi. de. elec. l. et facto. s. re
rū. ff. de her. liti. vñ d̄r q̄ idē iur̄ est de vesti
mēto qd̄ ēi fieri. qd̄ ē de vestimēto qd̄ est i fa
cto. l. vel vestimēti. ff. de au. r. ar. le. s. bea
ta ego an̄ secula fuit destinata r deputata vt
cēt mī dei scīssima. g. rē. Nec obstat q̄s d̄r
ceret q̄ p̄dicta intelligunt de his q̄ sūt i p̄mo
fieri. q̄ r̄ndet q̄ talis sp̄ fuit br̄ ego relpectu
dei. cui inq̄r p̄pha ps. lxxix. Mille anni an̄
oculos tuos sicut dies besterna q̄ p̄terijt. im
mo ei oia futura sunt p̄ntia. vt patebit. j. ser
mone vlti. Et facit ad p̄dicta illud quod no
rāt docet in. l. q̄stū. s. illud fortasse. ff. de le. ij.
lez q̄ q̄n potētia ē de facili reducibil ad actū.
indicat de ea vt de actu. ¶ Decima rō d̄r affir
mationis. q̄ pōt colligi ex dictis b̄i p̄is fr̄is
Johis de capistrano in sermone de concepiōe
ḡginis. vbi claudit eā fuisse p̄seruata ab ori
ginali. Et subdit q̄ qdā saracen⁹ fili⁹ cuius
dā regis vltimariū r nepos soldani b̄ affir
mauit existēs Rome in domo dñi cardina
lis p̄nestini sic arguens. Omne edificū habēs
fundamētū defectuosum facit defectuosum
quod sup̄edificat. facit. c. cum paul⁹. r. c. p̄n
cipatus. r. c. fert. cum. s. seq̄nti. j. q. j. ergo si
mater xpi fuisse defectuosa. diceret xpus ha
buisse fundamētū defectuosum r incōgruū
rē. Itē plus dilexit rē matrē suā r circa eaz
plura fecit q̄ pater mē circa mē. s. p̄ mē fe
cit me libez q̄tū potuit in d̄ mee natiuita
tis. ergo rē. Nec ille.

Rōne af
firmatio
nis

D

Uxoritaribz quoq̄ p̄dicta cōdu
sio roborat. et p̄mo Salomonis
puer b. vlt. de muliere forti. p̄ quā
intelligit ego b̄ndicta. inq̄r. Nō
extinguet lucerna eius in nocte. i. in peccato
sequit. nō r̄nēbit a frigore nūis. q̄ frigus
peccati eius animā nō penetrat. Et ibidez
itez ait. Byssus r purpura indumētū eius.
quia habuit semp candorē puritatis r inno
centie. Et itez ibidez dicit. fortitudo r decōr
indumētū eius. qd̄ vez nō ēēt si in concepiōe
sua circūdata fuisset fragilitate r turpitudi
ne originalis peccati. Itē Ezechiel. xliij. d̄r
de porta quā vidit p̄pheta in spū. p̄ quā fin
omēs intelligit beata virgo maria. Porta
hectanla erit r nō aperiet. quod verum nō

esset si p̄ peccatū fuisset aliquādo apta. De
inde subdit. Et vir nō trāsbīt p̄ eam. Tur
pius aut fuisset si diabolus p̄ p̄ctū trāssit
p̄ illā. Et ideo sanct⁹ Marit⁹ in quodā ser
mone sup̄ hac ratiōe funditus ait. Nec que
fuit admirabilis dei thalam⁹. celeste templū
tabernaculū glorie. de quo speciosus prodij
sponsus. lux gentiū. spes fidelij. cōdecet r
cōgrue nulla macula originali cōraminata
ē. Hecgon⁹ quoq̄ sup̄ B̄n. inq̄r. Quāuis
beata virgo fuerit cōcepta rē p̄pagatiōe car
nis peccati. tamē ip̄a concepta fuit sine origi
nali. Et iterū in salutaris ḡginis ait. Sal
ue sancta parens omi p̄ziliis labe carēs rē.
Et Ambrosius in quodā sermone de p̄p̄na
ḡginitate maris dei dicit. Anima Marie
nō fuit a casu eleuata sed p̄seruata. als nō fu
isset virgo sed peccato corrupta. Et Dige
nes sup̄ Lān. inq̄r. Vos omnes virgines
r ceterē sancte mulieres cōuenire vos volo a
sinistris. r marī matrē dñi mei virgine be
zēam a dextris meis constituo. Omēs vos
maculā habetis originalis culpe desup̄ asper
sam p̄ totū. sed nō maria. Nec ille. Itā autē
gloriosa virgo ab omni labe imaculata fuit
figurata per columbā albam r mundissimā
que de archa Noe egredies atq̄ nihil sedita
tis tangēs. cū ramo virētis oliue est reuer
sa vt habet B̄n. vij. c. Qd̄ fuit in signū victo
rie. Ideo nō debet corū p̄tra eā cōcitare. licz
eo mortuoz corpōz putrē die sedato ip̄a pu
rissima colūba i nullo penit⁹ fuerit maculata
Ad cui⁹ intemperatē atq̄ colūbine ḡginis re
uerendā cōceptiōem debet vñ quēq̄ induce
re ipsius ḡginis deuotio. q̄n etiā nulla ratio
esset ad p̄bandū eam sine macula conceptā.
cum hoc p̄uilegiū possit sibi dari sine pecca
to. vt dicit Petrus de candia in. ij. s̄ntarum
di. ij. Hanc ḡsententiā de imaculata conce
ptione ḡginis. pbamus per dictū beatū Pie
ronymū in sermone ad Eustochiū dicēs. Ni
hil est candoris. nihil est splēdor⁹. nihil ē nu
minis. quod nō respēdeat in virgine gl̄iosa
Et ibidez etiā dicit. Quicqd̄ in maria gēstū
ē. totū puritas. totū veritas. totūq̄ gratia
fuit. r itez. Quicquid humanis dici potest
vobis minus est a laude ḡginis. que oia falla
cēt si in br̄ ḡgine original iusticia atq̄ ino
cētia nō radiat. r ei q̄ hac laudē dare nō pos
sem⁹ q̄ ab ois p̄cti macula inuicis fuit. Ibi
dem etiā Hiero. addit. Quicqd̄ maledictio
nis infusum est p̄ eā. totū abstulit b̄ndictio
marie. incōgruū ḡ fuisset vt illa q̄ a nob̄ ma
ledictionē original peccati auferre debet atq̄

Bermo. VI. De cōceptiōe Marie

dem maledictiōi subiaceret. Ideo idē Hieronymus subdit. Igitur quod natura non habuit
 vltus nesciuit. Ignorauit ratio: mēs nō capit
 humana: pauet celum: super terra: creatura
 omnis etiā celestis mirat. Hoc totū est quod
 p. Gabrielē Mariē diuinitus nūciatur. Et
 iterū in eodē sermone ait. Lanit in canticis de
 Maria. Hortus conclusus: fons signatus
 emissiones tue paradysus. Hortus delicias
 in quo sunt p̄fita vniuersa flos genera rodo
 ramēta virtutū. siq; signatus vt nesciat vio
 lari neq; corrumpi vllis insidijs fraudibus
 ve diaboli: fons itaq; signatus sigillo rotinis
 trinitatis. Et in sermone annūciatiōis idē
 indē beate p̄gini. Quid dicā paup ingenio
 cū de re quicq; dixerō min⁹ p̄fecto sit q; tua
 dignitas meret. Et Aug⁹ in sermone de nati
 nitate p̄ginis dicit. Magnifica illū o p̄go
 beatissima q; te ab omī peccato sup omēs ho
 mines p̄fuit. Quis em̄ dicere poterit. si
 ne peccato sum nat⁹: aut mūdus sum ab omī
 ni iniquitate dicere audebit: nisi illa p̄go pri
 dentissima animatū templi dei excelsi: quaz
 deus sic elegit et p̄elegit ante mūdi cōstitutio
 nem: vt sancta et immaculata dei mater esset et
 filia ab eterno p̄seruata incorrupta ab omī
 labē p̄cā. Et in alio sermone itē dicit. Sum
 ma dei sapiētia nulla in massa humani gene
 ris inuenit viā: p̄ quā vt disposuit in mūdū
 venies et p̄ subueniret lucuose p̄ditō: donec
 ad illā de qua loq̄r. Virgine vētū est. Sz
 hec mor vt in mūdū per humani generis li
 nei venit: tanta omīs boni virtute p̄fecte re
 splenduit vt eā dei sapiētia veridice iudica
 ret idoneā. vt p̄ ipam in hoīem veniens non
 tū reatū p̄mor p̄aretū: sed etiā totū mūdū
 peccata deleter. hec ille. Et q̄bus p̄bis possu
 mus arguere beatā p̄ginē sine peccato fuisse
 cōceptā sic inferēdo: vt inq̄r Hugo de sancto
 victor in libro de sacramētis. quē refert Alexā
 der de ales in. iij. sen. di. ix. ar. vlti. q. j. Illa
 pars nature sub peccato esse nō rebit p̄ quā
 ipsa humana natura a peccato liberāda fuit.
 Sz itē. Q; si forte aliq; dicat q; Aug⁹. tenuit
 cōtrariū in lib. x. sup. Gen. ad litterā dicens
 Laro adez abzabe habebat vulnus puarica
 tiōis in lege mēborū: que p̄ omīē p̄pagata
 carnē transiit vltq; ad corpus marie. qā
 et ipm eodē modo conceptū et exortū est. Re
 spondet q; illa dictio vltq; ibi stat exclusiue.
 sic em̄ accipit quādo als prauus resultat in
 tellect⁹: vt inquit Bar. in. l. patron⁹. S. sem
 promio. ff. de leg. iij. Hoc autē esset in casu no
 stro: vt patere potest ex p̄cedentib⁹. Nec obz

stat dū dicit q; et ipm eodē modo conceptū et ex
 ortū est: q; illa p̄ba nō dicit q; concepta sit in
 peccato originali. Nā loquit copulatiue di
 cens conceptū et exortū est. Nullus autē negat
 eam exortā et natā esse sanctā et sine peccato.
 Dicendū est ergo q; loquit solum de corpore
 virginis quod affirmat cōceptū et exortū cū
 naturali inclinatione ad malū: que dicit lex
 mēborū. vt patet ex dictis Apli ad Romanos.
 vij. et fm Aug⁹. habuisset rebellādi ad
 uersus spiritū promitātē: nisi fuisset per spiri
 tū sancti gratia sanctificatū. Vel respondē
 potest: q; quādo dicta doctorū sunt varia: re
 nēda est illa opinio que pluries reperit. quā
 p̄ba geminata magis operant. l. balista. ff. ad
 trebel. Barto. in. l. quēadmodū. ff. de agri. et
 cen. et notat in. l. pacta nouissima. C. de pact.
 Dato igit sed nō p̄cesso q; in p̄dicta autorizata
 te Aug⁹. intelligeret illa dictionē vltq; inclu
 siue. tamē cū in plurib⁹ alijs locis expresse re
 nuerit p̄trariū: ab eo illud tenere. quā q̄n
 dicitur alicui⁹ doctoris est dubiū in vno loco
 et in alio est clarū: magis est statū clarū. Ad
 quod facit quod voluit Bar. in. l. p̄uilegia.
 C. de sa. san. ex. vbi ait q; quādo aliq; est di
 bium de iure ciuili: et clarū de iure canonico:
 standū est decisiōi iur⁹ canonici: etiā in pra
 to celaris. qd est notabile. cū als in foro ciuili
 li standū sit decisiōi iuris ciuili: et in iure po
 li decisiōi iuris canonici. vt inq̄r glo. i. s. hac
 ten⁹. insti. de gradi. Vel p̄ dari mīso quā de
 di. s. ser. iij. pre. ij. in mīso ad scdm argumē
 tū. l. specialitaz. Sancta q; mater ecclīa in
 officio visitatiōis beate virginis dicit. Tam
 te laudes virginis humana lingua exp̄me
 re nō sufficit: nec etiā sancti iusti illā in can
 ille quē celi cape nō poterāt seculi aulavir
 ginali: dignis laudū p̄corijs ad plenū effe
 re poterūt. Et in missa eiusdē matris dei itē
 rū canit. Sacra et immaculata p̄ginitas q̄bus
 te laudib⁹ offerā nescio. Et itēz dr. Felix nā
 q; es sacra p̄go maria et oī laude dignissima
 Q; autē est oī laude dignissimū nulla igno
 minia est afficiēdū. nec illi est laus innocētie
 originalis denegāda. Si q; iuxta ecclīe testi
 moniū tāta est intacte p̄gis puritas: vt p̄bis
 exp̄mi nō possit. vñ Petri comestor inq̄r ipi
 beate p̄gini. Si fieri posset q; arenē puluis
 et ynde: Undaz gutte rose: gemellia: flam
 me. Ethera: celicole: nix: grādo: serus vterq;
 Uterq; penne: voluc; p̄cū gen⁹ oē. Sil
 uaz rami: frōdes: autū q; p̄ne. Ros: gimen
 stelle p̄fices āgues et ariste. lapides mōres
 ualles: fra: p̄raçes. ligua cūcta forē mīme

Petri
 mestor

Ratões
fran. de
mayro.

promere possent. Que sis vel quāta ego re-
gina Maria. Que tua sit pietas: nec uera
nec dabit etas. Profecto nō par errare ui-
at q̄ illā originali macula terur patā fuisse ar-
bitrat. Ut em pbat frā. de may. i. ij. di. ij.
Si mī dñi p̄uisset p̄m origiale p̄ q̄rūcūq̄
tps vel p̄viciū instās: p̄eius ei fuisset q̄ si fu-
isset eternaliter dānata q̄rū ad penā dānni
z sensus. Lm̄ plura argumēta p̄rāleo cau-
sa bēnitatis. Ibi dē q̄q̄ multiplicat pbat ip-
sam beatā virgine sine originali peccato fuisse
se conceptā. Inter alia aut sic dicit. Priuile-
gia noui testamēti excedūt uerūta fm̄ doctri-
nā Pauli ad Ro. v. c. Ibi autē fuit vna mu-
lier sine peccato in statu inocētie. Item sicut
xp̄us cōparat ad Adam fm̄ humanitatē. i.
ad Eph. xv. sic mī dñi ad Euam in ratione
excedētis simplr q̄rū ad omnē inocētiā. er-
go zc. Itē nō tenet aliq̄e filiū matrē suam
odio h̄re: cū diuini p̄ceptū sit ad oppositū.
Si autē virgo contraxisset peccatū origiale
tunc ita eius fili⁹ eam odio habuisset: ut sen-
tentiā dānatiōis p̄tra eā ruliisset. ḡ zc. Itē
debet nos attribuere matri xpi p̄conia lau-
die q̄ nō sunt cōtra fidē: ut pater in ei⁹ sancti-
ficatiōe p̄firmatiōe z resurrexiōe: que non
sunt nisi p̄e credita. Ergo z eodē mō tenen-
dū est de ei⁹ p̄seruatiōe: z nō habeat expresse
isacra sēptura. In eadē etiā distinctiōe inq̄r
p̄dicit⁹ doctor. Ista p̄seruatiōe mater dñi fuit
magis redempta q̄ aliq̄s aliū. q̄a efficiat⁹
redimēt z a seruitute liberat ille qui puenit:
ne vñq̄ seruati⁹ q̄ qui post seruitutē eripit.
ut pater in dño vñū suū manumittēre: z al-
teri anteq̄ nascat libertatē p̄cedere. Itē intē-
sus emittit illd q̄ dñi suū ortū acq̄rit ne i alie-
num dominū cadat: q̄ quod post talē casū
recupat. Maior q̄q̄ liberatiō dicit fieri illi
qui min⁹ seruit: z maxima illi q̄ nunq̄ seruit
ḡ zc. Nā si tura cepissent aliquā xp̄ianorū
ciuitatē z Constantinopolim: z oēs puellas q̄
ibi nascerent venderēt p̄ certo p̄cio. puta p̄
centū aureis: atq̄ eas emētū seruās faceret
Aliquis aut potens xp̄ian⁹ exburset mille
aureos p̄ vna puella vendēda ut nō efficiat
serua z libera remaneat patri suo. p̄fecto dñi
ceret redemisse liberalissime ip̄am puellam.
Et sicut dicit p̄r in p̄posito nro de redēptiōe
brē f̄gis. Sequit⁹ aut p̄dicit⁹ doct. vbi. ḡ di-
ces. Itē melior est positiō grē q̄ ablatō culpe
Et q̄b oib⁹ cōcludit q̄ festū p̄ceptiōis ē reue-
rēdū z celebrādū. ¶ Nō q̄z Paul⁹ de Lu-
ca in q̄dā excellētis imō fm̄one pbat imacula
z f̄ginis p̄ceptōz decē medijs. z iter alia de

Paulus
de Luca

Brā virgo nō fuit resoluta in puluerē: ḡ nec
corrupta p̄ origiale culpā. nā p̄stet q̄ rāber
naculo xpi p̄l⁹ terogat p̄ti corruptiō q̄ i pul-
uere resolutio. hec ille. Lm̄ argumētū meli⁹
explicabit fm̄one sequēti p̄r. i. fundamento
iij. Nicola⁹ q̄z de lyra sup̄ primā eplam ad
Thē. c. iij. ait. Omēs descendētes ab adā
p̄ter xpm̄ matrē eius incurrit origiale pec-
catū. ¶ De ipa etiā f̄gine inq̄r Alan⁹ i anti-
claudiano dicēs. Hec est stella maris: viteria
porta salutis: Regula iusticie: limes pietat⁹
origo virtut⁹: venie mater: thalamus q̄ pu-
doris: Hort⁹ cōdulus: fons cōsignat⁹: oliua
fructificas: cedrus redolēs: paradisus ame-
nus. Virgula pigmenti: vinaria cella: liq̄re
p̄dita diuino: nectar celeste p̄pinans. Ne-
scia spinet: flores rosa: nescia culpe. Soli-
diās: expers limi: lux nubila pellens. Spes
miser: medicia reis: tutela bris. Prosc̄ptis
redit⁹: errātī semitā: cec⁹ Lume: dicit⁹: rēges
paup̄ario fessis. ¶ Brūis etiā Basil⁹ i ser. an-
nūciatōis ait. Quid dulci⁹ frēs charissim⁹:
qd̄ iocūdus: qd̄ salubri⁹: qd̄ felici⁹ q̄z de brā
f̄gine loq̄r de f̄gine cogitare: de f̄gine p̄dicare
z ip̄am i oib⁹ seq̄ z imitari. Hec ē redēptiō
nra: sal⁹: vita: spes: p̄siliū: refugiu⁹ z auxiliū
nrm̄. Hec ē q̄ fuit iuero mris abq̄ origiali
p̄ctō p̄cepta z ḡnata: ab oī maritali vicio lo-
gregata: oī etiā veniali p̄ctō puata: z i ciuita-
tibus z morib⁹ suis sp̄s f̄cti grā plena z fecū-
da. Nō ḡ diffidās o p̄cept⁹ z i cūct⁹ mariā lo-
q̄re z ip̄az inuoca aspice celū: z sic stellas nū-
rare nō poteris: sic nec marie p̄ntes. Aspice
tū celū: z videbis mariā seraphicā: sup̄ quā
dñs voluit sedere. Aspice celū z videbis ma-
riā cherubicā: quā dñs voluit p̄ntē z me-
ritis sup̄ oēs creaturas fulgere. Aspice celū:
z videbis mariā angelicā: quam dñs voluit
cūctis subuenire. Hec ille. Qui etiā inquit
D maria tu cādor⁹ z decoris forma: cui iter-
ris nō est eq̄lis nec i celi ianua. Et Ber. sup̄
Missus ē dñs. Qd̄ p̄ se sola trinitas i sola ei⁹
cū sola f̄gine voluit opari: soli datū est nosse
cui soli datū ē expiri. hec ille. Si ḡb⁹ felici⁹
sime f̄ginis grē p̄ multitudinē z magnitudinē
ab hūana itelligētia cognosci nō p̄nt: q̄ illi
originalis iusticie gratiam putabit defuisse.
Sc̄tus q̄z Nylari⁹ in q̄dā fm̄oe ait. D̄ f̄go
b̄ndicta sup̄ oēs feminas: que angelos vñq̄
puritate: q̄ oēs sc̄ros sup̄as pietate. Et brūis
Eyprian⁹ in vno fm̄one dicit. D̄ f̄go iusta z
omī iusticia plenissima: cui⁹ cōceptio singula-
ris. Origenes etiā in q̄dā omelia de ipa bea-
tissima f̄gine loquēs ait. Que nec serpiēs

Lm̄

Alan⁹

Basil⁹

Ber.

D̄ f̄go

Eyprian⁹

D̄ f̄go

Bermo. VI. De cōceptiōe Marie

pluſiōe decepta: nec ei⁹ venenosis afflatib⁹
est infecta. Et bñs Ansel. in ser. cōcep. beate
gignis dr. Hodie concepta est stella celi: ho
die concepta est palma p̄turi: hodie concepta est
iamna celoz. Que oia falsa eēt si ego glori
sa a vicio fuisset supata: et ppter p̄m ei fuisset
serceli ianua clausa.

Pars tertia h̄at⁹ f̄mōis q̄ d̄r exēplaritatē
Utrius exēplis ⁊ similitudinib⁹ ma
rie in innocētia declarat. de quib⁹ tra
ctat bñs frater Michael de car
phano in suo q̄dragēsimali de po
nitētia ser. vij. pte vlti. De quib⁹ aliq̄ refere
mus sequēdo doctrinā q̄ ponit in. l. iij. s. vi.
deam⁹ ergo. ff. de col. l. i. dicim⁹ exemplo vt
res manifestior fiat. que n̄ia etiā habet in. s.
alīe autē. in. l. i. de ac. ⁊ notat in. l. i. vt r̄sum.
C. de r̄sac. dīcā q̄ illud qd̄ habet in. l. i. i. p̄n.
ff. de p̄cip. s. i. ne res exēplo careat: paucis
agā. Licet autē vni⁹ exēplū sufficiat. l. ita vult
nerat⁹. ad f̄ss. ad. l. aq̄. tamē ad maiorem
gignat innocētie declaratiōis saltem quattuor
aut q̄ngz naturalia exēpla cū trib⁹ miraculū
subnecta. Sicut enī solares radij sup lu
mīa deſcēdēs ab illo deſurp̄ari nō p̄nt: s̄ ipm
poti⁹ illuminare noscunt. sic ⁊ aīa beate ḡi
nis sup lūcū humane nature deſcēdēs a ſece
originali culpe ſordidatā nō fuit: s̄ totā poti⁹
as humane naturā illustravit. Jō in officio
ceptiōis canit. Sicut solaris radij corru
ptiōis nesci⁹ intrasti matris viscera o gloriola
dñi. Sicut etiā ⁊ i viscērib⁹ terre nō cor
rumpit⁹ s̄ magis p̄ficiē: sic bñdicta ḡgo in ma
tris viscērib⁹ corrupta nō est vlla macula s̄
poti⁹ a spūscro ſcificata. Ramus q̄z a bo
na arboze pueniēs in malā arboze inſert⁹ nō
inſicit ab ea sed poti⁹ illi p̄fectionē tribuit: sic
aīa gloriōse ḡginis a deo pueniēs inſerta i cor
pus etiā de ſemie infecto p̄pagatū maculata
nō fuit: s̄ ipm poti⁹ multimoda p̄fectiōe re
pleuit. Nos q̄z addere possum⁹ exēplū sa
lamadre: q̄ in igne pmanet ⁊ p illū tranſit: ⁊
tū nō cōburit: nec calor⁹ ardore ſentit. ſic ite
merata mater dei i lūbis parētū igne p̄ci ar
dentū p̄māſit ⁊ p illos trāſit: ⁊ tū illi⁹ p̄ci
ardore in ſe nō recepit. Aliā q̄z ſimilitudinē
ponit fran. de may. in ſimone de ceptōe vir
ginis dīcēs. Sicut acēt genit⁹ in inſtati quo
gignit⁹ a ſole illuminat⁹: ita aīa ḡginis illumi
nata fuit a ſole iuſticiē in inſtanti ceptōis.
Et q̄z puritas ⁊ innocētia in ſerculo Salo
monis declarat. de q̄ Lan. iij. dr. ſerculū ſec
ſibi rex ſalomō de lignis libani: colūnas ei⁹
fecit argēteas: reclinatoriū aureū: alcentium

purpureū media charitate p̄ſtrauit. **M**ira
raculoſo etiā exēplo marie cōceptio venerat
Nā cū in ciuitate aqlana reuerēd⁹ pater fra
ter Bernardin⁹ ſeltrin⁹ ordiſ nri p̄dicat⁹
arg⁹ pplm hortat⁹ fuisset: vt in omī tribula
tiōe ſua beatā ḡginē deprecet⁹ vt eū literaret
ad reuerētiā ſue immaculate conceptiōis. qdā
mulier ſinita p̄dicatōe ad domū reuerſa ſue
nit puez ſuū cū gladio in manu ſua. Lū autē
mater exclamaret timens ne aliqd̄ ſibi malū
faceret: ille cepit cū gladio auſugere. Cum q̄
curreret: gladiū ad p̄ct⁹ caſu poſuit ⁊ ſuper
eū cecidit. qd̄ vidēs nri ei⁹ ſtati eleuauit mē
tē ad beſſimā ḡginē mariā rogans eā vt ad
reuerētiā ſue puriſſime ceptōis filiū ſuum
a tāto piculo deſenſaret. Mirabile dictū: cū
gladi⁹ oēs pānos dicti pueri p̄raſſet: arg⁹
vſqz ad carnē nudā pueniſſet ſtatim ſe reſe
xit ac ſi eēt cera mollis: ⁊ in nullo puez leſit.
In ciuitate q̄z parifiēſi vt refert fran. de
may. in ſer. de ceptōe ḡginis: qdā magi⁹ in
theologia cū deberet in ceptiōis die imoc
nari: ⁊ veller in mane p̄dicare q̄ cepta fuit
i p̄ctō originali: in nocte ſibi ſtudenti appuit
turba ſerōz doctor⁹ parif⁹ ⁊ angeloz: ⁊ ſedes
parata eſt ſup qua ſedit nobilis regina: que
miſit p illo ingro dīcēs. Q magi⁹ qd̄ ego vñqz
tibi feci: qd̄ h̄ mane vis i meū honore p̄dica
re: ⁊ inſit eū flagellari. Quo facto genuſſe
xus veniā poſtulabat. Tūc bñs ḡgo dixit an
gelo gabriel. Uade ⁊ doce hūc ſermonem
quē mane faci⁹ vniuerſitati parienſi. Lū
gabriel ait. Aperi os tuū ⁊ implebo illū. Sta
tim igit⁹ ingi⁹ ſenſit in corde ſuo ſermonē pul
cherrimū: in quo deſtrabat q̄ regina celi
cepta fuit ſine p̄ctō originali. ⁊ illū p̄dicauit
p̄plo parifiēſi mane ſequētī. Aliud q̄z mi
rabile accidit patri cuius dā frater nri. ſ. ſ. ſ. ſ.
Elenētis de clariſ: q̄ cūdo ad feſtū ceptōis
celebrādū: equo i p̄cipitiū mōlēdini cadere:
ipe mirabiliter icolumis euat⁹ cū filiō ad diu
men. cū tū p magnitudine caſus ſella p me
diū ſciſſa eēt in duas preſ. Et ideo omī lau
dem⁹ ipam bñdictā ḡginē cū deuota miſere
dicere dño nro ieſu xpo illud Lu. xj. Beat⁹
venter q̄ te portauit. Vere bñs venter q̄ ne
ſcinit maculā: vter⁹ puritatis: vter⁹ innocen
tie: hor⁹ omī ſuauitate repletiſſim⁹: domus
dei ſerā: replū manu dei factū: archa ſalutis:
archa federis iter deū ⁊ hoīes: vbi reconditū
eſt māna ſuauiſſimū. tabernaculū ornatiſſi
mū: in quo oēs mūdi theſauri. ciuitas dei ce
leſtis edificata ex margaritis. veſtis cādida
tunica incōſutilis deſuper p̄tecta per totum

pellis Salomōis admirabilis. caro xpi im-
maculata. mons dei. loc⁹ in q̄ abscondit⁹ ē de⁹
habiraculū spūscī: hospitiū diuī: vīlce-
ra deī: scala paradī: sol q̄ nescit occas⁹: lu-
na pfecta: stella matutina. thron⁹ excelsus su-
per quē seder vir q̄ est de⁹: et hō. turris fortis
diuis ex qua mille clipei pendēt. murus ier-
pugnabilis cū ppugnaculis. colūba cādidis
suis sine felle. p̄ga aaron pullulās a veneno
serpētis pharaonis illesa. ignis dei ferrugui-
bilis. oleū sanctū omni liq̄ri supeminēs. flos
cāpi et liliū pualitū. rosa redolēs: mlier ami-
ca solis: lunā sub pedib⁹ hīs. radix reum ger-
minās. cedr⁹ alta libani. palma sup omēs ar-
bores exaltata. oliua in capīs speciosa. cypr⁹
odorifer⁹. platan⁹ iuxta aq̄s exaltatis. cina-
momū et ballamū aromatizās. Per illam q̄
puritatē q̄ tu p̄go innocētissima emicūst: i-
petra nobis gram pueniēdi ad gaudia para-
dist. Amen.

De eadē excellētissima p̄gine pceptione
Sermo. vii.

Exiit deus

fiat lux: et facta ē lux. Ge-
nes. i. Illuminat⁹ doctor
fran. et may. in fmo de
pceptōe p̄gine marie ex-
ponit s̄ba thēmatica nri

et ipa matre dei. dices ipam p lucē p̄mariam
fuisse figuratā. quia in pceptōe sua tota luci-
da fuit et sine vlla p̄ti obfcuritate. Et ideo i
eodē j. Gen. c. cū dicitur: vidit de⁹ lucē q̄ erat bona
et diuisit lucē a tenebris. exponit fran. vbi s̄
de p̄gine Maria dices q̄ deus tenebras p̄ti
cū ea esse non p̄misse. Et id ad hoc applicari
pōt illud Joh. i. Lux i tenebris lacer: et tene-
bre eā nō cōprehēderūt. Lucida em̄ p̄go per
innocētā nō fuit a p̄ti tenebris cōprehēsa
Uel exponat q̄ hōies ppter suā p̄naciā re-
nebrosi nolūt ei⁹ claritatē cōprehēdere: quia
eor p̄dīgīs toti mūdo sit demonstrata. Nec q̄
gl̄iosissima p̄go ē illa lux p̄clarissima: de qua
dicitur Vester. vii. Noua lux oriri vīsa est
De qua etiā dici potest illud Sap. vii. Su-
per oēm stellaz dispositionē luci cōpara lucē
nri p̄ior. Ipi q̄z p̄gine puenire p̄nt illa s̄ba
Ila. vii. vbi dicit. Ories in tenebz lux tua
Mater etem redemptoris nri tota splendi-
da et clara tanq̄ lux orta est de parētib⁹ p pec-
catū tenebroso. Ideo m̄gr Bartholome⁹ pi-
sanus in li. bre p̄gis: volēs incipe tractatum
de ei⁹ pceptōe: titulū septimi fruct⁹ ponit vi

cens. Maria vt lux edita. De cui⁹ imacula
ea pceptōe tres p̄sideratiōes faciem⁹.

Prima dicit fundatiōis.

Secūda opatiōis.

Tertia et vltima appellabit fructificatiōis.

Pars prima huius sermonis que dicit
fundationis.

Lux argumēta in p̄cedenti ser-
monib⁹ posita multis alijs foris-
mis argumētis corroborat p̄tas
p̄ginalis innocentie et puritatis.

Primū q̄rū dicit gratificatiōis. et accipit a
fran. et may. in ser. de cōceptōe p̄gine: vbi
ait. Sicut ab eterno fuit p̄go p̄ordinata ad
plenā gratiā: sic fuit p̄destinata ad p̄fectā na-
turā. Dec ille. Lū q̄ in ipa b. p̄gine fuit ple-
nitudo gratiā: ita q̄ oēs creaturas meritis
et p̄tibus et gratijs supauit: iuxta illud He-
ro. in ser. ad Eustochiū dicens. Sicutq̄
vbiq̄ p̄fideret sc̄a dei canit ecclesia: qd de nullo
alio sc̄dō fas est credere: vt ultra angeloz et
archangeloz merita transeēderit et. Cū ipsi
gl̄iole p̄gine dici potest illud p̄uerb. vltimo
Nulre filie cōgregauerūt sibi diuitias: in
p̄o supgressa es vniūsas. Sequit q̄ ipa dei
mater etiā habuit p̄fectionē nature: et in hoc
supauit oēs creaturas. Hāc autē p̄fectiō nō
habuisset si originalis p̄ti plaga vulnerata
fuisset. q̄. et. Scdm fundamētū dicit respon-
satiōis. Deces eteni fuit et cōsonū rationi vt
sponsa castissima dei nūq̄ careret grā sui p̄o
si: sed semp iūgeret illi gl̄ia ino charitat⁹: ita
vt nec quidē p̄ momētū inter ipam et spon-
sū iūcticia contraheret: nec diuortij fieret. qd
licite fieri nō pōt sine cā. xxi. q. j. c. de benedi-
cto. r. q. vj. c. nihil. r. de frigi. amale. c. si. Si
aut in p̄o originali fuisset b̄ndicta p̄go cō-
cepta p̄ illo tunc nō fuisset eius amica sed ini-
mica: et a sponso suo diuertisset et separata fuisset.
sed inter ipam et deū semp fuit amicitia et
dilectio. vnd ipa inq̄t Lan. vi. Ego dilecto
meo et dilect⁹ me⁹ mihi. i. cōiūctus est: et semp
per fuit vnus. ergo sine peccato pcepta fuit.
Ab eterno em̄ semp dilexit eā vt matrē suā
futurā: et in tpe vt matrē factā: fm Scorum
et Hugonē de castro nouo in. ii. di. ii. Et id
eā defendit a vitupio p̄ti original. fuit nāq̄
ille de q̄ dici potuit illud Quid. in. ii. sine nri.
i. felix q̄ qd amat defendere fortis audet. tāt⁹
eteni fuit amor iter xpm et matrē ei⁹ q̄ de eis
dici poterat illud eiusdē poete. ii. de tristib⁹
scz. Di duo corporibus: mētib⁹ vnus erat.
Tertiu fundamētū dicit p̄fuationis seu defen-
sionis sic arguendo. Si deus p̄feruauit

Rōgi
ficatiōis

Rōgi
p̄fuan-
ōis.

Rōgi
p̄fuan-
ōis.

Sermo.vii. De cōceptiōe Marię

et defendit hęc gloriā a veniali peccato: qđ
nō hñt grā dei: et p̄stare cū charitate. vt dī/
cūt theol. i. iij. di. xij. et ibi Sco. q. j. et san/
ctus Tho. i. q. lxxv. ar. j. et hoc vt eēt ido/
nea mater suā: et amorē quē ei ab eterno por/
tamt. Ergo in cōueniētiā videt credere qđ p̄mi/
serit illā labi in originali peccato p̄uāte gratia/
diuina. Nō em̄ esset amor: si aliqđ defen/
deret amicum suū ne ad modicū leuiter p̄bera/
retur: quē tamē p̄ gulā suspēdit vel capite dī/
mitteret et erruncari. Talis namqđ diceret fru/
stra defendere amicum suum. Nam frustra sit
qđ faciū nō releuat. hęc stipulatio. §. diu.
si. vt lega. nomi. cauea. Lū ḡ vt inq̄t Sco.
vbi. §. peccato veniali nō correspondeat pe/
na eterna sicut originali: cumqđ inter peccatū
mortale et veniale nō sit p̄porio: quia infinita
venialia si darent vni mortali nō equarent
in gravitate offense vel pene: vt inq̄t Rich.
in. iij. di. xij. ar. ij. q. ij. q. veniali nō datur
pena infinita sicut mortali. Sequit̄ qđ ridi/
culū esset credere qđ de dilectā sponfam suā
quā a veniali p̄seruare voluit cadere p̄mle
nit in peccato originali: qđ auertit a summo bo/
no et a diuino amore: et cui pena debet eterna
et infinita. Nā valde maius malū est eē i peccato
originali p̄ vnicū instā qđ in q̄ntisqđ
venialibz p̄ q̄ntisqđ tēp̄is spaciū: vt probat
frā de may. in. iij. di. ij. Si qđ p̄m vni/
aleminoris grauedinis noluit deesse i ani/
ma bñe h̄ginis p̄pter ei⁹ dignitatē: qđ ei⁹ re/
pugnasset puritatē. vñ inq̄t Tho. in. iij. par/
relum. q. xxvij. ar. vi. qđ ipa nūqđ peccauit ve/
nialiter. ergo multomin⁹ voluit deesse in ea esse
originale: qđ magis ei⁹ puritati repugnat.
Et ideo eā liberauit et custodit ab eo: sicut
p̄dixerat Dauid ps. xij. dices bñe h̄gini. Do/
min⁹ custodit te ab om̄i malo: custodiat animā
tuā dñs. Dñs custodiat introitū tuū et exitū
tuū et hoc nunc et vsqđ in seculū. Et hoc
fundamētū ponit mag⁹ Petr⁹ de candida in
ij. sen. di. ij. vbi etiā dat exemplū dices qđ si
cū aliqua albedine nō pōt stare grad⁹ nigre/
dinis vt duo p̄pter eius repugnantiā: multo
minus poterit stare grad⁹ vt q̄tuor. §. rē.
¶ Quartū fundamētū dicit op̄atiōis. Nā
op̄abili⁹ est animā nō pollui qđ corpus inci/
nerari: quā p̄ciōsior est corpore. c. si habes.
xxij. q. ij. §. bñe h̄go obrinuit de corpore ne
incineraret: vñ de illo dī. ps. xv. Nō dabis
scām tuā videre corruptionē. Et Aug. in ser/
mone de assumptiōe h̄ginis dicit. Corp⁹ san/
ctissimū de quo xpus carnē assumpsit: vermi/
bus traditū fuisse sentire nō valeo: dicere

erubescō. Ergo et credēdū est qđ multo mag⁹
obtinuit aie ipollutionē et incōtaminationē
Ideo mag⁹ Bartho. pisan⁹ in li. beate virgi/
nis fructu. vij. arguit sic p̄ cōceptiōe h̄ginis
Incineratio ē seq̄la p̄ci necessaria. Gen. iij.
Tinis es et cinerē reuerteris. §. h̄go nō ē
incinerata. ergo rē. Et h̄ argumētum ponit
Petr⁹ aureoli i tract. de cōceptiōe bñe h̄ginis
et subdit dices qđ beata h̄go pot⁹ elegisset cor/
rosionē vermiū et p̄petua incinerationē in car/
ne: qđ habere odiū et irā atqđ offensam dei per/
petm originale. ¶ Quintū fundamētū dicit
punitiōis: et est quorūdā theologoz moder/
norū in ij. sen. di. ij. Quod fundamētū po/
nit reuerēdus pater frater Michael de car/
chano in suo qđ dragemali: et p̄nia sermone
vij. Et possum⁹ arguere sic fm̄ p̄dictos docto/
res. Si beata virgo maria fuit cōcepta i pec/
cato originali fuit magis punita p̄ illo tempe/
sue in illo instāti qđ oēs creature que fuerūt
in mūdo. qđ est crudele et impiissimū dicere
qđ alij peccauerūt act. dñi: et p̄sequēter graui⁹
puniti debebāt. et p̄bat p̄dicta cōclusiō arguē/
do sic. Illud qđ plus perdidit aliquo tēpore
plus punit. sed virgo maria si cōtraxit peccm
originale plus sola p̄didit p̄ illo tempore qđ
om̄es alij damnati. quoniam si oēs hoies hu/
ius mūdi fuissent p̄destinati nō attigissent
ad h̄gis meritū et p̄miū. ergo cū peccō mortā/
li p̄uincit aia oibz spūalibz bonis: et p̄stitua/
tur sub potestate diaboli. sequit̄ qđ beata h̄go
in peccato originali siue mortali existēs plus
alijs p̄didit. qđ grām ad quā ipa sola erat dī
sponsa habere nō potuit. licet em̄ amissio su/
tur lucri nō dicat p̄prie dammū. l. nemo. ff.
p̄ socio. et l. j. §. sicut. ff. de aqua plu. ar. Nā
aliud est lucr⁹ nō capere: aliud h̄go dammū sen/
tire. l. seruus. C. de pac. et l. si. C. de codi. tamē
vbi spes est radicata de p̄senti ad lucrū cōse/
quēdū rōe talis spei dicit dñm amissio ipi⁹
lucri: vt inq̄t Bartho. in l. post em̄cipatio/
nem. §. illud. ff. de libe. lega. et tale fuisset dā/
num ipi⁹ beate h̄ginis: que ad ipas grātiās
erat disposita de p̄nti in instāti sue p̄ceptiōis
imo ad illas ab eterno ordiata. Proū. viij.
Itē cū culpa originalis p̄ci pena damni p̄u/
niat. i. priuarōe grē et visionis diuine: pot⁹
elegisset mater dñi oimodā penā inferni qđ
diuina grātia et visioe p̄uari p̄ originale pec/
catum. qđ vt dicit theologi i. iij. di. l. et Ri/
char. noster ibi ar. v. q. vii. maior pena quā
habeat damnati est p̄uari visioe diuina. vñ
Theys. sup. Matth. dicit qđ si essent decem
mille gehēne nō possent cum pena et dolore

et
Rōe pū
nitōis

Rōe op
tationis

Rōe pū
nitōis

puatiois visiois diuine coparari. Et subdit
q' ip' pot' eligeret esse in inferno cu' visione
dei q' extra sine ea. Beata aut' ego tunc acer/
bius fuisset punita q'nto ad ampliore gl'am
et clarioze dei visione erat pparata. Et idop/
bat veneradus pater frater Ludonicus de
turri in suo tract. de pceptoe pginis q' beata
ego pot' elegisset esse in inferno q' in offen/
sa dei p pcr'm origiale. Et itez. pot' elegisset
totalit' amibili q' esse p pcr'm inimica dei.
Quilibet em' debet pot' velle no' ee q' esse cu'
dei iniuria: vt pbat Rich. in. iij. sen. di. l. ar.
iij. q. ij. Alio q'z filii fundameto pbari p' f'z
eolde doctores beata pginē ab original' pec/
cati vicio fuisset pseruata qd' d'z odionis: ar/
guēdo sic. Si brā ego fuit pcepta i pcrō ori/
ginali: sequit' q' ipsa fuerit p' odita a deo p
illo tpe q' Layn aut Judas: vel q'cūq' ali' dā/
natus. quod est impiū et nefariūz dicere. Et
probat p'dicta cōclusio sequēdo doctrinā pre/
dictoz doctoz vbi. s. Nam quāto pena in/
cludēs culpā est maior: r'grauioz: tanto talis
pctōr a deo mag' odit'. S'z pena pginis fuit/
set maior: q' plura bona p'didisset. et nō pp'
aliud nisi quia reus ipam in pctō concipivo/
luisse. Igit' illo tpe ea reus p' q' alios odio
habuisset. Non em' est aliud odiū dei q' sub/
tractio gratie. Sicut dilectio ipius dei erga
creaturam nihil aliū est q' grē cōmunicatio
vt dicit' theologi in. iij. di. xxiij. Si igit' be/
ata ego maria in peccato originali fuit cōce/
pta: cōcludendū est q' p'dictō modo fuit p'
ceteris odita: quia in pctō originali existens
cōicationē gratiaz ad q's disposita erat nul/
laten' habere potuit: vt s. dictū est. g. rē.
¶ Sextū pncipale fundamētū d'z mediatio/
nis. Inter extrema etem' necessario repit' me/
diū: vt inq't Arist. viij. phis. i. vij. merba et
notat in. l. imperiū. ff. de iurif. om. in. sed in fi/
lijs hoīm et natis ex masculo et femina est re/
perire aliq's pceptos et natos i originali pecca/
to: vt sunt cōster oēs aliq's ho' i originali cō/
ceptos et natos: sed in ventre matrū san/
ctificatos: vt fuerūt Johes baptista et Hiere/
mias. ergo debuit repiri aliq' psona ex masculo
et femina generata: q' nec nata nec cōcepta
sit in originali pctō. Hoc aut' alicui melius
nō p' puenire q'z miri dei. ergo rē. Ad h' etiā
fundamētū adduci pōt argumētū sile: qd' po/
nit mag' Petrus aureoli in tractatu de con/
ceptoe bre pginis di. Ad Ro. ix. Aplus di/
stinguit iter vasa ire et vasa grē et misericōdie dei
tanq' in opposita vasa. Est autē regula q' si
vnu oppositorū est in natura: et reliquū ma

xime si excellētius sit. Sed inter hoīes inue/
ti sunt aliq' q' fuerūt vasa ire pperua et crune
vt pcepti in originali nec baptizati addide/
runt blasphemias actuales: et in illis defun/
eti pperuo sunt damnati. Inueniunt' et aliq' q'
fuerunt vasa ire: deinde misericōdie: vt bap/
zati. Ergo repiri debet extremū altez excellē/
tius: qd' vitz sit aliq'd vas misericōdie dei pperuū
qd' nūq' fuerit de facto vas ire: p'ferti cū reus
ad misericōdiā p'not sit q' ad ira. Cū si iue/
nitur aliq'd vas ire pperuū: magis recens est
et rationabile q' inuentū fuerit aliq'd miseri/
cordie vas eternū. Nec valet si q's diceret q'
h' vas fuit p'p's: nā ip'e misericōdia nō idignit' ai/
miseriā pcti nō habuerit nec h'ic debuerit de/
iure nec de facto: cui opuerit misereri. Na/
ria ho' et de facto nō habuerit: tñ habuisset si
nō fuisset misericōdia p'p'ra. De ille. ¶ Septi/
mū fundamētū dicit' exaltatiois sic arguēdo
Sicut mater dei exaltata est in celis sup om'
nē creaturā: iuxta illud qd' canit eccl'ia in offi/
cio assumptionis. Exaltata est sancta dei geni/
trix super choros angeloz ad celestia regna.
Ita exaltari debuit in terris sup oēs puras
creaturas p gratiā: q' grad' glorie correspō/
der gradui gratie: iuxta illud Plalmistep's
lxixij. Gl'am et gl'am dabit dñs. Et h' qd'
inq't Hiero. in simone ad Eustochiū dices.
Quātā grām adepta est p ceteris in terr' tā
excellētioze gl'am obtinet in celis. Sicut q'
si q's edificare veller domū altissimā: ei non
faceret pncipia seu fundamēta debilia: s'z sta/
bilissima. Nā pncipiū est q'si dimidiū totū:
vt ait Philo. i. Eth. z. v. Topic. Et cuiusq'
rei potissima pars est pncipium. l. i. ff. de ori/
tu. vbi glosa allegat illud Oraciū in epistō/
lis. Dimidiū facit qui bene cepit habere. Ita
deus volēs beatā pginē ad tante sublimitat'
apicem eleuare nō voluit eius pncipii seu
fundamētū. l. cōceptiois facere in debilitate
pcti: sed i robore gratie sue. Et ideo magister
Bartho. p'san' in li. brē pginis: fructu. vij
arguit sic dices. Maria exaltata est sup cho/
ros angeloz. g. originali carnis alter in hoc
eis est inferior. Et itez idem dicit. Maria
exaltat sup oēs creaturas: ergo purissima fu/
it sup oēs. aliter non posset gl'ari sup nō ha/
bentes originale. Ideo in quodā ser. Bern.
dicit. Nequaq' sup oēs choros angeloz
ascendisset: si eos in puritate nō trāscēdisset.
¶ Octauū fundamētū dicit' emiratiois. Nā
bonū est argumētū ab absurdo emirādo: vt
notatur in. l. Nā absurdū. ff. de opis liber. z
in. l. qui stipēdiā. C. de p'cu. et. c. quiescamus

Rōeodi
tionis

U
Rōeme
diatiois

Rōeme
altatiois

Rōeme
ratiois

Bermo. VII. De cōceptiōe Marię

Ad. Sed valde absurdū fuisse q̄ corru-
perit generis nostri. Eua sine corruptiōe fue-
rit fabricata: et viuificatrix humane nature
maria in morte p̄cti sit p̄cepta. ergo ip̄i dare
debem? ac tribuere hāc dignitatē q̄ ab om̄i
macula p̄cti fuit p̄seruata. De q̄ loq̄ns Ber-
sup. Nissus ē ait. O admiranda et o hono-
re digna ḡgine. o femina singularit̄ venerā-
da: sup̄ oēs feminas admirabilē: p̄ntū repa-
trix: posterorū viuificatrix. hec ille. Ad q̄rū
corroborationē p̄r adducit illd qd p̄r Uter-
tin? de calali i. l. i. arbor ihsu xpi dices. Sa-
ne ihsu b̄ndict? n̄c oia mira creauit sapia: sic
illa b̄ndicta ḡgine matrē suā talē p̄didit in
tpe q̄lēcā elegit i sua sacratissima eternitate
et talē tā nobilitate nature q̄ p̄fectiōe gr̄e cō-
didit matrē q̄lēcā decebat p̄cē suā infirmitatē
maiestatē. q̄ in ea et de ea debebat sumere qd
in eternū sibi esset vnitū vnitatē p̄sonę: et de
q̄ exiret p̄ctū totū liberandis et iustificandis
et b̄ndictis hūane. Prop̄ qd ille b̄ndict?
ihsu hāc sublimissima ḡgine tanta p̄fectiōe
p̄dixit: vt ip̄ius sacratissime ḡginis p̄fectio
soli deo cognoscenda seruaret. vt et illa verificet
illud Eccl. i. j. Jpe creauit illā in sp̄sctō: et vi-
dit et dinumerauit et mēsus est. hec ille. In-
cōueniēs ḡ ē ēt dicere q̄ ea creauit i p̄cti cor-
ruptiōe. Absurdissimū q̄z fuisse q̄ origo xpi
fuisse minoris p̄fectiōis q̄ origo ade. qd ne-
cesse esset fateri si mater xpi in p̄ctō fuisse cō-
cepta. Ergo vt hāc absurditatē euitem? debe-
mus firmis credere matrē dei ab eo fuisse ab
oī labe p̄seruatā. Hoc ē fundamētū colligit
a maḡo Bartho. pisano: q̄ in li. br̄e ḡgis fru-
ctu. vij. arguit dices. Nō minoris p̄fectiōis
fuerūt nouus adam et noua eua q̄z p̄mū: s̄z
p̄mū fuerūt facti sine imp̄fectiōe p̄cti. ergo et
Ideo p̄tra eos q̄ disputat adūsus cōceptiōē
beate matris dei d̄r dñs Pet̄? hyspan? i tra-
ctatu de cōceptiōe eiusdē ḡginis. Non est
disputatio cōtercellētiā aliquā sacratē virgi-
nis cōceptiōis supra p̄mōz parētū creatiōē cō-
cedere q̄z ip̄am illi inferiorē appellare p̄sume-
re. hec ille. Incōueniēs q̄z fuisse vt illa que
totū gen? hūanū sanare venit i sue p̄ceptiōis
cordio vulneraret. De qua loq̄ns Aug? i
ser. de natiuitate ei? dicit de eua et de ip̄a. Per-
cussit illa: sanauit ista. Itē absurdū fuisse q̄
illa q̄ totū mūdū illustrare venerat in suo p̄-
mordio obscuraret. De q̄ inq̄r Berni. i qdā
ser. Marię p̄sentia tot? illustrat orbis: ipsa
enī est stella illa nobil̄ ex Jacob orta: cui? ra-
dius vniūsum mūdū illuīat: cui? splēdor in
sup̄nis fulget et inferos penetrat. Absurdū

etiā fuisse vt q̄ viuificare mortuos venit ip̄a
moreret. et q̄ inq̄r Aug. vbi. s. Eua occiden-
do p̄fuit: maria viuificando p̄fuit. Non ē
aut̄ aia per p̄ctm. vt dicit Ezech. xviij. Item
incōueniēs fuisse vt illa de q̄ ait Aug. vbi. s.
O ḡgo b̄ndicta: p̄ cui? benedictionē b̄ndi-
citur oīs creatura: i suo cordio malediceret
Itē q̄ illa de q̄ inq̄r Aug. vbi. s. Mater ge-
neris nostri penā inuit mūdo: genitrix dñi
nri salutē attulit mūdo. in sua cōceptiōe da-
naret. et q̄ illa q̄ totū mūdū nobilitare vene-
rat: in vitup̄io p̄cti cōcipet. et q̄ odorē suauis-
simū deo angelis et hoib? fragrare veniat: in
p̄ta illd Eccl. xviij. In plateis sicut cynamo-
mū et balsamū aromatizans odorem dedit. et q̄
inq̄r Hiero. in smone ad Eustochiū. Et q̄a
multis p̄ctis erat repleta odorib? manans
fragrabat ex ea suauissim? odor: etiā spiri-
bus angelicis in cōceptiōe sua ferida et putri-
da esset. Itē q̄ illa q̄ deū in corpore debebat: p̄-
ficeret de corpore diaboli et ei? mēbz. Ut enī ait
Grego. in quadā d̄melia. et Alex. de ales. i. ij
pre sum. i tractatu de p̄ctō diaboli. Qui ha-
bet p̄ctm mortale est de corpore diaboli et om̄es
iniqui sūt mēbz ei?. Et hāc rōnē rāgit maḡ
Johes gerson in sua iosephina dices in p̄lo-
na xpi de m̄se sua. Et potui et volui redimēs
p̄fecti? ip̄am pueniēs casum q̄z sit releuare ia-
centē. Tota fuit pulchra nulli vnq̄ obnoxia
culpe. Absit vt attrit? ab ea serpens: caput ei?
Antea p̄trix p̄cti sub pede fēdo. Absit et vt
fuerit tā mēbz demonis vnq̄. Hec ille. Itē
absurdissimū fuisse: vt illa q̄ debebat ēē hō
sa dei p̄us esset adultera diaboli. Scdm enī
Aug. in quodā ser. oīs aia aut sponsa xpi est
aut adultera diaboli. Absolutū q̄z certissz vt
illa cui canit eccl̄ia. Ane regia celoz: aue do-
mina angeloz p̄ originale p̄ctm fieret serua
et ancilla demonū. q̄z. ¶ Nonū fundamen-
tū d̄r similitudinē: qd ponit dñs Joh. de aga-
cys doctor p̄gamētis in tract. suo de p̄ceptiōe
ḡginis dices q̄ valde cōgruū fuit q̄ sic eua
fuit s̄lis ade ad corruptionē: ita beata virgo
maria similis esset xpo ad reparationē. Et sic
necesse fuit vt esset a peccato imūnis sicut ip̄
se xpus. Ideo ip̄i ḡgini gl̄iose dicit i officio
p̄ceptiōis. Maria mūdi gloria: luc̄s eterne
filia: re p̄seruauit fili? ab omni labe penitus
Originalis macula cūcta respicit secula. So-
la post natū vicij nūq̄z p̄acta diceris.
¶ Decimū fundamētū d̄r actiōis. Nā om̄e
agens p̄fectū agit s̄m suā cōgruētiā et disposi-
tione in subiectis: vt ait Arist. ij. de aia. et no-
tat in. l. qui filios. C. q̄ res pigno. obli. pol. et

z
Rōne
militariū

z
Rōne
tionis

S. acti qd. insti. de iuri. sti. Pater in sole q oia
illuminat et calefacit atq; vigor em omib; eri
buit nisi contraria apponant. Lum igit; sit
agens pfectissimu cui null; pcedere potest: et
q p in instari oia facere q no implicat pcedit;
vt declarat Sco. i. iij. di. i. q. ij. et in qli. suo
q. xj. Lumq; ipa ego benedicta fuerit ate se/
cula disposita et ordinata vt esset nobilior et
purior creatura mundi: vt pbatu est. s. fmo
ij. pre vlti. Lumq; ipede in illo pmo instari
sue coceptiois pauerit in ei; anima ifunde/
re gratia grati faciente: et ab omi pco pua
tem: vt pbat. Sco. in. iij. di. iij. et mgi Bar/
tho. pisan. in li. bre. pginis fructu. vij. Eiq;
valde congrui fuerit deo matri sua originali
iusticia in coceptioe sua decorare: vt patere p
ex pcedentib; Sequit; q illa no tm sine origi
nali pco creauit: pseruauit ab oi macula: s;
etia mirabiliori mo et nobiliori codidit eam
pluribusq; pulegijs decorauit q; humanus
possit pcepe intellet. Ideo canit in missa co
ceptiois: et dr deo pti. Qui dilecta sponsam
tua glisaz pginis maria oib; ptrib; ornara
fabricasti: et in purissima ei; coceptioe ab ori/
ginalis pti macula illeaz pseruasti: vt toti;
esset innocetie speculu et exelplar sanctitatis:
dignuq; existeret habitacu vngenti filij
tui. ¶ Undecimu fundametu dr liberatiois
Pro cui; declaratioe sciedu est q vt dicit aliq;
deuoti doctores: maxie mgi Ambro. ordinis
seruoz in suo qdragesimali de florib; sapien
tie. fmo. iij. pre. ij. pcedit. iij. et fuit dictu
sancti Bernardini in quoda sermone beate
pginis. h. Adam et Eva prop; trasgressionē
diuini pcepti totale inermisent annihilatio
nem et exterminationē cū omi posteritate sua:
tm puidēs diuina clemētia hāc purissimā pgi
nem esse i labis ipoz radicalit; a quib; nati
debebat ipsa nobilissima sponsa dei: a q fili;
eterni regis generari debebat: iuxta illud ps
De fructu vtr; cui ponā sup sedē meā: sup pē
dit indignationē suā. et pmos parētes cū omi
natura hūana ab etno exterminio liberauit.
Ob eiusdē q; pginis amorē pseruauit Noe
de diluuiō: Abrahā d cede regū. Isaac de isma
el. Jacob de esau: ac psum iudicu de manu
pharaonis et de captiuitate babilonica libe
rauit. Dauid q; de leōe et de golia: et Saul
et breuiter omes in dulgētie et liberatioes fa
cte a deo in veteri testamento fm pdictos do
ctores ob pginis dilectionē puenere. vñ veri
ficatu fuit illd puer. xvj. Gratia et amicitia
scz beate pginis liberat. s. ab omib; malis
Quo supposito sic arguit. Prop; qd vnu;

B
Rōe libe
ratiois

qdq; tale et illd magis: vt ait pbs. ij. Mat.
et nota in. l. j. ff. de ptabe. em. et in de. j. de re
liquis et vene. san. in glo. iij. et p Joh. de imo
la ibide. Si ergo de ob caulam pginis alios
a tātis malis liberauit et pseruauit: no dubiuz
ēē d; q mltomag; pginē ipaz ab oi malo p
cati voluit pseruare. ¶ Duodecimu fundamē
tu dr rebellatiois. Sic em q est ea cause ē cau
sa causati: vt dr in li. de causis: et nota p Bal
dū in. l. heredes. C. ad velle. ita contrario q
destructor ē cause: destructor etiā ē causati. bo
num est em argumētū a ptrario sensu. l. j. q.
hui; rei. ff. de offi. ei; cui man. est. in. Lū igit;
brā ego rebellauerit diabolu q fuit auctor pec
cati: q ipm ptem credēdu est ea rebellasse et
subingasse. et ad hoc p allegari illd Abacuc
iij. Percussisti caput de domo ipij: denuda
sti fundamētū ei; vsq; ad collū. ¶ Tertiu
cimu fundamētū dr cōiunctiois. Nā vt inqt
Boecius. iij. de pso. natura respuit vt ptra
ria queq; iungant: vt lux et tenebre. sed et de
lux est: et tenebre in eo nō sunt vllē Joh. i. et
go si beata ego fuisset qnq; p ptem tenebrosa
p illo tūc extitisset diuina cōiunctioe indigna:
imo inepissima. quia vt dicit. ij. ad Ehoz.
vj. Nō est picipatio lucis ad tenebras. Lū
igit; temp fuerit diuine cōiunctiois ppara: vt p
ex pcedentib; g. et. ¶ Quartū decimu funda
mentū dr deuotiois. vt em inqt pbs. ij. De
tha. In oib; genez speciebz deuotio ad ali
qd vnu qd sit mēz et mēpca oim q sunt in
eodē genere. pater: nam in cōiunctis ignis est
pfectior: in astris sol: in angelis lucifer: in in
mentis bos: in bestijs leo: in ambo aquila: in
piscib; sirena. In specie aut hoim xpus pma
tum tener. Condecēs g altissime extitit ma
iestati vna pfectissima et sine macula cōdere
mulierē: que mūdicia ac virtute in cōpabilis
inter alias velut matutina stella innocentia
ac puritate radiaret. Hec aut excellētia nllī
meli; cōpetere potuit q; matri dñi nri. ergo
verax est opinio de immaculato pceptu pginā
li. ¶ Quindecimu fundamētū dicit reue
latiois. Pro cui; declaratioe est sciedu q mlt
ta fuerit quib; dā doctozib; incognita: q post
ea alijs fuerit reuelata. vnde Aug. de igne
inferni dubitauit quo ad ei; qualitātē et lo
calitātē intrā vt nullū ad eius cognitionē
reputet puenisse: nisi diuino spū ei reuelatū
fuerit: vt ipe ait. ix. de ciui. dei. De quo tamē
igne Grego. determinat in. iij. dialogoz: et
quo ad qualitātē et quo ad localitātē. qd for
te sciuit p diuinā reuelationē: vera est ei ciui
dem Aug. sentētia. xj. de ciuita. dei. cū. di.

Rōe
bellatiois

Rōe
iunctiois

Rōe
deuotiois

Rōe
reuelatiois

Beimo. VII. De cōceptiōe Marie

Dei sapientia p qua facta sunt oia: q in aias
sanctas se trāstert z amicos dei z pphas con/
stituit eis opa sua sine strēptu int enarrat.
hec ille. Nō solū aut dē reuelat interiori in
spiratiōe: s; etā vocali locutiōe: vt in q̄t Sco
tus i plogo pmi sinaz. Cum g pluries reue/
latū fuerit sanctis viris q beata vgo dei geni/
trix fuit sine originali pctō cōcepta. De q̄b
reuelatiōibz dixi sufficienti in officio pceptio
nis. multas grū ponit beatus Ansel. i epla ad
epos anglie: sequit indubitanē tenedū q ip
sa fuit ab originali macula pseruata. fm enīz
doctrinā Sco. vbi s. sicut ex veris ppositiōi
bus sillogistice ordinat nō p inferri nisi ve
ritatē z multomag ab infallibili veritate nō re
uelat nisi ver. Si q̄s aut adeo est p̄tinax q
negaret istas reuelatiōes ab ecclia approba
tas pfecto diceret dānare eccliam: qd mari/
mū ē p̄tin pbat p. c. hec est fides. xxiij. q. j.
S; dicit aliq. Quid est q nob nō reuelant
talitā? Quibz rñderi p̄t q forte h̄ pcedit vna
ex duabz causis inter alias. vel qz ipi nō me/
rent tales habere reuelatiōes: aut qz si eis fi
ent fōsita postea nō pparer eas. Nā grū/
dam est opinio q aliq ex eis habuerit aliqñ
aliquā supnā reuelatiōē: vñ illuminatōz quā
vel secularibz manifestare noluerūt: vel si eā
manifestauerūt ab alijs stulti vel mendaces
reputati sunt: z forte postea ab eis ita libeter
vñ sic a coris paucos videri solēt. Omis
sis igit p̄dictis reuelatiōibz referā reuelatōz
quā fecit beata vgo maria brē Birgite: sic
in reuelatiōibz ē hab est: dices. Sicut si ali
cui volēti ieiunare: q̄ desiderū comedēdi ha/
beret: s; volūtas resisteret desiderio: p̄cipe fā
superiori cui obedidū ēēt q p obedientiā come/
deret. alla comestio matori remuneratiōe di/
gna est: qz ieiunū. s; p̄ talē modū p̄iunctio
p̄nū meoz fuit qn ego pcepta fui sine pctō
originali: q̄ sicut fili? me? z ego nūq̄ peccavi
mus. ita nullū cōiugū fuit qd honestū ēset
q̄ illud de quo ego pcessi. Et qn pater meus
z mater puenerūt in matrimonialiter plus fecit
hoc obedientia q carnalis voluptas. qz aliq
cōiuges cōueniūt ex voluptate carnali: mei
ho parētes cōueniūt ex obedientia z pcepto
dei. S; scito q mea pceptio nō oibz fuit no/
ta: qz placuit deo q amici mei pie dubitaret
de cōceptiōe mea vt q̄libet oñderet zelū suum
donec veritas claresceret in tpe ordiato. hec
vgo glōsa. Qd quidē tpus ordinatū ē nūc
Alia qz reuelatōz fecit dē p beatū Tho. de
aquino nō multis annis elapsis. Nā cū do/
min? fantin? eps parauit deuor? beate vginī

legeret tertiā partē summe beati Tho. z mi
rare q̄ determinasset ibi q brā virgo pcepta
fuit in originali pctō: apparuit ei beatus Tho/
mas? dixit ei. Scias dñe episcopus q qn ta/
lem opinionē posui: solū habui respectū ad
diuinū statutū quo brā virgo pctm origina
le p̄trahere debuerat: nisi p filiū suum fuisset
pseruata. s; dei fili? matrē suam ab originali
macula pseruauit. z his dictis dispuit. Ip̄e
ho eps quoad vixit cū magna solēnitare fe/
stum cōceptiōis celebrauit: z in epatu suo cele
brari pcepit. Et lz in ei? vita hec ei? visio nō
fuerit alijs publicata: tñ post mortē suā frat
Nicola? de padua nūc p̄fessus ordīs minor
tūc aut? vicarius z doctor: oia hec fidelissi
me exposuit: asserēs se a p̄notato dño episcopo
po hac visionē nō sine magna lachrymaz ef/
fusionē narrāte p̄p̄is auribz audisse.

¶ Pars secūda hui? sermonis que dicitur
opatiōis. s. miraculor.

In q̄t Sco? in plogo pmi sen/
tentiaz q. ij. miracula precipue a
deo facta sunt ad inducēdū hoies
ad credēdū eā q credere tenent: et

ad quoz noticiā naturaliter puenire nō po
terant. vt etiā dicit Aug. xxi. de ciuit. dei. z in
li. de veritate credēdi. Ideo Grego. i quadā
omelia sup Lu. de aplis p miracula creden/
tibz ait. Quia carnales adhuc discipuli nul
lo modo valebāt cape verba mysterij: veniūt
ad miraculū. Ante eoz oculos cecus lumen
recipit: vt q̄ celestis mysterij verba non cape
rēt: eos ad fidē celestia facta solidaret. hec il
le. Dis p̄suppositis pbat beata vginem sine
originali peccato fuisse pceptā arguendo sic.
En vera miracula solū fieri possunt a deo vñ
virtute dei: vt ostēdit Aug. in li. de veritate
credēdi: ppe finē. q̄vica qz sunt miracula
p aliqua re: vel ad p̄bationē alicui? rei: certis
sumū est q illd est ver. qz dē? nō p̄t esse rebus
fallitatis: vt dēmonstrat Sco? vbi s. S; ad
p̄firmatiōē in nocētiē vginis multa cho/
riscanere miracula: z quotidie fiunt magna
p̄digia. ergo credēda est ipa inremerata dei
mater sine originali pctō cōcepta. Omis
sitis aut multis miraculis que refert Iohes vita
lis in suo defensorio p̄missis etiā breuita/
tis causa illis prodigijs que ad indicandaz
sue matris sanctitatē atqz puritatē saluator
noster ostendit. De q̄bus in officio pceptio
nis plen? dixi: solum quedā alia stupēda p
digia de q̄ pluribz ad p̄sens referre curāto
Possunt em nō inmerito dicere in hac matre

Primū miraclū. rā illū Quis. i. q. de reme. amo. Quid mo-
roz exēplis q̄rū me turba fatigat. ¶ Perter-
mirā ḡmiraculū illū? lectoris ordīs cōsulda
q̄ cōceptionē ḡginis b̄ndicte p̄dicādd̄ me
dio sermonis cecidit z mut? effect? v̄sum lū
gue quoad virū ampli? non habuit. ¶ Per
trāsibo etiā miraculū qd̄ in Anglia accidit
Scdm Alexādro nequā q̄ volēs p̄solēne disputatō
nē p̄fanare festū cōceptōis br̄e ḡginis: nocte
p̄cedere disputatōz dolorib? magnis cor re/
prius ad cōgscēdā suā temeritatē p̄monē p̄di
dit. q̄ icipit. Fiat lux. in q̄ suū retractavit er/
rozē. ¶ Item miraculū illū qd̄ in Eracouia
euenit in. cxxv. vbi quidā lector noīe Pau/
lus cū p̄dicare p̄ceptōz m̄ris dei suscepisset
nōdū finito s̄mone cecidit z expirauit: vt re
stat magr̄ Henric? de passia. quod miraculū
etiā legit in cronica sūmoz p̄fificū z impa/
Quartū toz. ¶ Itē aliud stupēdū miraculū qd̄ in ala
maria accidit in. cxliij. vbi dū quidā frater
ordīs cuiusdā p̄ceptōz ḡginis post pran/
diū p̄dicasset: ip̄ecās deū q̄ si vez non dire/
rar: affirmādo dei genitricē p̄cto originali cō
ceptā: faceret illū eadē die mala morte p̄ire.
Finito s̄mone ad dicēdas vespas cum alijs
fratrib? chor? irrauit: statimq; lupus quidā
maxim? affuit: q̄ intrās eccliam totū chor? tri
bus vicib? circūgiranit oēs illos fratres hoz
ribilib? ac terribilib? oculis aspiciēs: s; post
modū facto magno impetu illū p̄dicatōrē in
uastē: z in p̄ntia oīm suffocauit ac interfecit:
Quintū z eccliam exiēs nūq; ampli? sp̄uit. ¶ Per/
trāsibo etiā miraculū illū? p̄dicatōris qui in
castro baculi i p̄mo s̄mōe quē p̄ illibate ḡgi/
nis p̄ceptōz faciebat: latrare cepit. quap̄o:
pter imago eiusdē ḡginis sup̄ fores ecclie po
sita tota ad terrā cecidit z i puluērē redacta
est. ob qd̄ ppl̄s p̄dicatōrē illū lapidare z con
uētū destruere voluit: nisi brachio dñi castri
illū? fratres se defensassent. ¶ Dimitā insup
de illo p̄dicatōrē q̄ demoniacū inueniēs adiu
rauit vt diceret an brā ḡgo in originali p̄cto
fuerit p̄cepta. cui demon r̄ndit. ve illis q̄ te/
merarie h̄ affirmāt. solū quedā nō mltū an/
Septū tiq̄ miracula referā. Primū accidit i ciuita/
te mātine: in qua cū quidā frater ordīs cuius
dā ordinalis facere publicā disputatōz siue
p̄dicationē p̄ modū disputatōis. in qua vo
lebat p̄bare q̄ beata ḡgo cōcepta fuit in ori/
ginali p̄cto. z hoc i p̄ntia ppl̄i z marchionis
p̄dicte ciuitatis: iuitatizq; cent plures doctis/
sunt viri. ille in eminecē locū ascēdēs cū mul
tis ex fratrib? suis: multisq; circūdat? libris: cū
veller arguere p̄ ḡginis p̄ceptōz ip̄a b̄ndi

cta ḡgo mutauit ḡba in ore ei? vñ dixit ad
pplm. p̄pono vobis illā verā cōclusionē q̄ te
atissima ḡgo Maria p̄cepta fuit sine origi/
nali p̄cto. Cū autē fratres sui cū redarguerēt
dicētes q̄ male loq̄bat: ille m̄ct̄. nūc emēda
bo qd̄ dixi. Et cū veller dicere p̄ ḡginis con
ceptōz: ip̄a b̄ndicta ḡgo itez coegit eum vt
ānticiaret inocētā ei? z diceret q̄ fratres m̄
nozes sunt deuoti ip̄i? br̄e ḡginis. Et sic plu/
rib? vicib? cū ille iactat? a fratrib? suis veller
antēprare loq̄ p̄ ḡginis p̄ceptōz: nūq; potuit
aliō dicere nisi q̄ b̄tissima ḡgo sine originali
p̄cto fuit p̄cepta. ¶ In alia q̄z ciuitate italie
nō multis anis elapsis qdā magnus p̄dica/
tor. s̄magr̄ Iohēs de Uiterbio immaculatā vir
ginis cōceptōz ip̄ugnās ifirmat? ē ad mor/
tē. cūq; iā nulla sibi eēt pes vite recordat? est
miraculū qd̄ accidit Alexādro de ales: q̄ secu/
laris exiēs cū nollet celebrare festū cōceptōis
ḡginis Mariae: s; ip̄am p̄cto maculatā affir
maret: graui infirmitate p̄cussus postea scō
voto ad beatā virginē de celebrāda ei? conce
ptiōe liberat? est. Eleuauit p̄dicat? frater m̄
tē ad beatā ḡginē: fecitq; votū dicēs. O bea
ta ḡgo maria si vez est q̄ sine p̄ci macula cō
cepta fuistis: rogo mihi sanitatē donare di
gnem i signum vstre puritatis: et ego vo
ueo z p̄mitto toto tēpe vite mee celebrare fe
stū p̄ceptōis z p̄dicare atq; annūciare ppl̄is
innocētā vestrā: z retractare quicq; als in
cōtrariū p̄dicauit. H̄ igit facto voto liber fact?
est. fecitq; pplm per camp? sonitū puocari
Admiratib? igit cūctis de tā repentina sana
tiōe incurabilis infirmitat? maxie medicis.
Ille enarrato miraclo pulcerrimū sermonē
fecit de immaculata ḡginis p̄ceptiōe affirmās
z approbās multis rōnib? ip̄am ab originali
p̄cto fuisse p̄seruatā: q̄p̄pter a fr̄ib? suis id
moleste ferētib? fuit icarcerat? s; a multis de/
uotis br̄e ḡginis liberat? nūq; op̄inione suā
de immaculata ḡginis p̄ceptiōe voluit retracta
re: s; septi? a fratrib? suis ad hoc pagēdū fue
rit diuersimode p̄cat? nō solū p̄cib? s; etiā
minis z p̄secutiōib?. Immo pulcerrimū op?
edidit in quo inf̄ alia put̄ infrāsc̄pta: vicz q̄
ḡginis p̄cept? fuit sacer: z ab anie oī macula
imunis: z q̄ sūma sp̄us h̄uani est infamia cō
cipi in ira dei: caligine z tenebra culpez in in
q̄tatib?. Itē q̄ br̄i Thome ac veri ordīs p̄di
catōz est p̄pe op̄inio p̄ nullo istāti t̄pis beatā
ḡginē subiacuisse ire dei ac caligine aīe. Itē
q̄ cū xp̄us maluerit hoīes de suo ortu dubita
re q̄ de matris sue sacrosctē fama: s; ei? tamē
volūtate: z famā ḡginis sunt p̄naces q̄ ma

culatū dicitur fuisse ei⁹ celestē cōceptū. Nā cōcepta sunt et creata aia hūmāna in maiori puriori ac fulgidiori iusticia q̄s aia ade⁹ et ene: cōceptaq; fuit sine pctō originali et cū rutila originali iusticia. Itē q̄ ordinarīa facti reuelatio: sine iudicio antiq; doctorū euerit eo rū p̄p̄as opīōes de hac re. et q̄z nō teroget illis sanctis si qdā p̄ter sp̄m scm̄ se p̄serūt: de rogāt nī nre eratīs eoz dicta sequētibz. Itē q̄ cū machumeth dānef ab eccl̄ia: qz duplici via in laudes xpi igr̄ssus est: petiore duplici tate laudātes et vitupantes hūmāne cōceptū magis sūt dānādi: et p̄cul a xpianis repellēdi tāq; hereticos docet apl's vitādos: qz sermo dulcis serpit et finit vt cancer in infantiā sanctorū. Itē q̄ vitādi sunt vt heretici vt suspecti de heresi q̄ ab initio laudāt hūmāne vt trahant pplm ad blasphemādū et sacrosctm̄ cōceptū Itē q̄ peccat mortalit' q̄ fauēt quouis pacto in hac re fallā his traditoribz hūmāne puritatis et impugnatibz vsum et approbatiōz tācū et exp̄sa scē eccl̄ie sponse xpi quā nunq; p̄miserit inimo errare. sūt iūmici eius dē eccl̄ie maris qz filij dei. hec ille. Que oia ipe publi cep̄dicat vbiq; rīdēs oibz in cōtrariū faciētibz: marie in extrauagātī q̄ incipit. Graue nimis ē. et q̄ oī dīc se habuisse noticiā. Et nāq; vba solū intelligi dnt et illis q̄ nō ex sim plic opīatiōe: s; ex maluolētia: obstināde et p̄uācia: purissime cōceptōi imaculate virginis aduersant. et eodē mō est itelligēdū de eoz fauoribz. et sūmō exponi dnt et itelligi si q̄ in toto hōpe illia repianē. ¶ Predictus igit' frater Jōh̄es de tāto bñficio accepto a beata hūmāne nō ingrat' tāto maiori reuerētia et deuotiōe cōceptōz imaculate virginis statuit venerari q̄to eā magis p̄mo studuerat impugmare. Tūcq; verificatū est de brā hūmāne illō qd̄ sc̄ptū est. Isa. lxvij. Cūeniet ad te q̄ terra bebat tibi: et adorabūt vestigia pedū tuorū. ¶ Aliud hō p̄digiū accidit in vrbe aglana i q̄ qdā deuot' cōceptiōis brē hūmāne hñs iūmiciā capitale deliberant in iūmiciū suū interficere. Cū autē ad pagendū homicidiū iret se beate hūmāne rēcomendauit: vt in hoc facto eū defensaret ne aliqd mali illi eueiret: s; ad interficiendū hostē suū ipi adiutorū p̄teret. Beata autē hūmāne deuotiō suū a tanto malo retrahere: statim cū ille pugione suū de vagina ad occidendū iūmiciū extrahere voluit: eum totū retorqueri fecit cum ipa vagina modo mirabili et impossibili p̄ naturā: vt per arcē humanā ita vt nullo modo vniq; contrahi poterit. Quo viſo miraculo ille

de pctō quod pagere statuerat p̄cūit. Et sic miraculose retor' ille pugio vsq; hodiernū p̄manet. Die: sicut mihi reulit qdā frater noster: q̄ ip̄sum pugionē proprijs oculis conspexit. ¶ Prope ciuitatē etiā Mediolani a paucis annis citra aliud miraculū euenit. Cum em̄ quidā nobilis beataz virginē sine originali peccato cōceptā affirmaret: frater quidā ordinis cuiusdā illius opīatiōē valde pertinaciter impugnabat. Quapropter ille nobilis virginis deuotus indignatus q̄ ille frater cōtra puritatē matris dei obloque ret: dixit ei. Rogo deū vt faciat iudiciū inter me et voq. Mirabile dictū: cum iste nobilis per multos menses febrem ethicā passus eēt que continue eum valde affligebat. Statim hoc dicto perfecte liberatus est. Ip̄sum vero virginē puritatis aduersarium febris iua sit. que eum per multos menses afflixit. Et hoc mihi narrauit nobilis p̄dictus: qui ap̄pellat domin' franciscus de Lorjō. ¶ Retulit quoq; mihi quidā religiosus q̄ in quadam terra italie dū inter duos predicatorē esset cōtētiō de conceptione virginis. quorum vnus asserbat illā fuisse peccato maculatā: alter vero ordinis minorū affirmabat ipsam im maculatā et incontaminatā. Tandem etiā inter mulieres exorta est altercatio cum autē quedā mantellata habitu ordinis illius fratris impugnatīs cōceptionē Marię dei pertinaciter tenere veller cōtra virginis conceptionē: vna deuota mulier tercij ordinis beati francisci dixit ei. Accendatur ignis magnus: et ambe introeamus in illd: et que ex nobis cōbusta fuerit fallē opīatiōis fuisse cōprobat. Cū ergo sermo iste alteri placuisset: vtreq; ignē igr̄sse sunt. illa autē mantellata statim cremata est: ipa tercij ordis nri mulieri p̄dicto igne illela remanēte. In aliamantia etiā a tribz annis citra quidā frater noster noīe Thomas de boemia cū ita desiccata et vigore destituta h̄ret tibiā euz crure: q̄ nullā habebat sp̄m salutis: imo p̄siliū erat medicorū vt eā abscedi faceret a corpe: ip̄e rogare cepit beatā hūmāne vt ei sanitatē restitueret ad laudē sue imaculate cōceptiōis. ad cuius honore celebrauit vnā missam stans sup altero pede: et apodiat' sicut poterat ad altare. s; cū maximo cruciatu. finita hō missa: p̄fecte sanata ē. et de illa artq; et icurabili isfirmi tate liberata: et pedibz suis cepit ābulare inco lūmis q̄ antea sine alterius adiutorio ire nō poterat. tad romanā ciuitatē pedester profe ctus est. et mihi h̄ maneretūc miraculū istd

Decimū

Unde cūm.

Duode cūm

K Aliud stupendū accidit hoc anno in duca
Decimū. tertiū. in ferrarie nam cū ibi esset quidā homo idio-
sum demōne adiurātū interrogauit de multis
q̄stionibz: r̄ iter altius de cōceptōe br̄e ḡginis
Lui demō mediāte lingua illa illitterati ita
eloquēter r̄ndit latino finone vt alter nullū
videret. r̄ dicit q̄ est tenēdū ipam beatissimā
ḡginē fuisse a deo p̄seruatā. r̄ iterrogat de rō-
ne allegauit ad litterā rōes q̄s adducit Sco-
tus ad p̄bandū ipam dei genitricē fuisse p̄se-
ruatā. hoc igit videt miraculū maximū q̄
etiā demōes nō p̄nt nec audēt imaculatū pu-
rissime ḡginis vitupare cōceptū. S; forte
aliq̄s adūsari? imaculate p̄ceptiōis dicit q̄
nō est credendū diabolo: q̄ nunq̄ dicit vez
Lui ego r̄ideo. Ergo fin re etiā tūc dicit fal-
sum q̄n ait Mar. i. r̄ Luc. iij. q̄ xpus erat
scrīs dei. r̄ q̄n vt habet Mar. v. appellauit
eū iesum filiū dei altissimi. I; ḡ diabolus me
dax de se: vt habet Joh. viij. c. m̄ q̄n adiurat
cogit p̄ tūre dei dicere veritatē. que tūc ma-
gis credēda est q̄n ab eo s̄ volūtate suā ē ex-
torta. Prætermittō p̄ nūc m̄ta alia q̄n inue-
ra miracula que q̄ridie deus facit ad inuoca-
tiōne r̄ ob reuerentiā cōceptiōis gl̄iose ḡginis
q̄ nimis longū esset illa recensere. Pro opi-
nionē s̄o opposita nullū adhuc miraculū re-
perit factū. q̄ si q̄s mentido r̄ p̄ternēdo di-
ceret q̄ de p̄ceptiōe nulla facta sunt miracula:
r̄ q̄ sup̄ narrat nullā adhuc fidē illi r̄ndē:
bo illud Aug. xij. de ciui. dei. c. v. vbi s̄ illos
q̄ i fide catholica negāt facta ēē miracula: in-
quit. Si ista miracula facta esse nō credūt:
hoc nob̄ grande miraculū sufficit q̄ tot r̄ ter-
raz orbis sine miraculis credidit. hec ille. S;
igit habeat p̄ maxio miraclo q̄ p̄rariū tenē-
tes r̄ ostēdatōe scie inuolūtes: s̄p in circulis
disputatiōibz r̄ gymnasijs florētissimis tam
italie q̄ germanie r̄ gallie: r̄ p̄ alias mundi
partes tantā confusiōne patiunt r̄ semp suc-
cumbunt.

Par. tertia huius sermonis que d̄ fru-
ctificatiōis.

2 **P** Oset fortasse aliq̄s dicere. Sci-
re vellē qd̄ veritatis pueniat m̄ri
dei vel nobis: q̄ ipsa concepta sit
absq̄ originali p̄ciō. tanta em̄ sūt
r̄ba q̄ nullū sequit effectus. I. si. C. de dona. r̄
lex nō curat de his q̄ sunt sine veritate. S. cū
q̄ hoc tibi nihil inuile: in p̄hemio institutō
num. Lui satisfacere volēs dico q̄ ipa virgo
h̄ dicta ex hac p̄seruatōe a p̄ciō maiore cō-
secrata est gl̄iam. Ut em̄ inq̄r Sco. i. iij. di.

scij. ar. iij. q. j. Singularis ornat? r̄ gl̄ia est
atq̄ br̄z p̄ innocētia a macula a p̄ciō. Ite
maior? excellentie fuit q̄ br̄issima dei sponsa
Igo maria nūq̄ a castissimis q̄plexibz spon-
si celestis sit excluda q̄ post exclusiōne p̄ pec-
catū facta iter ad ei? amorē p̄ reconciliatiōne
fuerit admissa. gl̄iosus q̄ fuit ipam nūq̄ ali-
q̄ culpa inq̄nata fuisse q̄ si fuisset post p̄ciō
maculā em̄ data. Inter alias aut vt dicitur
res tres marie p̄p̄ hac p̄seruatōis recepit. p̄
ma q̄ nō subiacuit illi legi quā oibz mulieri-
bus peccatrici? dederat dñs Gen. iij. dices
p̄me femie. In dolore paries filios r̄ subviri
potestare eris r̄ tpe dñabit tui. Beata enī
Igo ab oi macula p̄ciō p̄seruata: sine villo dor-
lore: imo cū idicibilē gl̄olatiōe r̄ iocunditate
sc̄ssimū filiū suū p̄turiuit. Nō etiā fuit sub-
viri p̄tate vel dñio: q̄ ioseph dā? est ei spon-
sus nō ad dñiū sed ad obsequiū. Secūda
utilitas est: q̄ ipa br̄issima Igo ab omi p̄ciō
aliena nō subiacuit illi decreto diuino: quod
peccatoribz? dedit de? Gen. iij. dices. Lapis
es r̄ in cinere reuerteris. Ipa em̄ nō fuit inci-
nerata neca s̄m̄bo corola. Tertia utilitas
est: q̄ p̄pter innocētiā suā beatavirgo auda-
cius potest p̄ nobis deū interpellare: r̄ ipsū
p̄ p̄ciōibz? exorare: r̄ efficacit omnē p̄ciōibz?
suam valere impetrare. Et hoc est qd̄ d̄ in of-
ficio cōceptiōis. Jubilem? oēs r̄ exultemus
p̄pter imaculatā dñe nostre cōceptiōne. val-
de et em̄ nobis p̄fuit beatissimā virginē non
fuisse per originale p̄ciōm? p̄uine maiestatis
inimicā. que em̄ nullo vnq̄ tēpore deū offen-
dit: sed semp in ei? gratia r̄ dilectiōe p̄man-
sit: apud ipm̄ cōsiderius intercedēs eius bo-
nignitatē r̄ misericordiā p̄ nobis facit? im-
petrabit. Magister aut Bartho. p̄lan?
in li. beate ḡginis fructu. vij. inq̄r. Ex hac la-
cra opinione possunt multa ad laudē ipsius
ḡginis inferri. Primū quia hec cōceptiō p̄
omibz ex cōcubitu natis fuit singularis: q̄
quod aliq̄ cōtrahūt ipa non cōtrahit. Et lex
generalis singularē in ipa accepit exceptiōis
Secūdū quia deus legē nouā instituit: gra-
tiam dando quā nulli dederat in conceptiōe
ante illā. Tertiū p̄dominatio rationis ad
carnem. Quartum: quia in ea est suppressa
inclinatio ad malū ex concessa facilitas cum
potestate ad bonum. Quintum quia virgo
Maria sic deo accepta fuit tūc q̄ nunq̄ odi-
ta: r̄ sic semp grata fuit: quia statim fuit gra-
tā habuit. Sertū amorio fomito. Septi-
mū sanctificatio sp̄s sancti: q̄ ei? gratia affuit
nō q̄ p̄ciō remoueret. Octauū q̄ vsum ra-

Bermo. viii. De cōceptiōe Marie

tionis in sua p̄ceptiōe habuit. Nā si Iohes baptista illuz habuit in vtero mris fm Am/ bro. et Aug. ergo et ego in cōceptiōe. Nonū ab infāti et si nō in infāti sue p̄ceptiōis me/ rerī incepti. et q̄ vsus rōis in illa fuit. et g̃ra et alia req̃sita. Decimū qz ip̄a ego fuit deo con/ secrata. Undecimū qz ab oī p̄cō fuit in mu/ nis. Duodecimū qz p̄cōtis fuit deo accepta quo sequit̃ ip̄am p̄uolūis opib⁹ mancipat⁹ fuisse angeloz custodiā custodiā. Nec ille. Possū qz addere qz si b̄a ego nō habuif/ set hanc gr̃atā p̄seruatōis ab originali actua/ li p̄cō resistere nō potuif/et. et ideo p̄tra illō p̄cōtiā habuit. qz ab originali p̄seruata fuit. Et hec p̄bat̃ aucte Aug. et Julianū hereti/ cū dicen. Profecto si xps minor eris origi/ le p̄m habuif/et. grandior⁹ erat⁹ eris actu/ li nō caruif/et. sane qz maior eris actuale nō habuit. minor eris originale non hēbit. hec ille. Magnificem⁹ q̄ immaculatā dñam n̄rāz et illi h̄c excellētissimā et vtilissimā progar/ uā tribuam⁹. vt ip̄a itercedere ad cōtēplādā et gl̃iam et puritatē in regno celoz puenire valeam⁹. Ip̄a est em̄ illa mulier de q̄ Salo/ mon puer. vlti. inq̃t. Des amici ei⁹ vestiti sē duplicabo. s. vestimēto gr̃e diuine in h̄ mūdo: et gl̃ie in altero. Ad quā infinitā gl̃iam meri/ tis eiusdē intemperare matr̃ sue nos pducit dñs iesus q̄ cū patre et sp̄s sancto sine fine vi/ uit et regnat. Amē.

De eadē mūdi s̄ana virginis cōceptiōe
Sermo. viij.

Sicut sol ori

ens mūdo in altissimis dei
et lucerna splendēs sup cāde
labz sanctū: et fundamenta
eterna sup petra solidā. Eccl. xxvj. Volens
denotat gl̃iose p̄ginis pie morē gerere volū/
tati q̄ sicut eiusdē illibare p̄ceptiōis officiz
octo diebus celebrat fm morē sancte romane
ecclesie. Ita in ip̄a octaua quotidianū gesti/
unt de eius puritate atqz innocentia audire
sermonē: possū nō imerito cū beato. Hiero/ nymo illis dicere illud qd ip̄e barbat⁹ se
nex ad Paulā et Eustochiū scribit in sermo/ ne de assumptiōe p̄ginis dicens. Timeo satis
et valde primis dñi vestris cupio parere. p
fectib⁹. ne forte sicut improbo ita et indignus
laudator iueniar: p̄fecto cū nec sanctitas nec
facundia suppetat. vt beatā et gl̃iosā virgi/ nem digne laudare queā: quia diuīs et āge/ licio est excellēt⁹ p̄dicata et laudata p̄conys.

a pphetis quidē p̄nūciata: a patriarchis. su/ guris et enigmatib⁹ p̄figurata: ab euāgelist⁹ exhibita: et demonstrata: ab angelis venerabi/ liter atqz officiosissime salutata. Pretea gl̃is et quāta esset ab eodē diuinit⁹ declarati. cū ait. Ave gratia plena dñs tecū benedicta tu in mulierib⁹. Talib⁹ namqz decebat p̄ginē oppi/ gnerari munerib⁹ vt eēt gr̃a plena q̄ dedit ce/ lis gl̃iam: terris deū pacēqz refudit: fide gen/ tibus: sine vicij. vite ordine: et morib⁹ discipli/ nam. hec ille. Eius p̄ginis innocētā sp̄it⁹ ruscō illustrat⁹ sapiens Eccl̃iastic⁹ loq̃ns de muliere sancta per quā intelligit̃ sanctissima virgo maris. dixit verba thematis nostri. s. Sicut sol oriēs mūdo in altissimis dei. s. su/ it ip̄a virgo gl̃iosa in suo ortu. qz sicut sol cre/ atus est plenus lumie et sine vlla tenebra: ita mater dei in p̄ceptiōe sua p̄creata ē fulgida lu/ mine diuine gr̃e: nūqz obscurata fuit vlla pec/ cati tenebra. Dicit aut̃ orta in altissimis dei s. p̄m legib⁹ q̄bz sup oēm creaturā fuit deo/ rata. Subdit qz ip̄a dēto themate: et sicut lu/ cerna splendēs sup candelabrū sanctū. Ip̄a em̄ ego sup candelabrū sanctū originalit⁹ sticie posita: totū mūdu in nocētē sue radijs illustrant. eius qz fundamēta fuisse dicunt̃ eterna. quia cōceptiō ip̄i⁹ immaculata ab eter⁹ no fuit in mēte diuina p̄ordinata: et supra pe/ trā solidā cōstituta. Per petram aut̃ in sacra/ scriptura: vt diu⁹ inquit Hieronym⁹ i quadā epla: intelligit̃ xpus. Sup h̄c ergo solidā et imobile petram. s. silitale p̄seruationē collo/ cata sunt beate virginis fundamēta. Et idō ip̄a virgo dicere poterat in cōceptiōe sua illud Ps. xxvj. In petra exaltauit me: et nūc exaltauit caput meū super inimicos meos. Quibus cōsideratis non possū nō mira/ ri de quorūdam duriciā: ne dicam in alicia. qui in die conceptionis et p̄creatiōis istius solis diuini nō modo nō celebrat deputatū per ecclesiam romanā officiz: quinimo can/ tant missam mortuorū: quasi ip̄a virgo be/ nedicta sit inter mortuos per peccatū compū/ tanda. Ideo gl̃iosa genitrix dei de tali iū/ ria potest cōqueri dices illud T̄ren. ij. i te/ nebris collocauit me: quasi mortuos sem/ piternos. Nos tamē vidētes qz tales p̄ginis impugnatores nihil p̄ficiunt: dicere possu/ mus cum cantore sp̄itus sancti illud Ps. ij. Quare fremuerūt gentes et populi medita/ ti sunt inania. Ip̄a s̄o virgo purissima allo/ quens deum p̄seruatōrē suū inquit illud Ps. ij. dicens. Domine quid multiplicati sunt qui tribulāt me: multi insurgūt aduer

sum me. Multi dicunt aie mee: nō est salū ipi
in deo ei. Tu autē dñe suscepit me: es glia
mea et exaltas caput meū. De cui? pñis ex
altata pceptioe tres pñiderandos faciem?

Prima dicit pñitiois.

Secūda assertiois.

Tertia pñitio ultima appellabit declaratiois.

Pars prima huius sermōis que dicitur
protectionis.

11

Quid
in fastis

Beata pñe maria falso de pctō
ifamata et calūniata: et de ei? inoce
tia ipugnātibz ac eā originali vi
cio cōtaminatā pñitioibz: dicit pñit
illa pñba q̄ Quid? i. iij. de fastis de Claudia
pñe: que ab eis nauē p̄berim fune tra
xit in sue innocentie defensionē: et turbe male
opinātes de ea detestatioz cecinit dices. Lan
dia q̄nta gen? clauso referebat ab alto. Nec
facies impar nobilitate fuit. Casta quidē s̄
nō est credita: rumor iniquus Leserat: et fal
si criminis acta rea est. Lōcia mens recti fa
me mēdacia ridet. Sed nos in viciū credū
la turba sum? Ipa em virgo sanctissima de
qua inq̄r beatus Bona. in. iij. di. iij. q̄ nūq̄
habuit remorūm alicui? pcti: nec cor ei? rep
hendit eā de aliquo crimine in tota vita sua
vr ipa cū dā suo tenore melauit: nō curat de
falsis calūnijs aduersarioz eā vitupantiū. s̄
q̄ ad se inq̄r sibi nocere nō p̄t. Immo deri
det turbe cuiusdā credulitate: et quorū dā p
tinaciā q̄ illā originali macula deturpata de
mōstrare cupientes: ei? famā nō solū reprobis
sermonibz s̄ etiā famosis libellis dilacerare
nō cessant. Nos tñ i illoz inful? defensionis
rela opponētes: s̄ frustra quis niti solē sac
culis adinūare. c. si oia. xvj. q. j. nec oporteat
aqs marinis fluctibz cōmodare. aliter deri
sorie dicit posset illud Quid. in li. sine ti. In
flāma flāmas: in mare fundis aqs. Licet q̄s
rei satis demonstrare frustra adijciat. li. ff. de
libe. lega. et i rebo clar? nō sit op? cōiecturis. l.
cōtinu? s̄ cū ita q̄s ff. de p̄. ob. et notorū nō
indigeat pbatōe. l. si fideiussoz. s̄. q̄ p rei q̄li
tate. vbi glo. et Barbo. ff. q̄ latil. cogan. et c.
sup eo. extra d̄ testi. cogē. imo etiā manifestū
q̄d ē min? nō egeat pbatōe: fm glo. in aut.
de resti. col. iij. vñ Quintilian? li. v. de orato
ria institutioe ait. In rebo ap̄s cā stultū fit ar
gumētari q̄ in clarissimū solē mortale lumē
afferre. q̄ em rei alteri? illustrā de grā assumi
tur dari? esse d̄z eo q̄d illūinat. tñ q̄ etiā no
toria declarant et venustant allegatioe. l. si ad
ulterū. ff. idē pollioni. ff. ad. l. iul. de adul.
Et per Panoz. in. c. litter. de p̄sump. ¶ Itē

p debito quo eidē pñissime pñit alstrigimur
sicut erga dñam serui: ipius innocentia et pu
ritate nōnullis alijs fundamentis defendere
conabimur. q̄ pñū appellationē pñitiois et re
q̄erōis. Sic em rps seder evoluit sup pullū
aline i q̄ nō an federat: vr Mart. xij. scptū
est. et tacere ac req̄scere voluit i sepulcro in q̄
nondū quis q̄s possit? fuerat: vr de Ly. xij.
sic et carne de pñe sumere voluit in q̄ null?
demon p pctm federat. et cui? aia nūq̄ fue
rat corrupta: vl aliq̄ pctō inhabitata. E hoc
est q̄d Aug? sup Joh. inq̄r. Sicut in sepul
cro in q̄ corp? ieli positū fuit nec an nec post
mortū? iacuit: sic ipa pñe nūq̄ aliq̄d mortu
le cōmilit. ¶ S̄ cōfundamētū d̄z ipugna
tiois. Lū em immaculata pñis cōceptio tā
tis in disputatioibz publicis sit ipugnata: et
tāris machinatioibz fuerit eraginata: et tñ sp
mag? sit exaltata: et p totū obbeuenerat: p̄z
q̄ fuit nō ex hoim adinūctioe: s̄ rei volūtare
p̄dicata tāq̄ verissima. Et hoc pbat p argu
mentū q̄d de fide ipi fecit sapiētissim? doctor
iudeoz Samael Act. v. dices. Si ex ho
ibz est pñitū h̄ aut op? dissoluet: si nō ex de
o est nō poteritis dissoluere eos: ne forte et de
o repugnare videam. hec ille. Cuius verbis
apparet q̄ et opinio de illibata pñis conce
p̄tioe q̄ nullis vnq̄ psecutioibz potuit dissol
ui ē verissima. et ex deo inspirate: et q̄ illā ipu
gnātes cū videat festū cōceptiois p̄dicare q̄
die maiori veneracione celebrari in Gallia:
Anglia: Hyspania: Scotia: Dania: Ger
mania: Sclauonia: ac Panonia: atq̄ Itra
lia: et vniūsis mudi p̄tibz: dicit q̄dāmo pñe
et obstinatioe sua deo repugnare. Excusabiles
tñ i h̄ sūt illi doctores antiq̄ q̄ solū cōem mo
dū p̄pagatiois hūane cōsiderātes rei matre
i originali pctō pceptā dixerit. Nā credēdū
ē q̄ si nūc viueret: atq̄ pñitāre nūc clara cogite
ret: erroze suū reuocaret et retraheret. Nam
diffinitio icanta laudabilr ē soluēda. c. diffi
nitio. xij. q. iij. fac ad p̄dicta illud q̄d d̄z in
lūbent? i fi. C. de testa. s̄ nō em p̄ccauit anti
q̄tas q̄ scia pñtis legi? pñtinā secuta ē p̄suetu
dine. et illd q̄d d̄z i. s̄ lancim? in aut. vr no
ue. p̄ti. col. v. s̄. nō videt p̄uaricare legē q̄ i
rant fecit? q̄ lex dudū tenuit. q̄ ei straxeret
dicta sua p̄z si pñiderem? p̄ba sc̄i Ber. i. epla
ad canonicos lugdunēses: in q̄ postq̄s posuit
opinionē suā p̄ pceptioez in fine p̄cludit di.
Que ar d̄z absq̄ pñidicio dicta s̄t san? ien
ticis: romae p̄sertim eccl̄ie: cur? auctari atq̄
examī torū h̄ sic et cetera q̄ h̄mōi s̄ vniūsa re
no ipi? si q̄d aliter sapio parat? iudicio emē

Bermo.viii. De cōceptiōe Marie

dare. hec ille. Isti pōceptiōis adūlatiū mo-
derat q̄b̄ reuelata p̄itas z luce dari? declara-
ta innotat: excusari non p̄nt si nō ignorācia
peccat: s̄ obstinaciōe. Et ad h̄ adduci pōt q̄d
i fili ait Rich. i. iij. dis. xij. ar. iij. q. iij. l. q̄
ignorācia nō facit hereticū s̄ supbia z p̄ina-
cia. sic in fili d̄ q̄ p̄mi mor̄ hois nō p̄sternit
quē homicida vel reū: sed p̄seuerācia z obsti-
naciō. i. C. si q̄s imp. ma. l. qd̄ calore. ff. de
reg. iij. Jēlapius linguē nō ē de facili trahē-
dus ad penā. l. famosi. §. ne lubricus. ff. ad. l.
i. i. ana. maly aut p̄inacibz obstināz: vt ho-
nesti? loqr̄: n̄ dicit cū p̄p̄ha. Redite p̄uaria
nores ad cor. nec cū David ps. iij. filij hoiz
vlti? graui corde vt quid diligis vanitatē
z q̄ritis mēdaciū? S̄ exhortatōz illos vt er-
rore suū reponere vellet. q̄ vt ait Seneca li.
iij. de beneficiis: laudat dicit a cognito z dāna
to errore discedere supbe pō stulticie ē p̄leue-
rare vt q̄d s̄l dictū ē q̄lectiq̄ sit fixū ratiōis
maneat. Neq̄it de illis dici possit illd̄ Exo.
xxij. z Deu. ar. z Baruch. ij. p̄p̄s dure cer-
uicis ē. vel id̄ Ezēch. ij. filij dura ceruice et
idomabili corde. z illud Act. vij. Dns z cer-
uice rāciōis illi corde. z ne vniatq̄ eorū d̄i-
cat de illud Deut. xxiij. Ego scio cōtētiōē
tuā z ceruicē tuā durissimā. vt etiā de vno q̄s
ipoz nō v̄ficet illa s̄ntia Pauli ad Ro. ij. di.
S̄dm duriciā cordis tui z cor ipenitēs the-
saurizas tibi irā in die ire. Lor em̄ dūz ma-
le h̄bit in nouissimo: Eccl. iij. Jē ne sint de
illis q̄b̄ ait dñs Qui. xxvj. Lōterā duriciā
supbie v̄re. Jō monco eos vt mutet opinio-
nē suā fallam q̄ sapiētis est mutare p̄positū
i meli? l. m̄ifestissimū. §. sed cū. C. de fur. z f.
cor. z l. si v̄ditor. §. penul. C. de f. expo. z acce-
pent opinione verissimā de imaculata p̄gi-
nis p̄ceptōe: dices illd̄ q̄d iudeis obstat: nō
lentibz acceptare legē xpi. Baruch p̄pheta
iij. sui l. c. inquit dices. Lōuētere iacob et
apprehēde illā. quia meli? est resistere q̄s ma-
le inchoata p̄ficere. l. papinian? §. meminit
se. ff. de inof. te. r. l. hoc edito. ff. de publica.
¶ Tertiū fundamētū d̄ interpretatiōis sic ar-
guēdo. Beneficiū z indultū p̄ncipis est latissi-
me interpretandū. z in gratijs fida ē plenissi-
ma interpretatiō. l. si q̄n. C. de bonis vacan. z l.
beneficiū. ff. de cōsti. p̄n. textra de dona. c. cum
dilect. §. p̄. z fi. r. l. in testamētis. ff. de re iu-
di. z l. si furios. C. de nup. z l. j. §. cū v̄rbē. ff.
de offi. p̄e. v̄. z l. i. verbu legis. ff. de f. signi.
De p̄mōi grā habet in. c. sedes aplica. z i. c.
eam te. in p̄bo gratia. de rescrip. z in. c. j. i. ver-
bo gratia. de cōmo. z i. c. gratia. j. q. j. z. c. nō

nulli. de rescrip. z l. j. §. fina. ff. de questo. i. ver-
bo gratia. ¶ Marie autē de beneficio fienda clar-
ga inter p̄ario q̄n solū respicit fauorē illi? cui
cōcessū est: vt p̄ doctores in. c. odia de regu-
tu. li. vj. S̄z bre? p̄gini dedit de? p̄uilegiū su-
peradi ex omi p̄e p̄ctm. vt inq̄r Aug? in li.
de natura z grā. Ergo credēdū est q̄ nō solūz
dedit de actuali: s̄ etiā de originali. Hoc em̄z
indultū z beneficiū solū respicit v̄silitatē p̄gi-
nis: nō alicui? iurā: vt declarat magr̄ Bar-
tholo. pisan? in li. bre? virgis fructu. vij. §. est
largissime interpretandū. ¶ Quartū fundamē-
tū d̄z appropinquatiōis. q̄to em̄ aliq̄s ap-
propinquat magr̄ p̄ncipio i q̄libet genere: rā-
to magr̄ p̄ncipat de effectu illi? p̄ncipij. v̄nd
Dyon. i. iij. c. celestis hierar. inq̄r q̄ angeli
q̄ sunt deo p̄p̄iniores magr̄ p̄ncipat diuinā
bonitatē q̄ hoies. Cū ergo xpus sit p̄ncipiū
gr̄e fm̄ diuitatē q̄dē auctoritatē fm̄ hūanitatē
mysteriatr̄: iux illd̄ Joh. j. Grā z veritas
p̄fctum xpm̄ facta est. Sequit̄ q̄ brā p̄go q̄
fuit p̄p̄inissimā xpo: q̄ ab ea ipe xps accepit
humanā naturā p̄e ceteris debuit plenitu-
dinē gr̄e obtinere. z p̄sequēter immunitatē ab
oi p̄cto. Et istd̄ argumētū fuit magr̄ Pauli
veneri in suo tract. de cōceptōe p̄gis. ¶ Qui-
tū fundamētū d̄z dilectiōis. Nā vt declarat
magr̄ Bartho. pisan? vbi. s̄. Deus p̄? d̄ili-
git puritatē mētis q̄s corpis: q̄ oēs illā tenē-
tur h̄re: nō at corpale. Et alia rō p̄t assigni. q̄
affectō trahit ad nobilitatē z magr̄ p̄uarina
Jō glo. in. l. i. l. i. q̄dē. in fi. ff. qd̄ me. cau. d̄t q̄
naturale est vt res p̄? p̄seueraturas q̄s ma-
gis diligat. z filis glo. h̄z in. l. l. i. l. i. l. i. ff.
de f. si. q̄b̄ p̄suppositis dico q̄ cū de? elegerit i
regritatē z puritatē v̄teri p̄ginal quē nunq̄
voluit pollui: s̄z sp̄ itactū ab oi pollutiōe fua-
ri: vt in spū vidit Ezēch. p̄p̄ha sui li. elij. c.
Ergo a fortiori credēdū ē ipm̄ elegisse i
p̄gine puritatē iternālē aīe ei? innocētis. Jō Amb.
sup Lu ait de brā p̄gine. p̄go erat n̄ solū cor-
pore s̄z z mēte. qd̄ falsum ēct si aīa ei? p̄ p̄ctm̄
origiale ēct fornicata. ¶ Sextū fundamētū
d̄z v̄nionis: z est magr̄ Bartho. pisan? vbi
sup dicit. Caro xpi z marie eadē fuit: vt p̄z
in. iij. sen. di. iij. p̄aretis em̄ z filij eadē est car-
ro. v̄n z faciūt v̄nū gradū. r̄r̄v. q. v. c. j. gra-
du. z eadē cā. q. iij. §. hac anēre. Jē ambobz
eadē est natura: cū differāt solo noīe. l. i. l. i. l. i.
ff. de libe. z posthu. sed caro xpi nunq̄ fuit ori-
ginālī peccato obnoxia. ergo zc. Nec ille. Et
ideo brā p̄go dixit filio suo illd̄ Lati. j. Ecce
tu pulcher es dilecte mi z t̄cor? lectul? n̄ flo-
ridus: signa domoz nostraz cedrina: laq̄a

R
Rōe ap-
propinq-
uationis.

R
Rōe d̄i-
lectiōis.

S
Ratiōe
v̄nionis

R
Ratiōe
p̄ncipis

via cypressina. q. si caro virginis non habuit fe-
ditate corruptionis sed fuit munda: multoma-
gis anima eius innocentia originalis per gratiam
adepta est: et ita a diabolo fuit liberata. Et
hic quod David ps. lxxij. in persona ipsius virginis de
filio dei. Adhuc anima mea post te: me suscepit
dextera tua. Ipsi propter inani quiescentiam meam
se demones volentes ea sibi subiugare. Ideo
beatus Job inquit. xxxij. sui li. c. Udis sole. xpm
cum fulgeret. s. innocentia et scitaret: et luna. i. be-
ata virginis: incedente clare. s. per originale iusti-
ciam. Ad hunc potest adduci similitudo cuiusdam p-
dicatoris dicentis quod dā rex fortissimus habens
miserere sponsam suam per quamdam viam glaciola per
quam oēs transirent cadebat: misit ad subveni-
tionem eius filium suum robustissimum: qui ferratis pe-
dibus super glaciem pergit ac manu sua reginam su-
stentans ipsam in columine sine casu transire fecit.
Moraliter namque hec via glaciola est humana ge-
neratio lubrica ad peccatum: per quam oēs transien-
tes cadunt. Rex pro celestis vir sponsa sua ergo
maria libere transire fecit eam a filio suo habere
pedes ferratos divinitate sustentari: et sic liberā
transire. Jo. Lani. viij. de ipsa dei sponsa pgre-
dit in ira super dilectum suum. ¶ Septimum argu-
mentum de obligationis: restat eiusdem doctoris ibidem
arguitur per sic. filij obligant parentibus in toto
posse. quod non possunt eis equales reddere ut dicitur
viij. et ij. nulli enim sunt qui habeant super alios ra-
tionem obligationis qualis habent parentes super filios.
Instit. de patria pot. §. ius agitur. et ibi glo. em-
merat octo casus in quibus filij obligant parentibus.
Lū. §. ipse tota humana substantia cor-
porale accepit a beata virginis: tātū fuit illi obli-
gatus quā alter filius utriusque parentibus a quo
essentia accepit. et consequenter illi magis fuit
obligatus quā aliis aliis filiis matri sue. Lū. §. fi-
lius teneatur subvenire necessitatibus parentum
lxxvj. di. c. ceter. nullaq. sit maior necessitas
quā quod literet ab eterna pena: sequitur quod ipse
omnipotens qui per totum posse nostris necessitatibus sub-
venit: illa ab originali peccato cui pena debetur
eterna perservavit. Nā ut ait magister Bartho-
pisanus ubi. s. talis perservatio fuit maior bene-
ficio quam remissio peccati. quia aliqui bene esse i pre-
servatioe ultra id quod est in remissione: videlicet
voluntatem rectitudinem et integritatem. nā integritas
tem non de remissio: quia ibi fuit corruptio per
culpā hoc est beneficium perservatiois debuit filio
dare matri sue hec ille. ¶ Octavum argumen-
tum de donationis: restat eiusdem doctoris sic arguitur
ubi. s. Christus reddidit maiora virginis: quia eam suam
matrem fecit: et etiam donavit minus necessaria
ergo et minora et magis necessaria. perservavit

tionem a peccato illi consuli. Qui enim ei prout
de minus necessariis: et qui prout minoris picu-
lo: non est credendum quod maiori piculo et damno
noluerit providere. Maioribus enim damnis et
piculis est cautus et citius obliuiscitur et prout
dicitur. c. ubi periculum. de elec. l. vj. et c. quelcumq.
xlij. di. et l. j. §. j. ff. de carbo. edic. ¶ Nonum ar-
gumentum quod ponit a predicto doctore ibidem de
citur inchoationis sic arguendo. Nō minus de-
buit stare vite incipere a gratia quam stare mortis
quod si de quo minus? et ut notat in l. q. no ma-
gis. ff. de iureiur. §. stare mortis in primis par-
tibus inchoat a gratia saltem gratis data. §. c.
¶ Decimum fundamentum de exceptionis. quod col-
ligit ab Augustino. i. sermone de assumptione virginis
dicente quod beata ergo maria ab illis generalibus
regulis excepta fuit a quibus excipitur per meritum
singularis scitatis et gratia quod ipsa fuit digna. sed
ipsa fuit digna excipi ab illa regula generali
deprehendendo originali peccato: ut patet ex dictis
in primo sermone. pre. vlti. §. ab ipsa fuit exceptuata.
¶ Undecimum fundamentum dicit ordinatio-
nis: quod fuit aliquorum doctorum quos recitat
archiepiscopus florentinus in. j. pre. sum. ci. viij. c. ij.
dicens. Ordinatio vas ad sacrificium altaris co-
servat ipsam a maculis. hoc enim est valde deus
Deille. Sed virgo fuit vas deitatis: ergo
debetur perservare etiam a macula originali.
Et ita factum fuisse credendum est per illud dictum
Augustini. in sermone de assumptione virginis:
qui ait quod ubi scriptura divina nihil com-
morat de virgine maria. Quiridū est quid
conveniat rationi: fiat ipsa ratio auctoritas si-
ne qua nec est nec valet auctoritas. Ideo h-
nunc de hac virginis perservatioe ab originali
scriptura loquitur: et ipsa tamen non est dubi-
tandum quin facta fuerit. quia rationabiliter fieri
debet. Unde Augustinus in sermone de assump-
tione virginis dicit. Ab improprio huma-
ne conditionis a quo ipse excipitur: rationa-
bile est ut maria excipiat. facit ad predicta illud
quod inquit glo. in l. tale pactum. §. parrem. ff.
de pac. que dicit quod id est de iure servandum: li-
cet non sit statutum: quod verisimile est statum
fuisse si de eo inquitur fuisset. ¶ Duodecimum
fundamentum dicit mediatiois sic. Ubique
extrema sunt habilia mediū presumitur ra-
le qualia sunt extrema: ut dicit glo. i. c. vo-
lunt. xvj. q. iij. c. cum ad sedē. de resti. spo. et
c. olim. eo. ii. c. c. accedes. de conuer. cōi. sed
beata virgo fuit media inter creaturam et crea-
torem. §. fuit perfectissima omni perfectione quod in crea-
tura cadere potuit: et finem capacitatem huma-
ne nature divinas perfectiones recepit: et con-

Roe ob-
ligatiois

Roe do-
natiois

Roe do-
natiois

Bermo. VIII. De cōceptiōe Marie

sequēter immaculata fuit. ¶ Tertiūdecimū sū
dāmetū dī dispositiōis. Nā sūm Phm. ij. de
aia: act⁹ actiūoz sūnt i patiēre bñ disposito.
c. p. venerabilis elec. sed beata sgo ab eter/
no yr eēt mater dei disposita fuit: i cōceptō
nē sua ad hoc pparata est. vñ canit ecclia. De
q̄ p immaculata sginis pceptiōez dignū filio
suo habitaculū ppassi. i itez. Deus q̄ gl'iose
sginis marie corp⁹ i aiam vr dignū filij sui
habitaculū effici mereret spūscro cooperāte
ppassi. q̄ rē. ¶ Quārtūdecimū fundamētūz
dī: delectatiōis. qz em ppu⁹ loc⁹ est pseruati/
uus locati: vr dī. 3. phisicor. i in li. de logi. i
brent. vite. i extra illū nō bñ cōseruat. c. pla/
cut. xvij. q. ij. Jo vñūq̄ dāz naturalit⁹ delectat⁹
habitare i loco: vñenitū nature sue: fm phm
iij. phisicor. Sicut calpa in terra: pil cis in
aqua: aus in aere: salamādra in igne. Cum
ergo dī sit purissim⁹. vr inq̄ Arist. xij. Me
tha. i sūa libit gaudeat: est qz cōiungantur
vr dī. vij. Esh. i. ij. phisicor. i notat insti de lo/
ca in pñ. i in li. illud. ff. ad l. aqu. i. l. si quis
seruo pñaserit. C. de fur. i in habitibz simbo
lum faciliō sit transit⁹. ij. phisicor. i notat i
l. in rem. s. itē quecūqz. s. non idē ff. de rei.
ven. ¶ Poterit cōcludere q̄ beata sgo in qua
dī sūū habitaculū elegit: iū illud ps. cxxxij.
Elegit ei in habitatiōez sibi. fuit purissima
pp⁹ cui⁹ mundiciā dicit⁹ in eo ps. De re
ges mea i seculū seculi: hic habitabo qm ele
git. Jo Alex. de q̄a sup. Esh. iij. ait. Ne
qz pelegisset eā nūc cēt ceteris creaturis di/
gnior: deo dilectior: trinitati gratiosior i vni
uersis excellēior i purior. ¶ Quitiūdecimū
fundamētū dī: demonstratiōis. Dequit em dei
filiū q̄ est sūus i sapia pñis. j. ad Lhoz. j. de
mōstrare suā sapiam quā bz i sūmo. Sapia
aut pcepti artificis nō multū cōmēdat qn de
re bona facit aliqd incorruptū. vrputa si q̄a
er lana mūdissima i pñosissima faceret pan
num pñosum. sed si de lana imūda i infecta
macul⁹ fabricare sciret pñū mūdissimū bys/
sinū i purpureū: maxie eēt cōmēdabil⁹. Xps
q̄ oim ē pfectissim⁹ artifer: vr suā demōstra
ret sapiam: de massa hūani generis infecta vo
luit rāqz de lana corrupta hūc pñū purpu
reū ac hōnidū i sine vlla infectiōe. i nūez suā
fabricare: vr oēs de ei⁹ opificio mirarēt. Si
cū pdictū fuerat Eccl. xlij. vbi dī. Clas ad
mirabile opus excelit.

¶ Pars scda hui⁹ smonis q̄ dī assertiōis.
i. Immaculata sginis pceptiōem
licet duobz v⁹ tribz testibz appro
bare sufficeret: qz in oze duoz vel

triū testibz stat omne verbū. Deut. xix. Mar.
xvij. ij. ad Lhoz. xij. c. Qd aut. xxxv. q. vj
c. licet sūmāssis. de testi. vbi numer⁹ testiu re
quirūt duo sufficiūt. l. vbi numer⁹ ff. de testi.
i. s. itē vbi. iij. q. iij. nūp maiorū duoz cō
solatiōe eādē opiniōe etiā multoz alioz co
croz assertiōibz vltra pdicta cōprobam⁹.

¶ Et pmo auctoritate Silberti epi in ser. de
sgine maria dicit⁹. De regali nēpetribu et
sacerdotali originē duxit: q̄ sumū regē ar/
qz pontificē erat pñura cui⁹ aia i caro quam
elegit i fecit habitaculū sibi sapiētia pñis ab
oi maliciā i imūdiciā purissima fuit affirmā
te sēptura i in malivolā aiam nō itroibit sa
piētia: ne habitabit in corpe subdito pñis.
hec ille. Ipa qz bñdicta sgo a filio suo pser
uata pē dicere illd Judith. xij. Non pñisit
dñs me ancillā suā cōiūgnari. ¶ Que etiam
veritas affirmat dicto mag⁹ Pauli veneti
ordis heremitaz: qui in tract. de cōceptione
sginis marie reprobas opiniōe ipugnan/
tiū puritatē mñis dei. i rñdes argumētis p
ipos factis pceptiōz sginis cōcludit dicens
In ferrauit brūz Lho. de aqno credens ip
sam cōceptā fuisse i originali. cui⁹ vita i si p
eckiam fuit approbata: nō tñ doctrina eius
i marie in h sicut manifeste liquet i vñūsta
te parisiēsi. vbi ei⁹ opiniō ē reprobatā: qz ofi
fendebat pñas aures. est em mag⁹ pñū i sfo
nū pñati credere aiam illā bñdictā infusam
ēē carni mūdēns infecte. Ex pñicis q̄ sequit⁹
q̄ absolute credēdū ē beatā sginē nō fuisse cō
ceptā in pctō originali. hec ille. ¶ Mag⁹ qz
Bartho. pñan⁹ pñicō i li. quē edidit de sgi
ne maria: fructu. vij. iquit. In oi mō q̄ se di
uina cōicāt bonitas locū qrit mūdū. parz de
tēplo i de pñia hois quā vult esse mūdā ab
oi viciō: vr cōicet sibi gratiā suā. q̄ta q̄ puri
tate debebat niterē loc⁹ in q̄ dī recipi debebat
singulariter certe iuxta Ansel. i rāta purita
te: qua sub deo maior nēq̄ itelligi. i sic fuisse
factū credim⁹. qz caro a verbo assumpta de
purissimis sanguinibz sginis marie: virtut/
tes pñisset nūqz fuit obnoxia pctō. hec ille.
Et ibidē itez ait arguēdo sic. Sapiēs debet
eligere qd pfecti⁹ i melius est. i s. cū meli⁹ sit
hīc matrē sine macula q̄ auz macula. q̄ rpus
sapientia increata matrē elegit sine vlla ma
cula. Et itez ibidē ait. Virgo debuit elegisse
quātācūqz penā p q̄nācūqz temp⁹ q̄ esse in
originali p quodcūqz instas. ergo rē. Et ite
rnm dicit. Maria vocat mater gratie: ergo
nulla gñā sibi defuit quo ad numez: fm Die
ronymū. Ergo nec gratia pñuatiōis. Et imū

Silber
tus.

Paulus
venetus

Bartho
lome⁹ pñ
ianus.

mediate post subdit. Maria ex omni pre peccata corrumpit: g nulli peccato subiecta fuit. Nec aliqd peccm pot gl'ari dñtum habuisse in ea hec ille. Auctoritate qz pphetica pbat bea tam gigne sine originali peccato fuisse cocepta. Na Job. iij. c. d. Expectet lucē et nō videat nec ortū surgētis aurore. Que rba exponit bris Tho. i. iij. pre sū. q. xxiij. de culpa originalis peccati. et etia ita exponit Archieps florentinus i. j. pre sum. ti. viij. c. ij. Qui doctores etia p lucē intelligūt epim: q dixit Johis. viij. Ego sum lux mundi. et p aurore intelligūt be arā gigne. q aurore copat Lan. vi. Dicit qz ppheta in Jobis p dicitis. Expectet. i. culpa originalis peccati lucē. i. epim: et nō videat. i. ipz cōtaminatū: nec ortū surgētis aurore. i. pcepti onis. gignis gl'ose. de qua dicit psilld ps. j. In via peccōz nō stetit: et in cathedra pestilētie nō sedit. p cathedrā aut pestilētie intelligit pōt originale peccm. qd qñ qdā generalis pestilētia humanū genū fecit. A qua corrupti one brā ggo pamiata nō fuit. vñ Aug. in ser. de assumptione ei' inq. Nulla corruptio sequi debuit mariā: quā tanta pfudit gratia vt integraliter viues oim genuerit integrā vitam. Et hanc auctoritate allegat Fran. de mayro. Et bene cōcludere q ipa benedicta ggo sine originali peccato fuit pcepta. Cum dilecta etem mīre sua sp fuit filij dei grā illaz ab oibz malis pferuas. vñ aie ipi' filij sue cū i corpore materno tēteret infundi dixit ipe benignus filij illud qd scptū est Jsa. xliij. f. Nō li timere: qz cū trāseris p aquas. i. lubricas et peccatrices generationes: tecū ero. et flumina. i. peccatā nō opient te. Cū ambulaueris in igne nō cōbureris: et flāma nō ardebit te. f. peccati originalis vt cupiscētie carnal. qz ego dñs saluator tu'. Quid. qz i. iij. li. de vetula. in q multa p dicit de ipa gigne nascitura: ait de illa. Nūda qdē magniqz anūm magniqz de coris: plur' honestatis et. Dec autē munda dicit mīris dei pōt etia pbari vltra p dicit p dictū Arist. in li. de sensu et sensato. vbi inq q sapozositas fontis est fin cōditionē terre de qua emanat. vñ aqua emanās et decurres p terrā amarā et sulfureā ē naturalit' amara. sed emanās de terra pura est dulcis et sapozosa. Cū g fons diuine sapientie xps plen' oī dulcedine et puritate emanauerit de gigne benedicta: apparet ipam fuisse mundissimā atqz oī puritate repletā. et iō appellat loc' volu ptatis: de quo scriptū ē Gen. ij. fons egrediebatur de loco voluptatis ad irrigandū paradisu

i. eccliaz catholicā. De ei' qz puritate ait salomon Sap. vij. Nihil inqnatū in illā incurrit. Et ipa virgo purissima de seipsa inq. Eccl. xxiij. Quali balsamū nō mixtū odor me'. Nō em in ea se imiscuit origiale peccm: vel actuale. Cū em beata ggo: vt dictū ē sermone pcedenti in pñ. sit p lucē primariā figurata: clarū est q in ea nō fuit vlla tenebra peccati. qz vt ait Aplos. ij. ad Eboz. vi. Nō est picipatō iusticie cū iniquitate: nec societas lucis ad tenebras. iō de ipa dicere possum' illd j. Job. i. Lux est et tenebre in ea nō sunt vllē. Et salum etem dixit Moyses Sen. i. dñ inq. Uidit de lucē q eēt bona: si aliq i ipa i quitas fuisset. Quapropter de his q affirmant hāc lucē fuisse pccm tenebrosam dicere possum' illud Jsa. v. Ne q dicit' bonū malū: et lucē tenebras: et dulce amarū. Ipa em purissima et dulcissima ggo inq. Eccl. xxiij. Ego q si liban' nō incensus euaporauit habitatiōem meā. Liban' aut cādidatio interpretat' signi ficat candore inocētie originalis q in illa nūq fuit incensus pccm. Nec est illa domus de q dicit Mar. vi. q vt sapiēs. i. xpus edificauit domū suā. i. matrē: sup petrā. i. pñtis soliditatē. q ppter pluuiā aut ventū vel inundationē. i. peccatū nō cecidit. fundata em erat sup firmā petrā. Nec ibi. Immaculatā qz fuit sematē dei testat' fuit bris Andreas aplos: q vt legit in legēda sua dixit Ecce pconulati. Quonā de immaculata terra fac' fuerat homo pñtis: necessario de immaculata virgine natus est pfectus homo filius dei: vt boies p dītos reparer. hec ille. Ista autē pñtis sacra rā scripturaz attestatiōibz manifestat: vt sup patuit. vñ brā ggo dicere pōt illd Johis. v. Scrutamini scripturas: quonā ille testimoniū phibent de me. Sz quidā sunt q in scripturis scrutant si virginez in iniquitate fuisse pceptā repire possint. De quibz dicit psilld ps. lxiij. Scrutati sunt iniquitates defecerūt scrutantes scrutiny. Et sequit' infra. Sagittate pñlos facite sunt plage eoz. Et ifirmate sunt eos lingue eoz. Lōturbati sunt oīs q videbāt eos. Et talibz multū studētibz et veritate scripturaz nō itelligētibz vel itel ligere nolētibz fuit p dicitū Jsa. vi. vbi dicit. Audite hec audientes: et nolite intelligere. vñ dēte visionē et nolite cognoscere. Nō em itellexerunt illud qd figuratū est Gen. iij. q tpe magne caristie tota terra egypti fuit mbutaria pharaoni: excepta sacerdotali. p qd datur intelligi qz tpe caristie gratie et tēte cū pmoz parēti oīs humana creatura fuit

Fran. de mayro.

Bermo.viii De pceptiōe Marie

retributaria pccō. bñ tñ ego rāqz sacerdos
tal terra libera fuit. de q inqz David ps. lxxv
iij. Bñdixit dñe cñra tuā. Icer etiā aq di
lunij cooperuerint ocs mōres. vt habet Gen.
vij. nō cñ puenire ad padulz terrestre. vt ait
Damas. li. ij. p qd figurat dñs itelligi q aq
pccō nō opuerit Mariā: q padulus appella
tur. Un de illa dicit p rillo Eccl. xl. Sic padu
sus in bñdictōibz. figurata ē etiā. iij. Re. x.
vbi dñs Salomō fecit sibi thronū de ebore
grandē: vultū ei auro purissimo. r sub
dit. nō erit op⁹ tale i cñcjs regnis. Per Sa
lomōnē em itelligit xps. de q Math. xij. dñ.
Ecce pñs salomō h q paut sibi thronum. i.
miciē bñdictā de ebore castitatis. r auro puris
simo inocētie r castitatis. de q dicit p rillo ps.
lxxvij. Thron⁹ ei⁹ sic sol i specu meo. hec
aut puritas r inocētia p dicitē gñi marime
pgruēbat: q iparoz celesti aula regia et tha
lam⁹ idone⁹ pparabat. Un Bern. i qdā ser
mone inqz. Decuit regniā gñi sine oi ma
cula esse. qz genuit illū quē nullū pstat pccm
hñe. De hac etiā gñis bñdictē excellētia p
dixerat ipse fili⁹ ei⁹. Ia. lx. di. Domū maie
statis mee glificabo. Hec qz regie celi puritas
reclarat ex cetero cōciliū Basilien. de q extat
rome bulla pñs bñdicta r auctērica. atqz nūqz re
uocata: sic ad lram di. Sacrosctā generalis
nod⁹ basilienis i spūcto legēte pgregata vni
ueriam eccliaz repñtas ad ppetuā rei memo
riā. Elucidātibz dñe gñe mysteria mercedē
gloriam repromittit etiā pñs sapia dum ait
Qui eluciat me etiā vitā habebūt. Qd eti
am de brā gñie q ipam pñs sapiam dei filiuz
etiā i vtero pñs ac mūdo pepit sacrosctā
legē ecclia. Ia qd qd de dignitate ac sublimi
tate gñis mris educit lucē. h nō est dubiuz
ad laudē r honorē dei filiū sui pñre. r q ho
norificat mrem r scitātē mris: honorificat
r eluciat glōsum nomē filiū ei⁹. q ipam scē
ficauit r repleuit grā. vñ si i ceteris rebz eluci
dano pñtas q a dño deo ē p dāra merita par
tūit: i ea re spāliter fruct⁹ vtrīmos asferre
spñda ē q sanctificatōz r dēdicatōz repli il
li⁹ pccm in q añ seclā añqz terra fieret: ab
eterno sibi mōnē ordinauit pñma r eterna
firas. Idcirco marie pgruit vt par habeat
in qstionibz pccmētibz sanctificatōz illi⁹ per
qua pax diffusa ē terris. Nacten⁹ hō difficil
qstio i dñis mūdi pñtibz: r corā hac scctā sino
do sup pceptōe ipi⁹ glōse gñis mris dei: r ex
ordio scitificatōis ei⁹ facta ē. qbus dā dicit
bus ipam gñie r ei⁹ aiām p aliqd tps aut
iustas rēis subiācisse actualiter origiali pec

cato. Aliqñ ecōuerso dicitibz a pñcipio cre
atiōis. sic dei ipam diligēdo: grām ei dē pñ
lisse p quā ab origiali macā illā bñssimaz p
sonā libras r pñras: sublimior scitificatōis
genere redemit. cū fundaret eā ipe altissim⁹.
r ipam fabricaret fili⁹ dei pñs vt esset ei⁹ mī
in terris. Nos aut diligēt aspect⁹ auctibz r
rōibz q iā a pñtibz ānis i publicis relatiōibz ex
pre vt iustqz doctrie corā scctā synodo allega
te sunt. alijsqz pñtis i hac pre vñs r matu
ra pñsideratōe pñtas: doctrinam illā asserentē
glōsam gñie mariā pueniēte r opante di
uini mūis: grā singlari: nūqz actualit subia
cuisse origiali pccō: qz imūne sp ab oi origiali
r actuali ruga sanctaqz r imaculatā sp fuisse
rāqz vitā pñs cūm ecclīastico: fidei catho
lice: recteqz rōnē: r scēlēpturē. ab oibz catho
licis approbādā fore. tenedā r amplectādā
diffinim⁹ r declaram⁹ nulli de ceto licitū ē i
pñti pñdicare r docere. Renouātes pñrea in
stītuōz de celebrādā ei⁹ pceptōe. q rā p roma
nā qz p alias ecclias. vñ ad⁹ cēcbris antiquaz
laudabili pñerudie celebrat: statim⁹ r ordi
nam⁹ eādē celebratē pñta die i oibz ecclīis
mōastrijs r pñtibz xpiane religiōis sub no
mīe pceptōis festiuis laudibz colēdā ē. cū
cñs fide libz pñtētibz r pñssis ea die
missaz solēnis iteressentibz cētū dies. pñtis
atqz scōis vespis toridē. fñmōi pñ pñtē
ea festiuitate. xl. dies de mñs sibi pñtētibz
pñssione pñtis r pñtibz duratura hec scctā sy
nod⁹ elargit. Datū Basilee i nra sessiōe pu
blica i ecclia maiori basilien solēnit celebrata
xv. kal. octobr⁹ āno a natiuitate dñi. 1439.
Hec ibi. ¶ Definīuit qz vñssitas pñssis
āno dñice natiuitat⁹. 1383. Mariā matrem
dñi p nullū iustas vñ mōmēti origiali culpe
subiectā: qz spālī pñssio ab oi macā imū
ne fuisse pñuata. De ei⁹ pceptōe inqz An. an
omel. gñie pceptōis. Sic frēs charissimi
i scctā ecclia natiuitas scitissime gñis marie co
lit r venerat. sic dñs colit ei⁹ pceptō: nūl ei⁹ p
peret etiā nūqz nāceret. Sic at ad saluādūz
gen⁹ hūanū oli nēcāria fuit ei⁹ natiuitas. sic
nēcāria fuit ei⁹ pceptō. nūl ei⁹ illa pceptē: redem
ptio mūdi nūqz nāceret. In sensu gñi pñti
tur r nāscit. imo si dñia rō pñtis spūal pce
ptōis ei⁹ dñes maior fore appbatqz natiuita
tis. Erubescat gñi senlati q rān die rāqz mī
steria r sacra tenebrī gñie excecari res pñte
celebrare. Hec ille. Sac⁹ qz Bern. i qdā s
mōe approbās pceptōz imaculare gñis aīe
pñtiū relictiū mariā n hñt r ab aliō lōge i
nocēs fuit. Jo illi dñere possum⁹ illud Ecclī

Univer
sitas pa
risien.

xxij. Age pceptores tuas. et nō i delictis. sed in
his oibz dñm bñdicto.

B

¶ Pars. iij. huiusmodi q dē declaratiois.

Nū stupēdū miraculū a nō mltis
annis citra i pibz frācie: ostendit
b. ego maria sue inocētie declarati
onem. sic testimonio fidedigno ac

Prīmū cepi. Dū em vñ frāz ordis cuiusdā pdicator
miracu cū vno fratre nro pcederet atqz conaret ostē
lum dere q ipa dei generit originali fuit vitupe/
rio deturpata. Socii pdicti frs nri q erat la
icus: nō valēs sustinere iniuriā hgis glōse
eleuata manu seu pugno percussit dictū frēm
pdicatorē: eo q vitupauerat reginam celi et
mrem dñi nri iesu xpi. Uerū q ille pdicator
erat ex nobilibz parētibz pgenit? dicit? laic?
timore ipoz parētū et languineoz illi? talit?
percussit aliqz diu latuit. Querebat em vidictā
facere de ipo fratre. Sz p? aliqz dies ille lai
cus nri pcedēs i adiutorio inocentissime hgis
erijt ad illos cognatos et ppinqs frs percussit:
et dixit illis. Nō mala voluntate percussit cōsan/
guineū vñ frēm illū pdicatorē: sz q infama/
bat purissimā hginē mariā allerēs ipam pec
cato fuisse corruptā. qd vob ēē falsissimū de/
monstrabo. faciat? h ignē magnū accendi:
meqz et frēm illū immaculatē hgis ifamatores
i eo terrare pmitte. et q ex nob pburef. et opi
nio falsa reputet. videbitis q illum bñdicte
mris dei calūniatores: solū vt meret ignē pbu
ri. Placuit at frimob? laici oibz. et igne ma/
gno accēso ille laic? apphēsa manu illi? pdi
cator? volebat eū trahere i ignē. at ille nūqz
trahere voluit: cogſcebat ei q mortu? ēēt et cō/
bust? Tūc ille laic? sol? itrauit i medio ignis
i noie hgis immaclate. rogās eā vt sic sine pec
cati icēdio fuerat pcreata. sic ipz ab illo igne
illesum pfuaret. Stetit igit i illo igne p m/
tū tps illesus et vocabat illū pdicatorē: atqz
ipm iuitabat ad irādū ignē. et qz paucas li/
teras sciebat laic? ipē dicebat latine loqndo
sic meli? nonerat. veni veni poltrone. et vide/
bis si brā ego fuit pcepta i originali pctō. Ad
h at tā grādemiraculū: vñūst q aderant ad
credēdū b. hgis inocētiā ff iduci. ¶ Anno
etiā. iij. Bonifacij. viij. qdā montal? medica
bat de pceptōe hgis. et fctā ēē extralim. viditqz
b. hginē sibi dicere. Scias filia q mee imā/
culare pceptōi et scificatioi iterfuerit tria mi/
lia cherubi canētū et dicētū. Nō dñi ē ma
ria et tabnacm trinitatē. et subdidit brā ego
certa esto d eo qd dixi tibi. et pdica h ēē vñ
et sub facto ¶ Alia qz montal? dū qdā nocte ad
Tertiu miraret q ecclia dei n celebraret festū pceptōis

b. hgis visio ei ē oñsa h mō. Nā dū dormirz
veit vor diuina ad eā di. Quare turbata mi
rar? q ecclia dei n celebrat festū pceptōis ma
tris mee? Veni meū et oñdā tibi pitate Et il
la times ait. Quis es tu q mihi loqr? et vor
rñdit. Ne dubites. qz ego sū via p̄itas et vi
ta. tūc pfortata ē i iuit p? voce: et dixit eam
ad locū pulcerrimū et valde delectabile. et tūc
vor ei dixit. Scias filia p certo q postqz de
mōēs ceciderit de celo: agl? pfirmari i ḡra dei
oi āno festū pceptōis mris mee? celesti curia
solēnit celebrat qz i mēte diuina ē p̄ternata ab
et̄no. et iō ab āgel? ē ei? p̄natio solēnitata. et
q deuote celebrabit h festū: remissioz p̄lequet
oim pctōz. et vita et̄na finalit p̄fruet. ¶ Bea Quiri
tus etiā Bern. p? mortē suā apparēs auidaz
mōacho suo dixit. q i celo fit festū pceptōis.
Miles qz scis fūclatū fuit q maximū gau
diū fit i celo d pceptōe ei? et iō silt fieri d o
lēntas i fra. ¶ Hoc at festū solēnit celebrat
p̄libz vñbz et i p̄libz eccl̄ijs i cōiūtate luce q
liber āno carādo missaz cū organis et pullū
cāpanaz et ornatu eccl̄ie. et d pceptōe ipa po
pulo pdicat. Et p̄p tale celebratē mltā ab
eadem hgie bñficia recipiūt: et miraculā ac pi
dicia plima fiūt. Sz qd dicā d ill q rñsp
digijs nolūt p̄iti ad pficēdā hāc clarissimaz
p̄itate. imo q̄ridie q̄rūt i errore suū alios in/
ducere. Profecto talū cauillosi locutiōbz
n est rñsio faciēda. Sz si fieri possz sine p̄ce
et̄ ill rñdēdū sic rñdit qd. frāz p̄ueniat scil
frāscī deuor? brē hgis. forte ipa hgie illuz
ad h faciēdū iducere: atqz celsū eccl̄iasticaz
de percussioe clerici relaxare ad pfusioz sui ad
uersarij. Ille etenī pdicator cū pdicassz in q
dā terra lōbardie de immaculata hgis pceptō
ne. frāz qdā ordis cuiusdā q̄ iterfuerat p̄di
cator. eratqz mgr̄ theologie. vl? vt p̄ueniret
dicā tenebric. mlt? sophistis argumētōibz
oppōsuit fmonī dicti fr̄is: affirmās gl̄ioz
hginē hginali vicio fuisse corruptā. Vidēs
aut pdicē? frāz q pdicanerat: q ille mgr̄ tene
bric fecerat suis cauillosis p̄batiōibz sic fecit
qdā ali? i libro suo infamatorio brē hginis:
de q ego scripsi i epla ad summū p̄ncipē Si
rñ. iij. di. Voluerat iducēdū suā p̄ fanatima
ta vulg? Perfid? insipidū q tūlit auctoz op?
Dixit ad pplm. O deuor? immaclate hgis au
diss? argumēta hui? adūsarij dñe nre h̄bz cō
cludit ipam p̄ctm meretriciā fuisse. Sz
qz vñbz illi? infamatorioz n ē rñdēdū. faciā
ei rñsionē quā meret? apphēdes q ipm reuol
uit eū sup genua sua. erat em valde fortis.
Eleuats itaqz p̄gnis: quille mgr̄ p̄ sanctū tū

Sermo. VIII De pceptiōe Marię

tabernaculū locut⁹ fuerat: cepit cū palmit⁹ p
currere sup qdrata tabernacula sua q erat nu
da nō em habebat femoralia vel antiphonā
q ipse infamare voluerat beatā gignē alle
gādo foris: Aristo i li. pōz istē p dicator cō
fuitur ei⁹ argumēta legēdo i lib. suoz poste
rior. De hoc aut oēs q aderant gaudebant.
Tūc exclamauit qdā deuota mlier dices D
nīe p dicator: dēs ei alias qrtuor palmaras
p me. r alia postmodū dicit. dēs ei etiā qrtu
or p me. sicqz mltē alie rogabāt: ita q si illoz
penitōibz latissimē voluisset p totā diē ali
ud facerē nō potuisset. Ille sō mgt randē di
millus valde p sūsus abscellit. Et tūc sgo be
nedicta p ficiari fecit illd qd septū est. s. Re
gū. i. s. Quicūqz honorificabit me glificā
bo eu. q aut p rēnt me: erūt ignobiles. Per
maneat gignē cōtēte ei⁹ aduersarij i ignobili
tate suari obliuatiōe cordis sui donec tenebrz
z velamine cecitat⁹ obscuratū z coopritū ē. Ere
do em q aliqui a tenebrz puerent ad lucē. et
verificabit in eis illd qd in qrt apls. ij. Lho.
ij. dices. Obtrisi sunt sensus eoz z vsqz i ho
diemū diē velamē positū ē sup eoz eoz. Lū
aut pueri fuerint ad dñm auferet velamen
D Credo etiā q scā mī ecclia rursum p cipiē
p generale recētū festū imaculate pceptiōe
ab oibz xpianis sub pcepto obsuari atqz of
ficiū qd dñō inspirate p fici ab oibz cito i cū
p fici celebrari. Et tūc p ficiabit illud ps. cvj.
Videbūt recti dētabūt: z oīs iniquitas oppi
labit os suū. Nec timebit summ⁹ pontifex q
aliq pauci pceptiōis imaculate adūsarij comi
nent q cū faciet ad generale p ciliū si h statū
erit p uocari. Beata etenim sgo dissipabit cō
siliū diaboli. Nos sgo gignē honoris zelato
res reuelata facie glām dñi p cūlātes. iterū
magnificem⁹ ei⁹ puritatē atqz qrtū possum⁹
ei⁹ cōtēte extollam⁹. q Ipa etenim sgo benigni
ssima pceptiōz suā celebratibz i petrat pmo
deletōz p cōz Jo i officio q vniū qdā religi
osū canit i festo pceptiōis. Lōcept⁹ hodiern⁹
E Marię p gignē venenū terit ac nexū soluit
scz p cōz. q Scōo dat eis occasiōz gaudio
rū. z iō i p dicio officio canit. Lordis ac vo
cis iubilo laudes pāgam⁹ dñō. cui⁹ mris pce
ptio mādū pfudit gaudio. Dēs igit deuoti
diē pceptiōis reuerenter debet festinare qz sic
ipa ab originali tristitia liberata occasiōz acce
pit gaudij. sic illis q h festū celebrant subue
nit in omibz necessitatibz expellēdo tristitiā
z donādo leticiā. Jo i p dicio officio dē. Lon
ep⁹ teate gignis mltis reddit leticiā. p cū
pueat hāc leticiā dat eis imminere morte.

qñ maior ē mestitia. Tūc Ambro. sup Ago.
ait. Qs gaudēs est obit⁹ ei⁹ q marie dū vi
ueret sedul⁹ fuit z deuot⁹. Tercio dat eis in
gdu suo stabilitōz vt nō dēponat. Et h pbat
Anselm⁹ in qdā s mōe dices. Quisqz p rēnt
abbas z plar⁹ es: recole diligētia hāc festiui
tate: z a cūctis iube eā colli. qz si eā toto corde
amaner⁹: nunqz de gdu tuo dēposit⁹ eris. z iū
meipso pbaui qd dico. Hec ille. Et idē pbat
Jordan⁹ i postill⁹ suis dices. qz sgo glōsa
in sua pceptiōe ē singularit⁹ a dō honorata. iō
eiusdē cōceptiōis sue deuotos cultores hono
rar. Quarto dat eis part⁹ icolumitatē. vñ
Dion⁹ i eplā ad Heliodor⁹ ait. Lōz dō no
ui z i pitate p pti q nlla mlier i p rē p dicitat⁹
sup quā deuote marie grā iplorat. z dies pce
ptiōis ei⁹ celebrat. Hec ille. Sic em sgo bñ
dicta i vtero mris sue ē nō solū i naturalibz
illea custodita: s; etiā gignit⁹ i signit⁹. sic omi
bz mlieribz illd i h festo digne recolētibz fer
p rēuat penit⁹ illos z illeas cū filiis suis ne
p cilitat⁹ adiuuat. q Tūc legit⁹ i miracul⁹ ei⁹ q
i angliā circa ciuitatē cāmarici. vir qdā ad
lūmā aploz navigare volēs: secū duxit vro
rē suā pgnatē. q gignē pceptiōis erat valde
deuota. Lū aut nauigaret: venit tps pariedī
Periclitare aut mliere senieqz reptate ne
oēs submergeret: deposita est mulier cū nauē
sup tabulā. q implozās auxiliū brē gignis p
milit⁹ ei ac deuot⁹ qz i euaderet h periculūz
magis deuote qz vñs fecisset celebraret ei⁹ cō
ceptiōz. Statim q affuit sgo basillima: q eaz
ad lit⁹ p duxit. atqz a piculo aborsus libera
uit. natoqz puero officiū obsterit⁹ adimpleuit
q Aliud stupēdū miraculū accidit i ciuitate
pgami. vbi cū qdā mlier sup qdā solario cēt
cū puero suo qrtuor annoz. ille puer casu ce
cidit de solario. qd vidēs mī: deuota gignis:
rogauit ipam vt ad reuerētiā sue imaculate
pceptiōis dictū puez sic miserabiliter eaderet a
periculo liberaret. qd z factū est. Nā cū ipse
puer sup petras de alto cecidisset: sine vlla pe
nit⁹ lesiōe rept⁹ est. Quinto dat sgo puris
sima suis cultoribz pacē z requiē in p rē vi
ta z futura. Tūc Anselm⁹ vbi supra inquit.
Hui⁹ celebratoribz solēntat⁹ dat a filio vir
ginis dñō nro iesu xpo par z lōgalat⁹. z post
trāstū hui⁹ vite regēs eterna. Hec ille. Ad
quā requiē infinitaz nos puenire faciat ipa
sgo itemerata. Cui sit honor z glā i secula se
culoz Amen.

De eadē ab omibz celebrāda z a nullo
ampl⁹ impugnāda purissime gignis pceptiōe.
Sermo non⁹ z vltimus.

Actū est silen

Actū est silen-
tū in celo. i. tē ecclia. Apoc. viij.
Sic immaculate dei genitricis in-
nocentia oēs venerant nonē or-
dines angeloz. Ita nos illi puritate pgruit
nouē exaltare fmonibz. vt sicut nouē beatorū
spiritū choris oia sanctorū angelorū agmīa
terminat. Ita his nouē fmonibz beatissime
virginis innocētia ppetuo aduersarijs eius
imposito silentio claudat. sic vt de illis dici
possit illud Neemie. v. Siluerunt nec inue-
nerūt qd responderēt. Et de me talibz silentiū
imponere dici poterit illud Eccl. xliij. In ser-
mone ei? siluit vētus. De ipis aut silentiū b
salutiferz seruātibz verificabit illud ps. cxj. s.
Terati sunt qz siluerūt. Dicat qz p dicit illud
Diere. viij. Silēam? qz dñs nos silere fac.
z illud qd notat glo. in pbenio de. in feto si
lencio. que allegat Seneca. s. Nos loquen-
tes fuisse qñqz penitit. facuisse nūqz. Ego
aut illis dicere possum illud Zach. ij. Silē-
at omīs caro a facie dñi. De ipis quoqz di-
ci poterit illud Jsa. xxxvj. Siluerūt z nō m-
derunt ei fbum. Qd vt fieri possit rogo do-
minū nīm Iesum xpm vt ipe q silentiū sapi-
enter imposuit iaduceis. vt dicit Mat. xxiij.
etiā omnibz impugnātibz innocētia fginale
silentiū imponere velit. vt p fificet illud Judi-
cum. xij. Iussit fieri silentiū. Dicat igit ipe ce-
lestis impator illd qd inqz impator terren?
in. i. si. C. x. f. dices. Taceat apparitio. scz
mitem meā. horrida vox silēcat. scz eam predi-
cans peccatrice. Dicat etiā illud qd idē im-
perator cōtra Innocētiū calūniatores digna
pena plectēdos statuit. in. l. oēs q. s. fi. C. de
epil. z cle. di. Nemi temeritas sua lucratiua
cedat. scz impudēs calūniatiū refrenetur
audacia. Et infra. Jamqz sopitē iurgioz cla-
moribz ab ipijs eoz plicitatibz resistat. Ta-
les nāqz tā debet a solis pterōibz beatam f-
ginē cessare. cū videat eas i suā ignominiaz
z vitupatōem redūdare. Sunt em de illis d-
quibz dicit. i. si. p. in. fi. ff. de iure do. Qui effu-
so fmonē nīmū se iactat. pmpriū sui pericu-
lum incidit. De ipis aut dici pōt illud qd
iurisconsult. in. l. j. ff. de inof. testa. inquit. scz.
Mel? faceret si se iūmptibz inambo nō ve-
rarent. cū obtinere spē nō laborēt. Qd expo-
nit glo. id est. cū laborādo qd opatē obtinere
nō valeat. Si q aut de cetero ausi fuerint re-
clamare Innocētiā fginale poterit illd
ei illud Job. xij. Utinā tacerēs vt putare-
mini sapientes. Taciturnitas em phis pūcit

vt ait Specu. i. ti de adu. s. nūc de erodis
f. postmodū. inuar em plurimū tacerē. qz
pressa. ff. de reg. in. l. si qz sempzonū. ff. de
here. insti. Uez qz licet vnusqz debet a vi-
tupatōe maris dei desistere z silentiū suare.
tū omēs debet i ei laudes exultare. z nunqz
cessare. Nō em sufficē abstinere a pctō nisi fi-
at qd bonū est. c. nō sat. lxxvj. di. z. s. iuril
pcepta. z ibi glo. isti. de iusti. z iure. Tō ego f-
uato illud Jsa. lxxij. vbi dicit. Qui remilāmini
deū nō taceatis. Uñ dicā cū Diere. ppheta
iij. sui. li. c. Nō tacebo qz vocē buccine audi-
ui. s. spūscriti me ad pclamandā fgis purita-
tē inuitat. De q adhuc tres plicatōes i p-
senti fmonē faciem?

Prima dicit elucidationis.

Secūda p palationis.

Tertia demonstrationis.

¶ Pars pma hui? fmonis q dicit elucidatōis

¶ Terra argumēta in pcedētibz fmo-
nibz posita possum? elucidare bea

te fginis pceptōz multē alijs fun-
damētis. ¶ Quoz pmi dicit plecta

tionis. sic. Quēadmodū nō puenit q illa q
nō est fgo fiat fginū abbatissa. c. inuiculus

xx. q. j. z ibi glo. z Lar. in. de. attendētes. de
sta. mo. z toc. in. c. in demmtratio. de elec. i. vj

Immo etiā violētē corrupta. licet fginū
tem nō amittat nec pdat aureolā. nō debet cō-

secrari fm Alanū. vt dicit i summa pfectoz. li.
ij. di. ij. q. xliij. qd etiā ref. Tho. i. iij. di.

xxij. z. q. ij. q. di. Et pbat p. c. ille familie.
xxij. q. v. z. c. si qz nō tratis ry. q. j. Sic n

fuisse puenies q brā fgo cōsecrat et regina
angeloz fginū z eis pficeret. si aliqñ fuisse

pctō quouis mō tracto vel cōmisso macu-
lata z corrupta Ad qd facit qd dicit in. c. pmi

xxv. di. s. Decet plari alijs esse irrepēdibilē
z omni tpe a quocūqz crimine immunē. Ne

g natura angelica non esset accepta. scz ba-
beret caput melius qz lucif. z vt angel? pu-

rissimis nō pficeret aliqua creatura minor?
puritatis z fginitatis inferioris. pgrū fū

it q brā fgo cōp purissima. z nūqz aliq vicio
paminata. Tō mirādū erit si aliq amplius

peccatū illi imponere psumpserint. Nam de
hoc etiā angeli mirari dicunt. Uñ in figura

scriptū ē Dan. xij. q audierēs famuli dom?
Susanne clamorē i pomerio. s. senū vocife-

rantū Susannā cōmisisse adulteriū. tūne
rūt p posticā. At vbi locuti sunt senes. i. qui

dā doctores antiqz erubuerūt. s. famuli ipi do-
mus susanne. s. angeli q i domo susanne. i. be-

ate fgis. s. iū celo ministrant deo. quia nūqz

Bermo.IX De pceptiōe Marię

sermo huius fuerat de susanna. i. de ipsa dei ma-
re i toto celo empireo. Pnt etiaz p famulos
domi intelligi moderni deuoti bte fgis ipsi
mri dei primum famulantes q murat de dicti ali
quoz antiquoz p puritate bte fgis. vñ ad
literada ea irruunt p postica. i. p argumeta po
sterior doctor. i. ipi iuuenes sequentes nouu
hoiem xpm erubescunt de senioribz sequentibz
verere Elda. **S**ecundum fundamentu dicitur pium
Roccon cionis. Et por colligit ex dictis beati Petri
iunctiois rancientis epi sup Misus est. Nos autem
possumus arguere sic. De rebz assumere sibi
in iugge aliquā q nō esset idigna. vñ aut p iu
guū nō esset lege phibitū. Nā licet princeps
sit solus legibz. l. pnceps. ff. de legi. cū si. nō de
et cū suis legibz viuere. l. digna vox. C. e. r.
S. mimoniu phibitū est sibi a fidelibz cū
aliq que sit disparis cultū seu infidel. Ero.
xxv. i. dante. vij. vñ mimoniu sic pium
cū infidelis est nullū. xxv. q. i. S. ex his. et. c.
cane. Ergo de q ab eterno sibi elegit i iugge
beatū fginē nō debuit ipam pmittere labi i
pctm quo efficeret de secca diaboli. i. sic sepra
ei iugge. i. maternitate filij sui. q qdē mri
monal pūctio i maternitas q ad ipm tenz
dē fuisse ab eterno. vt euidentissime patebit
et dicendis in parte sequenti huius sermonis.
Tertiu fundamentū dicitur reiectiois. i. fuit ar
gumētū Petri aureoli i tractatu de pceptōe
fgis. i. possumus arguere sic. Sicut absurdū
esset q qd psecrati corpi xpi hostia q semel
cecidit i stercore vel in ore canis rabidi. aut
pora seu luto fereti. licet postea sit mundata.
vñ talis hostia a glibet deuoto sacerdotē reij
ceret. sic in cogruū fuisse q de illa q semel fuit
inoluta stercore a putredine pcti. i. reuorata
ore feretis diaboli. formaret corpi purissimū
saluatoris nri. imo credēdū ē q ipe xps sacer
dos purissimū eā repudiasset i acceptare no
uisset i mizet. nec de pō in iugge. Nullū ē ge
nerosus ac delicatū stomachi pnceps p pota
tione sua eligeret cyphū que aliqui vidissz hor
ribili sanie adiplerū. Dat etiā pdictū doctor
vbi. s. exemplū de pāno quo debet fieri corpa
lia sup q corpi dñi psecrat. q indecēs esset si
vñqz fuisse i stercore inolutū. Et pfirmat pdi
cta alio siliū fundamentū. Nā si i aliq calice se
mel stercozatiū fuisse. licet postea purifica
tus esset. nō tñ honestū ē ēē i eo psecrare san
guinū sanguinē dñi nri iesu xpi. Et sic pa
ri mō indecēs fuisse i mliere in q sel dia
bolus pcti stercoza psecrasset dei filiū pcreari.
Precta si indecēs valde fuisse ipm dei filiū ex
mliere ab aliq hoie stuprata etiā violēt sine

sensu suo generari. pfecto idēctū extitisset
eū pcreari de muliere a diabolo supra hūis
pcto. **S**ed ad pdicta rñdēt qdā qd si expo
dit pclatit nōiare s. ita eos nōiabo sequēdo
modū loquēdi i talibz q vñt doctores i. l. q
dā puella. ff. de iur. om. iur. Dicit ar q inter
dicere ipaz fginē i pceptōe fuisse ab originali
pcto pseruata. i. dicere eā pcamiatā. s. statim
subleuata. nō est differentia nisi sic vñt filij
capilli. qz dicit eā i scdo instāti pceptōis fu
isse purgatā. Un pccator qdā ordis cuius
daz dicit q hūana natura fuit sic vna pcca
plena pānis q cecidit i luto. Et vñ nō fuit i
fectū qz nō terigit luti. i. xps. aliq sō oēs pan
ni infecti sunt. qz tñ vñ cū cecidisset in luto
statim subleuatur. i. excussus. i. bñ fgo. D
mirabile exēplū. o sapiētia stupēda. Nōne
si qd cū pcca ipm pccatore sel in instāti pte
rarer ac fortit pccarer. ēēt tñ pccatū. i. pccat
sus. Nōne si qd in instāti vulneraret i vul
tu vñ pccatū. aut p gūla suspēderet. vñ i
famis aut fern alteri efficeret. aut i stercore
caderet. p tñ de illo dicit posset q sel fuit vul
nerat i facie vñ pccatū. aut suspēsus in fa
milqz vñ seru. aut stercore inolut. Facit ad
h qd dicit i. l. fi. C. de generali abol. vbi seprū ē
Indulgētia qd liberat. notat. i. fm glo. nota
tos relinqt. sequit. nec infamia criminis tollit.
s. pccatū gram facit i bñ glo. allegat Quidū. i.
li. de pōro dicēt. pena pccatū. culpa perennit
erit. facit etiā ad h lex. ij. C. de obse a libe. pa.
psta. vbi dicit. licet em fobis edicti nō habeatur
infames. re tñ ipa i opione hoim nō effugit
infamienotā. Et quibz oibz apparet q male
loquunt illi q dicit q beate fginē pccatū nocu
isset pctm originale. qz in eo puo tpe sterisset
Iti em cognosceret errorē suū si ad memoriā
reducāt intam Goffredi i poetria sua dicēt
q sel modicū torū amaricat. **N**ale facit
gūti pñaces hāc infamie notā imaclare f
gini iponēdo. s. qd dicit. i. tñ ad defenlan
dā suā obstinatōz dicūt q pctm originale ē le
uet nō mortale. imo leni qz veniale. Et duo
faciūt fundamēta. pñū ē qz pctm originale nō
est volūtariū s. eos. scdm ē. qz pctm originale
solū punit pena dāni. veniale at pena dāni i
sensus. S. ista eoz snia ē s aplm ad Eph.
ij. dicēt. Dēs nascimur filij ire. Cū g non p
pter aliū qz ppe originale pctm iur sentētia
Pano. in. c. pquestus. de feri. vbi ait q ppe
tale pctm sumū filij ire. g ipm pctm originale
est mortale qd nos i ira dei pstituit i dei gñā
hē nō pmitit. Et pfirmat pdicta veritas
Nam vt ait Aug. xij. de ciuit. dei. i. iij. re

rem. Et scitis Remigius super eplam Pauli ad Eph. Sicut corp⁹ nō vinit sine anima sic anima dicitur mortua sine deo: et eius gratia: q^{ue} est vita aie. Illa g^o anima que propter originale peccatū nō est in dei gratia sed iⁿ indignatione ei⁹: pfecto t^{em}poraria. Et ideo in q^{uo} Petrus aureoli iⁿ tractatu de conceptione beate virginis. Tertū est q^{uo} peccatum originale est maius veniali et detestabilius deo: cū promereat eius iram et damnationem eternā quā veniale nō meret. Nec ille

D Quomodo autē originale peccatū est leve propter quod oia mala humano generi enene rez: profecto si non esset gravissimū: nō oportuisset gravissimā penā p illo parti dei filius. Nemo igit^{ur} dicat q^{uo} illud peccatū est leve propter quod dei fili⁹ sic horribiliter mortu⁹ est iⁿ cruce. hoc autē peccatū quod est mortale ponit hoīem iⁿ demeritis potestare. Si em^o exis iⁿ originali peccato nō esset possessus a diabolo nō inluffaret baptizās iⁿ eum q^{uo} baptizatur dicens. Eri ab eo sathanas. Ite non faceret eū abrenunciare diabolo nisi p^{ri}us fuisset sub eius ditione et imperio. Item phyl⁹ iⁿ sacro sepeliri q^{uo} mortu⁹ iⁿ originali. vt probari p^{ot}est p. c. ecclesiā. de p^{re}dictis. i. unde est de ill^{is} de q^{ui}bus d^{icitur} Hier. xij. Sepultura a^{li}ni sepelietur. et hoc vt ostendatur q^{uo} est mortuus inimicus christi. q^{uo} nō est sibi vnitus p^{er} baptismū. et iⁿ hoc sensu exponi potest illud quod ait saluator noster Luc. xij. c. et Math. xij. dicens. Qui nō est meū contra me est. q^{uo} etia^m ponit iⁿ lecelicolar. C. de iudeis. Ad fundamētū autem p^{ri}mi respondet q^{uo} nō est vez q^{uo} originale peccatū nō sit voluntariū: imo hec eoz loquutio implicat d^{ic}tioem. Si nō esset voluntariū nō esset peccatū: dicitur Aug. in li. de libero arbitrio. Peccatū adeo est voluntariū. q^{uo} si nō esset voluntariū nullū esset peccatū. q^{uo} dicitur etiā iⁿ sacri canones sept^{imo} phyl⁹. vt p^{er}z. xlv. di. c. de iudeis. et xv. q. i. c. merito. et c. alla. et c. n^{on} est. et xij. q. iij. c. Nabuchodonosor. vbi d^{icitur} Clasis ire nūq^{uam} redderet iⁿteritūz si non spontaneū inueneret hō habere peccatū. Cum g^o reddat iteritū aie iⁿ peccō originali existēti vt declaratū est. s. finōe. j. p^{re}. iij. falsum ē dicere q^{uo} originale peccatū nō ē voluntariū. Ad p^{ri}ma etia^m q^{uo} omne peccatū sit voluntariū: faciūt ea q^{uo} habent iⁿ c. sicut em. xij. q. v. et c. cū voluntate. et sen. ex. et l. di. c. si qua femina. et c. si q^{uo} et c. q^{uo} sum. et c. hi q^{uo} et c. sepe cōtingit. et c. Cad legē cor. et sic. l. j. et ff. de fur. l. q^{uo} iniurie. in p^{ri}mo. Dico g^o originale peccatū d^{icitur} voluntariū iⁿ radice iⁿ q^{uo} omes peccauerūt fm dictūz apli ad Roma. iij. Ut em^o dictū est sup^{ra} finone. j.

pte ij. tota humana natura erat iⁿ Adā q^{uo} voluntarie peccauit. et psequēter hoc modo illi peccato consensit. Et ista respōsio colligit ex dictis mag^{istri} Petri aureoli iⁿ tractatu de conceptione beate virginis. et fuit originaliter b^{ea}t^{us} Augustini. q^{uo} vt refert mag^{istri} sen. in. ij. di. xij. in lib. p^{ri}mo Julianū hereticū negare iⁿ parvulis esse peccatū originale sic ait. Quē forte vez originale peccatū ex voluntate sit? Rēdeo p^{ro}ptus et originale peccatū ex voluntate esse. q^{uo} hoc ex voluntate p^{ri}mi hominis seminatū est. vt in illo esset et iⁿ oco trāsierit. Nec ille. Sed rēdent q^{uo} dā. q^{uo} licet originale sit voluntariū cōmō quo supra dictū est: nō peccatū veniale habet magis de voluntario. Cū igit^{ur} peccatū tāto sit graui⁹ q^{uo} magis h^{ab}et de voluntario. g^o veniale est graui⁹ originali. S^{ed} h^{ab}et palia to argumēto rēdet q^{uo} hoc est vez q^{uo} data paritate grauitatis duoz peccatoz iⁿ se. q^{uo}to aliq^{uo} eoz cōmittit cū voluntate magis delib^{er}ata et spōtanea. tāto est graui⁹. S^{ed} data disparitate illoz nō sequit^{ur} generalit^{er} q^{uo} illud sit graui⁹ peccatū quod est magis voluntariū. Alis sequeret^{ur} q^{uo} vni leuissimū peccatū veniale cōmissum pōt^{est} et voluntarie: ac data opa esset graui⁹ vno homicidio aut p^uurio g^ou^ll^{is} simo sine alio scelere maximo q^{uo} q^{uo} cōmitte ret nō libet^{er} nec spōtanea simp^l sed timore alicui⁹ vel impulsū q^{uo} nō excludat eum a mortali peccō. Et sic nō valet argumētum p^{er} dictū. q^{uo} vt p^{er}z ex dictis. Supiorib^{us} finōib^{us} originale peccatū est iⁿ se iⁿcomparabile grauius omi veniali. et iⁿ q^{uo} licet veniale magis habeat de voluntario p^{er} h^{ab}et nō sequit^{ur} q^{uo} sit graui⁹ originali peccō. Ad scdm^o fō fundamētū rēdet aliq^{uo} q^{uo} licet vsq^{ue} ad diē iudicij nō p^untā f^{er} cedentes iⁿ originali nisi pena dānt^{ur} diē do p^{er}z Hugo quē refert Archidiacon⁹ iⁿ c. firmul^{is} sine. et conse. di. iij. q^{uo} tales cruciabunt^{ur} s^{ed} post iudiciū diuersis tormētis. licet non ita graui⁹ sicut illi q^{uo} originali addiderūt acualia. Et hāc opintionē etia^m tenet Greg. ix. moral. Et videt^{ur} pbare ex enāgel^{is}. Sic em^o parz Mat. xxv. cōs hoies adducunt^{ur} ad iudiciū. et vna ps. s. electoz ponetur ad dexteram iudicis parē. et omes hi ibūt post iudiciū iⁿ vitā eternā. et quoz numero nō erūt mortui iⁿ originali peccō. Alia fō ps. s. reproboz ponet^{ur} ad sinist^{ram} Et isti omes post iudiciū ibūt iⁿ ignē eternū qui parat^{ur} est diabolo et angelis eius. Et h^{ab}et q^{uo} iⁿq^{ue} Aug^{ustinus}. iⁿ libro de si de ad Petz. et habet^{ur} trāssumptiue iⁿ d. c. firmissime. et se. di. iij. vbi ait. firmissime ne nō solū hoies rōne vtētes: vez etia^m par

Sermo.IX. De cōceptiōe Marie

nulos q̄ sine in vteris matris viuere incipiūt
et ibi moriunt. siue iam de matris nati sine ba
ptismi sacramento qd̄ dat in noīe patris et fi
lij et spūsancti de h̄ seculo trāseūt: sempiterni
no igne puniti. q̄ et si p̄m̄ p̄prie actōis
nullū h̄nt: originālis tñ p̄cti dānatiōis car
nali p̄ceptione ex natiuitate traxerunt. Nec
ille. Uex q̄ aliq̄ exponit sempiterno igne.
id est sempiterna pena. q̄ tñ expositio nō vi
detur conuenire textui. Quia nō alit̄ recedē
dum est a significatiōe d̄bōz q̄ ipsa d̄ba lo
nā: l̄nō alit̄. ff. de le. i. et d̄ba nō sunt ip̄p̄ri
anda. s̄z stādū est eis qñ sunt dāna. ille aut
ille s̄cū i d̄bis. ff. de le. iij. Itē nō sunt lacerā
dāz eis ē inherēdū. l̄. si mibi et ticio. ff. de d̄.
ob. ¶ Tñ volēs salua vtrāq̄ opione de p̄ni
tione talū rīdere ad istud vanū fundamē
tum. Dico q̄ etiā p̄supposito sine veri p̄iudi
cio tales cū solo originali p̄ctō moriētes nū
q̄ p̄uianē aliq̄ pena sensus. tñ eoz pena q̄ ē
eterna et infinita ac p̄petua p̄uatio diuīe vi
sionis et eterne gl̄ie est gūtor oī pena q̄ debet
p̄ctō veniali: cū sit t̄p̄alis et cito trāsitōria. Et
p̄sequēter mar̄ est delictū origināle q̄ venia
le q̄ d̄bō p̄ origināle p̄petuo dānat. vt p̄z in
d̄. c̄firmissime. nō ar̄ p̄ veniale. ¶ Lū igit̄ ḡ
uitas p̄ne demōstrat atrocitatē delicti. l̄. re
spiciēdū. ff. de p̄enis. et cā afferam. xxiij. q̄.
i. ad qd̄ etiā fac qd̄ habet i aut. vt fratrū filij
coll. ix. et Deutero. xxi. vbi d̄r. Pro mēfura
delicti erit plagaz mod̄. Locū d̄it q̄ origi
nale p̄ctm̄ est grāuī? veniali: cū et debeat gū
tor pena. Jo d̄ic m̄gr̄. Frāsc̄l̄ de mayo. in. iij.
sen. d̄is. iij. Et Sco. i. ij. d̄is. xxxvj. et i. iij. d̄i.
iij. p̄iungēdo eoz d̄icta. q̄ mai? malū est ori
ginale p̄ctm̄ qd̄ h̄z annerā dei in inicitiaz q̄
pena sensus dāni sine dei in inicitia. immo
cū et? grāuī est existētiū i purgatorio p̄ p̄ctō
veniali. Et c̄firmat̄ p̄dicta p̄ sniam p̄dicti
Frāsc̄l̄ de mayonis vbi s̄. d̄icētis. q̄ quili
bet bonus p̄ctm̄ eligeret ēē sine gl̄ia q̄ sine dei
grā: q̄ homo p̄t esse bon? sine gl̄ia sicut sunt
illi qui sunt i purgatorio p̄pter p̄ctā venia
lia p̄ quibz p̄uianē. s̄z nemo p̄t esse bonus
sine dei grā. sicut sunt illi q̄ h̄nt origināle pec
catum. Præterea aliq̄ rh̄cologi negāt supra
dictū fundamentū aduerlatiūz immaculate
p̄ceptioni beate p̄gis. d̄icētis q̄ p̄ctō veniali
nō debet pena dāni p̄prie sumpta. q̄ sic acce
pta est p̄petua p̄uatio vīsiōis diuīe et eterne
felicitatis. Et sic eozū argumentū est vanū et
nihil p̄cludēs. Et p̄stat̄ etiā ex d̄ictis m̄gr̄i
P̄ctm̄ de candia. i. tractatu de p̄ceptione beate
p̄gis. vbi ait. q̄ Aug. in li. de natura et gratia

Jo tenet q̄ beat? Joēs baptista venialiter
peccauit. q̄ nō fuit p̄seruat? ab originali. nā
si ab ip̄o originali p̄seruat? esset: qd̄ est maio
ris grauedinis. multo magis p̄seruat? fuisset
a veniali qd̄ est min? graue p̄ctm̄ p̄ illam re
gulā. Si de q̄ min? q̄ de q̄ magis. c. cū i cum
ctis. vbi glo. de elec. et xxxvj. d̄is. c. si in laicis.
et iij. q̄. iij. c. de iudicijs. et l̄. di. c. si officia. et
xij. q̄. ij. c. nō eximem. ¶ S̄z de maiori gra
uitate p̄cti originālis q̄ venialis h̄ p̄rāleo. q̄a
satis dixi s̄. sermone. vij. p̄c. j. Omēs q̄ at
tribuant? beate p̄gini hāc p̄rogatiuā atq̄ ex
cellentiā. q̄ ipsa sui filij adiutorio et beniuo
lentia ab omī corruptiōe fuit custodita. Ut
em̄ ait san. Bonauētura in. iij. d̄i. iij. Quic
qd̄ nō est s̄ fidei attribui p̄ueniēter potest be
ate p̄gini. cū sc̄z ad suā et filij ei? redūdāt glo
riam. h̄ aut̄ est in casu n̄ro q̄ vt s̄. patuit in
p̄cedētibz s̄monibz ad magnā dei et p̄gis lau
dem: gl̄iam et honore redūdāt: ip̄az b̄ndictā
celi reginā a suo dilectissimo filio i p̄ceptione
sua ab omīs p̄cti vīsiōis p̄prie fuisse p̄seruatam
Et iō ego q̄ sum fili? beati Frāsc̄l̄: p̄ris mei
documenta huius Ipe em̄seraphie? Frāsc̄l̄
suos monuit fides vt oīa b̄ndicere matri dei p̄
uilegia attribuerent. q̄ illi? p̄nt excellētie cō
uenire: atq̄ eam omnibz laudibz a pura hu
mana creatura decēter p̄ceptibilibz exal
tarent. Quapropter officiū cōposui de ip̄s?
purissime p̄gis innocentia. nō vt h̄o qd̄am
fecit de illi? p̄taminatiōe et corruptiōe. Na
gnam em̄ inferi b̄c p̄gini p̄tinentiā: multū
q̄ illaz offendit: q̄ hymnos vel antiphonas
ad ei? gl̄iam cōponere simulat. vt eam qñq̄
p̄ctō maculata atq̄ a diabolo possessam fuit:
se demōstret. De talibz em̄ sub laudis colo
re matri dei vituperantibz. ip̄a valde p̄querit
dicens illud Quidij poete. Impia sub dul
ci melle venena latet. Et illud qd̄ in d̄r. Hie
ronym? in qdā epla. Non dāt mibi venena
nisi melle abscondita. Et illud Deute. xxxij.
Una eoz vna fell? et tot? amarissimus. fel
draconū vinū eoz et venenū aspiciū insanā
bile. ¶ Tales aut̄ faciūt sic sc̄orpio q̄ an lū
git et cauda pungit. Dicit em̄ silēm sniam.
Laudet brā d̄go q̄ nō nisi p̄ instas fuit p̄a
miata p̄ctō. Laudata sit m̄r dei q̄ p̄uo tpe ste
rit serua diaboli. Cessare cessare a talibz p̄gi
nis laudibz. q̄bz vilipēdit ip̄a et ei? d̄ulc? fili
us. Et nāq̄ talis fit iniuria sic homi fidelis
simo fieret si de illo q̄s d̄iceret. Itē ē magne
fidelitatis q̄ nunq̄ nisi semel fuit p̄ditos fuit
reg? Vel si de sapientissimo viro d̄iceret. hic ē
sapientissimus. q̄ tñ semel fuit stultus. Aug.

Notat
veneran
tes cōce
ptionē

R
Inuēit
p̄ impu
gnātes

de aliq muliere castissima qd diceret. Dec est
mulier purissima. qd nūq nisi sel' fuit supra
filio aut dei. et beatissime qgis tal' interrogat. et
melia sic qd diceret. Btē qgis fili' valde
dilexit matrē suā. qd semel tū mortali vulne
re original' peti pcuri passus ē ea. Ut si dice
ret. Christ' fuit magnē pietatē. qd postqz ma
trē suā i peti sterqūm cadere pmisit ad eibē
dā ea prīm' auxiliū dedit. Unus qsqz g' auge
rat rubiginē mētē sue. et egrediet vas purissi
mū pceptōis qgis gl'ose. ita q' ampli' nō po
terit ea pctō maculatā pdicare. imo q'ro ma
gis illi p'rar' fuit. tātō ampli' conabit ipi'
inocentia defendere. S'z heu qd sic faciūt
hoies qdā. imo oppositū facere nitunt'. Qui
vt ex infra dicēdis papi pot' si aliq' inue
nē suo aggregare poterint p'sortio. ei libru
quidā pceptōis bte ac immaculatē qgis impu
gnatorū legēdū tradunt. v' ab alijs exponi
faciūt vt i ei' corde hāc suā opionē talit' imp
mā q' v'qz ad mortē i ea pleuerēt. et nō sicut
illo puerbū illd. qd noua testa capit iuetera
ta sapit. et illa Oracj' snia. Quo sel' est ibita
reces suabit odorē Testa dū. et talit' vnum
quēqz neophitū instruit. q' etiā i grātes sras
illibata dei genitricē pceptōz p'riacit' dispu
tare p'sumūt. et talit' i hac p'riacit' stulticia
durant q' oia medicine remedia si eis adhi
berēt. illos sanare nō possent. Un' qdā pdica
tor dicebat q' de eis p'ficiatū ē illd. Hiere. xij
Si mutare p' et h'ops p'ellē suā et p'd' varie
su. ita et vos poterit' bti dicere cū didicerit'
malū. et cāz tal' stulte obfistatōis h' g'et' assige
re' p' pdicta qba dicēs. qz oblita es mei. et cō
fisa es i medacio. D'et estabil' et maligna ob
stinatio. Nā vt reculit mibi frāt' Thomas
de morauia. et frāt' Daniel sil' de morauia p/
uincie boemie atqz ordis nri. Cū qdā nouici
us i qdā ordie et i vna puicia alemanie vellz
i maibz sui p'or' p'fessioz facere. dixit illi p'or
pdicē. p'mitte etiā q' sp' defenlab opionē nraz
q' qgo maria fuit i pctō original' pcepta. qd
ille audies horruit talē p'mone et dixit se h' ne
q'qz factur'. Un' cū alit' eū ad p'fessioz noller
recipere. ille nouit' discessit ab eis et ad ordinē
nrm v'it enarrato qd illi acciderat. atqz nūc
est sacerdos i ordie nro. et affirmat q' i ea pui
cia oēs pdicti religiosi faciūt p'fessioz suā cū
talit' p'missioe. dixit ilup mibi pdicē. fr' thōas
q' sel' ipe desideras scire an h' eēt vez. Cū essz
cū duobz de pdictis religiosi i vno nro mōaste
rio qd ad hospitādiū i eo venerāt. eos cū mari
maistaria rogauit vt sibi dicerēt p'itacē an ta
le facerēt p'fessioz. ipi' s'p' rādē ex mltā p'fide

Exemplus

tia. et cū tiorē s'm suoz ne h' itelligerēt. mēde
rūt q' erat vez. et q' ipi' tali mō suā fecerant p
fessioz. et pdicti frēs erāt de antiquoz et d'ite
rūt q' etiā alij i p'ibz ill' sil' p'fiter. Rogauit
rūt tū instāt. et p'missioz ab ipō frē Thomas
exegerūt. ne vnoz alicui frī de ordie sue itima
rēt q' ipi' h' ei secretū renelassent. Qd diaboli
ca p'fessio. o dānatā p'missio. Quid igit' dīcā
de talibz. et q'lit' peccēt. p'feco i hora mort' itel
ligēt. S'z vnicuiqz eoz in q' t. qgo illud qd
seprū ei. ei mal'. xij. q. iij. s. In mal' p'missis
relicide fidē. i turpi voto muta decetū. In
pia ei p'missio q' seelere adiplef. Fac ad hoc
lex si ob turpē. ff. de p'di. ob tur. cau. et l. gene
ralit'. ff. de h. ob. q' si talit' vouētes p' h' opis
publicatōz ac lectōz i sua duricia p'stiterint
cū suis cōp'icibz poterit de eis dici illd. qd i.
Johes ch'ys. i omel'. sup' Matth. in q. l. c.
Dis malicia p'fudit aliq' rōe nō itat'. cor
rigit aut nūqz. marie eoz q' p'posito malo et nō
i grātia peccāt. Nec ille. S'z t'les obfistatō
bū castigabāt matrōe māryan. ceterēqz mu
lieres i maculatē pceptōis tenore. q' eis nō le
bāt panē v' aliā el' yna dare nisi illā pererent
ad reuerentiā i maculatē pceptōis. ac reuēdiā
rēt opioni p'rie bte qgis pceptōis. In pdicta
nāqz ciuitate i magna reuerentiā habet cōce
ptio purissime mris rei. Un' p' h' illustris
marchionis p'clamata fieri fec' pceptū sub
pena pecuniaria. vt oēs solēnt festinatē die
scē pceptōis qgis marie. Nō minoz tū de
uotionē habuerūt et de p'fā h'nt illustrissim
p'ncipes mediolani. Nā reuotissim' p'nceps
dñs Azo vicecomes dñs M' d' fuit patru
us p'me duasse mediolani. dñe. f. katherine
vicecomit'. eccl'iam suē capellā pulcrā fec' pe
nes suā curiā edificari. q' nūc cōit' appellatur
sc'us Borard'. quā eccl'iam p'ficerari fec' so
lennit' a mltis ep'is sub titulo i maculatē pcepti
onis qgis marie pceptitqz vt p' totū dñū su
um oēs facerēt festū i die pceptōis eiusdē. or
diauit etiā pdicē p'nceps tenor' s'm minoz
vt cert' numer' ex eis fr'ibz ibidē moraret. q
die noctuqz diuis officijs desermēs i maculatā
qginē laudaret. ac pp' h' certa edificia erigi
fec'. et vlti fratrū deputari. Post mortem s'p
ip' dñi Azonis idūis dicit' edificijs cū ea
de eccl'ia i curia ducali. et nō valētibz pdictis
fr'ibz ibidē cōmode pmanere. ac festū pdictū
celebrare. et ordinari dē illustrissime duasse
p'me mediolani pdictū festū pceptōis trans
latū fuit ad capellā beate qgis Marie que
sita est i eccl'ia s'ri francisci. et similiter con
structa fuit p' pdictū dñm Azonē. vñ dīcā

Bermo.IX. De cōceptiōe Marie

ducilla pcepit rectoribz cōsatis mediolani
ut singul' anis p cōe mediolani .7 p collegia
sue patricia artū dīctē ciuitatē fieret oblatio
de cōi pcuria ad capellā p dīctā brē hōis sitā
in ecclā p dīctā scī frācis: cū infidicō cau/
sar: de cōi qritate: q. qritā 7 quemadmo
dū sic i festo scī Barnabe. Hāc etiā ordina/
tione fuari fecit ppe suo illustissim' dux Pbi
lipp'. 7 inclit' pnceps frācis: sforzia vice/
comes. ut i eoz lris annuatiū rectoribz p dī/
ctis direct' plen' cōtinēt. Nec mīz si oēs xpi
ant' pnceps 7 cūcti deuoti viri ac mīeres hō
sunt opionis pīssime ac verissime. nec aliū
pemus credere pnt. Alii em mgi' Pet' aureoli theo/
aureoli log' excellētissim' i tractatū de cōceptiōe brē
hōis. Videl' hōrēdū pīs auribz 7 animis
deuotis. q. mīz aīma brē hōis filia ire fuerit
aut i odio rē. 7 q fuerit displicēs accēsta/
bil' ocul' diuine maiestatis. Nec ille. Qui ibi
dē ad p dīctū q brā hōis fuit a deo p fūata ab
originali pccō vltra alia mītra fundamenta q
breuiat' cū p p raleo. q. d' ipis aliq' l' rē rēgi
Tū de in pcedētibz fmoibz. etiā ait sic. ¶ Si qritur
pomerit vīz de pomerit an iūā hōis ne origiale p he
marā p rer i hora infusōis de absolute potētia et sui
fuare ab omī potētia pferuare. Indubitat' dīcēdū
origiale est q sic. imo tenēs q nō vī de h dubitās: sct/
dīcti articuli de diuina potētia. Maior' em
potētie est de' pcedēdo 7 offēsam propiā re
mīrēdo q sit hō aut aliq' alia creatura rōna
lis. Sz hō pōt off. Nam 7 culpā in eū com/
mīssam remittere 7 dare liberat' etiā p q cū/
qz instāti. Sz de' dare potuit culpā qua ptra
xisset aīa hōis i instāti vniōis cū carne. Nec
ille. Qui etiā p supposito sine veri p iudicio:
Sōda q pccm origiale pbat solū rōe carnis infecte
Ratō vī dīctū q dā: arguit sic. Preterea duoz
agentiū sese excedētū i fūture: si ambo sūt age
reincipiāt i idē passum. ad qd est pot' i fūtu
re vincit 7 trahit ad se passum. Nec ille. Ad
que facit lex querit. 7 ibi Bar. ff. de sta. ho. 7
ter. cū glo. in. l. j. §. i p pētū. ff. si ager vecti.
vel em. pe. 7. §. si qz in aliena. insti. de rez. di.
sequit' p dīct' rector inferēdo. Sz de' diuina
potior est ad grām infundēdā: qz caro infecta
ad inficiēdā aīaz hōis. Sz i instāti i q infun
debat aīa hōis de' agebat ad grificandū. ca/
ro aut ad inficiēdū p culpā. vīz diuina tāqz i
finita traxisset ad se aīam 7 vniūisset vt esset
sub gratia 7 nullo modo sub culpa. Et p fū/
mat' hēc rō de duobz adamātibz trahētibz
idē ferrū in medio aboz eque distāter exis
Tūc em ille q est potētiōis fūturis. et tra/
hit ad se totaliter ferrum. ¶ Amplius de' po

test suspēdere actōez cū iūscū qz agēs natura/
lis. Un' ita potētia p ignē ne stupā pburat
appositā impedire. Sed p p p formatū a se
hō p modū generat' i generādo carnē 7 imp
mendo rebellōis maculā in carnē aīata p i/
stāti p q infundit. Sz de' p p eodē instāti acti
uitatē istā suspēdere ne impmat p cupiscēti/
am i aīata carnē. ¶ Rursū. duoz effectūz
realit' distinctoz de' pōt vniū 7 maxime po/
steriōre ab alio separe. Sz in generatōe 7 ca
ro gignit 7 caro animat 7 p cupiscētia inserit
in toto animāto. Sz de' pma duo poterit face
re. videlicet qz caro generet 7 effundat aīa 7
ne aliq' p cupiscētia inserat. ¶ Adhuc. Si il
lud qd mīn' videt' inesse inest: 7 illud qd ma
gis. Sz mīn' videt' q agēs naturale sua vir
tute pueniat effectū naturalē: ne sit i pmo in
stāti sub p pterare sibi debita. 7 tū h facere p
sē p p de q q cū sit naturalit' frigida: pōt tū
pmo instāti fieri nō frigida 7 calida genera
ri. vt p p i naturalibz balneis. Et sūt lapis
cui dēf naturalit' loc' deorsū p nīhilomin'
in pmo instāti ferri 7 generari fursūm: sicut
apparet in grandine. 7 h ad oculū videtur.
Ergo licz hō de iure nasci debuerit i pccō et
fuisse filia ire. multo fort' p diuinā potētiā
fieri potuit filia grē 7 amoris. ¶ Itē pma ma
teria naturalit' est informis sūm Aug. xij. con
fessionū. 7 tū p diuinā potētiā pōt fieri sub
actualitate formē. Ergo licet maria debuerit
esse sub sformitate original' pccī tū potuit dō
agere p gīaz formari i eodē instāti. ¶ Preterea
de' p dare aīe grāz p q cūqz instāti ipa est ca
par. als pl' pōt h aīa cape qz deus pferre. nec
cūlibet naturali 7 passine potētie co: respon
deret potētia supnatural' actiua. qd est abso
nū dicere Sz aīa capax est grē i illo instāti
quo vniū cū carne. Nā si repugnaret sibi pro
illo instāti diuina grā. aut h cēt ex p p sui. qd
ē nō p r. tū qz ex eo ē capax grē 7 glīe q ē ima
go trinitat' sūm Aug. ē aut imago trinitat' i
illo instāti. tū qz pma pfectio 7 lēda pnt ē p
eodē instāti. nec op p qz pcedat tpe bñ esse
tū qz nō repugnat aeri corporeo illuminari
lumie corpali i pmo instāti in q est. Sz nec aīe
illustrari splēdore grē. Aut repugnat ratiōe
carnis infecte cui vniū. qd nec etiā stare pōt.
tū qz manēte infectōe carnis in tpe psequē/
ti pōt gratiā cape. als nullo mō pōt esset iusti
ficari. tū quia in vīris sanctis stat grā etiā
cū summa rebellione 7 p cupiscētia carnis au
ra illud qd dīct' de' apostolo carnis stimu
lum patēti. ij. ad Cor. xij. Sufficit tibi gra
tia mea. nam virtus in infirmitate p ficitur

Tertia

Quarta

Quinta

Sexta

Septima

Octava g de pōtuit i pmo instāti aie hgis pferre gti
am cui ipa naturalit capar fuit. Ampli d
rōne original pti nō ē nisi vī pcupiscētia in
carne seminata. vī pūario original iusticie de
bitē inesse. vī offēse dei sup vtrūqz fundata
S; hec oia pōtuit de tollere a hgis i instāti
sue creatōis. Nā a carne pcupiscētia. a p
uatōe iusticie obligatōz ipam. Et ab vtrōqz
offēnz aufferre pōtuit. g pōtuit tollere tota
lis originalē culpā. Preterea oia q pcurrit in
pmo instāti q ala carni ifundit. pcurrit etiā
in scdo instāti i tpe psequenti i q pstat q de p
originalē tollere. g pteqz i t pma. Ex qbz cō
cludit q cō d ordiaria pōtētia de eā pōtuit p
seruare. Illa autē dicit fieri posse de pōtētia
dei ordiaria q fm exigētiāz rōis z eqz rōis siue
pgruētie pueniētie z pdecētie fieda vident.
ex q igit de pōtētia absoluta hginē pōtuit
ne pctm originalē pheret pseruare. pōtuit etiā
eā pseruare de pōtētia ordiaria. pōtētia ei dei est
ordiaria. cū i eo nihil sit irōnabile aut i
ordiariū. Hec ille. ¶ Dimittō h fundamēta q
facit mīr Thomas de argētiua ordis heremi
taz. Aug. q i. iij. sen. di. iij. tenet z pbat du
as pclusiōes. Prima ē q de pōtuit b. hginē
mariā pseruare ab originalī pctō. Scda est q
pgruū fuit q eā pseruaret. Deinde infer hoc
corelatiū q de facto ipam pseruauit. z nō d
argumētū i pūi facit. ¶ Dimittō etiā argu
mēta venerādi pīs frīs Jacobi de alba ordi
nis mīoz. q int alias pbatōes p imaculata cō
ceptōe mīs dei factas sic i lūia dicit. Sicut
glīosa hgo supnaturalit z singularit pcepit
z pepit. z p psequis facta est mīr dei supnatu
ralit z singularitimo mō. ita cōdecēs fuit vt
etiā in sua pceptōe z creatōe hret aliquā pre
rogatiuā singularē z supnaturalē q nūqz ali
cui alteri pure creature pcessā sit. Et quam
nemo ex adā ppagat fm ppagatiōz semiale
vūqz habuit nec hēbit. Et hec fuit pseruatio
ab originalī pctō. z redēptio p gram pseruatiōē
q soli mīr dei pcessā ē. ¶ Mgr etiā Julianus d
ilūia theologie doctor subtilit pbat hāc pōta
tē de illibate hgis pceptōne. Lūi argumēta
vt cōpēdiōsi loquar pūic pūaleo. Ex eius
mī dictis pōt sic breuit argui. Oēs tenemur
dūm nīm Iesum xpm honorare. Et h null
fidelis negabit. S; honor xpi ē nullū in vir
gine pctm asserere fm Aug. in li. de natura z
grā. g omēs tenemur ipsi hginis innocētiā
z ab omī pctō elōgatiōē affirmare. Itē om
nes tenemur a vitupio dñi nī Iesu xpi ab
stinere. Sed affirmare q beata hgo aliq fū
erit maculata pctō. redūdat in vituperiū

xpi fm Hiero. z sanctū Lyrillū in libro pūa
Nestorū. Ergo omēs tenemur a tali asser
tione abstinere. Preterea Mar dei ē hono
rāda silētio omīs pti fm Aug. vbi sup. Er
go nō debet qz psumptuose dicere q aliquod
peccatū habuit vel pparit. In sup Mar dei
fuit a filio suo pfectissimo redemptore ppe
ctissime z nobilissime redempta vt oēs asse
māt. S; int omēs spēs redemptōis pserua
tio ab omī pctō ē pfectissima z nobilissima.
z pfectissimū redemptor z liberator est ille q
pseruat z eripit an casum. vt pūz ex dictis in
supioribz finonibz. Ergo brā hgo fuit a casu
original pti a suo filio pseruata z liberata.
Un dicere euz ppheta pōt illud ps. lxx. In
te pfirmat sum ex vtero de ventre mīs mee
tu es pector me. In te cāratio mea sp. rāqz
p dīgū facit sum multū. z tu adiutor fortis.
Ut em dictū ē s. mōde. j. pte. ij. brē hgis se
men q debebat ipa pcepti fuit fm deuon. ppa
lātes a deo i lūbis Ade pūalit pseruati ab
omī infectōe z p omēs generatōes vsqz ad il
lā sine aliq labe trāsmisimū. q imaculato se
mine ipa pcepta ē imaculata z purissima. q
fuit sedes dei. de q dicit ei ppheta ps. xliij.
Sedes tua de i sed m seli. i. tibi ppara fuit.
z ab oi labe pseruata. Exista oia tagunt p
lxxvij. vbi inqz de. Iurauit dauid fuo meo
vsqz i eternū pparabo semē tuū. z edificabo
generatōē i generatōē sedē tuā. ¶ Ex pū
cris aut oibz in h tractatū pbat z etiā ex in
fra dīcedis. pater nīstō ad oia argumenta q
immaculatā hginis sanctissime pceptōz
adduci possent. Grās igit ago tibi Iesu bñ
dicere. q me seruulū tuū elegisti vt offam pū
cerē in ore minorū tauri. sicqz illud pcluderēz
ne ampli valeat deuorare famā. honorem z
glīaz argz ppetuā innocētiā genitricis me. Pol
sum nāqz dicere illd qd inqz ipator i. l. j. C. d
offi. p. pro. af. post pū. vbi ait. Quo g finone
aut qbz opitō dignas deo grās agere debea
mus q p me vltimū fuuz ecclē sue iniūrias
vindicare dignat est. z tāraz pūnciaz po
pulos a iugo fuituz eripe. s. ignozatēz erro
ris h pceptōem mīs dei. Sequit impator.
Post tāra g bñficia q nob dūitas pūlit. h
de dñi dei nī mīscōia postulā. vt pūciās
qz nobis restituere dignat ē firmas et illo
las custodiat. Hoc etiā pēpates exorā. p
cibz glīose sp hgis Marie vt nos vltimos
suos suos dignos faciat suū fuitiū adimplere
Hec ille. Possum etiā dicere illd qd idēte
rator ait i. l. i. nomie dñi. C. eodē ti. vbi caldē
referens deo gratias inquit. Per ipm enim

Bermo.IX. De cōceptiōe Marię

scz dūm Iesum xpm acerbissimos hostes et tyrānos fortissimos detestim? p ipm multas difficultates spauim? p ipm z affricā defen dere pstitui sum? Per affricā autē nos ad ppositū nīm intelligere possum? beatā pginēz Mariā q oibz auxiliū affert. Seq̃ ipator. Ad ei⁹ gis puidentiā aīm nīm referētes om nia recto ordine z iusto moderamēte successu ra speramus.

¶ Pars scda hui⁹ finis ē d: pparatōis. Dices dei genitricis puritatē omni bus pparare. cā multoz alioz to cillimoz viroz auctibz cōproba mus. Et pmo auctē Aureliū aug⁹. in li. 3. qnqz hereses. q i psona xpi de pginē le nedicta loquēs ait. Si potuit inq̃nari ma nichēcā ipaz facere: potuit z ego inq̃nari cum ex ea naceret. Hanc autē auctoritatē sic allegat magister Pet⁹ aureoli i tractatu de pceptōe pginis Marię. licet dicat q aliqui ter dicit. Si potuit zc. Mgri etiā Petrus de candia q fuit archieps mediolani. Et po stea Alex⁹ der papa. v. in suo tractatu de con ceptione pginis que fec sup. iij. sniaz. se remit tit ad auctoritates allegatas p ipm magist⁹z Petri aureoli. z psequēter approbat ipsam auctem bñ stare z catholicā esse. Paria em sunt aliqd expse dicere p se: vlt p relatiōz ad aliud. l. i. ita ff. de pdi. z demon. l. Theopom pus. in pñ. ff. de test. l. i. quē heredi. vbi Bar. ff. de rebz dub. Mgri quoqz Iohes ger son cācellari⁹ parisiēsis doctissim⁹ atqz theo logus famosissim⁹. eodē mō allegat pdictam auctoritatē in finē suo pculari de pceptōe pginis Marię. pre. ij. pncipaliā argumen to iij. virginis. Et sicut hec auctoritas sic alle gat in officio pceptōis imaculare virginis peccatū approbato. Unū est idem acti ipse papa z ecclia ipam auctoritatē allegasser: q oia nra merito facim⁹ qbz auctoritatē no strā impartimur. l. i. §. 3. neqz. p oia. C. d. ve te iure enud. Itē qz q pfirmat dat. l. lege ob venire. ff. de pto. sig. z. l. alle. ff. de here. insti. Et qbus pater qstūm errauerit hō quidā q pdictam auctoritatē hereticā esse temerario ausu psumpsit affirmare. Non em intellexit qd dūmus Aug⁹. loquētem quendā modum loquēdi scripturaz. quo aliquid dicitur nō posse fieri quod bono modo nō potest fieri. l. nepos paulo. ff. de p. sig. si vel quod nō debet fieri. vel nō est cōgruū fieri p m vrbānitatem z honestatē. iuxta notata p glo. z Bar. in. l. creditores. C. de pigno. Dicit ergo Aug⁹. vt sup. Si potuit inq̃nari manichēe mater

mea cū pām facere: potuit z ego inq̃nari atqz ex ea naceret. qsi diceret. Ita fuit qd ammo incōueniēs q ego facere mrem meā inq̃natā sicut si meipm inq̃nasset. parēs em z fili⁹ cē sent quasi eadē psona. l. fi. C. de impube. z ali. sub. Ubi d: q par⁹ est ps vltor. l. i. ff. de vē tre inspiciēdo. Et iō xps z beata virgo qua si vnū idem censent quo ad humanitatem. quia quod alij filij habēt a patre et a matre hoc totum habuit xpist⁹ a sua bñdicta mre. ¶ Fuit q impossibile q xps suā mrem faceret inq̃natā t p plici impossibilitate. Primo ipossi bilitate incōueniētie. licz ei ipa brā pgo qn tū ex pre sui erat potuisset cōinq̃nari. qz respē ctu originis sue habebat vñ peccatū origiale ptraheret. cū nō fuit pueniēs nec congruū aut decēs: imo incōueniēs valde incōgruū q fili⁹ dei illā in pceptōe sua faceret inq̃ nari. vt clarissime fuit sup pbatū sept⁹ in pce dentibz smonibz. Lū g ome incōueniēs in deo dicit impossibile. vt ait Ansel. in li. i. Cur deus homo. z in iure dicit q ome incōdecēs est impossibilē. §. impossibil. vbi glo. isti. de her. re. insti. z. l. p ditiones. ff. de pdi. insti. apparet manifeste illā auctē Augustini esse verā. l. i. si potuit inq̃nari mī mea cū ipam facere: qsi dicit. nō potuit. qz indecēs z incōgruū fuit ne dici posset iniuriā nasci a deo vñ iura na scunt §. l. memingunt. C. vnde vi. z. l. oium. C. de testa. z. l. pma. C. de his q veni. era. impe. Et ista p̃tas cōfirmat dicto mgri finiarum i j. dñ. xliij. dicitis. Manifestū est deū omnia facere posse pter ea sola qbz ei⁹ dignitas lede retur. cui⁹qz excellētie derogaretur. Hec ille. qd esset in casu nostro. vt pater ex an dicitis. In sequēti etiā distinctiōe inq̃r p dicit mgri: q de⁹ nō pōt facere nisi ea q illū facere pueit z rōnabile est ipm facere. non fuisset autē rō nabile vlt cōueniēs deū facere mrem suā sor didatā. immo cōueniēs z rōnabile fuit totū oppositū. §. rē. Un in pdicto libro etiā dicit Aug⁹. in psona xpi. Matres meā ego feci z locū habitationis mee pparau. quasi dicat Et ideo impossibile fuit eā in ipa factiōe in q̃nari impossibilitate. incōgruētie z incō decētie. qz incōdecētia in pncipe d: ipossi bilitas: saltē impossibilitate mox. vt inq̃r Semi nian⁹ in. c. sup eo. de here. in. vj. z iō argumē tū optime valet reducēdo rē ad incōueniēs. vt dñ glo. l. i. §. C. vt q defunt aduoc. allegādo l. offidi⁹. ff. de le. iij. fuisset autē cōueniēs: q pgo mī dei q fuit bñfactrix: eēt poris p ditionē qz ena malefactor. malus enim nō debet esse melioris conditionis q bonus: sed ecōtra. l.

Impossi
bile fuit
xpo ma
trem in
q̃nari
facere

nō solū. ff. de nora. Itē iōdēccs. 2. a. dionū fu-
isset q. ipa eua ispiēs p. p. m. cēt melior. p. dī-
tōis q. maria sapiētissima. 3. lege qd fu. ff.
qd vi aut clā. vbi dī. q. stult. n. d. 3. c. melior
p. dī. tōis q. sapiēs. Itē nō solū est icōueniēs
s. iniquū mrem egere cuius fili. abūd. et. l. si
q. a. libet. s. si v. parēs. ff. de libet. agno. Itē
si puenit iura trāsgredi. 2. dīspēlatōes indu-
cere p. p. excellētē alicui. p. tūc. 2. et. nobilita-
tem. c. de mītra. de p. l. i. milites. 2. l. a. dīno. ff.
de custo. reo. 2. l. 3. 2. reprobari. q. si. ff. de exen-
tuto. Quāto magis fuit pueniēs. b. t. s. g. gine
fieri dīspēlatōz q. ad dēctū. 3. hēdi infelicitā-
tem 2. miserā p. t. original. cū ipa oēm crea-
turā nobilitate ac p. tūc excellat. Oppositū
aut cū sit icōueniēs. vt. s. paruit. iō. deo ipōsi-
bile dīci potuit. ¶ Sēda aut ipōsibilitas dī-
iusticie. ¶ Ubi aut Aug. i. l. de spū. 2. littera.
quē refert m. i. n. j. di. xli. De. nō p. facere
iusticiā. cū igit iusticiā sit bono filio matrem
suā facere cōiūgnari. vt patere p. ex dīct. in
p. dēctis. s. mōibz. p. fecto q. dī. fili. fabrican-
do beatā g. gine quāz ab eterno acceptant in
mrem. p. tūmari cā faceret ipōsibile fuisse dī-
ci pōt. Et h. p. bat. p. l. fili. q. ff. de p. dī. 2. tēmo.
vbi dī. Ea q. ledit pietate. extimatōem 2. ve-
recidiam. 2. vt generalit. dixerim q. p. bonos
mores sunt. nec facere nos posse credendum
est. b. n. q. stat illa s. b. a. Si potuit inq. nari mī-
mea cū ipam facere. potuit 2. ego inq. nari cūz
ex ea naceret. q. ad ipōsibile seq. q. dī. l. i. j.
posterior. Possunt etiā dicere q. fuit ipōsi-
bile supposita diuina dēctatōe 2. p. dēctia-
tōe. siue b. n. placitū diuini volūtate cā p. fua-
di ab oī macula. ¶ Tertia ipōsibilitas dī-
p. dīctōis iplicate. De. em dī. nō posse fa-
cere ea q. implicat p. dīctōz. vt dēclarat Sco.
in. iij. di. x. q. ij. 2. i. q. l. i. suo. q. ij. S. 3. si dē. se-
cisset brām g. gine inq. nari v. fabricādo ipaz
p. mīssisset cā i. p. tūm labi. i. ipo deo fuisset qdā
ipōsibil. dīctio. g. 2. c. Maior p. 3. p. supra
allegata. 2. ab oībz theologis tenet. ¶ Minor
p. p. bat. Nā licz brā g. gine q. ad nos 2. q. ad se
ipam fuerit mī dī. in tpe. mī q. ad dē. cū oīa
futura ab eterno fuerunt 2. sunt p. tūa. vt ait
Aug. super Joh. 2. Alex. de ales. in p. ma. p. te
summe. q. xxiij. ar. iij. mēbz q. r. dīci p. isto
respectu ab etno fuisse mī ipi. dī. 2. i. deo ipse
q. alijs filijs legē naturālē 2. sc. p. tū. de dīligen-
dis parētibz datur. erat. p. fecto legē ipām
ab eterno erga ipam mīem suā fuanit. Et cō-
sequētē sp. 2. p. tūne cā dīlexit. q. in mēte sua
diuina sp. 2. an. secula ei. mī fuit. cū oīa p. tū-
ta 2. futura eq. l. p. tūa p. tūat. vt ait glo. sup

scdm Petri canonica. c. v. Et eodē respectu
dei fili. ab eterno dīci potuit g. gis fili. Nā
si. vt habet 2. p. xij. dī. occisus ab origie mū-
di. p. fecto etiā dīci p. fili. g. gis ab origine
mūdi. Si g. gine glōsa tali rōne sp. fuit dei
mī. g. ab eo sp. dilecta 2. nūq. odita. 3. con-
nūo in ei. g. gratū facitē firmata. 2. ex em
nature etiā si nulla esset lex g. gine nō capit iter
bonū 2. sanctū filiū 2. mīem suā esse vng. al-
qd odit. S. 3. si p. aliqd v. mīmū in fās bea-
ta g. gine subdita fuisset p. tō original. p. illo i-
stanti. vt. s. paruit. fuisset a filio suo odita et
dānata. 2. p. sequētē fuisset i. deo dīctio ipō-
sibil. s. q. eternalit. p. p. tūo ipam dilexerit si
cū bon. fili. mīem suā. 2. i. aliq. instanti eam
odiosam 2. inimicā habuerit. Duo ei p. fecte
p. tūa nō possunt p. tūtere in eodem subiecto
simplicissimo p. eodē istāti 2. respectu eiusdē
ij. p. tūer. 2. nō. p. Bal. 2. glo. in autē h. locū.
C. si mul. secum. nup. 2. l. si ita scriptūz. ff. de
le. j. Ergo necesse fuit h. respectu beatā g. gine
a deo imaculatā fabricari. 2. nūq. p. originale
vel aliud p. tūm ab ei. g. a amore separari.
In deo em. vt aliq. theologū dīcit. aliqd dī-
necessariū qd est p. dēccs 2. honestū. sic in con-
decens 2. inhonestū dī. ipōsibile. vt dīctum
est. s. 2. p. sequētē dīci h. mō p. q. ipōsibile
fuit ipam g. gine a deo factā inq. nari. Cū cō-
cludēdū est q. ipa g. gine b. n. dīctā fuit i. sua p. tū-
p. tūe deo dīctatā 2. ei. g. a fabricatā. Et h. p.
b. n. p. tūo dīctio b. Petri rāuēntis epī super
missus est. f. mōe. j. q. ait. Mittit angel. nō
vt a Joseph g. gine auferat. s. vt reddat eaz
ei cū p. g. n. a. tū est cū fieret i. vtero. p. p. s. g.
sua recipit i. p. tūam. non p. p. tū alitā. Nec
ille. Cū em dīcat q. beatā g. gine deo p. g. n. a. tū
est cū fieret i. vtero. 2. nō dīcat postq. facta est
in vtero. manifeste dēclarat q. i. ipa p. p. tūe
fuit deo p. fecta. Hanc quoq. s. niam appo-
bat dñs Aug. de scilaphenatis. q. in quādaz
ep. l. a. ad reuerendissimū dñm. dñm Josēm
Jacobū de scilaphenatis epm p. mētem. s. an.
creq. romane ecclesie cardinālē. sic ait. P. p.
supposito q. in successione cuiuslibet heredi-
tatis legitime pot. attēdat interpretata volū-
tas testat. q. s. b. a. testamētū. si occulte ei. v. o-
lūtatē rōnabil. cā tēnudet. Dīct. q. licet ex
sensu s. b. o. z. diuini mādāt. phibētis ligni co-
mestione scē tōnī 2. mali sub p. eā mōz. nō
videat fuisse p. tūer. exp. s. e. culpa quā p.
mīus hō p. tūer. ex p. uaricatōe diuini mādāt.
tū. g. gine ab ipa culpa i. mēte dei. singulari p.
inlegio fuisse p. tūer. a dño p. g. rām. rōnā-
bil. p. dēctā arbitramur. Tūz q. dīctū q.

Bermo.IX De pceptiōe Marie

diuina maiestas illā pseruaret ob ei⁹ vite in
cegerime p filiis hoīm sicut eximias. et p
honorē matris. utqz deorū assumēde hūani
caris sue oī sup p dōe macule original culpe ca
rere. Tu qz dñs futura puidēs fuata iusti
cia sumiqz munificētia p cautōe pmi paren
tis a pōtō. et p honore ac bono reipublice ge
neris humani ponit tacite i mēte sua illā pre
seruare. lūz ex rōnabili cā lex mādātū sui vi
deret absolutā. attēto qz tal pseruatio nemi
ni nocuēto s; mltis bñficio eē poterat. Et at
tēto qz dñs dixit s; pmo parēt. In qm qz
bona de ligno a me pphibito comedēs: morte
moriēti tu cū ple tua. excepta s; gte q de femo
renuo egrēdiēt. Profecto cām exculatiōem
culpe pntēse vidēret. qz Adā leuiorē trans
gressiōis sue culpa extimaret facillē veniā rō
nabili ppare potuiss; . Sūtr sapientē dñm
futura puidēte decuit h singlāre s; gis pūle
gūi i a mādato tacite pterire vt pfinderet
pateret; vir? callidi serpētis. q nec dñm in
cord suo venerabat. et gen⁹ hūanū lūeti oīu
lo dam pēgabāt. itū debatqz p insidias et do
lum impedire futura dei hūanitatē: indignās
hoīs naturā i ppo: et i s; gte sup anglos omēs
exaltari debentū argumētū future incarnati
onis dei pcepisset nō mō rōe finis: attēto q
homo vltim⁹ ex oībo a deo fact⁹ atqz creat⁹ est
Et attēto qz i creatōe rez sp de ordinē circū
larē obseruasset: s; etiaz ex causa nature hoīs
communicabiliōis. qz natura angeli. et ex cau
sa silitudinis dei. cū de⁹ fecisset hoīem ad ima
ginē et silitud inē suā. Nouerat em q silitu
do causat amorē. et q amor ppteratēbz pūu
gendi amātē cū amato. et cōuerso. Et p ptea
qz serpēs iā pām p pte ei⁹ libere volūtāt; ne
quitia i mēte sua pcepat. ex lucifero fact⁹ est
ca⁹. obrebratūqz est lumē intelligētie sue. et
sic eximauit qz dolo posset dñi incarnatōem
impedire. si eo pcurāte Adā puaricasset a le
ge diuini mādātū. qz sibi p p pseruabat p pēs
noquā et dolo s; qz ex culpa pmi parētis om
nis ei⁹ ples fieret pcamāta. et qz rōnabiliter
de pūritūme nature nūqz ex corrupta carne
posset hoīs naturā assumere. S; qz non no
uerat diuine mētis archanū. et s; gine in mēte
dei fuisse pseruatā ab iter cominata pēa mor
tis illius pmanēt. Sicqz sapientia dei recte
vicit serpētis nequitia. qz vbi expedit sapiē
tiam est abscondere sciam. put habet prouer.
x. c. Decille. Ad q fac qd dicit glo. in. s. et si
quis in pbenio. ff. l. q expedit doctores hē
aliq in lecreto vltra ea q dīc scolariū. Seq
tur p dīc auctor. S; qd naturalib; rōnib;

psuadere conamur qz ego fuerit ab origiali
culpa i mēte dei pseruata cū de⁹ ipe archanū
mētis sue reuelauerit post psummatōz peccā
ti pmi parētis. Quia hūmōi reuelatio tunc
pducēbat ad maiore doli et neqtie serpētis cō
fusiōne. Nā serpēte maledicto qz inremissibi
li culpa doli et p pte ei⁹ neqtie fuerat pncipa
lis actor culpabilis trāsgressiōis: dñs dixit
illi. Inimicitias ponā in te et muliere. Et q
rū sensu pborū denotat ac si dñs illi dixisset.
Tu serpēs maledict⁹ es qz fecisti h s; gis pām.
et de innocēte fact⁹ es nocēs et culpabilis. s; mu
lier quā Mariāz interpretamur erit dissilis
tibi. l. bñdicta. et hui⁹ p pte ei⁹ p pte ei⁹
absqz vlla culpe macula. Et p pte ei⁹ de dissili
militis serpētis. qz absolute inimicitie p suppo
nūt absolutas dissilitudines. Et nūli ego in
pmo instāri pceptōis sue fuisset etiā a deo p
seruata ab oī late origiali culpe nō potuiss; .
dici absolute dissilis serpēti maledicto et cul
pabili. et in eo qz ego ei⁹ aliqū macula origia
lis culpe pcepisset. nō absolute inimicitie
s; aliqū amicitie fuisse dicerent inf serpētem
mulierē. Mariā. qd repugnaret p pte ei⁹ di
uini finonis. Et qz ne p supponat aliqū vni
qz fuisse vestigiū silitudinis et amoris inf pgen
tem et mulierē Mariāz. necesse est dicere q
etiā in pmo instāri pceptōis sue fuerit ipa p
go a pena origiali culpe pseruata singulari
pūilegio. Nec obstat illoz auctas q dīcunt
q omēs peccauerūt in Adā. qz exculabilē esse
potest aut habedo respectū ad mādātum dei
absolutū. nō aut ad archanū diuine mētis.
Aut si talis pmo interpret. sic videlicet q omēs
q peccauerūt: i Adā peccauerūt ac si tenoret.
qz offēso pmi parētis fuerit fons et origina
lī culpe oīm hoīum q peccauerūt. Et qz et
p pte ei⁹ oēs aut actualitē peccauerūt. aut si vi
xissent actualitē peccauissent p supponūt. iux il
lud. j. Joh. j. c. Si dixerim⁹ qz pām nō ha
bem⁹: ipi nos seducim⁹ et vitas i nob non est
Iō excepta s; gte ceteri oēs culpe originalis
p pte ei⁹ obnoxii eē dīcunt. Accedit ad h auctas
sacre sēpture canēis. aīj. Lani. c. Tota pulcra
es amica mea et mada nō ē in te Et hec ē glo
ria p pti xpiani. qz ceteraz nationū marrone
oēs forde offēnsionis i deū et hoīs denigrate
fuisse dīcūt. Sola at pulcra ego matroa no
stra electa fuit a dño. q nō mō expers fuit of
fēnsiōis: s; tāto pūrit⁹ et innocētie decore orna
ta floruit corā deo et hoīb; . q pūritē altissimi
obūbzata mēruit. cipe mī et ego filiū dei mī
di saluatore. Decille. Iō qdā p pte ei⁹ alio
quē beatā s; gine in qz.

B falluntur nimum qui te cōtagia diri
Declinare hostis virgo nequiss voluit
Utrēs potuit pueris q̄ extinguerē flāmas.
Cōceptum potuit purificare tuū
Si recuit lactus sine labe effingere matrē
Matrē leticie plus decorare decet
Si debet nati p̄prios coluisse parētes
Debit et ventrē sic coluisse deus.
Immunē sp̄sam voluit si crimine leni
Sic illi voluit maius abesse nefas
Desine turba fremēs p̄onia p̄ginis alme
Turbare: et p̄bis ip̄ia pone modū. Nec ille
Quidā etiā ali⁹ p̄ficator vult p̄r̄ idigna
tus eos q̄ maliciose p̄sequūt in cōtētiā brē p̄
ginis sub specie zeli fidei: exclamat dicēs.

Qual rabia: qual furoz mat̄ vī concede
Tanto mactēchamente rar contesa
Contra la veritate che p̄ima intesa
De che firmata fossa nostra fede?
Ben si cognosce che questo procede
Non per voler di fedefar disesa
Ne per diuino zel p̄iliare impresa
Ma per contrasto far a chi ben crede.
E benoma: che doctrina. qual exemplo
P̄liar deuemo se miramo bene.
Nel specchio vostro maculato et empio:
Vedendo quelli a cui prima aperrene
Firmar la fede: et dar non basso exemplo
Toler prostrar de dio il vero tempio
Ma sei mei anni adempio

I Anchor: vedro la matre benedicta
Far di questa onera contra a voy vindicta
Hecille. ¶ Dñs aut̄ p̄s b̄. Iohes de biffis i
suo pulcro epigramate de annūciatōe brē p̄
gis alloq̄ns ip̄az purissimā dei m̄rem ait.
Tu q̄z sic q̄uis nōnullis lingua canina:
Concep̄is nullo crimine virgo recens
Quis putat ethereū tāto cū numie regem
Proch facinus masculis se voluisse regē?
Eua tulit crimē mūdo. tu sancta fugasti
Inq̄z nō nulla ē corpe mēda latēs trātes
Suscitat hos sathanas furibunda mēte la

Qui tua diuinūit̄ numina clara. Vale.
¶ Hāc aut̄ op̄ionē aliq̄s nō auderet in
p̄t̄ibz vltimōtantis sic neq̄ter ipugnare. q̄z
a popul̄ nō sup̄portaret. imo oēs religiosi eā
cōiter p̄dicāt. Un̄ dixit mihi vn⁹ frat̄ noster
aleman⁹ noie frat̄ Nicola⁹ vincētij d̄ basilea
q̄ ip̄e interfuit i basilea p̄dicatōni vni⁹ excel
lentis p̄dicatōr̄ de p̄gregatōe illoz q̄ i p̄t̄ibz
nris impugnat̄ imaculatā p̄ceptōz mris dei
q̄ in p̄ntia p̄l̄ q̄ duoz miliū clericoz. atq̄
sex miliū seculariū affirmant̄ beatā p̄ginēz

Mariā sine p̄cto originali fuisse p̄ceptā. ad
dens q̄ illi errāt q̄ eam putāt originali vicio
fuisse maculatā. ¶ S̄z q̄d mirabil⁹ est. etiā
iudei dicūt q̄ m̄r messie debz esse sine peccato
originali. Un̄ in crema lōbardie q̄dā iude⁹
disputauit cū q̄buldā fratribz ipugnātibz
p̄ceptōz brē p̄gis t̄ eos p̄fudit. p̄bavitq̄ q̄ si
ver⁹ est q̄ ip̄s fuerit verus messias. m̄r eius
fuit imaculata ab oī p̄cto actuali t̄ originali.
Hāc q̄z op̄ionē vt facto ip̄rimeret in m̄t̄ibz
oīm fidelū. Sicut summi⁹ pontifex rome in
eccl̄ia sancti Petri pulcerrimā edificari fecit
capellā sub titulo p̄ceptōis imaculate p̄gia
Marie. Lū q̄ ip̄e pontifex esset hō doctissim⁹
apparēt nō esse verā sniam illoz q̄ dicunt q̄
op̄ionē de imaculata p̄ceptōe p̄gis solā re
nent aliq̄ ignorātes et ideote nel cientes lias
re. Uez q̄z p̄dicti dicūt siue extimāt q̄ ip̄i so
li habeāt maiorē sciām q̄ oēs ali⁹ xp̄iani. vi
deāt ne si ex p̄tinacia ipugnēt in cōtētiā virgi
nalē. eoz scia sit illa de q̄ inq̄t ap̄ls. i. ad Cor
vii. Scia instat. trāsumptiue i. c. n̄st cū p̄
dem. s. p̄ defectu. de renū. de q̄ etiā d̄z Hiero.
ij. Stult⁹ facit⁹ est oīs hō a scia sua. Non q̄
ampli⁹ dicit. Dis scia ē in nob: nei illis vo
rificet illa Pauli snia ad Rom. i. et. d̄z. di.
chinc etent. Dicētes se ē sapiētes stulti sci
sunt. Isti solū corticē scie: nō medullā apphē
dunt. s̄ legē scire leges s̄ de leg. Quia vero
sciam veritatē magis de fonte q̄ de riuul⁹ op̄a
ter q̄rere. c. ieiunij. lxxviij. di. Iō p̄dicti si vo
lunt hīc verā sciētā: debet recurrere ad tēa
quo est oīs sapia. Eccl̄. i. q̄ est caput et auctor
oīm sciaz. a q̄ oīs rō sup̄ne et terrene scie ma
nauit. c. legum. s. s̄z cōtra. s. xxiij. xxxvij.
di. Ipe aut̄ dñs Iesus de⁹ et hō i q̄ sunt oīs
thēsauri diuīe sapie ad Col. ij. onder eis q̄
sua m̄r purissima cōcepta fuit sine originali
p̄cto. ¶ Pro hac hā op̄ione defendēda multi
serui dei ignē intrarēt. Nā h̄ anno dñi q̄daz
in hac vrbe mediolani ipugnaret eā multi ex
fratribz mee curie subiect⁹. me instāter roga
uerunt vt p̄ defendēda brē p̄gis in cōtētiā eos
in ignē cū p̄dictis p̄ceptōis adūlarq̄s intrā
trare p̄mitterē. Ego p̄olice p̄fatis suis dei
non obstarēt phibitio canonica talū expe
rimentoz. de q̄ tractat in. c. glululisti. ij. q̄ iij
et p̄ Tho. ij. q̄. xcv. ar. viij. Quia q̄ sp̄ritus
dei aguntur non sunt sub lege. vt ait Ap̄osto
lus ad Galath. v. c. m̄ scies q̄ beata p̄go ma
ria suam innocentā et puritatem aliter de
fensaret cum aduersariōi suoz cōfusione
Item credēs q̄ ip̄i impugnatōres imaculatā
re p̄ceptionis nō acceptaret talē p̄positiōem

Bermo.IX De pceptiōe Marie

de intrādo i ignē sua ipugnatioe affirmāda
et q̄ si inirent subito comburent. imo q̄ forte
ignis nō expectaret eos intrātes: s̄ pueniret
noluit. et q̄ est e p̄dictis fratribus meis. Sed
p̄dictum eos dices q̄ beatissima ego nō
habeo magnificare pceptōem talibus experi
mentis. Ad hāc etiā opiniōne firmis tenen
dam me inducit q̄ nunq̄ inueni aliquē iuril
consultū modernū q̄ ipam nō affirmet eē ve
rissimā. Un cū essem quādā die cū peritiss
mo in viroq̄ iure dño Laurētio de busti q̄n
dam p̄meo q̄ fuit de collegio doctorū. De
diolani annis. xliij. interrogavi eū q̄d teneret
de pceptōe beate p̄dictis. et ipse mihi rēdit q̄ in dū
bitaret credebat et credendū erat ipam sine
p̄dicto originali fuisse pceptā. ¶ Mḡ q̄z Ja
cobus de voragine ordiis p̄dicatoz hāc eādē
sententiā approbat i sermone. vi. de annūciatio
ne q̄n in p̄ncipio. ubi de bea p̄gine inq̄r. Pri
mo habuit pulcritudinē cum dñ. Aue. i. line
reperi. fuit em̄ tā pulcra q̄ sine fine macula
Lm̄. iij. Tota pulcra es amica mea et ma
cula nō est tē. Ipa ei fuit pulcra. q̄ sine pec
cato originali. Tota pulcra. q̄ sine p̄cto mor
tali. et sine macula. q̄ sine p̄cto veniali. Nec
ille ad litterā. Et s̄. Hiero. quē allegat Ale.
de alis sup̄ ps̄. lxxij. ait. Uell̄ cū sit de corpore
necit corpis passioes. et s̄r brā ego imūnis
fuit ab om̄i imūditia. Hāc quoq̄ opionem
de imaculata p̄gine pceptōe tenuit laner⁹ Jo
hānes Dhyssan. quādā sua epla. quā de gre
co in latinum dñs Traxerunt. bononiensis
tradunt. Ipa p̄o imaculata ego dñd̄it hāc
opiniōne esse verissimā dū ait illud ps̄. lxx.
In redēserant nō s̄fundat i cernū: in iu
sticia tua libera me. Et potuerūt eē verba di
ca a p̄phetā in p̄sona ipsi⁹ p̄gine ibūcun/
dum introeūtis. Sequit̄ ibidē. Esco mihi i
dū p̄ccatorē et in domū refugij vt saluūz me
facias. Qm̄ fortitudo mea et refugij meū es
tu. et p̄pter nomē tuū reduces me et enutries
me. Educas me de laqueo quē absconderūt
mihi. qm̄ tu es p̄ccator me⁹. In manus tuas
comendo sp̄m meū: redemisti me dñe de ve
ritate. Qd̄isti obseruātes vanitates sup̄ua
tue. eos q̄ vanas sequunt̄ expositiōes sc̄ptu
raz sine fructu. imo cū suo et aliorūz dñō ac
vitiūperio. Sequit̄ ibidē. Ego aut̄ i dño spe
raui: exultabo et letabor in misericordia tua.
Qm̄ respexisti humilitates meas: saluasti de
necessitatibus animā meā. Nec celasti me in
manib⁹ inimici. Et loci sp̄ciosi pedes
meos. Milerere mei dñe qm̄ tribulor. s̄. ab
illis q̄ vitiūperāt me: dices me fuisse in ma

nib⁹ diaboli p̄clusam et ab eo possessam. ¶ Lo
tra istos aut̄ exclamat ipsa ego b̄dicta di
cens illud. ps̄. lxxij. Judica dñe nocentes
me: expugna impugnates me. Apprehende
arma et scutu: et erurge in adiutorium mihi.
Effunde frameā tuā et cōclude aduersus eos
q̄ psequunt̄ me. Dic aīe mee sal⁹ tua ego sum.
Confundant et reuerant q̄rētes animā meā.
Auertant retrorsum et confundant. cogitantes
mihi mala. Fiat tāq̄ puluis an̄ facie venti:
et angel⁹ dñi coartēs eos. Fiat vie eoz tene
bre et angel⁹ dñi psequēs eos. Qm̄ grat⁹ ab
sconderūt. Mihi interitū laquei sui. Superua
tū exprobrauerūt animā meāz. Veniat illi
laqueus quē ignorat. et capcio quā abscondit
apprehēdat eū. Et laquei cadat in id ipsūz
Alia aut̄ mea exultabit in dño. et relectabitur
super salutare suo. Nec illa. Que etiā dicere
potest illud qd̄ in eodē ps̄. habet. s̄. Surgun
tes testes inq̄: q̄ ignorabā interrogabāt me
Retribuebāt mihi mala p̄ bonis: sterilitatē
aīe mee. Et adūsum me letati sunt et puenērē
tentauerūt me: subannauerūt me subanna
tione. frenduerūt sup̄ me dentib⁹ suis. Dñe
qm̄ respicies: restitue animā meā a maligni
tate eoz. a leonib⁹ vnicā meā. Nō supergau
deat mihi q̄ aduersant̄ mihi inimici mei in
iuste. q̄ oderūt me grat⁹ et annuūt ocul⁹. Qm̄
mihi qd̄ pacifice loq̄bant̄. et in iracundia ter
re loquentes colos cogitabāt. Hoc aut̄ dixi
q̄ isti adūsarij imaculare p̄gine conant̄ bras
cio terrenoz p̄ncipū impedire veneratōez
innocētie matris dei sub colore et specie p̄tera
tis et honoris xp̄i. Sequit̄ beata ego ibidē.
Vidisti dñe ne s̄leas: dñe ne discedas a me
Erurge et intende iudicio meo de me⁹ et dñs
meus in cām meā. Judica me fm̄ iusticiam
meā dñe deus me⁹: et nō supgaudeant mihi.
Erubescāt et reuerant̄ simul: q̄ gratulāt ma
tis meis. Induant cōfusione et reuerentia q̄
maligna loquunt̄ sup̄ me. Erubēt et letētur
qui volūt iusticiā meā tē. ¶ Hāc quoq̄ op̄
niōne de integerrima p̄gine pceptōe subill
ter demonstrat et p̄bat mḡ Jobes euāgelista
s corduba ordinis minor de obseruatiā the
ologus doctissimus. Et citius tractari quin
q̄ extrahi rationes. Sed licet ipse singulas
argumentoz suoz p̄res prober. tamē ego ne
hunc sermonē nimis in longū protrahā. solū
compēditose aliqd̄ de eis referā. ¶ Prima aut̄
ratio sumit̄ ex infallibili p̄dictiōe dñine
incarnationis. Pro cui⁹ fundamēto p̄dict⁹
doctor p̄supponit hāc veritatem: videlicet q̄
licet p̄mus humanenature parens Adam

Mḡ to
hānes de
corduba

E
Rōe ifal
libil p̄de
statiōis

nō peccasset. tñ hūanā carnē ex sua glōsa ma-
tre dei fili⁹ assumptisset. Hoc autē est verum
ego clarissime pbabo i. v. prebui⁹ opis. fimo
ne. iij. pte. i. segndo doctrinā Alex. de ales in
iij. pte. summe. in tractatu de incarnatione xpi
Et Sco. i. iij. di. vij. q. iij. dubio pmo. Pe-
tri de aquila ibide. et Rich. i. iij. di. i. ar. ij. q.
iij. et scilicet Bonauenture et frāci. de mayro. et
Alexandri lombardi i eadē distinctione. q. di-
cunt q. etiā si Adā nō peccasset: xps incarnat⁹
fuisset. licet non moriturus nec aliqd passu-
rus. Hoc autē p suppositū predict⁹ doctor p
pma cōclusionē posuit in quadā publica dis-
putatione. in qua post nōnullas cōclusiones
ppositas. quodlibet ad omnē questionē i sa-
cultate theologicā in metaphisica obtulit
Taliter sō dictā cōclusionē formauit dices.
Inter alias creaturas quas de⁹ omnipotens
de nihilo cōdere dignat⁹ est: quīs eas vnica
volūtōe pduxerit. xpi tñ redeptor⁹ nri hūa-
nitatē pmo. et añ oia in esse volito produxit.
Quare haud dubiū est: q. si pmo hūane na-
ture parēs Adā in originali iusticia persti-
tisset: nihilomin⁹ verbū caro factū esset. In
pdicto autē tractatu sic in snia inq. Volun-
tas diuina pmo pro aliquo signo pduxit ab
eterno in esse volito hūanitatē xpi: tāq. deter-
minatā deo infallibiliter vni i vtero sacra-
tissimo glōse sōis q. voluerit pmittere adā
peccare. Et sicut eadē diuina volūtas pduxit i
esse volito hūanitatē sōis glōse tāq. de
dei filiū sōcepture p aliquo signo antepmissi-
onem lapsus pmi parentis nostri. quia caro
xpi caro sōinis est. Ergo nullo modo pcrū
ipm infecit purissima sōinē. cui⁹ esse et grā
maternitatis dei pcessit pmissione ipsi⁹ pcrī.
Sed a rō sumit ex cōrespōsitione et cōmen-
suratōne beatitudinis ad grātiā grātū faciē-
tem: sic arguēdo sūm pdictū doctorē: Omne
summe beatificandū p meritū xpi ex ineffa-
bili pdestinatione diuina: est prius summe
gratificandū grātiā grātū faciente p idē me-
ritū iuxta exigentiā summe pdestinate beati-
tudinis: vt est cōmunis sentētia theologorū.
Sed beata virgo Maria fuit summe beati-
ficanda ex ineffabili pdestinatione diuina p
meritū christi. quod patet: q. exaltata est su-
per choros angelorū et c. Itē quia ipsa sola te-
net supremū gradū latitudinis beatificādo-
rum ex merito xpi. Ergo pri⁹ fuit summe gra-
tificāda p grātiā grātū faciente iuxta exigen-
tiā sue pdestinate beatitudinis S. si fuit i origi-
nali pcrō cōcepta. nec habuit sumā grām nec
summā glāziā. q. et c. Q. autē nō habuissz sum-

mā grātiā patet: q. nihil qd p aliq. instāti fu-
it i dei odio: ita et indignatōe: ē ille vnq. summe
grātū. q. quacūq. post data grātitudine: ip-
manet ira odiū et indignatio illi⁹ instāti in
ppectu diuino. Q. sō nō habuissz summā
glāziā pbat. qm si nō habuit tantā grātiā. q.
nec tantā glāziā. potissime cū tali innocentie
cōrespōdeat singularis glōria et ornāt⁹. Re-
linquit q. glōia sōis fuit a pcrō originali
pseruata postq. fuit ad summā glāziā ex me-
rito passiois xpi ineffabiliter pelecta. Nec
ille Qui tertiā rōnē deducit ex debita dispo-
sitione et pportione corporis mystica dices. Er-
rū est q. apud scētificos theologos q. xps eti-
am q. ad naturā hūanā est caput ecclesie
trīūphantis et militantis. et h. marie q. sic in
naturalī corpe caput i cetera mēbra natura-
liter influit. sic christ⁹ oibz vtriusq. eccle mē-
bris spūaliter influit: illis omnibz grātiā et
glāziā pmerēdo. Et hac autē catholica theo-
logorū snia arguo sic. In corpe naturali debi-
te disposito et pportionato aliqd mēbz ē ca-
piti ppropinquū: ad qd pmo et immediate
naturalis influit: ab ipso capite descendit: et
p mediū cui⁹ cetera mēbra h. mōi influentiā
recipiūt. Ergo a fili pportioneabiliter in cor-
pore mystico erit aliqd mēbz xpo capiti p-
pinquū: cū pmo et immediate christ⁹ ielū spū-
aliter influat grām et glāziā. p cui⁹ mediū ce-
tera eccle mēbra h. mōi influentiā recipiūt.
Ut em. ait cōmētator Aug. rois i p. h. mōi
phsic. Sic est in naturalibz: ita suo modo i
spūalibz. Hoc autē mēbz xpo capiti ppin-
quū in grā et glāziā nō est aliud nisi sōis maria:
in quā pmo et immediate totū grē que est i
christo: vt ait Hieronym⁹: se infudit pleni-
tudo. ea etiā mediatrice reliqua eccle mēbra
xpi grātiā recipiūt: q. de plenitudine ei⁹: sic
ait Bern. caput vniuersi. nec vlla etiā grā
de celo ad nos descendit: nisi veniat p man⁹
Marie. S. si sōis Maria ē cōcepta in pcrō
caro originali: nullū mēbz ē in corpe mystico
eccle sic capiti primū et immediatū. q. obrem
maneret mōstruosum ex defectu talī mēbz.
qd p. q. cū xps q. caput sit naturalit sine
pcrō originali cōcept⁹: ita q. nō solū illud nō
p. traxit: sed nec cōtrahere potuit. Si ois alia
hūana creatura esset cōcepta i pcrō originali
cū inter non p. trahere nec posse p. trahere:
posse p. trahere et de facto p. trahere intermedi-
et posse p. trahere et de facto nō p. trahere. hoc
mēbro deficere nullū mēbz ēet xpo capiti p-
ximū et immediatū qd pmo suscipet hac influe-
tiā imunitatē a pcrō originali. et ita corpe mystico

Decē cor-
responde-
tie gracie
ad glāziā

Rōne p
pōtōis
corpus
mystica

Bermo.IX De conceptiōe Marie

Nisi si tali p[ro]p[ri]o m[em]bro careret e[ss]et m[on]stru-
 osum ac si naturali corpi collu[m] deficeret. Et
 cludit q[uod] v[er]o corp[us] mysticu[m] e[ss]et debite disposi-
 tu[m] p[ro]portio[n]at[u]m. b[ea]ta v[er]o q[uod] sup[er] o[mn]e creatu-
 ra e[ss]et i[n] p[ro]p[ri]o i[n] g[ra]t[i]a g[lor]ia sublimata: fuit illud
 modu[m] q[uod] ponit i[n] originali p[er]t[ine]t p[er]cipi. et m[od]o
 fuit p[er]ceptu[m]. Et raro for[is] h[uius]modi p[er]cipit:
 si ad memoria[m] reuocet q[uod] p[er]cipit caput eccl[esi]e
 dicitur: p[ri]ncipaliter g[ra]m iudicis de directo
 originali p[er]t[ine]t opposit[um] ipsi corpi mystico in-
 fuit. q[uod] p[ri]ncipaliter p[ro]pter p[er]t[ine]t originale re-
 mediu[m] passus est. Ergo v[er]o g[lor]iosa h[ab]et i[n]fluc-
 tia recepit: q[uod] d[icitu]r collu[m] corp[us] mystici. et con-
 sequenter n[on] fuit p[er]cepta i[n] peccato originali
 Quarta r[ati]o sumit ex r[ati]onib[us] quas addu-
 cit sanct[us] Thomas in iij. p[ar]te summe. q. xviij.
 art. iij. in corpe questionis: ad p[ro]bandu[m] q[uod]
 beata v[er]o fuit a veniali p[er]t[ine]t p[er]uata v[er]o e[ss]et
 preparata et disposita maternitati dei. Tres
 aut[em] adducit r[ati]ones. Prima est: q[uod] sic honor
 parenti redundat in p[er]t[ine]t: ita p[ro]p[ri]o p[er]t[ine]t
 ignominia matris ad filiu[m] redidisset. Se-
 cunda q[uod] singulari affinitate habuit ad xpm
 q[uod] ex ea carne assumptu[m]: n[on] est aut[em] p[ro]p[ri]o xpi
 ad belyal. Tercia: q[uod] singulari m[od]o dei filius q[uod]
 est dei sapia i[n] ip[s]a habitauit. n[on] solu[m] i[n] anima:
 sed et i[n] v[er]o. In maluola aut[em] anima n[on]
 intrabit sapietia. nec habitabit i[n] corpe sub-
 dito peccati. v[er]o ait Salomon Sap. i. g[ra]t[i]a
 Ex his e[ss]et r[ati]onib[us] cludit[ur] stricte q[uod] v[er]o ma-
 ria fuit ab originali p[er]t[ine]t p[er]uata. Et p[ri]mo
 p[ro]pter p[ri]ma. q[uod] maior ignominia redun-
 daret a v[er]o i[n] p[er]t[ine]t sua p[ro]p[ri]o p[er]t[ine]t originale
 q[uod] p[ro]pter p[er]t[ine]t veniale r[ati]one maior[is] infectio[n]is
 turpitudinis et grauedinis. v[er]o p[ro]p[ri]o p[er]t[ine]t p[er]t[ine]t
 r[ati]o. Et secunda aut[em] r[ati]o sic arguit. Nulla e[st]
 conu[n]ctio xpi ad belyal. S[ed] si p[er]t[ine]t veniale
 fuisset i[n] v[er]o p[ro]pter singulari affinitatem
 qua[m] ip[s]e ad ip[s]um habet ex q[uod] ex ea carne assum-
 ptu[m]: esset sicut Thom[as] p[ro]p[ri]o xpi ad belyal. g[ra]t[i]a
 a fortiori n[on] debuit originale p[er]t[ine]t p[er]t[ine]t
 q[uod] maior secuta fuisset p[ro]p[ri]o xpi ad belyal.
 It[em] q[uod] p[ro]p[ri]o p[er]t[ine]t originale fuisset p[ro]p[ri]o illo in-
 stanti d[ia]bolo i[n]corpora. v[er]o p[ro]p[ri]o e[ss]et i[n] p[er]t[ine]t
 cedentib[us] s[im]onib[us] p[ro]p[ri]o veniale aut[em] nunq[uam].
 It[em] q[uod] originale e[ss]et p[er]t[ine]t nature: qua[m] natura
 deus assumpsit ex v[er]o: veniale aut[em] e[ss]et pec-
 catu[m] p[ro]p[ri]o qua[m] deus n[on] assumpsit. Et tertia
 etia[m] r[ati]o pariter cludit beata v[er]o i[n] ab ori-
 ginali p[er]t[ine]t p[er]uata: sic arguendo. In
 maluola anima n[on] intrabit sapietia nec ha-
 bitabit i[n] corpe subdito peccati. S[ed] p[ro]p[ri]o pec-
 catu[m] originale aia v[er]o fuisset maluola
 hoc e[ss]et i[n] dei maluol[er]ia et indignat[i]o[n]e et cor-

pus eius magis subditu[m] peccatis q[uam] p[ro]p[ri]o veni-
 ale. g[ra]t[i]a p[ro]p[ri]o singulari inhabitat[i]o[n]em filij dei
 i[n] aia et i[n] corpe ipsius v[er]o i[n] debuit o[mn]ino
 a peccato originali p[er]uari pot[est] q[uod] a venia-
 li. Ex his igit[ur] r[ati]onib[us] aut[em] sanct[us] Thomas ni-
 hil cludit. aut nos longe verius concludi-
 mus g[lor]iosam v[er]o i[n] ab originali peccato fu-
 isse p[er]uata. Dec ille. Qui etia[m] quinta r[ati]o
 nem sumit ex p[ro]p[ri]o qua[m] fac beatus Tho-
 mas in iij. p[ar]te summe. q. xviij. ar. j. p[ro]bando
 q[uod] virgo Maria fuit sanctificata i[n] v[er]o ma-
 terno: vbi sic dicit. De sanctificat[i]o[n]e v[er]o i[n]
 sc[ilicet] fuerit i[n] v[er]o matris sanctificata nihil i[n]
 sacra scriptura tradit. n[on] sicut Augustin[us] ar-
 guit q[uod] fuerit assumpta i[n] celis. sic et nos pos-
 sumus arguere i[n] p[ro]p[ri]o Et sic arguens dicit
 Rationabiliter credit q[uod] illa que genuit vnige-
 nitu[m] a p[re]p[ar]at[i]o[n]e g[ra]t[i]a et veritat[is] maior[is] p[ri]uilegiu[m]
 aut[em] hoc sanctificat[i]o[n]is p[ri]uilegiu[m] i[n] materno
 v[er]o q[uod] b[ea]ta alijs fuisse concessum. v[er]o Die-
 re[m]ie cui dicitu[r] est Dicit. j. Anteq[uam] exires d[icitu]r
 vulua sanctificauit te. Et Joh[ann]es baptiste. de q[uod]
 dicitu[m] est Luc. j. Sp[iritu]s replebit adhuc
 ex v[er]o matris sue. g[ra]t[i]a r[ati]onabiliter creditu[r]
 beata virgo sanctificata fuit anteq[uam] ex v[er]o
 nasceret. Et hac itaq[uam] p[ro]p[ri]o sic arguit. Ra-
 tionabiliter credit q[uod] illa q[uod] genuit vnigenitu[m]
 a p[re]p[ar]at[i]o[n]e g[ra]t[i]a et veritat[is] maior[is] p[ri]uilegiu[m]
 g[ra]t[i]a accepit p[ro]p[ri]o o[mn]ib[us] alijs. Sed q[uod] b[ea]ta
 alijs p[ri]uilegiu[m] sanctificat[i]o[n]is i[n] materno
 v[er]o contra peccatu[m] originale legimus fuisse
 concessum. Ergo illa que genuit vnigenitu[m]
 dei patris: p[ro]p[ri]o originale peccatu[m] ma-
 ius p[ri]uilegiu[m] debuit accipere. S[ed] p[ri]uilegiu[m]
 sanctificat[i]o[n]is i[n] materno v[er]o originale
 peccatu[m] nullu[m] e[ss]et maius q[uod] p[ri]uilegiu[m] p[er]u-
 uat[i]o[n]is. Ergo r[ati]onabiliter credit q[uod] fuerit ab
 ipo originali peccato p[er]uata. Nec valet
 fuga dicitu[r] q[uod] v[er]o i[n] sanctificat[i]o[n]e fuit ma-
 gis accelerata q[uod] sanctificat[i]o[n]e alioru[m]. q[uod] s[im]on
 eos fuit sanctificata p[ro]p[ri]o m[od]o m[od]o possibi-
 lem post p[ro]p[ri]o. alijs aut[em] tardius. Vel q[uod] vir-
 go Maria i[n] sua sanctificat[i]o[n]e v[er]o i[n] g[ra]t[i]a
 r[ati]o p[ro]p[ri]o alijs accepit. Q[uod] si maneret
 id[em] p[ri]uilegiu[m]. ita q[uod] p[ri]uilegiu[m] v[er]o i[n] origina-
 le peccatu[m] n[on] fuisset alterius r[ati]o[n]is. Sed re-
 spondendo p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o. Primo ad illud de
 acceleratione dico: q[uod] si p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o et p[ro]p[ri]o
 filij dei argum[en]tatur r[ati]onabiliter q[uod] fuerit san-
 ctificata i[n] materno v[er]o immediate p[ro]p[ri]o co-
 cept[i]o[n]em q[uod] citius fuit possibile. a fortiori. si
 aliter opinantes intellexissent congruat[ur] et
 modu[m] quo nos asserimus g[lor]iosam v[er]o i[n]

Quinta
ratio

Solutio
ones de
sanctifi-
cat[i]o[n]e v[er]o
g[ra]t[i]a

p[ro]p[ri]etatem fuisse redemptā. H[uius]modi e[ss]e
dē nobilitatē adduxissent: h[uius]modi in o[mn]em
pariter sublimatēs. Nec adduxissent p[ro]p[ri]etatem
conueniēti dicere. q[uod] si esset sine peccato p[ro]p[ri]etatem
fuisse xpo equalē. vel q[uod] nō indignisset redē
ptione et similia: que alii speculātib[us] ridicu
losa et valde grossa vident[ur]. Si s[ic] si duo es
sent in carcerat[i]o aliq[uo] enormi crimine: p[ro]p[ri]etatem
esset subleuatio infamie vni[us] p[ro]p[ri]etatem eo q[uod] ipe ali
quo paruo t[em]p[or]e an[te] aliu[m] esset de carcere libera
tus. Contra illud h[oc] de v[er]iori g[ra]tia i[n] sanctifica
tione recepta r[ati]o[n]e sic arguendo. Si deuit
h[uius]modi a p[er]o originali m[un]diciā p[ro]p[ri]etatem maiorem
sanctificat[i]o[n]is m[un]diciāq[ue] o[mn]es aliq[ui]d m[un]diciā
fuerint. et h[uius]modi p[ro]p[ri]etatem maternā dignitate filij dei.
g[ra]t[ia] deuit p[ro]p[ri]etatem eadē r[ati]o[n]e tāta eā m[un]diciā
cia et immunitate peccati tollere quanta fuit
possibile sub xpo i[es]u. Quia etiam q[ui]t[us]q[ue]
m[un]diciā et maxima puritate data in dei geni
trici: p[ro]p[ri]etatem dignitati p[ro]p[ri]etatem et maternitatis
filij dei adequate m[un]de potuit correspondere
¶ Nec valet fuga dicentiu[m] q[uod] p[ro]p[ri]etatem h[uius]modi opinio
ne derogat legi nature a sacra scriptura com
probate ex eo q[uod] fuit p[ro]p[ri]etatem p[ro]p[ri]etatem p[ro]p[ri]etatem. et iō
debit in originali cōcipi. Quia r[ati]o[n]e q[uod] ma
ius est derogare priori lege nature q[uam] ab ipsa
natura naturalit[er] est i[n]t[er]ta et a deo instituta
de multiplicanda p[ro]p[ri]etatem viri et femie cōmixtio
nem. cui nō fuit derogat[i]o q[uam] b[ea]ta h[uius]modi cō
cepit filiu[m]: que nō de viro s[ed] de sp[irit]u s[an]cto p[ro]p[ri]etatem
q[uod] derogare i[n] p[ro]p[ri]etatem eiusdē h[uius]modi s[an]cto legi q[uod]
est lex peccati q[uod] a natura nō est naturalit[er] i[n]t[er]ta.
Illu[m] g[ra]t[ia] q[uod] derogauit prime legi nature i[n]
nocentis in p[ro]p[ri]etatem filij sui. p[ro]p[ri]etatem maiorem
eiusdē vni[us] genitricis sui honore et m[un]diciā
ampliorē. deuit etiā derogare secūde legi na
ture peccatricis p[ro]p[ri]etatem ipsius filij et sp[irit]u s[an]cto sue
remouendā vituperat[i]o[n]e puritatisq[ue] ma
terne conservat[i]o[n]em: atq[ue] virtutisq[ue] cōmenda
tionem.

¶ Pars tertia huius sermonis q[uod] dicit de
monstrationis

¶ Ultis alijs miraculis et maximis si
gnis omnipotens de[us] genitricis sue in
nocentia declarauit. de q[uo] aliq[ui]d in se
rins annotabim[us]. Licet em[en]d[um] veritatis fides
verbor[um] adminiculis nō indigeat. i. c. si mi
nor ab bere. se absti. tamē q[uod] magis mouet
facta q[uam] verba. vt notat in. l. de quibus. ff. de
legi. et in. l. ea q[uod] ff. de p[ro]p[ri]etatem. et res mag[is] de
clarat cognoscit occulta experientia q[uam] doctri
na. s. si in l. de gradi. et l. p[ro]p[ri]etatem. s. em[en]d[um] p[ro]p[ri]etatem
ff. de col. bono. Aliqua alia miracula a deo fa
cta subnectā. Quapropter si deuoti immaci

late cōceptionis decipiunt. nō nisi a deo deci
piuntur: cū sub titulo p[ro]p[ri]etatem miris eius ra
lia fiat et facta sunt p[ro]p[ri]etatem q[uod] a solo deo fieri
potuerit. Quia h[oc] de n[on]nullu[m] potest decipere:
ideo null[us] in venerat[i]o[n]e p[ro]p[ri]etatem b[ea]te h[uius]modi
potest errare. ¶ Unu[m] aut[em] miraculu[m] i[n] ciuitate
Mediolani anno p[re]terito accidit. Nam
p[ro]p[ri]etatem q[uod] dā i[n] immaculatā h[uius]modi p[ro]p[ri]etatem
p[ro]p[ri]etatem. et post p[ro]p[ri]etatem ponit fecit raba
lam quandā in loco in quo p[ro]p[ri]etatem. in q[uo]
tabula scripte errant auctoritates quedā con
tra h[uius]modi p[ro]p[ri]etatem. Calu interfuit vnus
p[ro]p[ri]etatem b[ea]te h[uius]modi deuotus qui tunc ta
li p[ro]p[ri]etatem ac tabelle ad muru[m] affixit m[un]diciā
ros a deuotione immaculate cōceptionis ma
tris dei posse auerit. recogitant[ur] q[uod] l[ite]r huius
inconueniēti valeret obuiare. Tandē p[ro]p[ri]etatem
it in aīno suo describi atq[ue] depingi facere su
per portā dom[us] sue nōnullos doctores cū di
ctis suis beate h[uius]modi immaculatā p[ro]p[ri]etatem cōmē
dātib[us]. Simul cū miraculo illu[m] p[ro]p[ri]etatem
facto. q[uod] vt legit[ur] postq[uam] b[ea]te h[uius]modi p[ro]p[ri]etatem
p[ro]p[ri]etatem. et p[ro]p[ri]etatem descendens statim adue
niente lupo terribili suffocatus est. Hoc aut[em]
positum cū p[ro]p[ri]etatem aliquod t[em]p[us] implere distu
lisset: egritudine maxima infirmatus est. L[ite]r
h[oc] nullis medicor[um] remedijs sanitatē recupe
rare se posse aspiceret. exco[n]gitare cepit q[uod] for
te beata h[uius]modi p[ro]p[ri]etatem p[ro]p[ri]etatem sui dilatorē i[n] di
gnata: h[uius]modi infirmitatem euenire fecisset
¶ Un[us] p[ri]m[us] illi deuonit q[uod] si ip[s]e de p[re]dicta in
firmitate liberaret: ipsas a[n]i[m]as describi atq[ue]
doctores q[uod] illas edidit depingi cū p[re]dicto lu
pi miraculo faceret. Quo emissio atq[ue] cōple
to voto ab ip[s]a infirmitate sine medicinar[um]
remedijs liberatus est. q[uod] miraculu[m] ip[s]e m[un]diciā
ore p[ro]p[ri]etatem enarrauit. L[ite]r etiā rei testimoni
um m[un]diciā p[ro]p[ri]etatem aromatar[um] q[uod] illi an[te] emis
sum votu[m] i[n] p[re]dicta infirmitate medicinas ex
hibuit. ¶ Aliud g[ra]t[ia] i[n]diciu[m] sue innocētie b[ea]ta h[uius]modi
a q[ui]tuordecim annis infra demonstrauit. Nam
cū reuerendū p[re]m[ia] frēm Bernardinu[m] de cay
mis ordi[n]is n[ost]ri summu[m] p[ro]p[ri]etatem Sixtu[m] quare
ad hy[er]osolimitan[um] regē p[ro]p[ri]etatem q[uod] buldam rebo valde i
portantib[us] atq[ue] xpianitat[is] bonu[m] p[ro]p[ri]etatem de
stinass[et]. ip[s]e ab ip[s]o rege q[uod] p[re]dictu[m] sum
mus pontifex p[er]ebat obtinisset ab hy[er]osolimita
nijs romā p[er]gere volens: cū M[agist]r[us] ess[et] vni[us] ex
ei[us] socijs ad terrā sanctā superio[rum] obediētia
p[re]fecturo qui l[ite]ras regis p[re]dicti summo pontifici
directas in custodia habebat. p[re]dictu[m] frater
Bernardin[us] imposuit vt o[mn]es l[ite]ras alteri suo
socio assignaret. Ille h[oc] cum m[un]diciā l[ite]ras
ab hy[er]osolimitan[um] partibus relatas i[n] vno p[re]m[ia]

Mira
culum.

Solm

Bermo.IX De pceptiōe Marie

nucleo ligatas h̄ret eas fidelit̄ alci socio eius
p̄sigit. oblit̄ q̄ lras a q̄b totū negocij pon
dus t̄p̄debat. in q̄buldā corpaliū reposue
rat. vñ eas hierosolimā p̄cur̄ alportauit
Lūcū p̄fr̄er Bernardinū Romam p̄se
cus el̄et. credēs q̄ illas lras soci⁹ ei⁹ haberet
t̄ ad summi p̄t̄ficis p̄ntiā accedere deberet.
volēs p̄dicat̄ lras p̄pare vt eas summo pon
t̄fici posset p̄ntare. Reuolūt̄ omibz litteris
quas ei⁹ soci⁹ habebat. inuenit illas deesse.
sine quibz corā summo p̄t̄fice ei⁹ indignari
onē n̄mēs nō audebat ap̄ parere. p̄p̄r quod
multū incept̄ affligit. n̄ciēs q̄d t̄ ipis lris
factum esset. Ego s̄o qui simul cū illo romā
p̄terat̄ p̄ p̄firmatione nostrī officij p̄ceptio
nis s̄gis gl̄iose imp̄rādā. deuotū eidē p̄s/
sine s̄gini q̄ si grātā nobis h̄re faceret a p̄e
dicto summo p̄t̄fice audientiā. litteral̄ q̄
p̄dicat̄ rep̄it̄. t̄ res ad gl̄iam immaculatē p̄ce
ptionis sue monēs cōponerē q̄ emissio voto
statiū summi p̄t̄ficer nos vocari p̄cepit at/
q̄ alacri vultu t̄ valde iocunda facie gratiss/
mā nob̄ audientiā dedit. ipm̄q̄ patrē fratrē
Bernardinū ne t̄e amissionē lraz affligeret
horat̄ est dicens q̄ t̄a credebatur s̄bis suis si
cur lris ipis credidisset. S̄z q̄d mirabili⁹ ē.
p̄curat̄ ipā b̄ndicta s̄gine soci⁹ p̄dicti patr̄
fratris Bernardini q̄ abstulerat ipas lras
antēq̄ in portū venetiarū nauē navigaturus
alcederet. reuoluens p̄dicta corpalia ipsal̄ q̄
lras rep̄iens. eas statim p̄dicto patrī fratri
Bernardino Romā transmissit. q̄ eas ad cō
firmationē sue fidelissime legatiois p̄faro sū
mo p̄t̄fici p̄sentauit. ¶ In terra etiāz mo/
do t̄e p̄p̄s q̄dā habens vlc⁹ morbo suz
beatā s̄gine rogauit vt ad gloriā sue sanctis/
sime p̄ceptiois eū liberaret. qua i sero emissā i
uocatione in aue sequenti se liberum reperit.
¶ In ciuitate q̄z laude dū quedā mulier m̄r
vni⁹ fratris n̄ri gr̄atissima infirmitate labo
raret. s̄l̄ mō immaculatē p̄ceptioni b̄re s̄gi
nis se deuotus liberauit. Ecōtra s̄o s̄ inno
cētiā suā p̄sequētes ipā s̄go b̄ndicta m̄ltipli
citer indignatōz suā demonstrauit. ¶ Nā in q̄
dam terra italīe dū quidā religiosus contra
p̄ceptiōem b̄re s̄gis p̄dicaret. dixit. Rogo s̄
gine Mariā vt t̄e p̄tate a me p̄dicata ali
quā faciat demonstratōem. statimq̄ s̄ dicto.
vna parte fundi pulpit̄ sup̄ q̄ erat cadente.
ipse deorsum corruēs. vsq̄ ad cingulū p̄anis
suis omibz resup̄ remanētibz cū esset sine se
moralibz t̄ anaphona toti populo ludibriū
fuit. Sicq̄ b̄rā s̄go aduersariū suū p̄iudit.
¶ In ciuitate q̄z Mariā t̄e p̄t̄fice m̄rchio

ionis dñi Ludouici aui p̄t̄fice dñi marchio
nis. q̄dā religiosus p̄fessor p̄dicti marchio
rogauit ipm̄ vt festū p̄ceptiois b̄re s̄gis t̄e li
bro festoz q̄ obseruāt in illa ciuitate faceret
deleri. Cui ille r̄ndit se h̄ facere nolle. q̄ h̄ fe
stum erat a suis p̄decessoribz institutū. Tūc
ille p̄fessor rogauit eum vt ipm̄ p̄mitteret dī
ctū festū cācellare. q̄ ex t̄edio p̄mitteret. ille cō
fessor cācellaro p̄ceptiois festo ad suū reuolūt
monasteriū mortu⁹ est sine lingua. Meruit
em̄ illā linguā amittere q̄ b̄re s̄gis p̄ceptiōz
p̄sumpsit ipugnare. p̄ q̄ em̄ q̄s reliq̄. p̄ ea cē
puniri d̄z. Sap. xj. t̄ Ezo. xxi. t̄ notat̄ in .l.
ex facto. s̄ Julian⁹. ff. de vl. t̄ pu. l. heres. ff.
de his q̄bz vt idignis. t̄ l. l. fi. C. de accu. t̄ l. l. fi.
cui. ff. eodē. t̄ p̄ glo. i. l. si fugitiui. C. d. ser. su.
¶ In ciuitate etiāz Mariā q̄dā notari⁹ t̄ ciuis
mediolanēsis dñs Petr⁹ Antoni⁹ de Ber
nardis q̄ erat p̄r̄ opioni t̄e immaculatā cōce
ptionē b̄re s̄gis talit̄ q̄ habebat exosum offi
ciū p̄ceptiois p̄ romanā eccliam approbatuz
nec volebat audire p̄dicatōes t̄e cōceptione
eiusdē s̄gis. ac reprehendebat eos q̄ tenebant
hāc opinionē. vel ieiunabāt vigiliā p̄ceptio
nis. ac festum ei⁹ celebrabāt ac obseruabāt. t̄
in hac opinione sua s̄ p̄ceptiōem p̄fenerant
annis. xiiij. t̄ pl⁹. Un cū q̄dā ei⁹ fili⁹. qui po
stea fact⁹ est religiosus ordīs heremitaz s̄cti
Augustini t̄e obseruatiā. existēs adhuc secu
lar⁹ scripsisset sup̄ vñ suū libz eplaz sancti
Hieronymi q̄ndā salutatōem b̄re s̄gis p̄di
catā Mariā p̄fr̄atre Antonio t̄e vercellis.
ordinis minorū. in q̄ b̄ndicta s̄go Mariā
sine culpa original̄ peccati fuisse laudat̄. Ipse
dñs Petr⁹ p̄dict⁹ cācellauit p̄dicta s̄ba. t̄
scripsit ibidē auctē s̄riā s̄cti Thome t̄e aq̄no
t̄ vñā auctē sancti Ambrosij q̄ videt̄ contra
p̄ceptiōem b̄re s̄gis atq̄z reprehendit filiū suū
quia p̄dictā salutatōem scripsisset. Perseue
rante aut̄ eo in hac sua p̄inacia. accidit sibi
in estate. prime p̄terita talis visio noct̄ t̄e.
Nam videbat ei⁹ q̄ esset in ecclia s̄cti Angeli
frat̄z minorū t̄e obseruatiā apud Mediola
num. q̄q̄z staret p̄pe vas in q̄ est aq̄ b̄ndicta
iuxta portā maiore ecclie. in quo loco cū ora
ret apparuit beata s̄go Mariā in ipā ecclia
que veniebat a manu dextera capelle s̄cti Ber
nardini site in ipā ecclia. et ibat versus eum
t̄ ipse notari⁹ genibz flexis p̄t̄rat⁹ in terraz
adorauit beatā s̄ginez etiā inclinādo caput
eum ei⁹ appropinquasset. putās q̄ eum deberet
respicere. S̄z ipā ostendens facie turbatam re
uolūt caput suū. t̄ noluit ipm̄ respicere. Sta
timq̄ disparuit. vñd̄ t̄ ipse ad se reuersus in
f 4

culū s̄i
pugnates
imacula
tā conce
ptionem

Innoti
m̄latis

Mira

magno dolore remansit. et totus solatus. et in ipsa nocte amplius non potuit dormire: cogitando et recogitando cum quare beatus ego ei apparuerat cum facie sic turbata. et voluerat eum respicere maxime aut mirabatur: quia alia vice cum ipse adhuc esset etatis tredecim vel quattuordecim annorum: et ieiunasset septem annis continuis diem ipsi donec in pane et aqua semel in omni hebdomada. huiusmodi frater ieiunium et infirmitatem vel alia causa. sibi apparuerat ipsa ego benedicta. et cum ipse illi magnam fecisset reuerentiam: ipsa quoque locuta est hilari facie cum respiceret: verus cum fecit inclinationem capitis sui. Luce igitur dicitur notari ex predicta secunda visio. et sic per aliam primam esset valde afflicta: accidit quod aduentu preterito cum predicaret. Non reuerens pater frater Bernardus felix ordinis minorum. et multa diceret in laudem preceptoris beate virginis. et reprobarer illam primam ipse pugnatem ipse notari interfuit predicatio. Tunc inspiratus a deo cepit timere quod predicta visio terribilis ei a beata virgine fuisset demonstrata. quia sua preceptorum impugnabat. Tunc deuote eam rogauit quod si verum erat quod ipsa esset precepta sine originali peccato in visione aliqua ei faceret hunc solatorem: et ipse renuntiaret opinioni huiusmodi. et cancellaret illam post illam auctoritatem sancti Thome et reaperaret in libro predicto eplaz. scilicet Hieronymi illa saluatoris cancellata. Quia facta in uocatione: breui habuit de nocte hanc visionem. Videbat enim sibi quod esset in platea sancti Ambrosii quod est intra ecclesiam sancti fructuosi. in qua ecclesia est capella immaculate preceptoris beate virginis Marie. Et ecce i aere parum distante a terra apparuit dulcis Iesus filius benedictus virginis gloriose: magna comitum sociatus. eratque reuerentior sole: atque in manibus suis habebat magnam copiam florum candidissimorum et redolentium atque mirabiliter fragrantium. multasque gentes adesse videbant: ab eo petentes ut de predictis floribus tam fragrantibus et odoriferis eis porrigeretur. Tunc ipse notari ei dixit. O dulcissime Iesu ipse placeat vobis et mihi porrigere de dictis floribus. et ipse benignissimus Iesus appropinquans ei et extendens brachium suum porrexit illi de dictis floribus manu sua quasi prope faciem suam extendens. Quo actu ipse notari ad se reuersus gratias immensas egit domino nostro Iesu christo. et totus remansit solatus. statimque facto mane cancellauit dictas aures septimas et gloriose virginis ceteris preceptorum. et renouauit predicta saluatoris in predicto libro. quam etiam ab eodem die usque nunc in sero dixit ante dormitorem: et quotidie dicere propositum: et in scriptis redegit predictas visiones et manu

propria scriptis et subscripsit in testimonium veritatis et opinionem quam prius habuerat in preceptoribus immaculate intemerate virginis totaliter renuntiavit. cuius litteras in 1492. ac die primo die februarii propria et manu factas apud me habeo authenticas. quas ipsemet mihi retulit. et iuravit ita esse veritate. Aliud quoque in dictum sue innocentie demonstratum beatus ego ostendit. Nam cum vigilanti anno predicti daretur fieri disputatio de precepto beate virginis: vnde bachalariis ordinis cuiusdam qui ibidem puenerat et tenuerat usque ad illud tempus opinionem prius immaculate preceptorum meritis ipsius beate virginis illuminari a deo coram fratribus nostris renuntiavit opinionem suam. priusque se de cetero creditur ipsam benedictam virginem sine peccato originali fuisse concepitam. Hoc autem profiteri noluit quidam in opinione sua indurati. Tunc cum in quadam ciuitate italica ordinis eorum institutor: ut coram eis tenet. sic sepultus. quadam die in illo monasterio fratribus ex more ante tabam sepulture quidam antiphona canentibus incipit. Magna pars etc. Audita est vox de tumba dicens. Neque ego prius: neque vos filij. Que verba licet a quibusdam interpretata sint quod hoc ideo diceret ille sanctus. quia frater qui habuerat in illo puertum non obseruabat ordinata per ipsum institutorum. alij vero dicunt quod illa tumba non est corporis ipsius sancti: vnde religiosi alteri ordinis. et ideo vox illi dicit. Neque ego prius et reliqua tamen alij et forte melius opinantur quod huiusmodi dicit ille sanctus. quia cum ipse fuerit deuotissimus preceptoris matris dei: ipse cum impugnetur nitentibus. et ideo beatus dicit. Neque ego prius. vester suus. neque vos filij. scilicet mei estis. a. d. sicut in deis dicit ipse Iohannes. Si filij Abrahæ estis: opera Abrahæ facite. Sic et vos. si filij mei esse vultis: deuotionem meam erga immaculatam virginem Mariam tenere. ut non sitis de illis de quibus sanctus Ambrosius in quadam omelia inquit. Radix sancta et si rami inutiles etc. ut etiam non sitis de illis quos sanctus Iohannes baptista Luc. 17. appellat genimina viperarum: quia materna viscera crudeliter rodunt. In candiana etiam insula ut mihi retulit vnde frater noster qui tunc ibi aderat cum vnde deuotus frater minor de immaculata virginis precepto predicasset: quidam visitator: alteri ordinis post prandium fecit predicationis signum pulcherrimum. Et congregato populo cepit predicare contra beate virginis preceptorum. quod indignum ferebat illustrissimum dux candie deuotissimus beatus virginis: quod sermoni prius erat. precepit illi visitatori ut statim de pulpito descendere et filerem sub pena indignationis excellentissime orationis venerat. Ille igitur coactus descendere valde

Bermo.IX. De cōceptiōe Marie

indignat: misit quasdā aduētiōes fratri illi
nro p̄dicatoz. iacās se eas velle contra eūz
dip̄nare. Quas ille frater aspiciēs. iuenit i
tribus fallas i gramatica. vñ illi ridit: q̄
p̄us irer ad sc̄ola pueroz: et postea possz ire
ad d̄p̄natoz theologoz. et qd̄ p̄u curaret
capit̄ p̄dicani qd̄ ip̄e fegerat: q̄ p̄lumeret i
pugnare argumēta. Sc̄oti. Beata tñ virgo
reuerentē suā cōfundere etiā aliter voluit.
Nā infra paucos dies post ipsū excessum
dic̄ p̄dicatoz suis fratribz oibz i sedicōem s̄
cū p̄uētis: necesse habuit effugere latens de
monasterio suo timēs iacerari. vñ forte cri
am p̄uētis tractari ab eis. vñ ad monasteriū
nūm supplex venit rogās frēs nros vt eū oc
cultari tenere dignarent i monasterio: co
necnanq̄u secuz trāstretādū iueniret. Cui
p̄uētis nō attēdentes p̄dicti frēs: s̄ bonū p̄
malo fin ap̄lī p̄siliū ad Rom. rñ. red dētes.
cū i monasterio suo charitative qd̄ voluit
reuerit. In firmā et iā ciuitate dum q̄
dam p̄dicatoz s̄ beate s̄gis p̄ceptiōem p̄dica
recepisset: subito sanguis cū magno impetu
de ore ei effluere cepit ita q̄ nunq̄ inceperz
fūone p̄sequi potuit. S̄ forte aliquis p̄tra
me indignabit: q̄ talia ad immaculatē s̄gis
nis reuerentem miracula facta s̄scripsi. Cui
ego rideo q̄ dū beata s̄go illa fecit: totū mū
do laudabiliter intināda monstrauit. Ego
nī i hope neminē specialit̄ noīam. Unde si
q̄s mihi irasci voluerit et recalcitrare: verifi
cabit de eo illud qd̄ dicit beatus Hieronymus
ad Neonianū dicens. Neminē specialiter
fmo me p̄uolauit. generalit̄ de vicis d̄spu
tatio est. Qui igitur mihi irasci voluerit: p̄
his ip̄e de se q̄ tal sit p̄fitebit. Nec ille. Talis
nāq̄ murmurator: oñdet se esse de ill' aduersa
r̄is d̄e s̄gis de quoz obstinatōe h̄ tractat.
Inq̄ et i moral' Latho i suis documentis.
Lōc' ip̄e sibi de se putat oīa dici. Tal' q̄z fa
cet sicut equ' q̄ h̄z clauū fixū i carne. q̄ su
bito vt t̄gifi illo recalcitrat. Ego tamē eoz
murmurationē p̄uipēdo. Nā si omēs impu
gnatoz: es brissime s̄gis s̄ me s̄bis ac facit i
lurget: s̄siderem i illo q̄ reuolutoribus sue
marris inq̄ illud. ij. Paralip. xv. Nolite ri
meret paucos: h̄ac multitudinē. Nō em
est vestra pugna sed dei. Et p̄pterea ip̄oz de
tractionē atq̄ sulurratōem nō timeo: nec cu
ro de eoz s̄scripi me impugnatibz. q̄ nec cu
rabat saluatoz noster de murmuratōibz aut
scandalis phariseoz. Et ideo aliq̄ p̄dicatoz
res fallunt q̄ dimittūt p̄dicare de p̄ceptione
beate s̄gis: maxime i die sue solēnitatis: rñ

mētes aliq̄s p̄dicte p̄ceptōis aduētiōes ad
uersum s̄ p̄dicari. Bon' nāq̄ ac fidel' seru'
nō d̄z a laudibz dñi ac dñe sue desistere. licet
aliq̄s videat de p̄dicte laudibz indignatōes
h̄re. Jō vt intellet cū sup̄ascript' p̄r frater
Bernardin' seltrin' p̄fato respectu nō sole
ret p̄dicare de p̄ceptōe s̄ginis b̄ndicte. Qua
dam vigilia p̄ceptōis interrogauit eū venerā
dus pater frater Six' de Mlo ordis nri:
de quo vellet i crastino p̄dicare. Cui ille rñ
dit: q̄ p̄dicare nolebat de p̄ceptōe rōe p̄dicte
sed aliqua alia ad beate s̄ginis gl̄iam inten
debat dicē. P̄dicet' aut pater cū hortat'
est vt de i' maculate s̄gis p̄ceptōe p̄dicaret
et m̄em dei q̄tuz digne poterat laudaret: nec
a laude dñe nostre p̄pter talū murmurantē
um indignatōem desisteret. De talibz enim
q̄ ex malivolētia vel obstinatōe scandalizant'
dici potest illud qd̄ de phariseis q̄ de verbis
xpi scandalizabant. dixit ip̄e dñs discipul' su
is Mat. xv. i. Sinite illos: ceci sunt et dū
ces cecoz. Quapropt' p̄fate' p̄r frat Bernar
dinus illi' sc̄ti viri q̄ i vita et i morte mira
culis claruit p̄uasiōe p̄hortat': postea sem
per de ip̄a p̄ceptōe p̄dicauit: credens h̄ac esse
beatissime s̄gis voluntatē. q̄ ad h̄ insinuan
dū sue p̄ceptōis deuot' multas gr̄as elargit'.
Nā tempe Blāchoz eūz i Mediolani esset
maxima pestis: fecerūt mediolanēses vortz
beate s̄ginis: q̄ si eos liberaret: festū sue inma
culate p̄ceptōis celebraret. Quo emissio vo
ro a dicta peste liberati sunt. Intellexi etiam
q̄ prim' dux mediolani tā p̄clar' p̄secut' est
dominū: q̄ ad exhortatōes m̄grī Petri de
candīa: q̄ postea fuit summ' p̄uoluer: deuoti
onē p̄cipuā sp̄ habuit p̄ceptōis beate s̄ginis
m̄ris dei: quā deuote sepi' p̄ sc̄issimā suā cōce
ptionē inuocabat. Credo etiā p̄dictū Six' et
quartū ad summū ap̄l' ap̄icē p̄uēti. q̄z q̄
ridie ad vespas et matutinū de immaculata s̄
ginis p̄ceptōe cōmemoratōz faciebat. quā de
uotionē etiā i p̄ntificatu sp̄ vt intellet ob
uauit. Nouissime s̄o aliū inocētie sue stupe
dū idicū gl̄iosa s̄go maria d̄mōstrauit. Nā
cū serenissim' rex hysp̄anīaz p̄ multos annos
elaborassz p̄ caprōe idite et inerpugnabil' v̄
bis granate. tādē ad purissimē s̄gis adiuto
riū p̄fugies deuote vout cū serenissimā p̄sō
re sua regia. q̄ si eis de p̄dicta v̄te victoriā p̄
staret: p̄mū ciuitatē illi' rēplū ad honore sue
imaculate p̄ceptōis dedicari faceret atq̄z se
crari. q̄ facto voto: gl̄iosam de ip̄a ciuitate vi
ctoriā s̄go ill' itemerata p̄cessit. vñ i p̄nta
v̄te solēnit' iūtes cū magno eozum hume

De rege
hispanie

ro. suoz q̄ p̄cez atq; militū p̄centi exercitū
voti p̄dictū p̄m̄ cōpleuit. Animen ergo
oēs xp̄iani p̄ncipes ad colendā im̄maculatā
m̄ris dei p̄ceptōz atq; ip̄sū festiuitatē iubēat
in om̄i potētie sue dom̄io solēniter celebra-
ri. Si q̄s em̄ aliquā p̄dicta ḡgie grām desi-
derat obtinere illā ad p̄ceptōis sue reueren-
tiā studeat flagitare. ¶ Hoc nāq; nouissimū
mūdi tpe dignabit̄ b̄ndicta ḡgo vniūso o-
bi puritatē atq; innocētiā suā demonstrare.
rebelles suos p̄sternēs ⁊ sue p̄ceptionis deu-
ros exaltās magnifice. Sicut fec̄ Alexandro
nequā magno theologo. cui retuli ⁊ p̄trario
immaculatē p̄ceptōis ip̄a b̄ndicta ḡgo indi-
gnatōem suā demonstrauit. Sili mō q̄ etiā
demonstrauit Alexandro de ales. vnde etiā
ip̄m cōuertit. Quapropter p̄dicta doctor cō-
posuit pulcherrimū fimonē de p̄ceptōe matris
dei: accipiēdo p̄ thēmate illud Lanticoz. iij.
Tota pulcra es ⁊ in q̄ sic dicit. festū p̄cepti-
onis br̄e Marie p̄sperate ḡgis honorat p̄-
pter reuelatōē q̄ facta fuit abbati Helsingo
vt talē diem q̄ signatē fuit sibi expressa cele-
brari faceret ad honorē ḡginis m̄ris dei sub
interminatione mori sibi infligēde. Cum ḡ
reuelatio facta illi sancto abbati non debeat
discreti: sicut nec reuelatōēs antiq̄s patribz
facte: pie credendū est q̄ iur̄ dicta reuelatōz
p̄fata solēnitas debeat celebrari. Ad qd̄ sū-
mulamur qz natiuitas br̄e ḡgis celebrat pro-
pter reuelatōem cuiusdā solitatio factā: quare
ḡ p̄ceptio nō debeat celebrari iur̄ reuelatōem
illi sancto abbati factā? Ego igit̄ doceo ⁊ asse-
ro ⁊ credo illos esse cōmendādos q̄ pie ⁊ de-
uote festū p̄ceptōis celebrādū dixerūt. Et h̄
p̄cipue. Nā cū m̄gr̄ theologie eris in scholis
publice p̄trariū docerē. ⁊ isto die sicut i alijs
diebz officiū doctorū in schol̄ exercere vellem
teste sole iusticie: arripuit me tā repentinus
morbo q̄ eodē die ⁊ annis lingul me excecā-
uit: ita q̄ tali die p̄ceptōis officiū magist̄-
ri exercere nunq; valui. vñ auditores cōso-
cij mei extimātes istū morbū eueire mihi: qz
impugnabā festū p̄ceptōis: me corripuerūt:
⁊ sanū p̄siliū habui ab eisdem vt de illo festo
credere p̄riū. ac illud festū celebrandū animi
atim fore sentire. Et h̄ doceo faciendū. et hoc
asserō. Nec ille. Ego autē dicere possum cum
br̄o Aug. in finē de assumptōe ḡgis. i quo
postqz rōnibz p̄ijs ⁊ catholicis p̄bauit corpus
br̄e ḡgis nō fuisse corruptū nec a veribus
corrosū: s̄ sil cū aīa reluscitātū ⁊ gl̄ificatū
ait. Tibi ago grās x̄p̄e: qz d̄ sc̄a ḡginē matre
tuā nūq; qd̄ p̄m̄ est ac dignū viliū ē sentire

nō p̄m̄. ¶ Ut em̄ dicit̄ Pet̄ aureoli vbi. s̄.
eadē dīc p̄nt in p̄nti q̄stione. imo oīa argu-
mēta q̄ fec̄ Aug. ad p̄bādū q̄ in cōueniens
fuisse br̄e ḡgis corp⁹ in putredinē p̄ri. mul-
to magis p̄ducit̄ in cōueniētiū fuisse
ei⁹ anūā p̄ci stercoibz sordidari ⁊ putrefi-
eri. In alia autē fundamēta p̄t adduci illd̄
qd̄ idē Aug. vbi. s̄. inq̄t dū ait. De maria
credendū nō videt̄ nec extimabile illud cui⁹
extimatiōē p̄ul pellit̄ inextimabile munus
qd̄ accepit. Sup̄ qbz p̄bis arguit̄ Pet̄ au-
reoli vbi. s̄. di. Sed certū est q̄ maternitas
dei causalitas oīs ḡie: p̄ncipatio diuī pacis
charitatē ⁊ amiciciē: repellit̄ extimatiōem om-
nis p̄ci. Inextimabile em̄ est p̄ncipiū amici-
ciē esse filiū odij. p̄ncipiū charitatē ⁊ pacē
filiū ire. m̄rem dei ēē suā p̄ci. Ergo h̄ om̄ino
esse nō debuit fm̄ p̄ba Aug. Nec ille. Non
em̄ p̄gruū fuit deo redemptiōem humani ge-
neris malo ichoare p̄ncipio q̄ tā bono debeat
pagi eritū. Ad qd̄ fac. c. p̄ncipat. i. q. s̄. Et
qd̄ notat glo. in aut. vt iudi sine ḡq̄ fuit. s̄.
cogitatio. coll. ij. p̄ textū ibi. Facit etiā ad p̄-
dicta q̄ in iur̄ est spectādū. l. ij. s̄. sc̄io. ff. de
m̄no. l. si p̄curatore. in p̄. ff. m̄. ⁊. l. si id qd̄
s̄. si fili⁹. ff. p̄ socio. ⁊. l. pomponi⁹. la. ij. ff. de
neg. gest. Multū em̄ valēt bonū initium et
bona fides in p̄ncipio. l. qd̄ ḡ. in p̄. ff. de his
qui nō. in fa. l. j. ⁊. ij. C. de longi tem. p̄scrip. ⁊
s̄. si q̄s a nō dno. in si. de rez. diuī. ⁊. c. si. de
p̄scrip. Ex quibz om̄ibz patet q̄ in cōueniens
fuisse m̄rem dei h̄re malū initium. ¶ In p̄dicti
cto etiā loco p̄dicta doctor arguit̄ sic. Si vt
ait Hieronym⁹ ad Eustochiū: oīs honorū
pensūs m̄ri redundat in filiū. ḡ similit̄ dīc-
dum est de vituperio. Quia ad quēz spectat
cōmodū: spectat ⁊ in cōmodū. l. fm̄ naturaz.
ff. de regu. iur. ⁊. l. si nō fuerint. s̄. ita choiri.
ff. p̄ socio. Cum igit̄ turpitudō originalis pec-
cati summe repugnet filio nō videt̄ beneho-
norare x̄pm̄ i m̄re q̄ dīc in ea originale p̄m̄
fuisse. Nec ille. ¶ Et maxime cū ip̄a dei m̄r
vt. s̄. patuit fuerit fabricata a filio suo qui fa-
bricat mūdissimā ⁊ purissimā. Sic ḡ ignis
nunq; fuit sine calore. nec aq̄ aliqui fuit sine
humore. ita ⁊ beata dei genitrix nūq; fuit si-
ne innocētiā ⁊ puritatē: sicut filij grā ⁊ amo-
re. Matre igit̄ dei infamari ⁊ vituperari ne-
mo d̄z sup̄portare. nā etiā fideles ac boni ca-
nes ⁊ auferētes bona d̄noz suoz solēt latra-
re. rabidi ḡo canes etiā d̄m̄ ac d̄m̄ suam
querūt mordere. Cum ergo fm̄ iura lictum
sit defendere vasallum et seruū. l. sed si vn⁹
s̄. seruus meus. ff. de iniuri. Item famu-

Bermo.IX. De cōceptiōe Marie

lū ductū. i. ff. de vfu. z habi. Itē filio spu/ rō defendere ptem suū. fm Bal. i. l. cū acutū/ sum. C. de fideicō. imo etiā licitū ē defendere inimicū si ei vīs inferat fm Bal. i. l. v. vīm. ff. de iust. z iu. Itē aial pp. iū. iū. norata i. l. j. s. vīm. ff. de vi. z vi ar. imo etiā inf anialia bnta licita ē defensio. i. j. s. cū arietes. ff. si q. pan. se. di. Erubescere pfecto debet bte fgis i pugnatōes q sint spuris z aialibz bntz de cetero. cū nō solū eā nō defendat s; vitupa re contē q si eā defendere nolūt. saltē ori suo silētiū iponāt. vt ea q legūt z nō recte intelli/ gūt. alijs i mrem dei exponere nō plūmant. Ipi ei scēta tū discurrūt. eoz āt pētra ppf frigiditatē thomachi nō bñ digēt. vt de qbul/ da iūbo inq. L yn. in. l. iperū. ff. de iur. om. iudi. ¶ Ego pō vt pntē fmonē pcludā z de/ trahētū machinatōibz obuiare quē. q lau dātes bte fgis pceptōz appellāt somniato/ ras vñ somnia recitātes ac depūates scripū/ ras diuinas seu falsificātes scōz dicta. vñ eo rī auctōbz abutētes. vñ mēdācia fingētes. di co q ipi alijs iponūt qd forte ipi facere plue rūt. Sic qdā scholarī strāto erat tpe quo ego legali studio opēā dabā i ciuitate papi ens. q cū videbat aliquē sibi ptumelias dice re volēt. tūc nō ne ei iproparet q essz strato. statim ei dicebat Tu es vñ strato. quīs ille rectos z pulcos hiet oculos. De talibz autē iustificā illd qd pōit Salomon Eccs. x. di. Gmū. i. via sua ambulās. cū ipe sit insipies ocs stultos existimāt. Et Seneca i li. de mo/ rībz dic. hz oīs affect? vt i q ipe insaniit ce/ reros putet insanire. Et Aug. sup ps. cxviij. fmonē. xij. air. Nō mal? suspicā i alio quod sentit i seipo. Sciat g oēs q ea q i h ope scri/ ptū. aut ipe ex originalibz libz extraxi. aut ab alijs auctoribz sic allegata trāscpī. Nō ira cūlā pō h pōita aut ipe oculpprijs vidit. aut a fidedignis narrata vñ scēpta recitāt. q q dem pō miracula nō potuerūt p diabolicam arē fieri. vt patuit. s. fmonē. vij. pre. ij. vñ ap paret malignitas ipugnatiū innocentia gen/ tris dei. q dicūt pōicta miracula z pdigia se cisse diaboli. Nō suspiciā maria. Quis em sapiēs credere poterit q diaboli miracula face ret ad fgis glāz quā ip habuit i capitālē i/ mitatē. nō enī plūmēdū est quē debere extolli a claudari a capitali iūmico imo poti? depmi et vitupari. Et ppfca leges reprobat testio/ nū similitū. i. testiu. ff. de testi. Tles obliati in vituparōe fgis. nec auctōbz nec rōibz nec qbulus miracul credūt. Un l3 d bōis xpia nis credētibz miracul factz p pceptōe imacu

lare fgis iustificē illa fba ps. qbz inquit deo Teltionā tua cōedibilia scā sē nimis. d ipis tū nō iustificat. S; h pōiterat idē ps. q etiāz air deo. Nūqd cognoscēt i tenebz mirabilia tua. z iudicia tua i terra obliuiois? q. d. nō. Isti em sunt filies phariseis q de xpo male di cebāt. l3 cū viderēt miracula faciēte. z demōia eiicientē. vñ z dicebāt. In beelzebub pncipe demontōz eiicit demonia. Mar. xij. z Mar. ci. iij. S; i ceco nato dicēti eis de xpo q eū il luminauerat. ipi rīdēt vt habet Jo. ix. Nos scim? q h bō pōtō ē. Et sic ex obstinatōe sua nolebāt credere miracul xpi. isti vero nescio vtz piores sint. nolūt credere nec xpi prodigijs nec imaculare mris ei? imo vt obliatō nem suā defendāt. dicūt q brā fgo nō idiger nris laudibz. z iō nō curat q a nob ē innoce ria laudet. Nō maligna locutio q induci pnt hoies ad blasphemandā dei genitricē. Ex h em arguēt dicētes. Si nre laudes nō sūt ei grātē. gneblasphemie ei mltū displicēt. Vt suta demontis fallacia q hos i tāta mentis obnūtiatōe pduxit vt neq hōium verbis. nec diuis credāt. nec iudicia dei formidēt. ex q de mōstrāt q sapiētes nō sūt. Si em saperēt. ve rificaret de ipis illd poetici. Lusus demētis correctio sit sapiēs. Cognoscerēt nāq q si mltū displiceret deo z bte fginū ipugnatio innocentie sue. tā magnas vindictas z vltio/ nes p ea plequētes nō fecissent. Talibz ex ob stinatōe ignorātibz dī Deut. xxxij. Gēs abs qz pōlito est z prudētia. vñ nā saperēt z itelli/ gerēt ac nouissima pviderēt. Hoz āt calamitati valde pparioz. Dubito em q si mltā mī lū z decies cetera mltā miracula pō qz facta sunt ad declaratōz innocentie fginat fierēt. for te aliqz eoz credere nollerēt. Jurauit et sta/ tuti custodire opionē obliatōis mee. ¶ Et iō de ipis tūmō i oibz pcedētibz fmonibz itelleri qn ipugnātes purissime fgis pceptōez. vt eos ad sanā sntāz renouare. exprobratōis fla gello pculsi. scies q p Sal. di. Proū. xxix. Nō igit dico q aliqz hacten? peccauerit. q l3 errauerit. brāz tū fginē i originali pōtō pcep/ tā. n ex ptnacia l3 ex qdā solū igrātia z fallā opiatōe putauit. Illos hō dico peccasset pce care gūt q ex obliatōe ac ptiacia atz malig nate purissime fgis mris dei couāt innocentia i pugre. qz tam moneo vt a malo pposito iūo cessent. qz meli? ē dēstere qz male cepra pfice re. l. pōponi. s. memisse. ff. d iof. te. z. l. qz sit fugitiu. ff. d edil. edic. z p Bal. z roc. i. l. si qz nō dicā. C. de epi. z de. i per glo. i. l. qui ea

Exponat
no crede
tes im
culatam
pcepto

R

Debet
relicta

metre. ff. d. inu. Jte qz licitū est seipm corrige
re: sic etiā fac iur' cōsult' i. l. diu. ff. de iu. pa.
z i. l. labro. vbi glo. ff. de ser. rusti. pdi. Ego at
licet: vt arbitror: nihil nisi fm catholica fide
te sepi serui: tū more boni z fidel' xpiani oia i
hōpe posita z etiā i oibz alijs meis scriptis p
sentibz z futuris scilicet sedis aplice iudicio
z determinatōi hūiliter submitto. scies qz fm iu
ramarie vt habet i. c. hec ē fides. xxiij. q. j. z
in. c. dānam. de sum. tri. z fi. ca. nemo iculpa
ri d' qz sua sepra subijcit sedi aplice. Quam
dñs nr Iesus xps cum pastore suo ptegar z
glorificet meritis inoccēssime mēis sue. Qui
sit honor z sempiterna glia p inuinita lecta
seculoz Amen.

Beatissimo atqz felicissimo dño dño Sixto
qro sedis aplice sumo pōfice scilicet fra
ter Bernardin' de busti ordīs mior' mūmus
hūmilit' ac debita cōmēdatōz.

On fuit antistes: p' o scilicet q' qz
S neqz vctur' fore dieb' erit
Te magis itace pconia q' gis optās
Et laudes ardēs magnificare suas.

Nāqz sui totū pcept' fama portem
Pādit officio Sixte beate tuo
Laudat patrio nūqz sedato cruore
Terbareo nūqz subiacuisse iugo
Undiqz melliflūo fert sup' enpera caru
Letates videas sic resonare choros
Nulla fuit rāo mulier redimira decoze
Que spēm superet pgo Maria tuā
Ladidior nūeo rutilas regina colore
Erradijs cedit clara dianā tuis.
Luna suū perdit tecū sociata nitorem
Atqz comes nullū sol tibi lumē habet
Dñdīca dei genitricis te crimine solā
Immunē natus pūlit esse tuus
Ipse tuā formās aiām sic pgo redemit
Erimina q' pmi nulla parētis habes
Nō fuit in toto cōceptus sanctior orbe
Si nō de nato sint mea q'ba tuo.

Sz licet h' sacri monstraret pagina tibi
Turba tū nup multa rebellis erat.
Leco nimis meritos tibi gēs tollebat hono
Cōceptū referēs nō sine sorde tuū res
Voluerat idocū sua p phāralmata vulg'
Nesci' insipidū q' tulit auctor op'
Impia q' ginea blasphemās lingua nitore
Gaudebat dñam dilacerare suā
Nullus erat viros i te q' sterneret hostes
Spernētes laudes pgo benigna tuas.
Procin' vt nouit sanctissim' ista sacerdos
Zelator cultus Sixtus vbiqz tui
Doxit inmensum facin' tantūqz fideles

Lōmonuit pōpulos nō tolerare nefas
Nec moria nogarol' sapiēs leonard' ameno.
Hoc sup' officiū pdidit eloquio
Eulcās pulcro: multūqz volūmine letus
Elauiger etheri maximus ipse poli
Iussit vt innocui pcept' festa triūphis
Atqz p octauū sint celebrata diem
Si ergo amissos tribuit tibi fidei honores
Nāqz tui curā pgo pudoris habet.
Nādicta i cūctis colit nūc en tua templis.
Iā patet atqz ortus glia magna tui
Nūc tua deuoti referūt magnalia fratres
Estqz tuis tot' laudibz orbis onas
Hoc aut summo residēs i culmine pful
Duo tua percutit fama pegit op'
Ille mos cūcto diffudit i orbe triūphos
Est q'bo unimēla glia parata tibi
Hoc igit solitas referas p munere grates
Glorificas Sixtū pgo Maria tuā
Iā sibi longuā tribuas pia pgo salutē
Nathulalē valeat vt superare dies
Deniqz felices postqz ppleuerit annos
Angelicos interfac tubilare choros
Tu pō inuocē laudes q' gignis opas
Sixte: precor nostri cerne laboris opus
Indita q' ginet pceptus gaudia pulcro
Sentibz ac gō pādūmus officio
Hoc igit supplex rogito sanctissime pful
Laudo ista tuis rāgere scripta velis
Robore siste tuo: valeat q' dicere nostz
Uirginis officiū cui ptebrare placet
Hoc tibi nō paruas pariet p secula laudes.
Et ritulis ceder glia magna tuis
Insup' eterni genitricis castissima regis
Gaudia celoz resonātes cārica ciues
Te quoqz celoz resonātes cārica ciues
Laudabūt: dñam sic coluisse tuā
Ille etiā casto peperit quē corpe: matris
Præmia cultori conferet ampla sue
finit

Beatissim' i xpo p' Sixt' papa quart'
cū sibi pntatū fuisset sequēs officiū pceptio
nis bte pgo: atqz rogat' esset vt p aliquē vt
aliqz sapiētes theologos illud examinari fa
ceret: dixit q' ipsemet volebat examinare.
Postqz pō diligēter ipm officiū examinauit:
pmo illud oreten' approbavit atqz vt imp
meret ordinauit. Deinde p h' infrascriptū bte
ue apostolicū corroborauit z pfirmavit
I dilecto filio Bernardino de busti de
Mlo ordīs mior' de obfūaria Sixt' papa
quartus salutem z apostolicā benedictionem
Dilecte fili libet ad ea cōcedēda iudicimur q' d
uotōis respiciū iacemētū Tuis igit i hac p